

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pētījums veikts Valsts kancelejas administrētā projekta „Atbalsts strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē” (identifikācijas Nr. 1DP/1.5.1.1.1./10/IPIA/CFLA/004/002) aktivitātes Nr.3.1. „Valsts konkurētspējas novērtējums” (iepirkuma ID Nr. MK VK 2010/9 ESF) ietvaros
Projektu 100% finansē Eiropas Sociālais fonds

NOVĒRTĒJUMA UN REKOMENDĀCIJU ZIŅOJUMS PAR LATVIJAS KONKURĒTSPĒJAS UZRAUDZĪBAS INSTITUCIONĀLO MODELI

atbilstoši līgumam
Nr. 8 no 2011.gada 25. janvāra
„Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts
konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde”

2012. gada 18. aprīlis

Saturs

1.	Ievads	4
2.	Esošo līdzīgo institūciju un iesaistīto ārvalstu un vietējo institūciju apskats	5
2.1.	Esošās labās prakses apskats un salīdzinošā analīze	5
2.1.1.	Analīzes struktūra	5
2.1.2.	Datu avoti	7
2.1.3.	Ierobežojumi un pieņēmumi	7
2.1.4.	Konkurētspējas novērtēšanas modeļu grupu identificēšana	8
2.1.5.	Konkurētspējas novērtēšanas modeļu galveno grupu apkopojums	16
2.1.6.	Konkurētspējas novērtējumu izstrādājošo institūciju finansējums	17
2.1.7.	Konkurētspējas vērtējumus veidojošo institūciju neatkarība	17
2.1.8.	Esošās labās prakses salīdzinošā analīze	18
2.2.	Latvijas institūciju kapacitāte konkurētspējas novērtēšanā un uzraudzībā	25
2.2.1.	Analīzes metodoloģija un struktūra	25
2.2.2.	Datu avoti	26
2.2.3.	Analīzes ierobežojumi un pieņēmumi	26
2.2.4.	Tiesiskā regulējuma analīze	26
2.2.5.	Pašreizējā situācija Latvijā konkurētspējas izpētes jautājumos	29
2.2.6.	Pašreizējā konkurētspējas novērtēšanas institucionālās kapacitātes pieejamība Latvijā	36
3.	Latvijas konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālā modeļa piedāvājums	39
3.1.	Potenciālo konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālo modeļu identificēšana	39
3.2.	Identificēto potenciālo modeļu izvērtēšana	40
3.3.	Latvijas konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālais modelis	49
3.3.1.	Ar institucionalizāciju saistīti vispārīgi apsvērumi	49
3.3.2.	1. un 2. piedāvātais modelis: Konkurētspējas institūts	54
3.3.3.	3. piedāvātais modelis: Ārpakalpojums	59
3.4.	Institucionālo modeļu salīdzinājums un izvērtējums	62
3.4.1.	Neatkarības izvērtējums	62
3.4.2.	Juridisko aspektu izvērtējums	62
3.4.3.	SVID analīze	64
3.5.	Secinājumi un rekomendācijas par institucionālā modeļa izvēli	65
3.6.	Priekšlikumi lēmuma pieņemējiem konkurētspējas izvērtējuma ieviešanai praksē	66
1.	Pielikums - Starptautiskās pieredzes un prakses analīze	73
2.	Pielikums - Šobrīd Latvijā pieejamā kapacitāte	99
3.	Pielikums - Ieinteresēto pušu izvērtējums	140

Saīsinājumi

ĀIP	Ārvalstu investoru padome
ES	Eiropas Savienība
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
ECB	Eiropas Centrālā Banka
IKT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IMD	International Institute for Management Development (Starptautiskais menedžmenta attīstības institūts)
LB	Latvijas Banka
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
MK	Ministru kabinets
MVU	Konkurētspēju vērtējošās institūcijas misija, vīzija un uzdevumi
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NVO	Nevalstiska organizācija
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PB	Pasaules Banka
PEF	Pasaules ekonomikas forums
PKC	Pārresoru koordinācijas centrs
ROCE	Return on capital employed (injecētā kapitāla atdeve)
RONA	Return on net assets (tīro aktīvu atdeve)
ROTA	Return on total assets (visu aktīvu atdeve)
SVF	Starptautiskais Valūtas Fonds
SVID	Stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi
UN	United Nations (Apvienotās Nācijas)
UNDP	Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
WTO	World trading organisation (Pasaules tirdzniecības organizācija)
WEF	World economic forum (Pasaules ekonomikas forums)
TS	Konkursa „Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde” (Iepirkuma identifikācijas Nr. MK VK 2010/9 ESF) Tehniskā specifikācija

1. Ievads

Šis pētījums izstrādāts projekta „Atbalsts strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē” (identifikācijas Nr. 1DP/1.5.1.1.1./10/IPIA/CFLA/004/002) 3.1. aktivitātes „Valsts konkurētspējas novērtējums” ietvaros veiktā iepirkuma „Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde” ietvaros. Pētījuma galvenais uzdevums ir identificēt iespējamās institucionālās modeļus Latvijas konkurētspējas pastāvīgas uzraudzības un novērtēšanas nodrošināšanai. Šis nodevums ir veidots atbilstoši iepriekšminētajam iepirkuma tehniskajai specifikācijai (sadaļai 3.2.3.1.), ar mērķi papildināt iepirkuma „Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde” ietvaros izstrādāto galveno moduli – Latvijas Konkurētspējas Ziņojuma izstrādi (A modulis). Pētījuma mērķis ir, pamatojoties uz ārvalstu praksi un apzinot vietējo pieejamo kapacitāti Latvijā, sniegt priekšlikumus par iespējamajiem institucionālajiem modeļiem Latvijas konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai nākotnē. Lai to izdarītu, izvirzīti šādi uzdevumi:

1. Visaptveroša starptautiskās konkurētspējas vērtēšanas un uzraudzības institucionālās prakses izpēte (t.i. ārvalstu analīze).
2. Latvijā šobrīd pieejamās konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības nodrošināšanai pieejamās kapacitātes izpēte (t.i. Latvijas kapacitātes analīze).
3. Ārvalstīs identificēto modeļu izvērtējums pēc noteiktiem kritērijiem un pieejamās kapacitātes Latvijā.
4. Balstoties uz starptautisko pieredzi, Latvijas kapacitāti un vietējiem apstākļiem, piedāvāti trīs Latvijai piemēroti alternatīvie institucionālie modeļi konkurētspējas novērtēšanai.

Ziņojums strukturēts atbilstoši augstākminētajiem trīs punktiem – pirmajā daļā (2.nodaļa) *aplūkota ārvalstu institucionālā prakse konkurētspējas novērtēšanai* (ārvalstu analīze), tad *analizēta esošā konkurētspējas analīzei pieejamā kapacitāte Latvijā* (Latvijas kapacitātes analīze) un visbeidzot otrajā ziņojuma daļā (3.nodaļa), *balstoties uz ārvalstu prakses un vietējās pieejamās kapacitātes izvērtējumu, sniegti trīs priekšlikumi konkurētspējas novērtēšanas institucionalizēšanai Latvijā*. Visi ar ziņojumu saistītie detalizētie analītiskie materiāli atrodami ziņojuma pielikumos.

Nodevumā **izmantoti šādi avoti:**

- vairāki publiski pieejamie avoti (piemēram, institūciju mājas lapas, publiski pieejamās atskaides par institūciju darbību u.c.),
- pētniecības iestāžu ziņojumi,
- kvalitatīvie avoti – intervijas un diskusijas ar ekspertiem un vērtētājiem.

Nodevums **strukturēts pēc šādas pieejas:**

- Sākotnēji tiek aplūkota ārvalstu prakse. No ārvalstu labās prakses ir izanalizēti biežākie institucionālie modeļi un risinājumi.
- Pēc tam tiek aplūkota Latvijas pašreizējā situācija, izvērtēta tās kapacitāte un iespējas ieviest ārvalstīs identificētos dažādos konkurētspējas novērtēšanas institucionālās modeļus.

Tālāk ziņojumā ir iekļauti šādi aspekti:

- Izvērtēti ārvalstu institucionālie modeļi un Latvijā pieejamā kapacitāte katra modeļa ietvaros pēc virknes kritēriju.
- Ārvalstu institucionālie modeļi salīdzināti, lai analizētu Latvijā potenciāli ieviešamos modeļus.
- Izvirzīti trīs institucionālie modeļi Latvijas konkurētspējas novērtēšanai.

2. Esošo līdzīgo institūciju un iesaistīto ārvalstu un vietējo institūciju apskats

2.1. Esošās labās prakses apskats un salīdzinošā analīze

Šīs sadaļas mērķis ir sniegt pārskatu par citu valstu institūcijām, kuras veic konkurētspējas vērtējumus nacionālā līmenī. Analīzē tiek akcentēta līdzīga tipa konkurētspējas ziņojumu veidotājainstitūciju pazīmju analīze ar mērķi izdalīt galvenos konkurētspējas vērtēšanas institūciju starptautiskās prakses modeļus.

Valstis, kas iekļautas analīzē izvēlētas, pamatojoties uz Latvijas konkurētspējas ziņojuma ieteikumiem – ņemot vērā ģeogrāfisko dažādību, institucionālo modeļu dažādību un informācijas pieejamību. Analīzē iekļauts šādu valstu institucionālo modeļu apskats: Īrija, Vjetnama/ Singapūra, Igaunija, Lietuva, Polija, Čehija, Horvātija, Jordānija, Krievija un Ukraina. Šie piemēri tāpat arī ietver dažādus citus konkurētspējas novērtēšanas institucionālos modeļus, piemēram, Čehijas un Ukrainas modeļi raksturo tādus modeļus (kas sastopami arī Ēģiptē un citviet), kur konkurētspējas novērtēšanas institūcijas izveide ir bijusi privātā sektora iniciatīva, bet Īrijas modelis raksturo tādas konkurētspējas novērtēšanas institūcijas (sastopams arī, piemēram, Kanādā), kas veidotas kā neatkarīgas organizācijas, bet kurām pieejama arī valsts dotācija konkurētspējas novērtēšanai. Tādējādi izvēlēto valstu modeļu analīze nokļāj un raksturo arī citās valstīs sastopamos konkurētspējas novērtēšanas institūciju modeļus (piem., Kanāda un Ēģipte), kas atsevišķi nav analizēti.

Šī analīze vēlāk ziņojumā tiek salīdzināta ar Latvijā šobrīd pieejamo konkurētspējas vērtēšanas kapacitāti (skat. sadaļu „Latvijas konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālā modeļa piedāvājums”), lai izvēlētos Latvijas konkurētspējas vērtēšanai piemērotāko institucionālo modeli.

Analīzes jomu pielikumā dokumenta beigās (skat. 1.Pielikums - Starptautiskās pieredzes un prakses analīze) ietverts katras no analizētajām valstīm institucionālās prakses apkopojums. Pielikumā ietverti apkopotie dati un identificēti datu avoti.

2.1.1. Analīzes struktūra

Analīzē ietverta informācija par šādu desmit valstu konkurētspējas novērtēšanas institucionālajiem modeļiem:

- ▶ **Prakse Baltijas valstīs**
 - 1 Igaunija
 - 2 Lietuva
- ▶ **Prakse Eiropas Savienības valstīs**
 - 3 Īrija
 - 4 Polija
 - 5 Čehija
- ▶ **Prakse citās pasaules valstīs**
 - 6 Vjetnama/ Singapūra
 - 7 Horvātija
 - 8 Jordānija
 - 9 Krievija
 - 10 Ukraina

Par katras no augstākminētajām valstīm konkurētspējas novērtēšanas institucionālajiem modeļiem veikta analīze šādos griezumos (skat. detalizēto katras valsts analīzi 1.Pielikums - Starptautiskās pieredzes un prakses analīze):

▶ **Ziņojumu izstrādājošā institūcija**

- ▶ Institūcijas nosaukums
- ▶ Juridiskais statuss: privāta, publiska
- ▶ Institūcijas juridiskais regulējums
- ▶ Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi
- ▶ Institūcijas izmērs
- ▶ Institūcijas pārvaldes struktūra
- ▶ Izstrādes komanda: izmērs
- ▶ Izstrādes komanda: pieredze (intelektuālais kapitāls)
- ▶ Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms
- ▶ Izstrādes komanda: mītnes zeme (vietējie/ ārvalstu eksperti)
- ▶ Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)

▶ **Ziņojuma raksturīgās pazīmes**

- ▶ Biežums
- ▶ Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi
- ▶ Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits
- ▶ Izplatīšana (t.sk. formāts)
- ▶ Ziņojumu profils (piem. akadēmisks, padziļināts, kritisks, utt.)
- ▶ Ziņojuma datu un informācijas avoti
- ▶ Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes
- ▶ Analīzes apjoms

▶ **Pārvaldība**

- ▶ Pasūtītāja institūcija
- ▶ Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss
- ▶ Noteikumi ziņojuma pasūtīšanai

▶ **Finanses**

- ▶ Finansējuma avots
- ▶ Gada budžets/ institūcijas izmaksas (par publikāciju un uz vienu darbinieku, ja iespējams)
- ▶ Vērtējuma izmaksas

▶ **Ietekme**

- ▶ Iestādes, kas izmantos ziņojuma secinājumus (mērķa auditorija)

- Vērtējumam sekojošās darbības (piem., diskusijas, politiku projekti, u.c.)

Pēc detalizētas analīzes augstākminēto kritēriju griezumā, dažādo valstu konkurētspējas novērtēšanas institucionālie formāti tika grupēti pēc to raksturīgākajām pazīmēm un šo dažādo institūciju grupu būtiskākās īpašības tālāk aprakstīts šajā sadaļā.

Šī sadaļa atbilst TS sadaļas 3.2.3.1. pasākumam „Sagatavot informāciju par citu ES valstu konkurētspējas novērtēšanas un finansēšanas procesa administratīvās un institucionālās nodrošināšanas kritērijiem, institūciju dzīvotspējas raksturlielumiem”.

2.1.2. Datu avoti

Šī pārskata vajadzībām dati galvenokārt tika vākti no publiski pieejamiem avotiem, tādiem kā attiecīgo institūciju mājas lapas, pārskati un to augstākstāvošās institūcijas. Papildus tam dažos gadījumos specifiski dati vai to pārbaude tika pieprasīti tieši no attiecīgajām institūcijām (piem., Īrijā). Datu apkopošana veikta 2011.gada pavasarī.

2.1.3. Ierobežojumi un pieņēmumi

Galvenais ierobežojums ārvalstu analīzei bija noteikta veida dokumentu nepieejamība publiskajās vietnēs. Piemēram, informācija par dažādu konkurētspēju analizējošo organizāciju finansēšanas modeli nebija pieejama ne publiskajos informācijas avotos, ne no pašām institūcijām (kuras atteicās atklāt informāciju). Šī ierobežojuma ietekme tika mazināta, prasot trūkstošo informāciju tieši no pašām institūcijām, EY globālā ekspertu tīkla vai projektā iesaistītajiem ekspertiem (C. Ketels).

Cits analīzi ierobežojošais faktors saistīts ar dažādās valstīs konkurētspēju vērtējošo organizāciju institucionālo modeļu dažādību. Sakarā ar to, ka nepastāv globāls konkurētspējas vērtēšanas ietvars, valstis savas konkurētspējas vērtēšanai bieži izvēlas inovatīvus un ļoti specifiskus institucionālos ietvarus – piemēram, veidojot atsevišķus un patstāvīgus konkurētspējas institūtus (Jordānijas Nacionālā konkurētspējas observatorija) vai konkurētspējas vērtēšanas uzdevumu nododot ārpalpojuma akadēmiskajiem pētniekiem (Igaunija, Čehija), vai arī konkurētspējas novērtējumu veicot, izmantojot privātā sektora ekspertīzi, vai arī tikai pēc pieprasījuma sniedzot atsevišķu kompāniju konkurētspējas analīzi (Lietuva). Šī ierobežojuma ietekme tika mazināta tālākajā analīzē, kur tika ņemti vērā dažādie iespējamie konkurētspējas vērtēšanas institucionālo modeļu uzstādījumi un Latvijas gadījumā pieejamie resursi un vajadzības; turpmākajā analīzē aplūkoti arī citi faktori, kas ierobežo konkurētspējas vērtēšanas institucionālā modeļa izvēles iespējas Latvijā. Analīzes apjoms tika ierobežots, izvēloties tikai atsevišķas valstis, kuru konkurētspējas vērtēšanas institucionālie modeļi tika vērtēti. Tomēr šāda ierobežojuma ietekme tika mazināta, izvēloties ļoti dažādus starptautiski pārstāvētus piemērus sākot ar kaimiņu valstīm (Lietuva, Igaunija) un beidzot ar vadošajām Āzijas konkurētspējas novērtēšanas institūcijām, kā arī izvēloties dažādus konkurētspējas vērtēšanas modeļus, kā tas redzams nākamajās nodaļās sniegtajā analīzē.

Ārvalstu praksē konkurētspēja visos gadījumos tiek novērtēta un dažos gadījumos konkurētspēja tiek arī regulāri monitorēta¹ jeb uzraudzīta. Novērtēšanas un uzraudzības procesa pārvaldība jeb pārraudzība un konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešana atsevišķos gadījumos izpaužas kā Ministru prezidenta iniciatīva – izstrādāto konkurētspējas novērtējumu izmantojot politikas reformu izstrādes pamatā.

¹ Ar monitoringu vai uzraudzību šajā dokumentā tiek saprasts regulārs un noteikts process būtiskāko konkurētspējas rādītāju izmaiņu uzraudzīšanai un reģistrēšanai, kā arī izvērtēšanai. Institucionālais modelis paredz gan konkurētspējas novērtēšanu, gan monitoringa jeb uzraudzības pasākumus.

2.1.4. Konkurētspējas novērtēšanas modeļu grupu identificēšana

Pēdējo trīs desmitgažu laikā termins “konkurētspēja” ir ticis plaši izmantots dažādos pētījumos un politiku iniciatīvās. Tomēr lielākā konkurētspējas pētījumu daļa un to variācijas noveda pie trim problēmām²:

- 1) Konkurētspējas definīcija bija neskaidra – nebija skaidrības, vai tai būtu jāatspoguļo mikro līmeņa (uz uzņēmumiem fokusētai), nozares līmeņa vai nacionāla līmeņa skatījumu.
- 2) Pateicoties daudziem dažādiem pētījumos izmantotajiem indeksiem, konkurētspējas vērtēšanas metodoloģija bija neskaidra.
- 3) Nebija skaidrs, vai konkurētspēja veido jaunu ekonomisko pētījumu segmentu vai tā ir tikai interesants pētījumu objekts.

Globalizācijas intensifikācija 20.gs. beigās un 21. gs. sākumā gan mikro līmenī (uzņēmumi), gan nacionālajā līmenī tautsaimniecības nozares pakļāvusi starptautiskai konkurencei un tādēļ daudzas starptautiskās institūcijas un atzīti akadēmiķi ir pievērsušies konkurētspējas tēmas vērtējumam (IMD, WEF, PB, u.c.). Tā rezultātā ir radīti simti konkurētspējas vērtēšanas metožu un indeksu. Šādā situācijā konkurētspējas vērtēšana ir kļuvusi par vienu no ekonomisko sasniegumu vērtēšanas faktoriem.

Nacionālā vai starptautiskā līmenī radīto konkurētspējas ziņojumu daudzveidība norāda uz dažādām iespējamajām pieejamām konkurētspējas vērtēšanai atkarībā no katras valsts vai reģiona vajadzībām un iespējām. Viens no pieejamo ziņojumu klāsta kategorizēšanas veidiem (kas tiks izmantots šajā pārskatā) ir pēc to satura dziļuma un formāta un pēc to uzdevuma vai mērķa auditorijas. Šādā veidā iespējams izdalīt piecus konkurētspējas novērtējuma ziņojumu tipus:

- 1) Sabiedrisko attiecību tipa ziņojumi, kuros izmantoti atskaites punkti (*benchmarks*), bet kas galvenokārt fokusēti uz vienkāršu datu apskatiem ar mērķi izgaismot konkrētus sektorus vai politikas.
- 2) Atskaites punktu ziņojumi – plašu datu kopu ilgtermiņa analīze, kas parasti tiek veikta starptautiskā līmenī – salīdzinot dažādu valstu rādītājus specifisku rādītāju kontekstā.
- 3) Atskaites punktu ziņojumi ar detalizētu analīzi – līdzīgi atskaites punktu ziņojumiem, bet ar padziļinātu papildanalīzi, kas fokusēta uz vienu vai vairākām nozarēm, ekonomikas sektoriem, valsts reģioniem vai citām atsevišķām ekonomikas iezīmēm, kam nepieciešami uzlabojumi vai ko valsts uzskata par tās ekonomikas svarīgākajiem pamatiem.
- 4) Akadēmiskie ziņojumi – balstīti uz akadēmiskām konkurētspējas teorijām (tādām kā Profesora M.Portera radītā) un sastādīti kā akadēmiskie pētījumi.
- 5) Mikro vai uz uzņēmējdarbību fokusēti ziņojumi – atsevišķu uzņēmumu vai sektoru pētījumi, kas vērsti uz to individuālās konkurētspējas uzlabošanu.

Balstoties uz 10 valstu pieredzes izpēti (skat. 1.Pielikums - Starptautiskās pieredzes un prakses analīze), šīs ziņojuma analīzes ietvaros piedāvāta augstākminēto visizplatītāko ziņojumu formātus veidojošo institūciju analīze, kas strukturēta, ievērojot četrus kritērijus: (1) ziņojuma raksturīgākās pazīmes; (2) konkrētā ziņojuma izpildītājas institūcijas tips un raksturīgās iezīmes; (3) ziņojumu izstrādātāja institūcijas pārvaldība; (4) kā arī ziņojumu potenciālā ietekme. Atsevišķa sadaļa ārvalstu pieredzes apskata beigās ir veltīta ārvalstu konkurētspējas vērtēšanas institūciju finansiālajam raksturojumam. Rekomendācijas potenciālajam institucionālajam modelim Latvijā izstrādātas, balstoties uz institucionālajiem modeļiem un tipoloģijām, kuru apkopojums sniegts zemāk.

² Reinert 1995 in Bienkowski, W (2006) How much are studies of competitiveness worth? Some critical theoretical reflections on the issue. Paper to be delivered during The Second Economic Forum On “New Europe”, Warsaw School of Economics,

2.1.4.1. Vispārējo atskaites punktu (*benchmarks*) ziņojumus veidojošo institūciju modeļi

Konkurētspējas vērtējumi Dienvid-austrum-āzijā Vjetnamā, Singapūrā un citās reģiona valstīs, kā arī Ukrainā galvenokārt tiek fokusēti uz statistisku salīdzinājumu valstu starpā un salīdzinājumu pret noteiktiem atskaites punktiem jeb etalonrādītājiem. Standarta datu kopas un ierobežotas konkurētspējas vērtējuma metodoloģijas ir galvenās šāda tipa konkurētspējas ziņojumus raksturojošās pazīmes.

2.1.4.1.1. Ziņojuma raksturīgās pazīmes

Šo ziņojumu saturs lielākoties tiek strukturēts šādi: papildus ziņojuma vispārējam apskatam ziņojuma ievaddaļā tiek sniegts analīzes metodoloģijas skaidrojums; tam seko dažādu statistikas datu izklāsts – tiek aprakstītas to tendences laikā un novērtēta valsts ekonomikas rādītāju izaugsmes struktūra tirdzniecībā, investīcijās, uzņēmējdarbībā un tehnoloģijās, kā arī inovāciju radīšanā; noslēgumā trešā daļa ziņojuma parasti tiek veltīta valsts salīdzinājumam ar citu salīdzināmu valstu rādītājiem vai atskaites punktiem, kuri saskaņā ar iepriekš noteikto metodoloģiju atspoguļo valsts konkurētspēju. Datu analīzes dziļums var atšķirties – no valsts mēroga pieejas līdz atsevišķas valsts reģionu konkurētspējas salīdzinājumam. Noslēgumā daži no ziņojumiem piedāvā turpmāk veicamās darbības, lai, izmantojot politikas ieteikumus, uzlabotu valsts konkurētspēju.

Ziņojumi par atskaites punktiem parasti tiek sastādīti ik gadu (Ukraina) vai pēc pasūtījuma (Vjetnama/ Singapūra). Parasti darba valoda ir angļu un dažos gadījumos (Ukraina) tiek nodrošināts tulkojums valsts valodā. Ir pieņemts, ka šāda tipa ziņojumu elektroniskās un drukātās versijas tiek izplatītas bez maksas.

Nemot vērā to, ka atskaites punktu analīze ir ļoti atkarīga no statistiskiem datu apkopojumiem, atskaites punktu ziņojumu datu un informācijas avoti ir dažādi starptautiski vērtējumi un datu bāzes (piem., WEF), kā arī vietējie statistikas biroji. Datu analīzē izmantotās metodes parasti ir adaptētas plaši izmantotās metodes – piemēram, Portera pieeja analīzei (Singapūra/ Vjetnama) vai WEF metodoloģija (Ukraina).

Analīzes apjoms parasti aprobežojas ar atskaites punktu analīzi pēc noteiktiem indikatoriem (piem., bagātība, vienlīdzība un ekonomiskās attīstības pasākumi, tirdzniecība, investīcijas, inovācijas un uzņēmējdarbība, institūcijas, makroekonomiskā politika, uzņēmējdarbības vide, klasteru dinamisms un uzņēmumu attīstības līmenis – kā Vjetnamā un Singapūrā) vai pēc noteiktiem faktoriem, kuri ietekmē nacionālo konkurētspēju (piem., politisko un citu institūciju attīstība, infrastruktūra, makroekonomika, sabiedrības veselība un izglītība, darba tirgus, preču un kapitāla tirgu efektivitāte; tehnoloģiskā sagatavotība, uzņēmumu attīstības pakāpe un inovācijas – kā Ukrainā).

2.1.4.1.2. Ziņojumu izstrādājošā institūcija

Uz valsts konkurētspējas statistisko atskaišu punktiem balstītos ziņojumus var izstrādāt gan privātas, gan sabiedriskas bezpeļņas organizācijas (augstākās izglītības iestāde kā Singapūrā vai privāti finansēta NVO kā Ukrainā). Uz atskaites punktiem balstītos ziņojumus izstrādājošo institūciju misija, vīzija un uzdevumi parasti tiek fokusēti uz plašu politiku analīzi – neaprobežojoties tikai ar valsts konkurētspējas analīzi, bet pētot arī citas ekonomikas politikas jomas (kā Efektīvās pārvaldības fonds Ukrainā) vai konkurētspējas aspektus (kā Āzijas konkurētspējas institūts Singapūrā).

Ja institūcijas primāri fokusējas uz dažādu konkurētspējas aspektu analīzi, uz atskaites punktiem balstīto ziņojumu izstrādā gandrīz visi institūcijas darbinieki. Citos gadījumos, ja ziņojumu izstrādā institūcija, kurai konkurētspējas pētījumi ir tikai daļa no darba, konkurētspējas pētījumos ir iesaistīta apmēram ceturtdaļa no visiem institūcijas darbiniekiem. Institūciju izmēri abos gadījumos ir atšķirīgi – no 12 cilvēkiem Singapūrā līdz 21 darbiniekam Ukrainā. Vērtējumā ir iekļauta statistikas

datu analīze – tas ir viens no noteicošajiem faktoriem komandas izveidē, kas parasti ir ar ekonomikas izglītību (maģistra vai doktora līmenī).

Svarīgi, ka uz atskaites punktiem balstītu ziņojumu izstrādē parasti piesaista ārējos un ārvalstu konsultantus, kuri konkurētspējas vērtējumam izmantotās metodoloģijas papildina ar savu unikālo pieredzi (Singapūrā – Portera modeļa eksperti no Hārvardas; Ukrainā – WEF eksperti WEF konkurētspējas vērtēšanas metodoloģijas jautājumos). Dažreiz (kā Ukrainas gadījumā) ārējā pieredze tiek pakāpeniski nodota vietējiem ekspertiem, apmācot tos konkrēto konkurētspējas analīzes metodoloģiju izmantošanā.

2.1.4.1.3. Pārvalde

Organizācija, kas pasūta konkurētspējas ziņojumus ir atkarīga no konkurētspējas vērtējumu veicošās institūcijas tipa. Singapūras gadījumā, kur šī institūcija tiek finansēta no valsts līdzekļiem, ziņojumus pasūta Ministru prezidenta biedrs. Ukrainā, no otras puses, konkurētspējas vērtējums tiek veikts par privātiem līdzekļiem (bagātīgi finansēta NVO iniciatīva).

Ukrainas gadījumā lēmums par sadarbību ar WEF tika pieņemts, balstoties uz WEF reputāciju un ņemot vērā augstās kvalitātes datus, kas pieejami arī par valsts reģioniem (kas arī tika analizēti pētījuma ietvaros). Šajā konkrētajā gadījumā tika panākti īpaši noteikumi par ekspertu sniegtajiem pakalpojumiem – tie ietvēra konsultācijas, metodoloģijas atjauninājumus, datu pārskatus, aprēķinus un līdzdalību ziņojuma prezentācijā.

2.1.4.1.4. Ietekme

Uz atskaites punktiem balstīti ziņojumi reti tiek veidoti kā tiešie politikas plānošanas dokumenti. Tomēr institūcijas, kuras izstrādā šāda tipa konkurētspējas novērtējumus parasti sagaida, lai to darbs tiktu izmantots kā pamats diskusijām par ekonomisko situāciju valdībā un plašākā sabiedrībā, pieņemot lēmumus par prioritārajām investīciju jomām un par citiem ekonomikas politikas jautājumiem, kā arī lai tas kalpotu kā labs avots citiem pētījumiem un analīzei. Uz atskaites punktiem balstītiem ziņojumiem bieži seko publiskas prezentācijas un atklātas diskusijas par konkurētspējas vērtējumiem.

2.1.4.2. Vispārējo uz atskaites punktiem (*benchmarks*) balstīto ziņojumu ar detalizētu analīzi veidojošo institūciju modeļi

Konkurētspējas vērtējumi Īrijā, Polijā, Čehijā, Jordānijā un Krievijā ietver divu veidu analīzi: valstu statistisku salīdzinājumu pret konkrētiem atskaites punktiem (*benchmarks*) un savā starpā, kā arī detalizētu konkrētajai valstij nozīmīgas nozares vai nozaru grupas vai politiku darbības rādītāju analīzi.

2.1.4.2.1. Ziņojuma raksturīgās pazīmes

Ziņojuma saturs visbiežāk tiek strukturēts šādi: pirmā ziņojuma daļa bieži sākas ar analīzes metodoloģiju – konkurētspējas koncepcijas izpratnes skaidrojumu un veidu, kā tas tiks analizēts ziņojumā, tad tiek piedāvāta vispārējo makroekonomikas datu aktuālā situācija salīdzinājumā ar vēsturiskajiem datiem, kam seko saskaņā ar metodoloģijā izskaidrotajām teorijām konkurētspējas veidošanā par nozīmīgiem uzskatīto indeksu statistiskā analīze (piem., darbības rādītāji, tirdzniecība, produktivitāte un inovācijas, cenas, nodarbinātība un darbaspēka pieejamība). Pirmā ziņojuma daļa bieži tiek noslēgta ar politikas rekomendācijām katrā no iepriekšējā nodaļā analizētajām jomām (piem., rekomendācijas par uzņēmējdarbības vidi, investīcijām infrastruktūrā, zināšanu infrastruktūru, u.c.). Otrā ziņojuma daļa ar padziļinātu analīzi parasti ir mazāk strukturēta – tā vairāk tiek fokusēta uz konkrēto uzņēmējdarbības vai ekonomikas jomas akadēmisku izpēti un diskusijām par to – iezīmējot izaicinājumu un potenciālos risinājumus.

Šāda tipa uz atskaites punktiem balstītajos ziņojumos ietvertā papildus analīze mēdz būt dažāda – tā reizēm tiek fokusēta uz vienas nacionālās nozares vai politikas jomu vai to kopumu – tās vai nu ir valstij vissvarīgākās jomas (Īrijā, Polijā, Jordānā), vai tajās nepieciešami uzlabojumi (Čehija, Krievija). Ziņojumu padziļinātais fokuss gadu gaitā var mainīties atkarībā no nacionālo ekonomiku attīstības – tādēļ ziņojumu padziļināto pētījumu daļai, pretēji uz atskaites punktiem balstītajai daļai, nav standartizēta formāta.

Uz atskaites punktiem balstīti atsevišķu nozaru vai ekonomikas sektoru ziņojumi parasti tiek veidoti ik gadu (piem., Polijā, Jordānā, Īrijā). To primārā valoda ir angļu, un dažreiz tiek veikti vērtējuma tulkojumi vietējā valodā. Atsevišķās ārvalstīs konkrēta tipa konkurētspējas ziņojums tiek veidots jau vairāk nekā divdesmit gadus (Īrijā – ikgadējs ziņojums kopš 1985. gada) un bez maksas izplatīts drukātā un elektroniskā versijā.

Šāda tipa analīzes datu avoti parasti aptver starptautisko institūciju apkopotos datus (piem., EUROSTAT, OECD, UN, SVF, WTO, PB), kā arī nacionālās statistikas datu bāzes, kas ļauj veikt dziļāku šajos ziņojumos sniegto jautājumu analīzi.

Šāda tipa ziņojumu analīzes metodes arī ir atšķirīgas; dažās valstīs tiek izmantotas unikāli izstrādātas metodoloģijas (Īrijā – konkurētspējas piramīda), citas ‘aizņemas’ metodoloģiju no starptautiskiem avotiem (Čehija – WEF, Jordānija – Portera Dimanta modelis).

Līdzīgi, analīzes apjoms aprobežojas ar nacionālās ekonomikas salīdzinājumu pret citām salīdzināmām valstīm, parasti tajā pašā reģionā (Īrija, Polija, Čehijas – ES) vai tās, ar kurām konkrētajai valstij ir vistuvākās tirdzniecības saites.

2.1.4.2.2. Ziņojumu izstrādājošā institūcija

Izpētītā starptautiskā pieredze liecina, ka detalizētus uz atskaites punktiem balstītus ziņojumus par konkurētspēju izstrādā bezpeļņas organizācijas, kas galvenokārt tiek finansētas par valsts līdzekļiem (regulāras dotācijas, piem., Jordānija, Čehija, Īrija). Šajos gadījumos konkurētspējas vērtējumus veic pašas ministrijas (Čehija) vai atsevišķi valsts finansēti vai valstij piederoši institūti (Īrija, Jordānija), kuriem šāds uzdevums uzticēts ar valsti noslēgtajā līgumā vai deleģēšanas dokumentā.

Detalizētus uz atskaites punktiem balstītus konkurētspējas ziņojumus izstrādājošo institūciju misija, vīzija un uzdevumi parasti ir saistīti tikai ar konkurētspējas un ar to saistīto faktoru izpēti (piem., inovācijām) ar mērķi palielināt nacionālās ekonomikas produktivitāti un inovativitāti. Viņu uzdevumi bieži ietver ne tikai konkurētspējas ziņojumu sagatavošanu, bet arī citu pētniecisku dokumentu, politiku, atzinumu izstrādi, statistiskas datu apkopošanu un interpretāciju un citus ar akadēmiskiem pētījumiem saistītus uzdevumus.

Šāda tipa ziņojumus izstrādājošo institūciju izmērs ir atkarīgs no šo institūciju papildus konkurētspējas vērtējumiem veikto uzdevumu klāsta, bet vidēji tas ir apmēram 20 darbinieki, no kuriem tikai daļa ir pētniecības darbinieki, kamēr lielākā daļa ir padomes vai citas konsultatīvas struktūras locekļi. Konkrētu institūciju darbiniekiem vienmēr ir ekonomista, vadības, starptautisko attiecību un līdzīgu zinātņu maģistra vai doktora grādi.

Svarīgi, ka šāda tipa ziņojumi bieži tiek izstrādāti ar ārējo konsultantu un padomnieku palīdzību (piem., Jordānija, Krievija, Īrija) – šāds modelis ir saistīts ar padziļinātajām zināšanām, kādas pieprasa šo ziņojumu būtība. Tomēr nav pierādījumu tam, ka ārējie konsultanti nodod savu unikālo pieredzi pamata institūcijām, kas novērtējumus pasūta. Turklāt lielākā zināšanu un pieredzes daļa šajos ziņojumos nāk no vietējiem ekspertiem un tikai Krievijas gadījumā vērtēšanā ir iesaistīti ārvalstu eksperti.

2.1.4.2.3. Pārvalde

Institūciju, kuras izstrādā ziņojumus par konkurētspējas atskaides punktu analīzi un padziļinātu atsevišķu nozaru analīzi, pārvalde parasti ir saistīta ar šo organizāciju darbības formātu. Ņemot vērā to, ka šīs institūcijas visbiežāk ir bezpeļņas organizācijas, kuru izveidē piedalījusies valsts, konkurētspējas pētījumus pasūtošās institūcijas parasti ir valdība vai pat Ministru prezidents. Tādēļ ziņojuma izstrādātājs netiek izvēlēts atvērtā konkursā, bet par šīs uzdevuma uzdošanu kādai specifiskai institūcijai lemj valdība. Būtiski, ka konkurētspējas vērtējuma darba kārtību (piem., fokusu, apjomu, formātu, u.c.) nosaka pašas institūcijas, kas veic izvērtējumu.

2.1.4.2.4. Ietekme

Lai arī šāda veida konkurētspējas ziņojumi parasti domāti, lai ar tiem iepazītos pēc iespējas plašāks loks sabiedrības pārstāvju, to mērķa auditorija (piem., Īrija) – ziņojumu izmantojošā institūcija – parasti ir valdība vai atsevišķa ministrija (Čehija, Jordānija). Nav daudz informācijas par ietekmi, kādu šāda veida ziņojumi atstāj attiecīgajās valstīs, tomēr ir zināms, ka Īrijā konkurētspējas ziņojums ir ticis izmantots, lai definētu valsts budžeta prioritātes un atsevišķu politiku darbības, tomēr galīgais lēmums par to, vai izmantot ziņojumu lēmumu pieņemšanā vai nē ir valdības pārzinā. Tomēr ir zināms arī, ka Īrijas, Polijas un Čehijas konkurētspējas ziņojumi ir kalpojuši par pamatu dažādu politikas dokumentu projektu un atzinumu izstrādei, kā arī vērsuši uzmanību uz vairākiem ekonomikas attīstības un konkurētspējas veicināšanu ietekmējošajiem jautājumiem, kas tikuši apspriesti dažādās konferencēs un semināros.

2.1.4.3. Vispārējie akadēmiskā stila ziņojumus veidojošo institūciju modeļi

Konkurētspējas vērtējumi Igaunijā un Horvātijā ir vairāk akadēmiska tipa – to fokuss vērsts uz makroekonomikas politikām un iezīmēm, un to formāts un pieeja ir aizgūti no akadēmiskās literatūras analīzes.

2.1.4.3.1. Ziņojuma raksturīgās pazīmes

Akadēmisko ziņojumu saturs parasti sākas ar valsts konkurētspējas pozīcijas apskatu dažādos starptautiskajos konkurētspējas indeksos, kam seko detalizēta valsts nozīmīgāko sektoru vai uzņēmumu analīze; pēdējā akadēmisko ziņojumu daļā parasti tiek modelēti iespējamie nacionālās ekonomikas attīstības modeļi, kas var ietekmēt konkurētspēju, salīdzinot dažādus attīstības scenārijus un nobeigumā identificējot galvenās konkurētspējas problēmas un sniedzot potenciālus visaptverošus risinājumus valsts konkurētspējas uzlabošanai.

Akadēmisko ziņojumu publicēšanas biežums parasti nav stingri noteikts – dažreiz tie tiek veidoti pēc pasūtījuma (vienreizējs pasūtījums Igaunijas gadījumā) vai ik pa diviem gadiem (kā Horvātijā). Pētījumam parasti tiek izvēlēta nacionālā oficiālā valoda, angļu valoda un Igaunijas gadījumā arī krievu valoda. Ziņojumi tiek publicēti kā elektroniskie dokumenti, kas pieejami bez maksas.

Akadēmisko ziņojumu dati un informācijas avoti ietver ne tikai starptautiskos un nacionālos statistiskos pārskatus (avoti bieži ietver SVF, Eurostat, IMD, PB un vietējās institūcijas), bet arī akadēmisko literatūru un pētījumus. Analīzē izmantotās metodes arī ir bagātīgākas nekā vienkāršos atskaides punktu noteikšanas ziņojumos izmantotās metodes – papildus statistiskajai analīzei, tās ietver arī ieinteresēto personu intervijas un dažādu konkurētspējas analīzes teoriju piemērošanu. Arī analīzes apjoms ir plašāks – ietverot ne tikai standarta starptautiskās konkurētspējas indeksu apskatu, bet arī valsts makroekonomikas ietvara, dažādu konkurētspējas faktoru vai atsevišķu nozaru konkurētspējas analīzi, izmantojot aptaujas un intervijas.

2.1.4.3.2. Ziņojumu izstrādājošā institūcija

Akadēmiskos konkurētspējas pētījumus izstrādājošās institūcijas ir valsts dibinātas bezpeļņas organizācijas (izmantojot institūciju izveidei veltītus likumdošanas aktus, kas iespējams citās valstīs). Akadēmiskos konkurētspējas pētījumus veicošo institūciju misija un uzdevumi dažos gadījumos (piem., Igaunijā) ir saistīti ar vispārējo valsts ekonomikas attīstību un citos gadījumos – institūcijas darbs ir veltīts tikai valsts konkurētspējas uzlabošanai (piem., Horvātijā). Šāda tipa organizāciju darbinieku skaits svārstās no 16 līdz 26, un konkurētspējas ziņojumu veidošanā iesaistīto ekspertu skaits svārstās no 13 līdz 23. Svarīgi, ka ziņojuma sagatavošanas komandu veido tikai daži novērtējuma pasūtītāju darbinieki – lielākā daļa no šāda tipa ziņojumu pētniekiem tiek uzaicināti no akademiķu vidus. Igaunijas gadījumā tie ir profesori, vecākie pētnieki un pētījumu asistenti ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomās no Tartu Universitātes, un Horvātijas gadījumā tie ir profesori un lektori ekonomikas jomā no Zagrebas Starptautisko Attiecību Institūta. Ja lielāko daļu no ieguldījuma ziņojuma veidošanā sniedz akademiķi, tie parasti ir vietējie eksperti. Papildus ārējo ekspertu pieredze tiek izmantota tikai Horvātijas gadījumā ziņojuma pārskatīšanai. Igaunijas gadījumā ir liecības, ka dažas no metodēm, tādās kā akademiķu konkurētspējas pētījumos izmantoto scenāriju veidošanas rīki un prasmes vēlāk ir nodotas citiem ekspertiem un izmantotas turpmākos pētījumos.

2.1.4.3.3. Pārvalde

Konkurētspējas akadēmiskos vērtējumus valsts pasūta vai nu tiešā (piem., Horvātija), vai netiešā veidā - valsts sponsorēta institūcija nolīgst akademiķus (piem., Igaunijā) – šajā gadījumā pasūtījums ir balstīts uz izvēlēto ekspertu iepriekšējo pieredzi un izpildītajiem darbiem. Gadījumā, ka ziņojums tiek pasūtīts no ārējās institūcijas (Igaunijā – Tartu Universitāte), tiek sagatavots detalizēts darba uzdevums, norādot vērtējuma mērķi, galvenos uzdevumus un scenārijus, datus, jomas, kam nepieciešama analīze.

2.1.4.3.4. Ietekme

Akadēmiskie konkurētspējas ziņojumi ir paredzēti valdības, parlamenta un dažādu uzņēmējdarbības sektoru izmantošanai. Parasti tie piesaista plašsaziņas līdzekļu uzmanību un izraisa plašas sabiedriskās diskusijas. Akadēmiskajiem konkurētspējas vērtējumiem sekojošās darbības var ietvert forumus, diskusijas un citus turpmākos projektus, kas balstīti uz sākotnējā konkurētspējas vērtējuma.

2.1.4.4. Vispārējie mikro vai uzņēmumiem fokusētus ziņojumus izstrādājošo institūciju modeļi

Īpašs konkurētspējas ziņojumu tips tiek izstrādāts Lietuvā – kur konkurētspēja tiek analizēta mikro līmenī, pētot atsevišķas kompānijas un iesakot iespējas to individuālās konkurētspējas palielināšanai – ar domu, ka atsevišķu uzņēmumu konkurētspēja palielinās kopējo dažādu sektoru un ekonomikas konkurētspēju kopumā. Šāda pieeja tomēr nenozīmē vispārpieņemtu nacionālās konkurētspējas vērtēšanas praksi.

2.1.4.4.1. Ziņojuma raksturīgās pazīmes

Ziņojuma saturs ir standartizēts visām kompānijām - vispirms tiek prezentēta informācija par atskaites punktiem (kompānijas profila uzskaitījums, analizējamās ziņas un kritēriji), tad tiek sniegts ievads, kurā ietverta analīzes metodoloģija; tam seko rezultātu analīze, kurā tiek detalizēti analizēta kompānijas finansiālā perspektīva, klientu perspektīva, apmācību un izaugsmes perspektīva, kā arī iekšējo procesu perspektīva. Ziņojumu noslēdz pielikums ar ziņojuma analīzes ievada datiem un izmantotajiem aprēķiniem.

Uz uzņēmējdarbību orientētu konkurētspējas ziņojumu biežums ir atkarīgs no pieprasījuma no uzņēmumu puses. Lietuvas gadījumā konkurētspējas novērtēšanas projektā tika vērtētas 60 lielākās kompānijas, un vairāk nekā 100 kompānijas tiks vērtētas vēlāk. Konkurētspējas ziņojumi tiek veidoti angļu un nacionālajā valodā, un tie ir pieejami drukātās un elektroniskās versijās.

Šāda veida ziņojumu informācijas avoti ir paši uzņēmumi – no kompānijām pieprasītie dati tiek izmantoti analīzes veikšanai (finanses, procesi, apmācība, izaugsme). Šāda ziņojumu tipa analīze tiek veikta, izmantojot specifisku analītisko rīku – Lietuvas gadījumā tā ir *Benchmark Index* datu bāze no *Winning Moves Ltd*. Arī analīzes apjoms ir strikti definēts – vispirms tiek analizētas tikai izvēlētas kompānijas, un pēc tam analīze tiek veikta ar iepriekš definētiem rādītāju aprēķināšanas paņēmieniem – tie ietver Neto peļņas rādītāju, ROCE, RONA, ROTA, Fiksētās izmaksas kā procents no apgrozījuma, Darbaspēku izmaksas kā procents no apgrozījuma, Pievienotā vērtība kā procents no apgrozījuma, Likviditātes rādītāju, Skaidras naudas likviditāti, Kreditoru dienas, Debitoru dienas, Darba kapitāla apgrozījumu, Skaidra nauda bankā pret apgrozījumu, Procentu segumu, Bruto parādsaistību attiecības pret kapitālu, Vidējā pasūtījuma vērtību, Klientu pieaugumu, Sūdzības uz vienu klientu, Novirzes no piegādes grafikiem, Garantijas perioda laikā noraidīto pasūtījumu procentus u.c. rādītājus.

2.1.4.4.2. Ziņojumu izstrādājošā institūcija

Uz uzņēmējdarbību orientētu konkurētspējas analīzi veic tam veltīta publiskās (valsts) aģentūras struktūrvienība, piemēram, Nacionālā investīciju veicināšanas aģentūra (kā Lietuvas *Enterprise Lithuania*). Šāda tipa institūcijas regulē valdība, un institūcijas misija parasti ietver uzņēmuma konkurētspējas uzlabošanas lomu.

Institūcijas vadība parasti tiek organizēta, izmantojot vadības struktūru, ko veido industrijas un valsts pārvaldes eksperti. Konkurētspējas ziņojumus sagatavo 9 cilvēki, no kuriem Lietuvas gadījumā puse bija no ziņojumu veidojošās institūcijas un otra puse no ārējiem konsultantiem (no *Ernst & Young Baltic*), kuri palīdz ieviest projektu un apmāca ziņojumu izstrādājošās institūcijas darbiniekus. Ārējie konsultanti palīdzēja nodot ārvalstu pieredzi Atskaites punktu izmantošanā vietējai institūcijai – konkurētspējas novērtēšanas tehnoloģijas, metodes un pieredze no *Ernst & Young Baltic* tika pakāpeniski nodota *Enterprise Lithuania*. Iesaistītās ieinteresētās personas bija ar ekonomikas izglītību, un tām bija jāiegūst papildus sertifikāts no *Winning Moves Ltd*, lai varētu izmantot *Benchmark Index* datu bāzi.

2.1.4.4.3. Pārvalde

Uz uzņēmējdarbību orientēta konkurētspējas vērtēšanas sistēmas pasūtītājs ir valsts institūcija. Ziņojuma veidotāju izvēlas ārējie eksperti saskaņā ar valsts aģentūras definētajām prasībām.

2.1.4.4.4. Ietekme

Uz uzņēmējdarbību orientētus konkurētspējas ziņojumus izmanto pašas kompānijas, kas atsevišķos gadījumos var būt arī ziņojumu pasūtītājas/ finansētājas (ja tiek veikta padziļināta analīze un rekomendāciju izstrāde). Konkurētspējas vērtējumiem (finansēts no valsts) parasti seko padziļināta, ziņojumu sagatavojošās institūcijas ekspertu veikta atskaites punktu analīze, kas sniedz papildus konsultācijas un rekomendācijas uzņēmuma konkurētspējas uzlabošanai (finansē pats uzņēmējs). Ar kompānijas izpilddirektoru tiek organizētas īpašas stratēģiskās sesijas, kurās tiek sagatavota kompānijas SVID analīze, tiek interpretēti un apspriesti ziņojuma rezultāti (fokusējoties uz nozīmīgākajiem secinājumiem) un apspriesta turpmākā rīcība kompānijas konkurētspējas uzlabošanai.

2.1.4.5. Vispārējie sabiedrisko attiecību tipa ziņojumus izstrādājošo institūciju modeļi

Dažos gadījumos konkurētspējas ziņojumus kā reklāmas pētījumu veido uz dažādas interešu grupas. Šādu konkurētspējas ziņojumu, piemēram, izstrādājusi Amerikas Tirdzniecības Palāta Čehijā (kamēr valdība Čehijā gatavoja alternatīvu konkurētspējas ziņojumu – skat.1.Pielikums - Starptautiskās pieredzes un prakses analīze)

2.1.4.5.1. Ziņojuma raksturīgās pazīmes

Sabiedrisko attiecību tipa ziņojumi ir balstīti uz starptautisko konkurētspējas ziņojumu pārskatiem, kam seko atsevišķu valsts ekonomiku ietekmējošu nozaru analīze – juridiskais ietvars, valsts pārvalde, fiziskā infrastruktūra, cilvēkresursi un nobeigumā – valsts finanses un monetārā politika. Kopumā – konkurētspējas pētījumu veido vispārējs makroekonomikas pārskats, ko noslēdz viedokļu aptauja par dažādu kompāniju konkurētspēju.

Sabiedrisko attiecību tipa konkurētspējas ziņojumu biežums ir atkarīgs no institūcijas mērķiem, kas tos izstrādā. Ziņojuma valoda parasti ir angļu valoda – bet tā var būt atkarīga no izstrādājošās institūcijas un mērķa auditorijas valodas. Ņemot vērā to, ka ziņojums tiek izmantots kā reklāmas materiāls – ir pieejamas gan drukātās, gan elektroniskās versijas. Izmantotie datu avoti ir vispārējās statistikas datu bāzes – tādas kā OECD, ECB, SVF, PB, Globālais konkurētspējas ziņojums un Pasaules Konkurētspējas gadagrāmata, jo analīze ir vienkāršs statistikas pētījums. Ziņojuma apjoms ir neliels – fokusējoties uz vērtības piešķiršanu tam, kā valdības politika ietekmē konkurētspēju. Tas tiek darīts, sekojot šāda tipa analīzei: vispārējā analīze nosedz piecu politikas jomu kopējos makro iznākus; juridiskā ietvara analīzē; juridiskā ietvara analīzē tiek izsvērtā likumdošanas efektivitāte; publiskās pārvaldes analīzē tiek vērtēts, cik efektīvi tiek piemērots likumdošanas regulējums; fiziskās infrastruktūras analīzē tiek aprakstīts, kā valsts politika nodrošinājusi uzņēmējdarbības nepieciešamo atbalsta vidi; cilvēkresursu analīzē vērtēts, kā politika ietekmējusi darbaspēku, izglītību un pētniecību; fiskālajā/ monetārajā analīzē akcentēts, kā politika ietekmējusi kapitāla pieejamību un cenu stabilitāti.

2.1.4.5.2. Ziņojumu izstrādājošās institūcijas

Čehijas gadījumā Ziņojumu izstrādājošā institūcija ir Amerikas Tirdzniecības Kamera, bet sabiedrisko attiecību tipa konkurētspējas ziņojumus potenciāli var veidot jebkuras interešu grupas kā daļu no tirgus pētījuma vai kā argumentējošus materiālus. Piemēram, Čehijā ziņojumu atbalstīja Britu Tirdzniecības Palāta Čehijā, Deutsch-Tschechische Industrie - und Handelskammer, Nīderlandes – Čehijas Tirdzniecības Kamera un Ziemeļvalstu Tirdzniecības Palāta Čehijā.

Sabiedrisko attiecību tipa ziņojumu Čehijā bija izstrādājuši 7 autori – gandrīz puse no ziņojumu izstrādājošās institūcijas darbiniekiem deva savu ieguldījumu šī ziņojuma tapšanā ar šādu pienākumu sadalījumu: projektu vadība, statistiskā analīze, juridiskā analīze, ziņojuma sastādīšana. Turklāt, tika iesaistīti daudzu privātā sektora konsultanti (juridiskajā analīzē). Tomēr piesaistītie speciālisti bija tikai vietējie, netika izmantoti ārzemju speciālisti.

2.1.4.5.3. Pārvalde

Ziņojumu pasūtīja pati to izstrādājošā institūcija kā daļu no savas reklāmas kampaņas vai vienkārši kā ilustratīvu un informatīvu materiālu.

2.1.4.5.4. Ietekme

Sabiedrisko attiecību tipa ziņojums ir orientēts uz plašāku publiku, plašsaziņas līdzekļiem un politikas veidotājiem, jo tajā sniegts valdības politikas vērtējums un kritika. Tādējādi sabiedrisko attiecību tipa ziņojumi tiek izmantoti kā netieša lobija rīks, ne tikai publicējot ziņojumu, bet arī organizējot tādas darbības kā forums ekonomiskās politikas uzlabojumu apspriešanai un aizstāvībai un konkurētspējas uzlabošanai saskaņā ar pašas ziņojumu veidojošās institūcijas sniegtajām rekomendācijām.

2.1.5. Konkurētspējas novērtēšanas modeļu galveno grupu apkopojums

Zemāk tabulā apkopoti dažādie identificētie konkurētspējas novērtējumu tipi, valstis, kurās šie novērtēšanas tipi ir sastopami un identificētas institūcijas, kas ir novērtējuma izstrādātāji.

Tabula 1 – Konkurētspējas novērtēšanas modeļu grupēšana pēc ieviesējainstitūcijām				
Novērtējuma tips	Novērtējuma satura skaidrojums	Valstis, kurās sastopams attiecīgais ziņojuma tips	Attiecīgā novērtējuma veida autorinstitūcijas	Ieviešanas mehānismi
<i>Sabiedrisko attiecību tipa ziņojumi</i>	Ziņojumos izmantoti atskaides punkti (<i>benchmarks</i>), bet ziņojumi galvenokārt fokusēti uz vienkāršu datu apskatiem ar mērķi izgaismot konkrētus sektorus vai politikas.	► Čehija	► Nevalstiskas organizācijas (piemēram, investoru apvienības)	► N.A.
<i>Atskaides punktu ziņojumi</i>	Plašu datu kopu ilgtermiņa analīze, kas parasti tiek veikta starptautiskā līmenī – salīdzinot vietējos un citu valstu konkurētspējas rādītājus.	► Vjetnama/ Singapūra ► Ukraina ► Īrija	► Pētniecības institūti, kas piesaistīti pie akadēmiskām institūcijām ► Neatkarīgi pētniecības institūti (ar valsts dotāciju) ► Nevalstiskas organizācijas (piemēram, privāti finansētas nevalstiskās organizācijas)	► Valdības pasūtījums autorinstitūcijām par novērtējuma veikšanu. ► Ministru prezidenta pašiniciatīva novērtējuma rekomendāciju izmantošanai politikas veidošanā.
<i>Atskaides punktu ziņojumi ar detalizētu analīzi</i>	Līdzīgi atskaides punktu ziņojumiem, bet ar padziļinātu analīzi, kas fokusēta uz vienu vai vairākām nozarēm, ekonomikas sektoriem, valsts reģioniem vai citām atsevišķām ekonomikas iezīmēm, kam nepieciešami uzlabojumi vai ko valsts uzskata par tās ekonomikas svarīgākajiem pamatelementiem.	► Polijā ► Čehija ► Jordānija ► Krievija	► Valsts iestādes ► Pētniecības institūti, kas piesaistīti pie akadēmiskām institūcijām ► Nevalstiska organizācija (piemēram, Pasaules ekonomikas forums)	► Valdības pasūtījums autorinstitūcijām par novērtējuma veikšanu. ► Ministru prezidenta pašiniciatīva novērtējuma rekomendāciju izmantošanai politikas veidošanā.
<i>Akadēmiskie ziņojumi</i>	Balstīti uz akadēmiskām konkurētspējas teorijām) un izstrādāti kā akadēmiskie pētījumi.	► Horvātija ► Igaunija	► Ārpakalpojums (iepērkot no akadēmiskās institūcijas)	► Valdības pasūtījums autorinstitūcijām par novērtējuma veikšanu.
<i>Mikro vai uz uzņēmējdarbību fokusēti ziņojumi</i>	Atsevišķu uzņēmumu vai sektoru pētījumi, kas vērsti uz to individuālās konkurētspējas uzlabošanu.	► Lietuva	► Valsts institūcija	► Valdības pasūtījums autorinstitūcijām par novērtējuma veikšanu.

Tādējādi no esošās labākās prakses analīzes iespējams identificēt institucionālās pieejas, kas citviet veic konkurētspējas novērtēšanu:

1. **Valsts** iestādes (piem., ministrija vai tai pakļauta aģentūra – kā Īrijā, Lietuvā, Čehijā, Jordānijā).
2. Konkurētspējas novērtējumu veic neatkarīga vai pie akadēmiskās institūcijas piesaistīts

pētniecības institūts (piem., pētniecības institūts kādā universitātē – kā Polijā, Vjetnamā un Singapurā vai neatkarīga domnīca kā Īrijā).

3. Konkurētspējas novērtējums tiek iepirkts **ārpakalpojumā** (piemēram, pasūtot šādu novērtējumu akadēmiskai institūcijai vai privātajam sektoram kā Igaunijā).
4. Konkurētspējas novērtēšanu pēc savas iniciatīvas veic **nevalstiska organizācija** (kā Čehijā investoru apvienība, Krievijā Pasaules ekonomikas forums vai Ukrainā privāti finansēta nevalstiskā organizācija).

Attiecībā uz novērtējuma procesa organizēšanu, ārvalstu prakse liecina, ka pārvaldības institūcijas visos gadījumos, kur pastāv pārraudzības mehānisms, ir novērtējuma pasūtītāji un dažos gadījumos uzrauginstitūcijas uzņemas iniciatīvu novērtējuma rekomendācijas ieviest praksē. Tādējādi konkurētspējas novērtēšana un procesa pārvaldība ir nodalītas (pārvaldība parasti valsts līmenī, novērtējums/uzraudzība privāto vai pētniecības institūciju līmenī) un konkurētspējas novērtētāji neuzņemas konkurētspējas veicināšanas pasākumu ieviešanas iniciatīvu – to dara pārvaldības institūcija, kas ir šī novērtējuma pasūtītājs un rekomendācijas izmanto savā ikdienas (politikas veidošanas) darbā.

2.1.6. Konkurētspējas novērtējumu izstrādājošo institūciju finansējums

Institūcijām, kas izstrādā atskaites punktu (*benchmarks*) ziņojumus, izmaksas ir ļoti atšķirīgas atkarībā no to apjoma un iesaistītajiem ekspertiem. Kamēr visvienkāršākā kompānijas atskaites punktu analīze (lai novērtētu konkurētspēju) maksā ap trīs tūkstošus eiro, sarežģīta un regulāra nacionālās konkurētspējas analīze, izmantojot speciāli šim mērķim izveidotas institūcijas resursus, var izmaksāt līdz pat 112 tūkstošus eiro par vienu novērtējuma ziņojumu – atkarībā no iesaistīto ekspertu darba apjoma (un prestiža), analīzes dziļuma un citiem faktoriem.

Līdzīgi atskaites punktu ziņojumus izstrādājošo institūciju budžeti ir atkarīgi no to darbības profila plašuma. Dažos gadījumos institūcijas (kuras darbība ir veltīta tikai konkurētspējas analīzei) gada budžets ir vairāk nekā viens miljons eiro, bet citos gadījumos, kad institūcijas darbības jomas ir daudz plašākas un ietver arī citas tēmas un darbības, ne tikai konkurētspējas vērtēšanu, gada budžets var sasniegt vairākus miljonus eiro.

Finansējuma avoti ir īpaši jūtīgs jautājums. Lielākajā daļā konkurētspējas vērtējumu finansējums nāk no valsts; tomēr veids, kā tiek nodrošināta neatkarība no sponsora ir atkarīgs no dažādām pārraudzības funkcijām. Dažos gadījumos konkurētspēju vērtējošā institūcija finansējumu izmanto tieši, citos gadījumos finansējumu regulē neatkarīga pārraudzības struktūrvienība (konsultatīvā padome, uzraudzības padome, valde, u.c.) vai akadēmisko institūciju struktūras. Šādi tiek nodrošināti mēģinājumi garantēt vērtējumu neatkarību.

2.1.7. Konkurētspējas vērtējumus veidojošo institūciju neatkarība

Desmit analizētajos konkurētspējas modeļos redzami dažādi konkurētspējas vērtētāju neatkarības līmeņi. Visbūtiskākie apsvērumi neatkarības palielināšanai ir labas pārvaldības struktūras izveide konkurētspējas novērtēšanai, kuras būtiskākais elements ir neatkarīgas konkurētspējas valdes izveide, kas ir neatkarīga no valsts jeb pasūtītāja, apolitiska un kalpo par starpposmu starp novērtējuma veicējiem un novērtējuma pasūtītāju. Tāpat būtisks elements ir novērtējuma veicēja reputācija un visu pušu uzticēšanās attiecīgā novērtējuma veicēja priekšlikumiem. Papildu aspekts ir finansējuma avoti, kas visbiežāk ir valsts jeb publiskais sektors un/ vai privātais sektors. Ir gadījumi, kad konkurētspējas novērtējumu pārrauga un finansē viena institūcija, tādējādi konkurētspējas vērtētāji ir salīdzinoši atkarīga šīs institūcijas (piem., Īrijā – valdības aģentūra, Ukrainā – vietējā uzņēmēja veidota organizācija). Tomēr citos gadījumos ir bijuši centieni diversificēt finansējuma avotus, pasūtot

konkurētspējas vērtējumu akadēmiskajām institūcijām (kā Singapūrā), kas var piesaistīt papildu finansējumu ar dažādiem komercpakalpojumiem, kas saistīti ar pētniecību. Tiek uzskatīts, ka atkarība no viena finansējuma avota samazina novērtējuminstitūciju darba objektivitāti; tāpat objektivitāte mazinās, ja novērtējumu veic tā pati institūcija, kas pasūta un finansē šo novērtējumu (piem., ministrija). Tādējādi novērtējumu neatkarību visbiežāk palielina, nodalot pasūtītājus un finansējuma avotu no novērtējuma veicējiem, piemēram, gadījumos, kur finansējuma avots ir valsts, bet novērtētāji universitātes.

2.1.8. Esošās labās prakses salīdzinošā analīze

No augstāk minētajiem Baltijas, ES un pasaules mēroga konkurētspējas novērtēšanas institūciju piemēriem redzams, ka šīs institūcijas atšķiras pēc vairākiem parametriem. Šajā sadaļā salīdzinātas esošās konkurētspējas vērtēšanas institūcijas pēc šādiem kritērijiem:

- ▶ Juridiskais formāts,
- ▶ Finansējuma avoti,
- ▶ Leinteresētās puses,
- ▶ Pārvalde un organizācijas struktūra,
- ▶ Intelektuālais kapitāls,
- ▶ Pētniecības apjoms,
- ▶ Ziņojumu biežums un formāts

Tādējādi šīs nodaļas mērķis ir veikt pārskatu par starptautisko pieredzi konkurētspējas vērtēšanā un definēt konkurētspējas vērtēšanas modeļa raksturīgās pazīmes, ko saskaņā ar labāko starptautisko praksi varētu izmantot, veidojot vērtējuma ietvaru esošās kapacitātes un vajadzību identificēšanai Latvijas gadījumā un identificējot Latvijā veidojamās konkurētspējas novērtēšanas organizācijas struktūras pamatu (ņemot vērā arī Latvijā pieejamo intelektuālo resursu kapacitāti – skat. nodaļu 2.2).

2.1.8.1. Juridiskais formāts

Dažādu konkurētspējas novērtējumu modeļu juridiskā analīze ietver ne tikai institūciju juridisko statusu, bet arī šo institūciju mandāta identificēšanu, kas apkopots zemāk tabulā

Tabula 2 – Konkurētspējas novērtēšanas modeļu juridiskā analīze		
Novērtējuma modeļi	Institūciju juridiski noteiktais mandāts un novērtējuma organizatoriskā pieeja	Institucionālā statusa analīze
<i>Valsts institūciju izmantošana</i>	▶ Viena pieeja konkurētspējas novērtēšanai valsts sektora ietvaros ir Jordānijas un Čehijas piemērs, kur novērtējumu izstrādā Plānošanas un starptautiskās sadarbības ministrija vai Ražošanas un tirdzniecības ministrija. Čehijā ministrija izstrādā konkurētspējas novērtējumu, lai izvērtētu līdzšinējās politikas rezultātus un noteiktu precīzus sasniedzamos mērķus (nosakot arī sasniegšanas termiņus). Izstrādātais ziņojums tiek vispirms nodots sabiedriskajai apspriešanai un tās rezultāti, kā arī ziņojumā noteiktie rādītāji tiek izmantoti ministrijas darba plānošanā. Čehijas Plānošanas un starptautiskās sadarbības ministrijas mandāts ir koordinēt likumprojektu sagatavošanu un ES direktīvu ieviešanu, kas atbilst ministrijas kompetencēm; ministrija koordinē ārējās tirdzniecības politiku, pārvalda divpusējās un daudzpusējās attiecības, sadarbojas ar Eiropas Komisiju un citām starptautiskām institūcijām, kontrolē un administrē aktivitātes saistībā ar ārējiem ekonomikas sakariem, importu, patērētāju aizsardzību, enerģētiku, dārgmetālu marķēšanu, ieroču un munīcijas testēšanu. ▶ Cita pieeja ir Īrijā un Lietuvā. Īrijā 1997. gadā pie Uzņēmējdarbības,	▶ Konkurētspējas novērtējumu var izstrādāt valsts iestādes ministriju līmenī, kuru uzdevums ir politikas plānošana un ieviešana. Šajā gadījumā valsts iestādes ir gan procesa pārvaldītāji, gan arī paši konkurētspējas novērtētāji. ▶ Konkurētspējas novērtējumu var iestrādāt ministriju padotības iestādes (līdzīgi kā aģentūras Latvijā), kuras veic novērtējuma

Tabula 2 – Konkurētspējas novērtēšanas modeļu juridiskā analīze		
Novērtējuma modeļi	Institūciju juridiski noteiktais mandāts un novērtējuma organizatoriskā pieeja	Institucionālā statusa analīze
	Tirdzniecības un Nodarbinātības Ministrijas (nodrošina administratīvo, pētniecības un sekretariālo kapacitāti) izveidota speciāla aģentūra, kuras uzraudzību veic Īrijas politikas konsultatīvās padome uzņēmējdarbības, tirdzniecības, zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju jomā ar kuru ministrija 2000.gadā noslēgusi atbilstošu līgumu. Aģentūras mandāts ir ziņot valdībai par dažādiem valsts konkurētspējas aspektiem un sniegt rekomendācijas par nepieciešamo politiku konkurētspējas veicināšanai. ► Savukārt Lietuvā konkurētspējas novērtēšana tiek veikta atsevišķiem uzņēmumiem, ko veic Ekonomikas ministrijas padotībā esošā Investīciju attīstības aģentūra, piesaistot privātos konsultantus. Aģentūras mandāts ir atbalstīt konkurētspējīgu uzņēmumu attīstību Lietuvā, veicināt valsts eksportu un sadarboties ar citiem partneriem, lai veiktu tirgus pētniecību, konsultācijas un biznesa partneru meklēšanu.	pasūtīšanu trešajām personām (profesionāliem konsultantiem vai arī akadēmiskām institūcijām). Padotības iestādes veic novērtējuma pārvaldības funkciju, bet ministrijas, kuru padotībā ir attiecīgās iestādes, izmanto novērtējumu par pamatu politikas plānošanai un novērtēšanai.
<i>Pētniecības institūciju izmantošana (neatkarīgu vai saistītu ar akadēmiskām institūcijām)</i>	► Vjetnamas/ Singapūras modeļi konkurētspēju novērtē Singapūras Nacionālā Universitāte, kuras paspārnē izveidots atsevišķs pētniecības centrs. Tā kā konkurētspējas novērtējumu pētnieciskais centrs veic pēc vienošanās ar Valdību – institūcijas budžetu veido Singapūras universitāte, kas ir valsts budžeta līdzekļiem finansēta institūcija. Pētniecības institūta mandāts ir veikt pētniecību par klasteru attīstību ASEAN valstīs, veidot institucionālo kapacitāti ar konkurētspējas novērtēšanu saistītu projektu īstenošanai reģionā, kļūt par konkurētspējas indikatoru informatīvo krātuvi reģionā, mācīt konkurētspējas pamatprincipus citām ieinteresētajām pusēm. ► Polijā konkurētspēju novērtē institūts, kas 1991.gadā ieguva zinātniskas un akadēmiskas institūcijas statusu un kļuva par Varšavas Ekonomikas augstskolas Pasaules ekonomikas fakultātes pilntiesīgu struktūrvienību. Centra mandāts ir veikt pētniecību inovācijas un konkurētspējas tendencēm pasaules ekonomikā un rīkot starptautisku ikgadēju konferenci par šiem jautājumiem.	► Novērtētājinstitūcijas parasti strādā pēc valsts iestāžu pasūtījuma. Valsts institūcijas ir novērtējuma procesa pārvaldītājas un izmanto novērtējumus politikas plānošanā un izvērtēšanā.
<i>Ārpakalpojuma izmantošana</i>	► Ārpakalpojuma izmantošana parasti tiek organizēta valsts institūcijai veicot publisko iepirkumu par konkurētspējas novērtēšanu. Igaunijā šādu iepirkumu veic Valsts aģentūra Igaunijas Attīstības fonds. Šo aģentūru atbilstoši Igaunijas likumdošanai dibinājis Igaunijas Parlaments. Fonda darbību regulē likums par Igaunijas Attīstības fondu³. Fonda mandāts ir veicināt izmaiņas Igaunijas ekonomikā, atbalstot jaunos uzņēmējus, investējot progresīvos jaunrades risinājumos, sadarbojoties ar starptautiskām organizācijām, kas veic pētniecību par ekonomikas jautājumiem. Fonds veic iepirkumu jau ar konkrētu mērķi konkurētspējas novērtēšanu uzticēt akadēmiķiem. Igaunijā ārpakalpojuma nodrošinātāji konkursa kārtībā ir bijusi Tartu Universitāte, Ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības fakultāte, kas ir publiska juridiskā persona.	► Novērtētājinstitūcijas parasti strādā pēc valsts iestāžu pasūtījuma. Valsts institūcijas ir novērtējuma pārvaldītājas un izmanto novērtējumus politikas plānošanā un izvērtēšanā.
<i>Nevalstiskā sektora pašiniciatīvu izmantošana</i>	► Nevalstiskā sektora izmantošana parasti ir nevalstiskā sektora pašiniciatīva. Čehijā novērtējumu veic Čehijas Konkurētspējas padome, kuru veido Amerikas Tirdzniecības Palāta (AmCham) Čehijā un atbalsta Britu Tirdzniecības Palāta Čehijā, Vācijas-Čehijas Rūpniecības un Tirdzniecības Palāta, Nīderlandes-Čehijas Tirdzniecības Palāta, Ziemeļvalstu Tirdzniecības Palāta Čehijā. AmCham ir ASV Tirdzniecības Palātas biedrs un Eiropas Amerikas Tirdzniecības Palātu Padomes (ECACC) biedrs. Palāta ir bezpeļņas, nevalstiska organizācija, kuras mandāts ir pārstāvēt 450 kompāniju intereses. ► Ukrainas gadījumā konkurētspēju uz pašiniciatīvas pamata veic Efektīvas Pārvaldības Fonds, kas ir privāta nevalstiskā organizācija, un novērtējumu veic sadarbībā ar Pasaules Ekonomikas forumu (WEF). Fonda mandāts ir veikt pasaules mēroga ekonomikas konkurētspējas novērtējumu, piedāvājot	► Novērtētājinstitūcijas nav iekļautas valsts institucionālajā struktūrā un ziņojumi netiek tiešā veidā izmantoti politikas plānošanā vai izvērtēšanā.

³ <http://www.arendfond.ee/eng/about/aboutus>

Tabula 2 – Konkurētspējas novērtēšanas modeļu juridiskā analīze		
Novērtējuma modeļi	Institūciju juridiski noteiktais mandāts un novērtējuma organizatoriskā pieeja	Institucionālā statusa analīze
	atskaites sistēmu dažādu valstu konkurētspējas salīdzināšanai. ► Horvātijā konkurētspējas novērtējumu veic Nacionālā konkurētspējas padome, kas ir nevalstiska organizācija, ko veido 23 biedri un četras pamata interešu grupas – uzņēmējdarbības sektors, valdība, arodbiedrības un akadēmiskā kopiena. Padomi izveidojusi Horvātijas Republikas valdība un tās mandāts ir izstrādāt politiskās reformas, sniegt rekomendācijas attīstības politikai, veidot sadarbības tīklus ar citām iesaistītajām pusēm, veicināt sabiedrības izpratni par reformām, veicināt privātā un publiskā sektora partnerību, veicināt izpratni par konkurētspējas veicināšanas nepieciešamību, uzraudzīt reformu ieviešanu un rezultātus.	

Tādējādi iespējams secināt, ka institūcijas, kas nodarbojas ar konkurētspēju pārsvarā ir valsts institūcijas, kuru mērķis un mandāts ir īstenot valdības nosprausto politiku, bet dažos gadījumos valsts ir izveidojusi atsevišķas padotības iestādes, kuru mandātā jau ir konkrētāka rīcība, kas saistīta ar valsts konkurētspējas pētniecību (Īrija) vai pat veicināšanu (Lietuva). Savukārt gadījumos, kad konkurētspējas novērtējumu veic pētniecības institūcija, šīs institūcijas mandāts visbiežāk ir veikt dažāda veida pētījumus – tostarp arī par konkurētspēju. Turpretī nevalstiskā sektora, kas veic konkurētspējas novērtējumu, mērķi parasti pārstāv noteiktu interešu grupu intereses, kur veicināšana ir ietvertas šo nevalstisko organizāciju mandātos.

2.1.8.2. Finansējuma avoti

Atbilstoši labajai praksei identificētajiem konkurētspējas novērtēšanas modeļiem iespējams noteikt atsevišķos finansējuma avotus, kas attēloti zemāk.

Tabula 3 – Konkurētspējas novērtēšanas modeļu finansējuma avoti	
Novērtējuma modeļi	Finansējuma avoti
<i>Valsts institūciju izmantošana</i>	► Valsts budžets
<i>Pētniecības institūciju izmantošana (neatkarīgu vai saistītu ar akadēmiskām institūcijām)</i>	► Valsts budžeta dotācija ► Akadēmisko institūciju finansējums ► Pētniecības institūciju pašu resursi un citi ienākumu avoti
<i>Ārpakalpojuma izmantošana</i>	► Valsts budžets
<i>Nevalstiskā sektora pašiniciatīvu izmantošana</i>	► Nevalstiskā sektora organizāciju finansējums, sponsori

Viens no kritiskākajiem apsvērumiem saistībā ar finansējuma avotiem ir vērtējuma neatkarība. Ir divu veidu iespējas palielināt vērtējumu neatkarību – diversificēt finansējuma avotus un iesaistīt vērtēšanas procesā akademiķus, NVO vai neatkarīgus konsultantus (t.i. iesaistot vairākas ieinteresētās personas). Tādējādi var teikt, ka vislielākā neatkarība saistībā ar vērtējuma finansējumu var tikt sasniegta, ja tiek izmantoti trīs finansējuma avoti:

- 1) valsts budžets;
- 2) privātā sektora ieguldījums;
- 3) vērtētāja budžets (piem., akadēmiskās institūcijas).

Tādējādi finansējuma avoti nosaka arī konkurētspējas vērtējumā ieinteresēto personu loku (ieinteresēto personu vērtējumu skat. 3. Pielikums - Ieinteresēto pušu izvērtējums).

2.1.8.3. Ieinteresētās puses

Valsts loma analizētajās valstīs ir galvenokārt saistīta ar konkurētspējas vērtējuma pasūtīšanu. Valsts Ministru prezidenta personā, valdība, atsevišķa ministrija vai valsts aģentūra parasti ir konkurētspējas ziņojumu pasūtīošā institūcija un nodrošina procesa pārvaldību. Tādējādi arī primāro finansējumu nodrošina valdība. Valdība vērtējuma veikšanu bieži uztic akadēmiskām institūcijām. Tādējādi akademiķi pievienojas ieinteresētajām pusēm kā vērtējuma izpildītājs un arī kā vērtējuma

līdzfinansētājs, jo konkurētspējas vērtējumā tiek izmantota akadēmiķu esošā pieredze, akadēmiskā integritāte, kā arī esošie resursi. Akadēmiķu iekļaušana ieinteresēto pušu sarakstā nav saistīta ar subjektivitāti, kas var negatīvi ietekmēt akadēmiķu reputāciju. Dažos gadījumos akadēmiķus atbalsta privātie un neatkarīgie konsultanti, kuri strādā ārpus jebkādu citu ieinteresēto personu interesēm, lai nodrošinātu vērtējuma neatkarību.

Tāpat konkurētspējas novērtēšanas procesā iespējams piesaistīt privāto sektoru – novērtētājinstitūcija var saņemt privāto finansējumu (piem., par kādiem citiem papildu pētījumiem) un tādējādi privātais sektors iegūst publicitāti un ceļ savu reputāciju, jo ir saistīts ar institūciju, kas zināma kā konkurētspējas novērtētājs. Galu galā, var tikt iesaistīta pilsoniskā sabiedrība NVO un citu interešu grupu veidā, lai tiktu nodrošināts sabalansētāks viedoklis par konkurētspējas jautājumiem. Tādējādi, lai garantētu pēc iespējas lielāko novērtējuma saturisko neatkarību, vērtējumam vispiemērotākais institucionālais modelis ir ieinteresēto personu kopums no privātā, publiskā sektora, NVO un akadēmiskās sabiedrības, kur valdība un privātais sektors darbojas kā finansējuma avots, savukārt akadēmiķi, neatkarīgie konsultanti un pilsoniskā sabiedrība sagatavo ziņojumu un nodrošina konkurētspējas vērtējuma kvalitāti, neatkarību un objektivitāti.

2.1.8.4. Pārvalde un organizācijas struktūra

Konkurētspējas vērtēšanas organizācija parasti ir ietverta līgumos starp visām minētajām ieinteresētajām pusēm, tiek noteikta formāla struktūra (institūts, padome, izpētes centrs, u.c.). Ja struktūrvienība tiek attīstīta esošās institūcijas ietvaros, šādu struktūru parasti regulē šīs institūcijas (piem., universitātes) standarti un noteikumi. Cita pieeja ir konkurētspējas vērtēšanas struktūru noteikt, panākot vienošanos starp finansētājiem un vērtētājiem, piemēram, publiskā iepirkuma tehniskās specifikācijas.

Konkurētspēju vērtējošās institūcijas pārvaldības struktūrā parasti atrodama uzraudzības padome un konsultatīvā padome. Pirmajai no tām ir uzdevums nodrošināt konkurētspējas vērtējumu un tā ietver pārstāvjus no augšminētajām ieinteresētajām pusēm (valdība, privātais sektors, akadēmiķi, ārējie konsultanti ar atbilstošu pieredzi, pilsoniskās sabiedrības pārstāvji). Otrā ir konsultatīva organizācija, kas nodrošina neatkarīgas analīzes (nejaukt ar ārējiem recenzentiem) un kvalitātes kontroles funkcijas, kā arī konsultācijas par vērtējuma metodoloģiskajiem jautājumiem. Konsultatīvajā padomē var iekļaut arī ārvalstu ekspertus konkurētspējas vērtējuma un citās zinātnēs. Faktiskos pētījumus veic individuāli veidota struktūra (tāda kā atsevišķa vērtēšanas aģentūra vai cita organizācija), kas ietver konkurētspējas pārvaldības un konsultatīvās padomes un kas caur savu pārvaldības padomi atskaitās vērtējuma pasūtītājam organizācijai.

Svarīgi, ka detalizēta darba kārtība ar konkurētspējas vērtējumā izmantojamo saturu un metodēm nekad netiek atrunāta starp finansējuma nodrošinātājiem (piem., valdību, privāto sektoru) un vērtējuma pārvaldības institūciju. Tā vietā metodoloģiskās detaļas var tikt atrunātas starp pārvaldības struktūras ekspertiem un vērtētājiem; vērtējuma pasūtītājs vienkārši nosaka periodiskumu (piem., ziņojums ik pa 2 gadiem), formātu (piem., valoda, izplatīšanas metodes) un galveno uzdevumu (konkurētspējas vērtējums). Šī vispārējā konkurētspējas vērtēšanas organizācijas struktūra ir apkopota zemāk redzamajā diagrammā (Diagramma 1).

Zemāk attēlotais modelis ir vispusīgs un paskaidro konkurētspējas novērtēšanas un pārvaldes institūciju organizācijas struktūru. Modelis ir veidots kā iestrāde, kas nosaka un strukturē ārvalstu modeļos identificētos elementus, veidojot konkurētspējas vērtēšanas organizācijas struktūru.

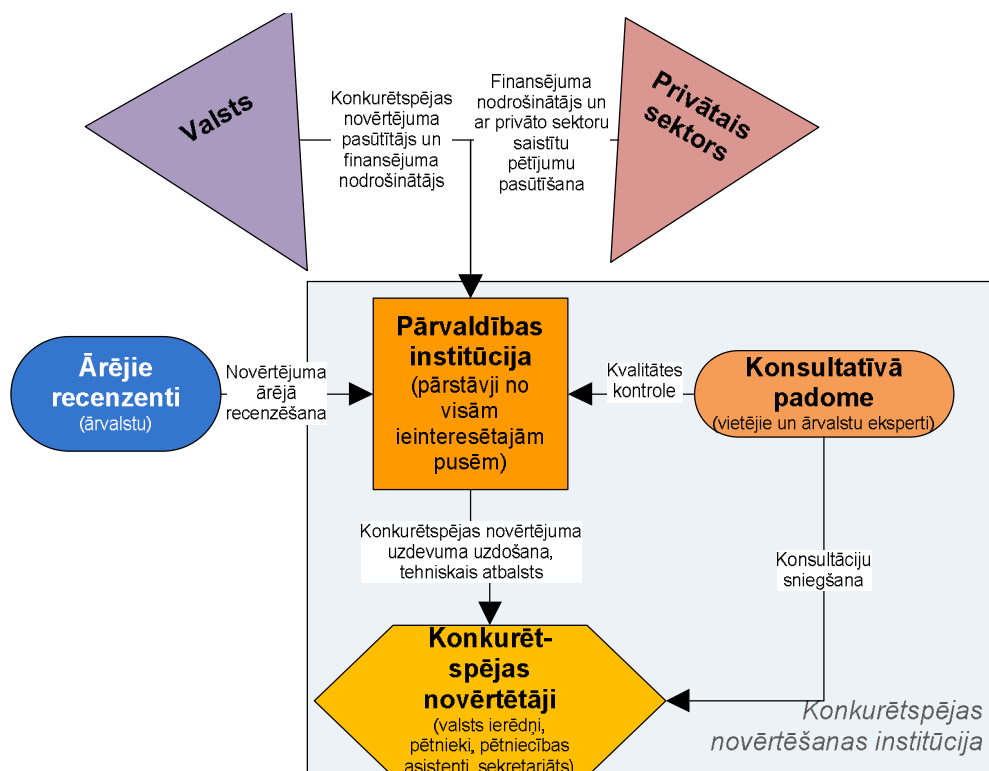

Diagramma 1 - Konkurētspējas vērtēšanas pārvaldības struktūras piemērs

2.1.8.5. Intelektuālais kapitāls

Ārvalstu pieredze rāda, ka konkurētspējas vērtējumā iesaistītie cilvēkresursi parasti tiek komplektēti atkarībā no izvēlēta novērtējuma formāta.

Konkurētspējas novērtēšanā iesaistītie eksperti parasti ir specializējošies sociālajās zinātnēs, proti, ekonomikā, politikā un tiesību zinātnēs. Ekspertiem ir būtiska pieredze konkurētspējas novērtējumu vai līdzīgu novērtējumu izstrādē, kā arī ilgtermiņa pieredze citu ekonomisko pētījumu izstrādē. Eksperti un pētnieki ir spējīgi veikt pētījumus augstākajā līmenī pēc jaunākajām metodēm, kas tiek izmantotas pasaules konkurētspējas pētījumos. Eksperti tāpat ir labi informēti par pētījumiem un analīzēm, kas ir veiktas pasaulē, par jaunāko metodiku, kā arī ES un citu institūciju dokumentiem saistītajās sfērās.

Konkurētspējas vērtējumam jābūt objektīvam un jānorobežojas no jebkādas neobjektivitātes, kas var rasties no cilvēku resursu iesaistišanās vērtēšanā. Zemāk redzamajā tabulā (Tabula 4) ir apkopota iespējamā dažādu ieinteresēto pušu objektivitātes, finansējuma pieejamības un ieguvumu (no konkurētspējas novērtējuma finansēšanas) novērtējums.

Tabula 4 - Ieinteresēto pušu vērtējums			
Ieinteresētā puse	Subjektivitātes līmenis	Potenciālie finansējuma avoti	Ieguvumi no vērtējuma
Valsts iestādes	Politiska neobjektivitāte (pielāgošanās esošajai situācijai un fokusēšanās uz politiskajām prioritātēm)	Jā	Visaptveroša analīze, kas palīdz politiskajiem lēmumiem
Privātais sektors	Ar peļņu saistīta neobjektivitāte (rīkojas peļņas gūšanas interesēs)	Jā	Publicitātes iespēja, jomu ar visaugstāko potenciālu identifikācija
Akadēmiķi	Nav (akadēmiskā neatkarība)	Daļēji (esošā kapacitāte (līdzfinansējums), informācijas resursi)	Profesionālā pieredze, reputācija
Sabiedrība/NVO	Nav (bet pārstāv tikai atsevišķas sabiedrības grupas intereses)	Nē	Iespēja virzīt sabiedrības grupu intereses

Tabula 4 - Ieinteresēto pušu vērtējums			
Ieinteresētā puse	Subjektivitātes līmenis	Potenciālie finansējuma avoti	Ieguvumi no vērtējuma
Ārējie konsultanti	Ar peļņu saistīta neobjektivitāte (rīkojas peļņas gūšanas interesēs)	Nē	Profesionālā pieredze, reputācija
Ārvalstu eksperti	Nav	Nē	Profesionālā pieredze, reputācija

2.1.8.6. Pētniecības apjoms

Dažādās institūcijās konkurētspējas novērtējumu apjomi un pielietojums atšķiras kā minēts sadaļā 2.1.5. Tomēr novērtējumi, kas nav domāti kā reklāmas nolūkos, parasti ietver pamata analīzes apjomu, kas aptver trīs aspektus:

- ▶ Valsts statistisko rādītāju salīdzinājums ar citu ekonomiku noteiktiem sektoriem.
- ▶ Atskaites punktu noteikšana un salīdzinājums ar noteiktu rādītāju kopas vēsturiskajiem vietējiem datiem (piem., labklājības, vienlīdzības, ekonomiskās attīstības pasākumu, tirdzniecības, investīciju, inovāciju un uzņēmējdarbības, institūciju, makroekonomikas politikas, uzņēmējdarbības vides, klasteru dinamisma, uzņēmumu attīstības līmeņa, u.c. rādītājiem).
- ▶ Valsts galveno rūpniecības vai tirdzniecības sektoru/ nozaru analīze (piem., farmācija, IKT, tūrisms, medicīnas tūrisms, izglītība, bankas, apdrošināšana, u.c.).

Ārvalstu prakse rāda, ka papildus jaunākās statistikas un atskaites punktu salīdzinājumam. vērtējumā jāiekļauj arī padziļināta konkurētspējas perspektīvas analīze saistībā ar jomām, kuras eksperti uzskata par viskritiskākajām vietējai ekonomikai.

Konkurētspējas vērtējumu datu avoti parasti ietver lielākās nacionālās un starptautiskās datu bāzes, kā arī publiskos un privātos datu avotus. Visbiežāk citētie datu avoti ir šādi:

- ▶ Eurostat;
- ▶ Nacionālie statistikas biroji;
- ▶ OECD;
- ▶ ECB;
- ▶ SVF;
- ▶ Pasaules Banka;
- ▶ Pasaules ekonomikas forums;
- ▶ Economist Intelligence Unit;
- ▶ Eiropas Komisija;
- ▶ IMD Pasaules konkurētspējas gadagrāmata;
- ▶ Global Entrepreneurship Monitor.

Tādējādi konkurētspējas vērtējumi bieži tiek pasūtīti institūcijām, kuras jau strādā ar visiem šiem sekundāro datu avotiem, lai konkurētspējas vērtēšanā izmantotu esošo tirgus kapacitāti. Konkurētspējas vērtējumos nav pierasta prakse analīzes vajadzībām vākt ar ziņojumu saistītus primāros datus.

2.1.8.7. Ziņojumu biežums un formāts

Analizētā ārvalstu pieredze liecina par stabilu tendenci veidot konkurētspējas vērtējumus angļu un valsts valodās; ziņojumi parasti tiek izplatīti bez maksas drukātās un elektroniskās versijās. Tomēr vērtējuma periodiskumam nav noteikti kritēriji. Dažās valstīs vērtējums tiek veikts katru gadu (Īrija, Polija, Čehija, Jordānija, Ukraina), citos gadījumos tas tiek veikts pēc pasūtījuma (vienreizēji kā Vjetnamā/Singapūrā un Igaunijā vai atbilstoši noteiktam izvērtējamo vienību skaitam kā Lietuvā), bet

vēl citos vērtējums tiek veikts reizi 2-3 gados (Horvātija). Argumenti vienai vai otrai pieejai apkopoti zemāk tabulā. Tādējādi vērtējumu biežumu jānosaka vietējiem ekspertiem atkarībā no ekonomikas vitalitātes un sagaidāmo valsts konkurētspējas rādītāju izmaiņu ātrumu.

Tabula 5 – Ziņojumu biežuma izvērtējums		
Ieinteresētā puse	Pilns konkurētspējas novērtējums katru gadu	Pilns konkurētspējas cikliski (retāk nekā reizi gadā)
Argumenti „par”	▶ Atjaunota un laicīga informācija, ▶ Spēja ātrāk pieņemt lēmumus, balstoties uz nesen izstrādātu un laicīgu ziņojumu, ▶ Katru gadu tiek izstrādāts ziņojums, kas ietver jaunākos novērojumus, novērtē padarīto un sniedz priekšlikumus par nepieciešamajām darbībām, ▶ Konkurētspējas jautājums aktualizēts kā valsts prioritāte.	▶ Zemākas izmaksas ilgtermiņā, ▶ Mazāks darbaspēka noslogojums, ▶ izsmeljoši ziņojumi, kas ņem vērā un izvērtē uz iepriekšējo rekomendāciju bāzes pieņemtos lēmumus un rīcību, ▶ Iespēja pielāgot konkurētspējas izvērtējumu citu politiku izstrādei, ▶ Iespējams pilnvērtīgs salīdzinājums ar iepriekšējo ziņojumu secinājumiem.
Argumenti „pret”	▶ Nepieciešams apjomīgs, vienmērīgs ikgadējs finansējums, ▶ Vairums datu nemainās – tendences gada laikā grūti identificējas – risks, ka pieņemtie secinājumi būtiski neatšķiras no iepriekšējā ziņojuma, ▶ Rakstot ziņojumu katru gadu, risks izlaist uz iepriekšējām rekomendācijām balstīto atjaunoto normatīvo bāzi.	▶ Nespēja ātri reaģēt un izstrādāt operatīvus ieteikumus, strauju ekonomisko izmaiņu gadījumā (tādēļ nepieciešams visu laiku sekot līdzi aktuālajām izmaiņām – veidot datu atjauninājumus), ▶ Novecojusi informācija, kas neatspoguļo esošo situāciju.

No augstāk veiktās analīzes iespējams secināt, ka galveno cikliskās ziņojuma pieejas trūkumu – nespēju ātri reaģēt uz izmaiņām ekonomikā iespējams novērst ar ikgadēju datu atjaunojumu izstrādi – atjaunojot būtiskākos konkurētspējas novērtējumā ietvertos datus un statistiskos rādītājus. Tādējādi ciklisks novērtējums kopumā ir izdevīgāks, jo tiek uzturēts pastāvīgs, ar vietējās politikas plānošanas termiņiem saskaņots un izmantojams konkurētspējas novērtēšanas avots, ko ārkārtas gadījumos var operatīvi izmantot lēmumu pieņemšanā.

2.2. Latvijas institūciju kapacitāte konkurētspējas novērtēšanā un uzraudzībā

Šīs nodaļas mērķis ir noteikt Latvijas iestādes, kuru rīcībā šobrīd ir resursi Latvijas konkurētspējas analīzes un izpētes veikšanai. Nodaļā 2.2. identificētas iestādes un to izstrādātie dokumenti, kas apliecina šo iestāžu spēju veikt Latvijas konkurētspējas novērtējumu. Lai aptvertu visus potenciāli būtiskos resursus, atsevišķi analizētas arī tās iestādes, kas līdz šim nav veikušas ar konkurētspēju saistītus pētījumus, bet kuru rīcībā var būt informācija, resursi un/vai zināšanas, kas var būt noderīgas šī uzdevuma veikšanai. Izvērtēti arī atsevišķi šo institūciju izstrādātie dokumenti, kuros apskatīta konkurētspējas tēma Latvijā.

Dokumenta 2. pielikumā ietverta detalizēta analītiskā informācija par esošo situāciju Latvijā un līdzšinējo pieredzi ar konkurētspēju saistītu uzdevumu veikšanā un materiālu izstrādē.

Šīs nodaļas mērķis ir apzināt pieejamo intelektuālo resursu kapacitāti, ar kuras palīdzību var īstenot labāko ārvalstu institucionālo praksi konkurētspējas novērtējumu veikšanā Latvijā.

2.2.1. Analīzes metodoloģija un struktūra

Esošās situācijas analīze Latvijas konkurētspējas izvērtēšanas un monitoringa jomā tika veikta šādā veidā:

1. tiesiskā regulējuma par konkurētspējas izvērtēšanas un monitoringa kārtību Latvijā izpēte;
2. iestāžu analīze, kas izstrādājušas pētījumus un citus materiālus par konkurētspējas izvērtēšanu un monitoringu;
3. iestāžu analīze, kas nav veikušas ar konkurētspējas izvērtēšanu un monitoringu saistītus darbus, bet kam potenciāli piemīt zināšanas un spējas nākotnē veikt konkurētspējas izvērtēšanu un monitoringu Latvijā.

Šī nodaļa sastāv no trīs galvenajām daļām.

1.daļā sniegta informācija par dokumentiem un to saturu, atsevišķi norādot informāciju, kas tieši attiecas uz konkurētspējas izvērtēšanu un monitoringu Latvijā.

2.daļā apkopojuma veidā sniegta informācija par konkurētspējas izvērtēšanas un monitoringa materiāliem, kas līdz šim izstrādāti Latvijā. Šie materiāli (galvenokārt pētījumi) sagrupēti kategorijās, ņemot vērā to mērķi, autoru, izdevēju un tvērumu:

- 1) analītiskie pētījumi;
- 2) politikas plānošanas dokumenti;
- 3) ziņojumi un pārskati.

Analizēta esošā situācija, līdzšinējā pieredze, pieejamie resursi, kas attiecas uz turpmāku konkurētspējas novērtējuma veikšanu Latvijā. Līdz šim izstrādātie pētījumi iedalīti, ņemot vērā galvenos konkurētspējas analīzes un monitoringa aspektus (kas izmantoti arī Ārvalstu pieredzes un labās prakses pētījumā):

- ▶ ieviesēj institūcija;
- ▶ pētījuma raksturojums;
- ▶ pārvaldība;
- ▶ finanses;
- ▶ ietekme.

3.daļā ietverta būtiskākā informācija par iestādēm, kas nav veikušas ar konkurētspējas izvērtēšanu un monitoringu saistītus pienākumus, bet kuru rīcībā ir resursi, lai šādus pienākumus veiktu. Šīs iestādes

tika analizētas, ņemot vērā tikai „ieviešējainstitūcijas” aspektu. Tas tika veikts, lai noteiktu esošo institucionālo kapacitāti un prasmes, kas nepieciešamas konkurētspējas izvērtēšanas un monitoringa veikšanai.

2.2.2. Datu avoti

Tika izmantoti galvenokārt publiski pieejami datu avoti:

- ▶ identificēto iestāžu mājas lapās pieejamā informācija;
- ▶ informācija, kas iegūta aptaujājot iestādes, kas izstrādā pētījumus un analīzes.

Pielikumā skatīt visu analizēto datu avotu un iestāžu sarakstu (2. Pielikums - Šobrīd Latvijā pieejamā kapacitāte). Datu apkopošana veikta 2011.gada pavasarī.

2.2.3. Analīzes ierobežojumi un pieņēmumi

Analīzes galvenais ierobežojums ir fakts, ka Latvijā līdz šim izstrādāti dažādi pētījumi un analīzes, bet neviena no tiem nekoncentrējas un neaprunā konkrēti Latvijas ekonomikas, produktu un pakalpojumu konkurētspēju, tie mēdz minēt konkurētspēju kā citu/nākamo pētījumu prioritāro analīzes mērķi un apskata tikai saistītas tēmas (piemēram, prioritāro nozaru noteikšana). Tādēļ līdz šim Latvijā izstrādātie materiāli un dokumenti par šo tēmu turpmāk šajā dokumentā tiek dēvēti par ar konkurētspējas izvērtēšanu saistītiem materiāliem.

Otrkārt, noteikta veida dati nebija publiski pieejami. Piemēram, ar konkurētspējas izvērtēšanu saistītu uzdevumu izmaksas un personas (un tādējādi arī to pieredze un zināšanas), kas veica šos uzdevumus. Trūkstošā informācija pēc iespējas tika iegūta, aptaujājot identificētās iestādes.

Šajā analīzē tika apskatītas tikai tās iestāžu struktūrvienības un darbinieki, kas veikuši ar konkurētspējas izvērtēšanu un monitoringu saistītus pienākumus. Tāpat tika analizētas tikai atsevišķu iestāžu struktūrvienības, kas potenciāli var piedalīties konkurētspējas izvērtēšanā un monitoringā, nevis visa iestāde.

Tā kā šobrīd Latvijā nav iestādes, kas būtu atbildīga par konkurētspējas novērtēšanu un monitoringu, šī funkcija un kārtība tās veikšanai nav atrunāta tiesiskajā regulējumā, un neviena no iestādēm to neveic pēc pašu iniciatīvas. Līdz ar to iespējams, ka informācija nepastāv, jo konkurētspējas novērtēšana un monitorings Latvijā līdz šim nav veikta, vai arī esošā pieredze nav pietiekama, lai izvērtētu un sniegtu ieteikumus par konkurētspējas novērtēšanas un monitoringa institucionālo modeli un funkcijām Latvijā turpmāk.

2.2.4. Tiesiskā regulējuma analīze

Latvijā nepastāv tiesiskais regulējums, kas noteiktu funkcijas un kārtību, kādā tiek veikta konkurētspējas novērtēšana un monitorings. Tikai dažos politikas plānošanas un citos dokumentos minēts, ka nepieciešams un ir būtiski veicināt Latvijas uzņēmēju, uzņēmumu un darbaspēka konkurētspēju. Tabulā zemāk (Tabula 6) apkopoti Latvijas tiesību akti un politikas plānošanas dokumenti, kuros cita starpā atrunāti arī konkurētspējas jautājumi Latvijā, kā arī analizēti šo aktu trūkumi attiecībā uz konkurētspējas novērtēšanas modeļa ieviešanu.

Izstrādājot institucionālo modeli Latvijas konkurētspējas novērtēšanai un monitoringam, kā arī izstrādājot Latvijas konkurētspējas novērtēšanas pētījuma metodoloģiju un ietvaru, jāņem vērā šajos dokumentos ietvertie nosacījumi un informācija.

Tabula 6 –Dokumenti, kuros ietverti konkurētspējas jautājumi

Dokuments	Saturs	Par konkurētspēju	Dokumentu trūkumi saistībā ar Latvijas konkurētspējas novērtēšanu
<i>Ministru kabineta rīkojums – Reģionālās politikas pamatnostādnes (02.04.2004.)</i>	Reģionālās politikas pamatnostādnes nosaka valsts attīstības vīziju turpmākajiem 10 gadiem. Šajā dokumentā identificētas reģionālās attīstības galvenās problēmas un noteikti mērķi to novēršanai; sniegts problēmu pamatojums un analīze, aprakstītas reģionālās attīstības tendences un mērķi.	➤ Problēma: Latvijas un tās reģionu konkurētspēja ir samērā zema salīdzinājumā ar pārējiem Eiropas Savienības reģioniem; ➤ Problēma: zema Rīgas konkurētspēja salīdzinājumā ar citām ES valstu galvaspilsētām; ➤ Mērķis: Latvijas un tās reģionu konkurētspējas paaugstināšana pārējo ES reģionu vidū; ➤ Mērķis: Rīgas konkurētspējas paaugstināšana; ➤ Rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai: radīt priekšnoteikumus Rīgas starptautiskās konkurētspējas paaugstināšanai; ➤ Analītiskā informācija: lai paaugstinātu Latvijas konkurētspēju, saņemt un apgūt ES finansējumu; ➤ Analītiskā informācija: Rīgas zemās konkurētspējas dati un pamatojums; ➤ Analītiskā informācija: indikatori Rīgas konkurētspējas pieauguma novērtēšanai.	➤ Dokuments detalizēti fokusēts tikai uz Rīgas konkurētspēju salīdzinājumā ar citām galvaspilsētām nevis kopējo valsts konkurētspēju. Trūkst apsvērumu kā Rīgas konkurētspējas veicināšanas pasākumi kompleksi ietekmē valsts konkurētspējas veicināšanu.
<i>Latvijas ilgtermiņa ekonomiskā stratēģija (Latvijas Republikas Ministru kabineta sēdes protokola Nr.34 izraksts) (17.07.2001.)</i>	Dokumentā aprakstītas un analizētas šādas tēmas: Latvija pasaules ekonomiskajā sistēmā – ārējie un iekšējie faktori; Ekonomiskās attīstības faktori – konkurētspējas priekšrocības un trūkumi, iespējas, riski; Attīstības scenāriji - konverģences scenārijs, stagnācijas scenārijs; Stratēģijas pamatlīnijas - stratēģiskie mērķi, ekonomikas funkcionēšanai labvēlīgu nosacījumu veidošana, efektīvas un konkurētspējīgas nozaru struktūras izveidošana, sociāli ekonomisko disproporciju mazināšana.	➤ Stratēģijas galvenie virzieni: efektīvas un konkurētspējīgas nozaru struktūras izveidošana; ➤ Konkurētspējīgi uzņēmumi labāk un veiksmīgāk spēj reaģēt uz ārējiem (starptautiskiem) faktoriem; ➤ Arvien lielāka nozīme preču un pakalpojumu konkurētspējā ir to kvalitātei un atbilstībai vides aizsardzības prasībām.	➤ Konkurētspēja dokumentā aprakstīta nozaru griezumā, kaut gan valsts konkurētspēju ietekmē arī horizontālie aspekti (ēnu ekonomika, demogrāfija, izglītības līmenis, politikas kvalitāte u.c.). ➤ Konkurētspējas jautājumi uzlūkoti uzņēmumu griezumā (līdzīgi kā Lietuvā), kaut gan konkurētspējīga ekonomika ir atkarīga ārējiem faktoriem (skat. augstāk).
<i>Ministru kabineta rīkojums – Par Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu 2011.gadam (29.03.2006.)</i>	Dokuments tiek izstrādāts katram gadam. Ņemot vērā iepriekšējo gadu rīcības plānus un dažādu publiskā sektora iestāžu veiktos pētījumus par uzņēmējdarbības vidi, konkurētspēju un citiem ar uzņēmējdarbību saistītiem faktoriem Latvijā, identificētas galvenās problēmas un trūkumi šajās jomās.	➤ Uzsvērtā konkurētspējīgu uzņēmēju un personu kā sekmīgas un spēcīgas ekonomikas pamata nozīme; ➤ Sniegts pamatojums un analīze, kas norāda uz Latvijas produktu un pakalpojumu salīdzinoši zemo konkurētspēju; ➤ Ieteikti pasākumi konkurētspējas uzlabošanai.	➤ Konkurētspējas jautājumi uzlūkoti uzņēmumu griezumā (līdzīgi kā Lietuvā), kaut gan konkurētspējīga ekonomika ir atkarīga ārējiem faktoriem (skat. augstāk).

Tabula 6 –Dokumenti, kuros ietverti konkurētspējas jautājumi

Dokuments	Saturs	Par konkurētspēju	Dokumentu trūkumi saistībā ar Latvijas konkurētspējas novērtēšanu
<i>Reģionālās attīstības likums (23.04.2002.)</i>	Rīcības plānā sniegta uzņēmējdarbības vides problēmu analīze un pamatojums, sniegts veicamo pasākumu saraksts (norādot arī atbildīgās iestādes). Likuma mērķis ir veicināt un nodrošināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, ievērojot visas valsts teritorijas un atsevišķu tās daļu īpatnības un iespējas, samazināt nelabvēlīgās atšķirības starp tām, kā arī saglabāt un attīstīt katras teritorijas dabai un kultūrvidē raksturīgās iezīmes un attīstības potenciālu.	▶ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija, kas sevī ietver arī veiksmīgu konkurētspēju pasaules tirgos; ▶ Vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānojums un attīstības programma, kurā tiek runāts par konkurētspējas celšanu.	▶ Likumā netiek precīzi identificēti konkurētspējas novērtēšanas paņēmieni un rīcība, kas celtu Latvijas konkurētspēju. ▶ Likumā nav noteikts mehānisms kompleksai konkurētspējas novērtēšanai un pasākumu identificēšanai, kas būtu vērsti uz valsts konkurētspējas veicināšanu.
<i>Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam izstrādes, ieviešanas, uzraudzības un publiskās apspriešanas kārtība (19.10.2011.)</i>	Noteikumi nosaka Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam izstrādes, ieviešanas, uzraudzības un publiskās apspriešanas kārtību.	▶ Nacionālā attīstības plāna saturu izstrādā, ņemot vērā metodikā noteiktos kritērijus. Metodika tiek sagatavota, pamatojoties uz hierarhiski augstākiem nacionālā līmeņa un starptautiski iniciētiem attīstības plānošanas dokumentiem, Vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru, pētījumu "Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde" un citiem atbilstošiem pētījumiem	▶ Kārtība nosaka, ka ir nepieciešams veikt Valsts konkurētspējas novērtēšanu, uz kā balstīt NAP izveidi, bet nav noteikts, vai visus konkurētspējas novērtējuma ieteikumus jārealizē ar NAP palīdzību un vai tāds ir NAP mērķis. Tātad nav nodefinēts kādā veidā (formātā/ apjomā) NAP izstrādē tieši jāņem vērā Valsts konkurētspējas novērtējums.
<i>Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam (09.03.2010.)</i>	Stratēģija ir valsts galvenais plānošanas instruments. Visi tuvākas un tālākas nākotnes stratēģiskās plānošanas un attīstības dokumenti veidoti saskaņā ar šīs stratēģijas noteiktajiem virzieniem un prioritātēm.	▶ Dokumentā uzsvērta Latvijas konkurētspējas veicināšanas nepieciešamība galvenokārt ar izglītības sistēmas attīstību; tāpat minētas unikālās Latvijas bagātības, kas var ir Latvijas konkurētspējas pamatā (ekoloģija, vide, novietojums u.tml.).	▶ Priekšlikumi par Latvijas konkurētspējas veicināšanu balstīti uz diskusijām un teorijām nevis detalizētai aktuālo konkurētspējas indikatoru analīzes. ▶ Dokumentā nav noteikts mehānisms kompleksai konkurētspējas novērtēšanai un pasākumu identificēšanai, kas būtu vērsti uz valsts konkurētspējas veicināšanu.
<i>Latvijas nacionālā reformu programma „ES 2020” stratēģijas īstenošanai (26.04.2011)</i>	Latvijas nacionālo reformu programma „ES 2020” stratēģijas īstenošanai ir aprakstīts vidēja termiņa makroekonomiskais scenārijs, atspoguļoti galvenie Latvijas tautsaimniecības makrostrukturālie izaicinājumi (šķēršļi) un galvenie pasākumi 2011.-2013.gadam to	▶ Lai veicinātu Latvijas eksportu/ konkurētspēju, galvenie politikas virzieni un pasākumi produktu tirgos ir šādi: ▶ atbalsts ārējo tirgu apgūšanai ▶ ārvalstu tiešo investīciju piesaistīšana uz eksportu orientētām nozarēm ▶ inovācijas veicināšana ▶ kvalitatīvas un konkurētspējīgas loģistikas un tranzītpakalpojumu infrastruktūras nodrošināšana ▶ augstākās izglītības modernizācija,	▶ Priekšlikumus Latvijas konkurētspējas veicināšanas pasākumiem izstrādājis Ekonomikas ministrija sadarbībā ar citām ministrijām, sociālajiem partneriem un nevalstiskajām organizācijām, nevis, analizējot konkurētspējas indikatorus. ▶ Dokumentā nav noteikts

Tabula 6 – Dokumenti, kuros ietverti konkurētspējas jautājumi			
Dokuments	Saturs	Par konkurētspēju	Dokumentu trūkumi saistībā ar Latvijas konkurētspējas novērtēšanu
	novērtēšanai, kā arī Latvijas kvantitatīvie mērķi 2020.gadam „ES 2020” stratēģijas kontekstā un galvenie pasākumi 2011.-2013.gadam to sasniegšanai.	paaugstinot studiju un pētniecības efektivitāti, kvalitāti un starptautisko konkurētspēju	mehānisms kompleksi konkurētspējas novērtēšanai un pasākumu identificēšanai, kas būtu vērsti uz valsts konkurētspējas veicināšanu.

No augstākminētā tādu dokumentu apskata, kuru saturā minēti konkurētspējas izvērtēšanas vai veicināšanas pasākumi, iespējams secināt, ka pašreiz tiesiskajā regulējumā konkurētspējas jēdziens tiek tulkots ļoti dažādi (uzņēmumu konkurētspēja, Rīgas konkurētspēja, reģionu konkurētspēja) – tādēļ vispirms nepieciešams panākt un dokumentos ietvert vienotu izpratni par terminu (piemēram, izmantot Latvijas konkurētspējas ziņojumā lietoto).

Otrkārt, dokumentos minētie konkurētspējas vērtējumi balstīti uz salīdzinājumu ar citām ģeogrāfiskām teritorijām (piemēram, Rīga pret citām galvaspilsētām) nevis vērsti uz Latvijā pieejamo unikālo kompetenču attīstību un resursu izmantošanu vai dažādu horizontālo problemātiku (tādu, kas ietekmē vairākas nozares) identificēšanu un atrisināšanu.

Treškārt, dokumentos konkurētspējas jautājums ir uzsvērts kā svarīgs, bet gandrīz nav izstrādāts mehānisms konkurētspējas noteikšanai un kompleksu konkurētspējas veicināšanas pasākumu izstrādāšanai. Vienīgais dokumentētais mehānisms ir konkurētspējas novērtējuma ņemšana vērā NAP izstrādē, kas tomēr nenosaka apmēru un veidu, kādā NAP izstrādē jāņem vērā konkurētspējas novērtējuma rekomendācijas. Tāpat arī dokumenti nenosaka valsts konkurētspējas pastāvīgu monitoringu.

Tādējādi iespējams secināt, ka pašreizējais tiesiskais regulējums nenodrošina nedz valsts konkurētspējas monitoringu, kas nepieciešams, lai vispār būtu iespējams izdarīt secinājumus par veicamajiem pasākumiem konkurētspējas veicināšanai. Tāpat arī dokumenti nenosaka konkurētspējas definīciju/ izpratni, kā arī nenosaka mehānismu, ar kura palīdzību iespējams veicināt definēto valsts konkurētspēju. Var secināt, ka esošie politikas plānošanas un citi dokumenti arī nav vērsti uz valsts konkurētspējas novērtēšanu un veicināšanu – tādējādi Latvijā konkurētspējas novērtēšanas un veicināšanas procesa institucionalizēšanai būtu nepieciešams papildināt tiesisko regulējumu ar dokumentiem, kuros būtu iespējams precīzi noteikt konkurētspējas novērtēšanas mehānismu, regularitāti un konkurētspējas veicinošo pasākumu ieviešanas koordinēšanas sistēmu.

2.2.5. Pašreizējā situācija Latvijā konkurētspējas izpētes jautājumos

Latvijai ir maz vai gandrīz nav pieredzes konkurētspējas novērtēšanā un monitoringā, kā arī nav veikta šāda konkurētspējas novērtēšanas un monitoringa funkcija (līdz ar to arī nav konkrētu konkurētspējas novērtējuma rezultātu).

Valdības un publisko iestāžu sektorā parasti tā ir augstākas varas institūcija, kas sagatavo ar konkurētspējas novērtējumu saistītus materiālus (proti, tā parasti ir ministrija, nevis kāda konkrēta aģentūra), šie materiāli tālāk tiek izmantoti institucionālajai analīzei.

Vairums ar konkurētspējas novērtēšanu saistīto materiālu ir politikas plānošanas dokumenti, daudzi no tiem izstrādāti vispārējās ekonomiskās recesijas laikā, valsts varas iestādēm reaģējot uz situāciju, lai izstrādātu rīcības plānu nacionālā līmenī un sniegtu ziņojumus starptautiskajām iestādēm, kas Latvijai nodrošina papildu finanšu resursus. Tāpēc lielākā daļa šo ziņojumu ir bijuši vienreizēji un nekonsekventi tādā ziņā, ka dokumentos nav atspoguļota to savstarpējā loģiskā saistība un sakarība.

Finanšu iestādes arī gatavo pētījumus par dažādiem ekonomikas, finanšu, darba tirgus u.c. jautājumiem, kas ir saistīti ar konkurētspēju.

Līdz ar to šajā analizē ietverto ziņojumu tematika ir ļoti dažāda un plaša, kas ierobežo iespēju identificēt un analizēt dažādu ar konkurētspēju saistīto materiālu veidu tendences institucionālās analīzes izveidē.

Nav veikta atsevišķa ietekmes analīze par dokumentiem un materiāliem, kas ir analizēti šajā sadaļā, turklāt pastāv ierobežotas iespējas izvērtēt šo dokumentu ietekmi, izmantošanu un mērķa izpildes pasākumus, lai gan noteiktos gadījumos ir zināms, ka formālā atskaitīšanās un turpmākie ziņojumi tiek sagatavoti, pamatojoties uz analizētiem ziņojumiem un materiāliem.

Turpmākajās nodaļās sniegts kopsavilkums, kas iedalīts pēc galvenajām Latvijas pašreizējās situācijas datu analīzes jomām attiecībā uz konkurētspējas novērtējumu un monitoringu.

2.2.5.1. Analītiskie pētījumi

Šajā darbu grupā apskatīti pētījumi, ko veikušas dažādas iestādes, galvenokārt:

- ▶ pētniecības institūcijas⁴, piemēram, biedrības, kā BICEPS;
- ▶ universitātes, piemēram, Rīgas Ekonomikas augstskola, Latvijas Universitāte;
- ▶ valsts iestādes, piemēram, Stratēģiskās attīstības komisija un nozaru ministrijas.

Pastāv arī vairāki pētījumu veidi, kas ietilpst šajā grupā:

- ▶ pētījumi, pielietojot starptautisko metodoloģiju un konkurētspējas novērtēšanas ietvarus;
- ▶ pētījumi, ko veikušas sabiedriskās iestādes lēmumu pieņemšanas un procesu uzlabošanas aktivitāšu nolūkos;
- ▶ pētījumi, ko veikušas finanšu iestādes (gan publiskās, gan privātās, kas sadarbojas ar akadēmiķiem);
- ▶ akadēmiskie pētījumi, kas iedalāmi doktora disertācijās, publikācijās akadēmiskajos/pētniecības žurnālos un pētījumos, kas tiek prezentēti akadēmiskās/publiskās konferencēs.

2.2.5.1.1. Pētījumu raksturojums

Šīs grupas darbu galvenās iezīmes ir tādas, ka darbā tiek izmantotas starptautiski pazīstamas un iepriekš izstrādātās konkurētspējas novērtēšanas teorijas un modeļi, tad tiek apskatītas faktiskās datu tendences un tiek sniegti priekšlikumi konkurētspējas uzlabošanai, identificēti faktori, kas kavē konkurētspējas attīstīšanos, vai tiek sniegtas metodes, ko varētu pielietot konkurētspējas novērtēšanai Latvijā.

Dažos darbos tiešā veidā apskatīti konkurētspējas novērtēšanas jautājumi Latvijā (vispārējā ekonomiskā konkurētspēja vai noteiktu nacionālās tautsaimniecības sektoru konkurētspēja); taču citos darbos tiek apskatīta fiskālās politikas specifika, noteiktas rūpniecības nozares (piemēram, lauksaimniecība). Veikti arī pētījumi, kas konkurētspēju skar netieši, analizējot Latvijas ekonomikas prioritārās rūpniecības nozares un to potenciālu vai pētot valsts sektora kompetenci vai darba produktivitātes rādītājus.

⁴ Ar pētniecības institūcijām šajā ziņojumā saprot tādas institūcijas, kas nodarbojas ar pētniecību, bet neveic izglītojošus pasākumus (tiešā veidā nav izglītības iestādes), šādām institūcijām var būt dažādi ienākumu avoti – tostarp arī valsts finansējums; pētniecības institūciju struktūrā parasti ir viens vadītājs, administratīvais personāls un pētnieki (kas var tikt piesaistīti neregulāri). Pētniecības institūcijas var būt arī zinātniskās institūcijas (atbilstoši Zinātniskās darbības likumam 01.01.2011.), kas nav augstskolas, bet tām nav obligāti jābūt zinātniskajām institūcijām likuma izpratnē.

Tie ir vienreizēji pētījumi, kas netiek veikti atkārtoti. Visi šie pētījumi ir pieejami publiski, daži tiek izplatīti pētniecības žurnālos, līdz ar to tie ir pieejami noteiktai auditorijai (iespējams, arī drukātā formātā).

Pastāv divas galvenās pētījumu sastādīšanas valodas – latviešu un angļu. Ja pētījumi tiek publicēti vai prezentēti konferencēs, žurnālos, vai tajos tiek pielietotas starptautiskās konkurētspējas novērtēšanas metodes, parasti tie tiek sagatavoti angļu valodā.

2.2.5.1.2. Ieviesēj institūcija

Lielāko darbu daļu šajā grupā ir izstrādājuši universitāšu (galvenokārt, Latvijas Universitātes) pārstāvji. Dažos gadījumos autori tikai pārstāv noteiktu universitāti vai centrālo banku, taču pauž savu personīgo analītisko viedokli (piemēram, Latvijas Universitātes pārstāvji, Latvijas Bankas pārstāvji). Citu šīs grupas darbu daļu ir sagatavojušas sabiedriskās iestādes tiešā veidā caur konkrētām struktūrvienībām/institūtiem vai netiešā veidā konkursa kārtībā, kur šos pētījumus īsteno privātpersonas (konsultāciju firmas). Vēl citu daļu no šiem darbiem ir sagatavojuši zinātniskās pētniecības institūti vai pētniecības žurnāli (lai arī pēdējie no minētajiem nereti ir balstīti uz sadarbību ar starptautiskām universitātēm).

Pētījuma autoru komanda galvenokārt sastāv no 1 cilvēka/pētnieka, tomēr to skaits var būt līdz pat 4 personām.

Pētījumu ietvaros reti kad tiek piesaistīti papildu speciālisti, jo galvenā pētījuma komanda jau sastāv no speciālistiem ekonomikas, finanšu, tautsaimniecības nozarēs, kuri jau ir ieguvuši doktora grādu attiecīgajā jomā un/vai strādā par šīs jomas profesoriem universitātēs, vai arī darbojas kā pētījumu speciālisti vai konsultanti ekonomikas un valsts sektora jomās.

Tā kā zinātniskās pētniecības institūtu un universitāšu galvenais mērķis, misija un vīzija ir saistīta ar zinātnisko pētniecību, kompetences pilnveidošanu un attīstību, tad šie pētījumi galvenokārt tiek iniciēti, vadoties pēc zinātniskām un akadēmiskām, nevis ekonomiskām un nacionālās stratēģijas vajadzībām.

2.2.5.1.3. Pārvalde

Pētījumu autori parasti pieder universitātēm, zinātniskās pētniecības institūtiem vai valsts pārvaldes institūcijām, kas uzdod pienākumu veikt attiecīgo pētījumu vai kas to veic. Ja pētījums tiek publicēts akadēmiskos žurnālos, darbam jāatbilst noteiktiem tvēruma, kvalitātes, ekspertīzes un metodoloģijas kritērijiem, ko pirms tā publicēšanas pārskata attiecīgā žurnāla redaktori. Ja pētījuma veikšanu uzdod sabiedriska iestāde konkursa kārtībā, tā uzrauga darba rezultātus, lai nodrošinātu, ka veiktais darbs atbilst konkursa kritērijiem (lai arī šajā analizē ir minēti tikai divi šādi gadījumi).

Kad pētījumu veic universitātes ietvaros, nepastāv komplekss uzraudzības un atskaitīšanās mehānisms, taču pētījumus pirms to apstiprināšanas un publicēšanas (piemēram, doktora disertācijas) uzrauga un pārskata pētniecības un universitātes speciālisti attiecīgajā jomā.

Daži koleģiālie institūti vai konsultatīvas institūcijas (piemēram, Valsts prezidenta Stratēģiskās attīstības komisija⁵ vai Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts) par katru veikto pētījumu atskaitās to pārvaldošās iestādes vadītājam, jo vairumā gadījumu konkrētas pētījuma tēmas un uzdevumus uzdod tieši pārvaldošā iestāde (piemēram, Zemkopības ministrija vai Valsts prezidents).

⁵ Iepriekš - Stratēģiskās analīzes komisija

2.2.5.1.4. Finanses

Tā kā pētījumus veic universitātes un zinātniskās pētniecības institūti vai tas tiek darīts to ietvaros, vai arī šis darbs tiek veikts pēc valsts sektora pasūtījuma (piemēram, valsts iestādes), finansējuma avots šim darbam ir valsts sektors. Valsts budžeta finansējums universitātēm un zinātniskās pētniecības institūtiem/struktūrvienībām, kas darbojas saskaņā ar valsts institūcijas (piemēram, Ekonomikas ministrijas, Zemkopības ministrijas, Valsts prezidenta) deleģējumu, var tikt piešķirts budžeta veidā, netiešā veidā vai caur valsts iepirkumu. Alternatīvi finansējuma avoti iestādēm, kas veic pētījumus šajā grupā, var būt dotācijas un programmas, kas atbalsta pētniecības aktivitātes. Pētniecības iestādes, kas darbojas kā privātpersonas, finansējumu drīkst gūt kā ienākumus no saviem pētniecības pakalpojumiem.

Šīs grupas darbu izmaksu informācija ir ļoti ierobežota. Tā ir robežās no 1 000 – 10 000 LVL. Darba samaksa ietver pētnieku algu atkarībā no pētījumam veltītā laikā (maksimums aptuveni 2 000 LVL vienam pētījuma autoram), vai valsts finansējumu, kas piešķirts attiecīgajiem pētījumiem (saskaņā ar pieejamo informāciju par pētījumiem – līdz pat 10 000 LVL).

2.2.5.1.5. Ietekme

Teorētiski, šo pētījumu rezultātus var izmantot galvenokārt valsts pārvaldes institūcijas, pieņemot lēmumus, veidojot politiku un veicot pasākumus, kas ietekmē Latvijas ekonomiku, tās konkurētspēju un konkurētspējas novērtējuma un uzraudzības procesus Latvijā. Taču patiesībā tikai neliels skaits pētījumu ir pasūtīti tādēļ, ka to rezultāti nepieciešami un paredzēti izmantošanai lēmumu pieņemšanā un plānošanas procesā.

Lielākā pētījumu daļa ir paredzēta citiem pētniekiem, to ieteikumi tiek prezentēti publiski, taču nepastāv formāla atskaitīšanās kārtība vai organiski izstrādāts mehānisms, kura ietvaros šādu pētījumu rezultātus izmanto politikas veidotāji un iestādes, kas var uzlabot un ietekmēt Latvijas ekonomiku un konkurētspēju.

2.2.5.2. Politikas plānošanas un valsts stratēģiskie dokumenti

Apskatīti četri nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumenti, kas visvairāk attiecas uz Latvijas konkurētspēju:

- ▶ Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010. – 2013. gadam.
- ▶ Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.
- ▶ Pasākumu plāns valsts pārvaldes sistēmas un civildienesta optimizēšanai (2009).
- ▶ Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programma (2008).

Šie ir plānošanas dokumenti, kas aptver plašu tēmu klāstu un ir vērsti uz Latvijas ekonomikas, sociālo un iekšlietu, ilgtspējības utt. problēmu identificēšanu un novēršanas pasākumu noteikšanu. Šajos dokumentos norādītos uzdevumus valdība ir uzdevusi īstenot citām valsts iestādēm, to speciālistiem vai darba grupām, tādēļ šo dokumentu saturu un mērķi/ nepieciešamību nosaka valsts līmenī. Daļa no ekonomiskās stabilitātes, izaugsmes un vispārējās valsts ilgtspējas faktoriem ir produktu, pakalpojumu un sabiedrības konkurētspēja. Šajos dokumentos dažādās nodaļās tiek minēta konkurētspēja un tās nozīmīgums.

2.2.5.2.1. Pētījumu raksturojums

Šie dokumenti ir izstrādāti vienreizēji, ar atšķirīgu saturu, tēmu, mērķu, izmantoto datu un pielietoto metožu uzdevumu ietvaros (ko uzdevusi kāda valsts pārvaldes institūcija uz īpaša pamata, reaģējot uz globālās vai vietējās ekonomikas un finansiālās situācijas tendencēm), tādēļ šos dokumentus nevarētu raksturot kā tādus, kam piemīt vienota tendence. Taču tie visi ir valsts mēroga attīstības plānošanas dokumenti, kas kalpo par pamatu precīzām un skaidrām darbībām Latvijas konkurētspējas paaugstināšanai, kad ir apkopoti visi rīcības plāni un noteikti attiecīgie risinājumi.

Visi šīs grupas dokumenti ir publiski pieejami un ir sastādīti latviešu valodā. Vienu no dokumentiem ir plānot aktualizēt ik gadu (Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010. – 2013. gadam).

Svarīga šo dokumentu īpašība ir tā, ka tie tika izstrādāti, ņemot vērā un diskutējot par to saturu ar sociālajiem partneriem, proti, uzņēmējiem, darba devējiem, sabiedrībām, NVO un starptautiskām finanšu institūcijām (tas ir nepieciešams Latvijas Stratēģiskās attīstības plānam 2010. – 2013. gadam)

Šo dokumentu saturs ir balstīts uz pašreizējo situāciju un vajadzību analīzi, problēmu identificēšanu, mērķu definēšanu valsts līmenī, tādēļ tajos noteikti veicamie pasākumi un darbības, bieži vien norādot arī atbildīgās personas un šo darbību termiņus. Šajos dokumentos iekļauti arī ieteikumi, kā optimizēt un veicināt sabiedrisko iestāžu darbības efektivitāti. Tādējādi teorētiski šos pētījumus var izmantot, lai atskaitītos par progresu un izvērtētu Latvijas ekonomikas, monetārās un fiskālās politikas, sociālo un iekšlietu, ilgtspējīguma, sabiedrības izglītības un labklājības, kā arī daudzu citu jomu uzlabošanai ieteikto pasākumu rezultātus.

Šajos dokumentos nav detalizēti apspriestas konkurētspējas problēmas. Tomēr daži no pasākumiem un uzlabojumu ieteikumiem attiecas uz konkurētspēju un to īstenošanas gadījumā var tikt veicināta Latvijas konkurētspēja.

2.2.5.2.2. Ieviesējainstitūcija

Šos ar konkurētspējas novērtēšanu saistītos dokumentus izstrādāja valsts iestādes, proti, atsevišķi norīkotas institūciju vienības vai darbinieki, vai atsevišķos gadījumos – speciālisti no valsts vai privātā sektorā, kas kopīgi strādā pie konkrētā uzdevuma. Šo dokumentu izstrādi uzdod: Valsts kancelejai, Finanšu ministrijai, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ieceltu speciālistu grupai vai pašam Ministru kabinetam. Šo dokumentu izstrādes uzdevumu noteikšana ir noteikta konkrētos plānošanas vai citos dokumentos.

Trīs dokumentus no četriem šajā grupā izstrādāja 10 – 40 speciālistu grupa (lielākā grupa ir „Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”, jo šajā pētījumā tika iesaistīti ekonomikas eksperti, sabiedrības pārstāvji no dažādām sabiedrības grupām un institūcijām, jauniešu organizāciju pārstāvji un ārvalstu speciālisti). Valsts administrācijas sistēmas un civilo pakalpojumu optimizēšanas rīcības plāna (2009. gads) īstenošanas grupa sastāvēja no vienas galvenās atbildīgās personas, taču papildus tika piesaistīti 10 – 15 speciālisti, ar kuriem konsultējoties un diskutējot tika izstrādāts attiecīgais dokuments.

2.2.5.2.3. Pārvalde

Trīs dokumentus no četriem izstrādāt uzdeva Ministru kabinets, tādēļ sabiedriskās iestādes un eksperti, kas šos dokumentus gatavoja, atskaitās tieši Ministru kabinetam.

Ņemot vērā ar konkurētspējas novērtēšanas saistīto materiālu dažādo tvērumu un mērķi, iestādes, kas uzdeva attiecīgo pētījumu veikšanu, ir bijušas dažādas, un vairums to ir bijušas valsts pārvaldes institūcijas. Latvijai nav plašas pieredzes attiecībā uz institūciju un vienību, kas veiks uzdevumus

attiecībā uz konkurētspējas izvērtēšanu, izvēli, jo, šādi uzdevumi ir bijuši vienreizēji un ar atsevišķiem tiesību dokumentiem ir noteikti kādai konkrētai valsts institūcijai.

2.2.5.2.4. Finanšes

Šo dokumentu izstrādes finansējuma avots ir valsts budžets, jo to izstrāde ir uzdota un tiesību dokumentos noteikta valsts līmenī.

Pieejama ierobežota informācija par šo dokumentu izstrādes izmaksām, taču, ņemot vērā ekspertu komandas izmēru un šo dokumentu izstrādes laiku, izmaksas var variēt no 1500 LVL līdz 10 000 LVL (to var aptuveni aprēķināt, par pamatu ņemot valsts institūciju speciālistu vidējo mēneš algu). Tomēr šādu aptuvenu informāciju sniedza iestādes, kas izstrādāja divus no šīs grupas analizētajiem dokumentiem, un nav pieejama informācija par abiem citiem dokumentiem: Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010. – 2013. gadam un Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

2.2.5.2.5. Ietekme

Iestādes, kas ir atbildīgas par uzlabojumu ieviešanu un darbību optimizāciju, atskaitās par ieviešanas progresu Valsts kancelejai, Ministru kabinetam un SVF.

Teorētiski šo darbību īstenošanas rezultātā tiek uzlaboti ekonomiskie un sociālie apstākļi Latvijā, valsts pārvaldības process un iestāžu darbs tiek padarīts daudz efektīvāks, tiek paaugstināta sabiedrības labklājība, uzlabota konkurētspēja un uzņēmēju ekonomiskā stabilitāte, utt.

2.2.5.3. Ziņojumi un pārskati

Šīs grupas darbi galvenokārt ir pārskati, raksti, pētījumu un aptaujas, ko ir veikušas finanšu iestādes (privātās komercbankas un Latvijas Banka). Šie darbi ir informatīvi, reprezentatīvi un kalpo kā analītiskās informācijas avots, kas palīdz sabiedrībai, uzņēmējiem, sabiedriskajām iestādēm un banku klientiem labāk veikt uzņēmējdarbību, pieņemt pareizus stratēģiskos un finanšu lēmumus, taču tiem ir tikai rekomendējošs raksturs.

Šo dokumentu kopīgā iezīme ir tāda, ka tie tiek publicēti regulāri gan latviešu, gan angļu valodā, un tos sagatavo banku speciālisti.

2.2.5.3.1. Pētījumu raksturojums

Lielākā daļa šīs grupas darbu pēc to tēmas ir netieši vai tikai daļēji saistīti ar konkurētspējas jautājumiem un novērtējumu, lai gan ir atsevišķi gadījumi, kad analīze tiek veikta tieši par Latvijas konkurētspējas tendencēm un jautājumiem.

Pārskatu publicēšanas biežums ir dažāds – katru nedēļu, mēnesi, ik ceturksni vai reizi divos gados.

Šo pārskatu informācijas avoti ir ļoti plaši – tie ietver banku datubāzes, starptautiskās finanšu datubāzes, monitoringa un statistikas iestāžu sniegtā informācija, kā arī pētījumi un aptaujas, kas tiek veiktas par konkrētiem jautājumiem.

Lielākā pārskatu daļa ir par finanšu un makroekonomikas jautājumiem. Taču atsevišķās analīzēs (parasti retākās un analītiskākās) tiek izvērtēti arī Latvijas konkurētspējas aspekti.

Izstrādājot šos pētījumus un perspektīvas, netiek izmantota kāda konkrēta, kopīga metodoloģija. Šie dokumenti parasti ietver tendenču kopsavilkumus un pārskatus, tajos analizēti vēsturiskie dati, izmantota salīdzinošās novērtēšanas pieeja dažādu valstu starpā attiecībā uz noteiktiem ekonomikas un finanšu faktoriem, kā arī izteiktas prognozes par noteiktiem finanšu un makroekonomiskiem rādītājiem. Vēl viena metode, kas tiek izmantota noteiktos pārskatos un perspektīvās, ir uzņēmēju un

sabiedrības aptaujas, kas ļauj uzzināt to nostāju un viedokli par ekonomiku, finanšu un sociālajiem lēmumiem un plāniem.

2.2.5.3.2. Ieviesēj institūcija

Pārskatus sagatavo Eiropas vai Skandināvijas bankas (SEB bank, Swedbank un DNB Nord) un Latvijas Banka.

Ieviešanas komanda sastāv no 1 – 3 banku speciālistiem. Tie parasti ir banku darbinieki – pētījumu un analīžu veikšanas speciālisti, ekonomikas un finanšu speciālisti, makroekonomikas un tautsaimniecības nozaru speciālisti, monetārās politikas speciālisti utt.

Parasti pārskatu izstrādei netiek pieaicināti papildu eksperti, lai gan noteiktos gadījumos ārvalstu un attiecībās industrijas eksperti var sniegt papildu informāciju par tēmām, kas tiek apskatītas attiecīgajās publikācijās.

Palīdzība no uzņēmumiem, kas veic aptaujas un apkopo plašus datus, tiek izmantota tādiem pārskatiem, kas ietver sabiedrības un uzņēmumu aptauju rezultātus.

2.2.5.3.3. Pārvalde

Vairumā gadījumu šis aspekts nav attiecināms uz šīs analīzes pārskatiem un perspektīvām. Taču bankas parasti vada valde un padome. Bankām nav pienākums atskaitīties par savām publikācijām un pētījumiem pārvaldības institūcijām.

2.2.5.3.4. Finanšes

Nav informācijas par aptuvenām komercbanku un Latvijas Bankas sastādītu pārskatu izstrādāšanas izmaksām. Ņemot vērā, ka šis ir pastāvīgs šo iestāžu uzdevums, iespējams, tiek novirzīts konkrēts budžets šo pārskatu un perspektīvu izstrādāšanai, šajā procesā iesaistīto speciālistu un darbinieku skaitam un laikam, ko aizņem šādu publikāciju sagatavošana.

Finanšu resursi ir komercbanku privātie resursi vai Latvijas Bankas gadījumā – valsts budžets.

2.2.5.3.5. Ietekme

Valsts iestādes, uzņēmēji un sabiedrība kopumā uztver pārskatos un perspektīvās iekļauto informāciju kā ticamu. Šo publikāciju mērķis ir ļaut sabiedrībai, uzņēmējiem un sabiedriskajām iestādēm pieņemt daudz piemērotākus un uz ticamu informāciju balstītus lēmumus, izstrādāt precīzākas stratēģijas un finanšu prognozes, tomēr tās nevar izmantot kā tiesisku pamatu individuālo vai valsts līmeņa lēmumu pamatošanai.

2.2.5.4. Citu iestāžu analīze

Pielikumos ietvertajā tabulā – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze (Tabula 21) apkopotas iestādes, kas līdz šim nav bijušas iesaistītas konkurētspējas novērtējuma vai monitoringa veikšanā vai arī to dalība šajā procesā nav bijusi pastāvīga/regulāra, taču tās var nodrošināt zināšanas un resursus, kas nepieciešami konkurētspējas novērtēšanas un monitoringa veikšanai Latvijā. Šīs iestādes var arī sadarboties savā starpā vai ar starptautiskām iestādēm, lai veiktu konkurētspējas novērtēšanu un monitoringu.

Galvenie rezultāti un secinājumi, kas iegūti no tālāk sniegtā datu apkopojuma:

- ▶ minētajām iestādēm nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā, bet ir pieredze noteiktu konkurētspējas aspektu, specifisku produktu vai nozaru konkurētspējas

novērtēšanā. Tādēļ šāda pieredze ir samērā sadrumstalota;

- ▶ tā kā iepriekšējā pieredze ir specifiska vai nenodrošina vispārēju konkurētspējas novērtējumu stratēģiskā un nacionālā līmenī, šis uzdevums būtu jāuzdod un skaidri jānoformulē, lai nodrošinātu, ka tiek iekļauti visi konkurētspējas aspekti, reģioni, nozares utt., tādējādi reprezentējot Latvijas konkurētspēju kopumā;
- ▶ neviena no aprakstītajām iestādēm neveic regulāru konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamu datu vākšanu un apkopošanu. Tomēr komercbanku un Latvijas Bankas apkopotā informācija var būt noderīga konkurētspējas novērtēšanai. Turklāt, neatkarīgi no izvēlēta modeļa un iestādes, datus konkurētspējas novērtēšanai būtu jāiegūst no Centrālās statistikas pārvaldes, kā arī būtu jāveic specifiskas aptaujas un visu nepieciešamo datu apkopšana.
- ▶ atbilstošākie un pieredzējušākie speciālisti, kas var veikt konkurētspējas novērtējumu, darbojas universitātēs, zinātniskās pētniecības institūtos, Latvijas Bankā, komercbankās un dažos zinātnieku kolektīvos;
- ▶ balstoties uz to pieredzi un zināšanām, konkurētspējas novērtējuma veikšanai piemērotākās iestādes būtu:
 - ▶ universitātes/zinātniskās pētniecības institūti
 - ▶ komercbankas un Latvijas Banka

Tā kā konkurētspējas novērtējumam jābūt objektīvam, netendenciozam un neitrālam (t.i. neuzsverot izvēlētas nozares, konkurētspējas aspektus vai iestādes/uzņēmumus subjektīvi), šis uzdevums būtu jāuzdod funkcionāli un tiesiski neatkarīgākajām iestādēm. Saskaņā ar tālāk sniegto apkopojumu, tās ir universitātes, zinātniskās pētniecības institūti un zinātnieku kolektīvi. Arī komercbankas un konsultāciju uzņēmumi ir neatkarīgi, taču mazākā mērā, jo to mērķis ir peļņas gūšana.

2.2.6. Pašreizējā konkurētspējas novērtēšanas institucionālās kapacitātes pieejamība Latvijā

Apkopojot plašo, taču ar konkurētspējas novērtēšanu tieši nesaistīto Latvijas pieredzi, šajā nodaļā ir apkopoti to potenciālo institūciju, kas var veikt konkurētspējas novērtējuma analīzi un labās prakses piemēru noteikšanu valsts praksē, rezultāti, vispārējie secinājumi un ieteikumi. Secinājumi un ieteikumi tiek pamatoti uz ārvalstu pieredzes optimālo modeli un secinājumiem, kas tiek piemēroti Latvijas situācijai, identificējot raksturlielumus un resursus, kas nodrošinātu pilnvērtīgu un neatkarīgu (objektīvu) konkurētspējas novērtēšanas procesu.

Pastāv salīdzinoši daudz pieredzes attiecībā uz Latvijas veiktajiem pasākumiem un izstrādātajiem dokumentiem, taču tā nav īsti attiecināma uz regulāru un augstvērtīgu konkurētspējas novērtēšanu. Konkurētspējas novērtēšanas ziņojumā ir jāietver konkrēti uzdevumi (nozaru politikas stratēģiskā līmenī), nevis jāveicina noteiktas politiskās varas aktivitātes, jāpalīdz konkrētām industrijām vai komercnozārēm attīstīties. Konkurētspējas novērtējuma ziņojumā ir jāsniedz dati un secinājumi par Latvijas konkurētspēju objektīvā un visaptverošā veidā, proti, gan izvērtējuma sagatavošanas atskaides procesam, gan piesaistītajiem ekspertiem ir jābūt neatkarīgiem un tādiem, kam piemīt nepieciešamās zināšanas.

Saskaņā ar ārvalstu labās prakses piemēriem, pastāv šādi kritēriji, kas nodrošina visoptimālāko konkurētspējas novērtēšanas procesu un nosaka „zināšanu/kapacitātes atbilstību”, kas ir nepieciešamas konkurētspējas novērtēšanas veikšanai:

- ▶ Neatkarība – nozīmē institucionālu/funkcionālu/procesuālu neatkarību no valsts pārvaldes iestādēm, neatkarību no ietekmes no noteiktu valsts pārvaldes/politisko

interesešu pārstāvošām grupām un ietekmes no komercsabiedrību puses.

- ▶ Pietiekami resursi – institūcijai, kas veic konkurētspējas novērtēšanu, jābūt pieejamam cilvēku kapitālam, kā arī informācijai, kas tiek izmantota konkurētspējas novērtējuma veikšanā. Taču ir svarīgi pieminēt, ka daļa no datiem, kas ir nepieciešami konkurētspējas novērtējumam, ir pieejami arī jebkurai potenciālai iestādei, kas veic šo novērtējumu, jo vai nu tie ir publiski pieejami, vai tos ir apkopojušas starptautiskās monitoringa vai statistikas institūcijas. Tādēļ resursu kritērijs norāda uz potenciālo institūciju spēju analizēt pastāvošo un apkopot papildu (specifisko) informāciju, kas ir nepieciešama konkurētspējas novērtējuma veikšanai.
- ▶ Zināšanas/prasmes – jābūt atbilstoši pieredzei, lai nodrošinātu, ka datus var analizēt un apstrādāt pareizi, kā rezultātā tiktu veikti ticami secinājumi un novērtējuma rezultāti. Ekspertiem ir jābūt konkurētspējas novērtējuma veikšanai atbilstošām zināšanām.

Piemērojot šo labās prakses ietvaru un kritērijus potenciālajām institūcijām Latvijā, ir iespējams izstrādāt šādu kopsavilkumu par dažādo institūciju grupu neatkarību, pieejamajiem resursiem (intelektuālajiem un fiziskajiem):

Tabula 7 – Institucionālās kapacitātes novērtējums			
Institūciju grupas	Neatkarība	Resursi	Zināšanas/Prasmes
Universitātes	Institucionāla un funkcionāla neatkarība	Piemērotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir piemēroti un pieejami eksperti
Zinātnieku kolektīvi	Institucionāla un funkcionāla neatkarība	Piemērotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir daļēji piemēroti un pieejami eksperti
Pētījumu institūti	Institucionāla un funkcionāla neatkarība	Piemērotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir piemēroti un pieejami eksperti
Latvijas Banka (LB)/ Komerčbankas	LB – institucionāla un daļēja funkcionāla neatkarība Komerčbankas – institucionāla un funkcionāla neatkarība, taču pastāv komerciāli darbības mērķi	Piemērotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir piemēroti un pieejami eksperti (izvēlēti saskaņā ar cilvēkresursu nodrošinājumu un ilgtspēju)
Konsultāciju uzņēmumi	Institucionāla un funkcionāla neatkarība, taču pastāv komerciāli darbības mērķi	Piemērotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir piemēroti un pieejami eksperti (izvēlēti saskaņā ar cilvēkresursu nodrošinājumu un ilgtspēju)
Valsts pārvaldes iestādes	Nav neatkarīgas no valsts sektora	Ierobežotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir daļēji piemēroti un daļēji pieejami eksperti (izvēlēti saskaņā ar cilvēkresursu nodrošinājumu un ilgtspēju)
Sociālie partneri	Daļēja institucionāla un funkcionāla neatkarība	Daļēji ierobežotas spējas apkopot informāciju un veikt analīzi	Ir daļēji piemēroti un pieejami eksperti

- ▶ Izdarot secinājumus no iepriekš sniegtās tabulas (Tabula 7), universitātes un pētījumu institūti ir tās potenciālās iestādes, kas visvairāk atbilst noteiktajiem kritērijiem. Tas tāpēc, ka citas institūciju grupas vai nu nav pilnībā neatkarīgas, tādēļ to veiktais novērtējums var nebūt pilnībā objektīvs un neatkarīgs, vai tām pietrūkst nepieciešamo zināšanu, cilvēkresursu un prasmju.
- ▶ Vēl viens aspekts, kas iepriekš sniegtajā tabulā nav minēts attiecībā uz iestādēm, taču ir ļoti svarīgs, ir ārvalstu speciālisti, kas nodrošina vēl plašāku un pieredzes bagātāku skatījumu un

lielāku objektivitāti. Ārvalstu speciālistu iesaiste ir jāparedz Latvijas konkurētspējas novērtējuma modelī.

- ▶ Konkurētspējas novērtēšanas procesa pārraudzību iespējams atdalīt no novērtēšanas – pārraudzību atstājot valsts iestāžu līmenī. Līdz šim citi pētījumi tapuši līdzīgā veidā – valsts institūcijām pasūtot un pārraugot novērtējuma izstrādi.

Visbeidzot, vietējo institūciju kapacitāte, atziņas par institūciju neatkarību, pieejamajiem resursiem un spējām veikt nepieciešamo analīzi tiks ņemta vērā turpmākajā sadaļā, sasaistot to ar ārvalstu institucionālo modeļu praksi.

3. Latvijas konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālā modeļa piedāvājums

Šīs nodaļas mērķis ir sniegt alternatīvus institucionālos modeļus Latvijas konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai, ņemot vērā citu valstu institūciju pieredzi, kas nodarbojas ar konkurētspējas izvērtēšanu, un Latvijas pašreizējo kapacitāti un sociālos un ekonomiskos apstākļus (skat. nodaļas 2.1. un 2.2.).

Viens no lielākajiem analīzes ierobežojumiem bija tas, ka nebija iepriekš noteiktu konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai izmantojamu „vēlamo” institucionālo modeļu. Tāpēc trīs potenciālās iespējas Latvijas konkurētspējas institucionalizācijai piedāvātas, pamatojoties uz labāko starptautisko praksi un saistot šos priekšlikumus ar esošo kapacitāti un vietējām institucionālajām un politiskajām īpatnībām.

Šīs nodaļas sagatavošanas laikā nebija pieejami arī dati par Latvijas konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai nepieciešamā finansējuma iespējamo pieejamību. Tomēr starptautiskā pieredze un šobrīd Latvijas konkurētspējas novērtēšanā un uzraudzībā iesaistīto speciālistu analīze liecina, ka nepieciešamā finansējuma apjoms atkarīgs no analīzes apjoma un to būtiski neietekmēs noteiktās institucionālās atšķirības.

Galvenais šīs nodaļas pieņēmums paredz, ka vissvarīgākais institucionālās struktūras un Latvijas konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības aspekts, ir konkurētspējas analīzes neatkarība (politiskā un komerciālā). Tāpēc, izstrādājot dažādus institucionālos modeļus, īpaši liela uzmanība pievērsta institucionālajai neatkarībai no atsevišķu politisko partiju interesēm, valsts institūcijām un dažādu komercsabiedrību interesēm.

Nodaļā vispirms identificēti potenciālie konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības modeļu varianti, kas izvērtēti pēc vairākiem kritērijiem, lai identificētu katra modeļa stiprās un vājās puses. Pēc tam no šīs analīzes izvirzīti priekšlikumi par Latvijā piemērotākajiem institucionālajiem modeļiem konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai, kā arī sniegts detalizēts katra modeļa paskaidrojums. Visbeidzot atsevišķā sadaļā sniegti priekšlikumi par konkurētspējas uzraudzības modeļa un izvērtējuma rekomendāciju ieviešanu praksē.

3.1. Potenciālo konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālo modeļu identificēšana

Sākotnējā analīzē identificēti šādi institucionālie modeļi konkurētspējas novērtēšanai.

1. Atsevišķa *pētnieciskā institūta vai domnīcas (think tank)* veidošana konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai.
2. Konkurētspējas uzraudzības un novērtēšanas padomes veidošana *esošo valsts struktūru ietvaros*.
3. Konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālā modeļa veidošana *uz akadēmiskās iestādes bāzes* – esošā augstākās izglītības iestādē integrēta pētījumu centra izveide.
4. Konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālā modeļa veidošana *balstoties uz esošo pētnieciskā institūta vai vairākiem institūtiem*.
5. Valsts konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālā modeļa strukturēšana, *izmantojot ārvalstu praksi*.

Tomēr, analizējot ārvalstu praksi, secināts, ka augstākminētie modeļi pasaules praksē nereti pārklājas. Tā, piemēram, Singapūrā atsevišķa domnīca izveidota uz akadēmiskās iestādes bāzes, bet Igaunijā

konkurētspējas novērtēšana veidota uz esoša pētnieciskā institūta bāzes. 1. Pielikumā apkopotajā ārvalstu prakses analizē identificēti šādi modeļi konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai:

1. Konkurētspējas novērtēšanu veic valsts iestāde (piem., ministrija vai tai pakļauta aģentūra – kā Īrijā, Lietuvā, Čehijā, Jordānijā).
2. Konkurētspējas novērtējumu veic pētniecības institūts, kas piesaistīts pie akadēmiskas organizācijas (piem., pētniecības institūts kādā universitātē – kā Polijā, Vjetnamā un Singapūrā).
3. Konkurētspējas novērtējums tiek iepirkts ārpalpojuma (piem., akadēmiskai organizācijai vai privātajam sektoram – kā Igaunijā).
4. Konkurētspējas novērtēšanu pēc savas iniciatīvas veic nevalstiska organizācija (kā Čehijā, Horvātijā, Krievijā, Ukrainā).

Nākošajā sadaļā identificētie konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālie modeļi analizēti pēc detalizētiem kritērijiem un savstarpēji salīdzinātas to stiprās un vājās puses.

3.2. Identificēto potenciālo modeļu izvērtēšana

Latvijas konkurētspējas novērtēšanas institucionālā modeļa izvēle jābalsta uz identificēto potenciālo modeļu izvērtējuma pēc dažādiem kritērijiem – novērtējot, kādā veidā un cik lielā mērā katrs piedāvātais institucionālais modelis spēj apmierināt noteiktus kritērijus.

Zemāk Tabula 8 apkopo informāciju par ārvalstu praksē novēroto dažādo konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institūciju neatkarību, finansējuma avotiem, juridiskajām implikācijām un institūciju kapacitāti. Analīzē kopumā ietverti šādi parametri un tiem atbilstošie analīzes kritēriji:

1. Parametrs: Institucionālā modeļa neatkarība
 - a. Kritērijs: Juridiskā neatkarība
 - b. Kritērijs: Finansiālā neatkarība
 - c. Kritērijs: Intelektuālo resursu neatkarība
2. Parametrs: Institucionālā modeļa kapacitātes nodrošināšana periodiskai konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības veikšanai
 - a. Kritērijs: Cilvēkresursu nodrošinājums un ilgtspēja
 - b. Kritērijs: Intelektuālās kapacitātes nodrošinājums un ilgtspēja
 - c. Kritērijs: Administratīvo resursu nodrošinājums un ilgtspēja
3. Parametrs: Institucionālā modeļa ietekme uz esošajiem juridiskajiem aktiem vai nepieciešamība pēc papildus normatīvās bāzes
 - a. Kritērijs: Izvēlēta konkurētspējas izvērtēšanas institucionālā modeļa atbilstība esošajiem juridiskajiem aktiem un nepieciešamība pēc jauniem normatīvajiem dokumentiem (likumi, MK noteikumi, statūti, nolikumi)
4. Parametrs: Konkurētspējas novērtējuma institucionālā modeļa finansēšana
 - a. Kritērijs: izmaksu veids
 - b. Kritērijs: finansējuma avots
 - Kritērijs: finansējuma apjoms
5. Parametrs: Ekspertu piesaistes izvērtēšana katra modeļa ietvaros
 - a. Kritērijs: Konkurētspējas novērtēšanas institucionālā modeļa darbībai nepieciešamo personāla resursu kapacitāte.
 - b. Kritērijs: Konkurētspējas novērtēšanas institucionālā modeļa darbībai nepieciešamās personāla prasmes.

Tabula 8 – Institucionālo modeļu analīze pēc noteiktiem kritērijiem					
Analīzes kritērijs un tā skaidrojums		Valsts institūcija (veic gan novērtēšanu, gan pārraudzību)	Pētnieciskā institūcija (neatkarīgs institūts vai saistīts ar akadēmisko institūciju veic novērtēšanu, valsts veic pārraudzību)	Ārpakalpojuma izmantošana (valsts veic pārraudzību, novērtēšana ārpakalpojumā)	Nevalstiskā sektora pašiniciatīva (NVO veic novērtēšanu un pārraudzību)
1. Institucionālā modeļa neatkarība					
Juridiskā neatkarība	▶ Modeļa neatkarība no politiskiem spēkiem nozīmētu, ka konkurētspējas novērtēšanas institūcija nedrīkst būt piesaistīta vai pakārtota atsevišķām Latvijas politiskajām partijām vai to interesēm.	▶ Konkurētspējas novērtēšana un jo sevišķi rekomendāciju ieviešana atkarīga no politisko partiju vēlmes uzņemties iniciatīvu pār nepieciešamajām reformām. ▶ Novērtējuma saturiskā neatkarība apšaubāma, jo to izstrādā valsts iestādes, kas darbojas sakarā ar partiju īstenoto politiku. ▶ Iespējama novērtējuma izmantošana politiskajai propagandai.	▶ Konkurētspējas novērtēšana un jo sevišķi rekomendāciju ieviešana atkarīga no politisko partiju vēlmes uzņemties iniciatīvu pār nepieciešamajām reformām. ▶ Politisko partiju ietekme uz novērtējuma saturu minimāla.	▶ Konkurētspējas novērtēšana un jo sevišķi rekomendāciju ieviešana atkarīga no politisko partiju vēlmes uzņemties iniciatīvu pār nepieciešamajām reformām. ▶ Politisko partiju ietekme uz novērtējuma saturu minimāla.	▶ Konkurētspējas novērtēšana un jo sevišķi rekomendāciju ieviešana atkarīga no politisko partiju vēlmes uzņemties iniciatīvu pār nepieciešamajām reformām. ▶ Politisko partiju ietekme uz novērtējuma saturu minimāla, ja nevalstiskais sektors nav pastarpināti saistīts ar politiskām organizācijām.
	▶ Modeļa neatkarība no valsts pārvaldes aparāta un citām administrācijas iestādēm (ministrijām, aģentūrām u.c.).	▶ Kā modeļa pārvaldība tā arī paša konkurētspējas novērtējuma saturs, konkurētspējas monitorings un konkurētspējas veicinošo pasākumu ieviešana ir tiešā veidā atkarīgs no valsts pārvaldes aparāta.	▶ Konkurētspējas novērtējums un monitorings saturiski neatkarīgi no valsts pārvaldes aparāta. ▶ Konkurētspējas pārvaldība un konkurētspēju veicinošo pasākumu īstenošana atkarīga no valsts pārvaldes aparāta.	▶ Konkurētspējas novērtējums un monitorings saturiski neatkarīgi no valsts pārvaldes aparāta. ▶ Konkurētspējas pārvaldība un konkurētspēju veicinošo pasākumu īstenošana atkarīga no valsts pārvaldes aparāta.	▶ Konkurētspējas novērtējums un monitorings saturiski neatkarīgi no valsts pārvaldes aparāta. ▶ Konkurētspējas veicinošo pasākumu īstenošana atkarīga no valsts pārvaldes aparāta.
	▶ Modeļa neatkarība no komercstruktūru interesēm (peļņas gūšana).	▶ Komerctrūktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību.	▶ Komerctrūktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību.	▶ Komerctrūktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtēšanu un uzraudzību, ja ārpakalpojumā izmanto pētnieciskās/ akadēmiskās iestādes, bet konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību var ietekmēt šādas intereses, ja novērtējums ārpakalpojumā nodots komercstruktūrai.	▶ Komerctrūktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību, ja nevalstiskais sektors, kas veic konkurētspējas novērtējumu pats nestrādā ar mērķi veicināt komercstruktūru intereses (piemēram, ražotāju apvienības, kameras, asociācijas utt.).
Finansiālā	▶ Potenciāls un riski valsts	▶ Šajā modeli konkurētspēju veic valsts	▶ Valsts budžeta finansējuma piesaiste	▶ Valsts budžeta finansējums var tikt	▶ Valsts budžeta finansējums

Tabula 8 – Institucionālo modeļu analīze pēc noteiktiem kritērijiem					
Analīzes kritērijs un tā skaidrojums		Valsts institūcija (veic gan novērtēšanu, gan pārraudzību)	Pētnieciskā institūcija (neatkarīgs institūts vai saistīts ar akadēmisko institūciju veic novērtēšanu, valsts veic pārraudzību)	Ārpakalpojuma izmantošana (valsts veic pārraudzību, novērtēšana ārpalpojuma)	Nevalstiskā sektora pašiniciatīva (NVO veic novērtēšanu un pārraudzību)
neatkarība	finansējuma piesaistei, kas var rasties sakarā ar iespējamu politisko ietekmi uz konkurētspējas novērtējumu saturu.	budžeta finansēšanas iestādes. ► Tā kā valsts budžeta finansēto iestāžu darbība atkarīga no valsts politikas kursa, arī iestāžu izstrādāts konkurētspējas novērtējums var būt tieši politiski ietekmēts.	var tikt organizēta, piemēram, budžeta dotācijas veidā (dotējot valsts finansētu akadēmisko institūciju) vai arī uz deleģējuma līguma pamata (neatkarīgai domnīcai). ► Politiskā ietekme uz konkurētspējas novērtējuma saturu minimāla, jo novērtējumu izstrādātu intelektuāli neatkarīgas institūcijas.	izmantots pētījuma iepirkšanai. ► Politiskā ietekme uz konkurētspējas novērtējuma saturu minimāla, jo novērtējumu izstrādātu intelektuāli neatkarīga institūcija.	iespējams ar deleģējuma līgumu, bet šajā modelī novērtējumu veic nevalstiskais sektors uz pašiniciatīvas pamata, neizmantojot valsts finansējumu, jo iniciatīva nenāk no valsts pārvaldes puses. ► Tā kā nevalstiskais sektors veic konkurētspējas novērtējumu pēc pašiniciatīvas, novērtējums ir neatkarīgs no politiskās ietekmes.
	► Potenciāls un riski ES fondu finansējuma piesaistei, kas saistīti ar līdzekļu ilgtspējīgumu un apjomu.	► ES fondu finansējumu iespējams piesaistīt, ja konkurētspējas novērtējums tiek saistīts ar valsts noteikto ES fondu finansēto mērķu sasniegšanu. ► ES fondu finansējuma piesaiste nav ilgtspējīga un nenodrošina konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamo līdzekļu pieejamības elastību, kas saistīta ar ciklisku novērtējumu veikšanu, pastāvīgu konkurētspējas monitoringu, regulāru padziļināto pētījumu veikšanu un līdzekļu pieejamību ilgtermiņā.	► ES fondu finansējumu iespējams piesaistīt, ja konkurētspējas novērtējums tiek saistīts ar valsts noteikto ES fondu finansēto mērķu sasniegšanu. ► ES fondu finansējuma piesaiste nav ilgtspējīga un nenodrošina konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamo līdzekļu pieejamības elastību, kas saistīta ar ciklisku novērtējumu veikšanu, pastāvīgu konkurētspējas monitoringu, regulāru padziļināto pētījumu veikšanu un līdzekļu pieejamību ilgtermiņā.	► ES fondu finansējumu iespējams piesaistīt, ja konkurētspējas novērtējums tiek saistīts ar valsts noteikto ES fondu finansēto mērķu sasniegšanu. ► ES fondu finansējuma piesaiste nav ilgtspējīga un nenodrošina konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamo līdzekļu pieejamības elastību, kas saistīta ar ciklisku novērtējumu veikšanu, pastāvīgu konkurētspējas monitoringu, regulāru padziļināto pētījumu veikšanu un līdzekļu pieejamību ilgtermiņā.	► Nevalstiskā sektora pašiniciatīvas gadījumā nevalstiskais sektors var piesaistīt ES fondu līdzekļus, ja novērtēšana tiek veikta ES fondu projekta ietvaros un šāds mērķis noteikts ES fondu finansējuma atbalstīto mērķu sasniegšanai.
	► Potenciāls un riski privātu fondu finansējuma piesaistei, ņemot vērā šo fondu ietekmi uz institūcijas neatkarību, kā arī	► Privātu fondu finansējuma piesaiste iespējama vienīgi ziedojumu formā, bet nav iespējama, valsts institūcijai sniedzot privātajam sektoram īpašus komerciālus pakalpojumus.	► Privātu fondu finansējuma piesaiste iespējama. ► Lai saglabātu konkurētspējas novērtējuma saturisko neatkarību, privāto līdzekļu piesaiste vēlama	► Privātu fondu finansējuma piesaiste iespējama vienīgi ziedojumu formā, bet nav iespējama, valsts institūcijai sniedzot privātajam sektoram īpašus komerciālus pakalpojumus.	► Privāto fondu finansējuma izmantošana ļoti iespējama, ja nevalstiskais sektors saņem privāto finansējumu. ► Ilgtspēja šāda privātā

Tabula 8 – Institucionālo modeļu analīze pēc noteiktiem kritērijiem					
Analīzes kritērijs un tā skaidrojums		Valsts institūcija (veic gan novērtēšanu, gan pārraudzību)	Pētnieciskā institūcija (neatkarīgs institūts vai saistīts ar akadēmisko institūciju veic novērtēšanu, valsts veic pārraudzību)	Ārpakalpojuma izmantošana (valsts veic pārraudzību, novērtēšana ārpakalpojumā)	Nevalstiskā sektora pašiniciatīva (NVO veic novērtēšanu un pārraudzību)
	piesaistīto līdzekļu ilgtspēju.		konkurētspējas novērtējuminstitūcijas pētījumu veikšanai, kas nav konkurētspējas novērtējums. ► Privātu fondu finansējuma ilgtspēja atkarīga no institūcijas spējām piesaistīt šādus līdzekļus ar jaunu un privātajam sektoram noderīgu pētniecisko pakalpojumu piedāvāšanu.		finansējuma nodrošināšanai apdraudēta gadījumā, ja novērtējuminstitūcija neveic finansētājam nepieciešamas aktivitātes. ► Privātā finansējuma piesaiste var būtiski ietekmēt novērtējuma saturu.
Intelektuālo resursu neatkarība	► Intelektuālo resursu piesaiste citām institūcijām, izvērtējot konkurētspējas novērtēšanā iesaistīto cilvēkresursu atkarību no valsts vai komerciestādēm, kas var samazināt modeļa neatkarību un ietekmēt konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību.	► Intelektuālie resursi piesaistīti valsts institūcijām, kas samazina modeļa neatkarību no valsts institūciju un politiskajām interesēm.	► Intelektuālie resursi nav piesaistīti komercstruktūrām vai valsts institūcijām – pārsvarā tiek izmantoti neatkarīgi akadēmiķi un pētnieki, kas nodrošina konkurētspējas modeļa neatkarību.	► Intelektuālo resursu atkarība no institūcijas, kas veic konkurētspējas novērtējumu ārpakalpojumā. Ja šis novērtētājs nav pētnieciskā institūcija, tad pastāv bažas par intelektuālo resursu neatkarību šajā novērtēšanas modelī.	► Intelektuālie resursi piesaistīti nevalstiskā sektora organizācijai. Ja šie resursi nav saistīti ar akadēmisko sektoru, pastāv bažas par intelektuālo resursu neatkarību, jo tie var pārstāvēt šauru interešu grupu viedokļus.
	► Intelektuālo resursu atalgojuma avoti un stabilitāte, kas var norādīt uz iesaistīto cilvēkresursu finansiālo neatkarību.	► Intelektuālie resursi atkarīgi no valsts iestādēm, kuras veic pasākumus politiski nospraustu mērķu sasniegšanai. Tādējādi intelektuālo resursu finansiālā atkarība no valsts iestādēm var negatīvi ietekmēt konkurētspējas novērtējumu.	► Intelektuālie resursi atkarīgi no pētnieciskās institūcijas finansējuma, kas nodrošina pietiekamu intelektuālo resursu neatkarību, jo novērtējuminstitūcija uzskatāma par neatkarīgu no politiskajām un komercinteresēm.	► Intelektuālie resursi atkarīgi no novērtējuminstitūcijas, kas veic konkurētspējas novērtēšanu ārpakalpojumā. Ja šī institūcija nav pētnieciskā institūcija, pastāv iespēja, ka novērtējuma kvalitāti var ietekmēt intelektuālo resursu atkarība (piem., komercintereses). Tomēr arī komerciestādes var piesaistīt ekspertus no akadēmiskā sektora, kas tādējādi nodrošinātu konkurētspējas novērtējuma saturisko neatkarību.	► Intelektuālie resursi atkarīgi no nevalstiskā sektora finansētājiem – tādējādi arī konkurētspējas novērtējuma saturs var būt ietekmēts no finansētāju pusēs.

Tabula 8 – Institucionālo modeļu analīze pēc noteiktiem kritērijiem					
Analīzes kritērijs un tā skaidrojums		Valsts institūcija (veic gan novērtēšanu, gan pārraudzību)	Pētnieciskā institūcija (neatkarīgs institūts vai saistīts ar akadēmisko institūciju veic novērtēšanu, valsts veic pārraudzību)	Ārpakalpojuma izmantošana (valsts veic pārraudzību, novērtēšana ārpalpojuma)	Nevalstiskā sektora pašiniciatīva (NVO veic novērtēšanu un pārraudzību)
2. Institucionālā modeļa kapacitātes nodrošināšana periodiskai konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības veikšanai					
Cilvēkresursu nodrošinājums un ilgtspēja	▶ Institucionālajā modelī iesaistīto cilvēkresursu pastāvīgums, ņemot vērā katra modeļa iespējas nodrošināt nepieciešamos cilvēkresursus konkurētspējas uzraudzīšanai ilgtermiņā – tas nozīmē gan šī darba noteikšanu par pamatdarbu konkrētam cilvēku lokam, gan arī ilgtermiņa saistību slēgšanu ar, piemēram, ārpalpojuma nodrošinātāju.	▶ Cilvēkresursus šajā modelī iespējams nodarbināt ilgtermiņā ar mērķi novērtēt un monitorēt konkurētspējas novērtēšanu.	▶ Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā.	▶ Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā.	▶ Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā.
	▶ Institucionālajā modelī iesaistīto cilvēkresursu pietiekamība.	▶ Cilvēkresursu pieejamību ierobežo valsts sektorā esošo ierēdņu kompetences.	▶ Nav risku saistībā ar konkurētspējas novērtēšanas ekspertu pietiekamību.	▶ Nav risku saistībā ar konkurētspējas novērtēšanas ekspertu pietiekamību.	▶ Nav risku saistībā ar konkurētspējas novērtēšanas ekspertu pietiekamību.
Intelektuālās kapacitātes nodrošinājums un ilgtspēja	▶ Institucionālajā modelī iesaistīto cilvēkresursu intelektuālās kapacitātes nodrošināšana, vērtējot institucionālo modeļu spēju ilgtermiņā nodrošināt cilvēkresursu intelektuālo kapacitāti – tas ir, konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālajā modelī iesaistīto cilvēku vispārējo un specifisko kompetenču un prasmju atbilstību definētajiem kritērijiem un šo	▶ Intelektuālo kapacitāti ierobežo valsts sektorā esošo ierēdņu pieejamība, kā arī ierobežotā ilgtermiņa cilvēkresursu piesaiste un noturēšana valsts sektorā ar atbilstošiem motivēšanas elementiem.	▶ Nav risku intelektuālās kapacitātes nodrošināšanai un pārmantojamībai.	▶ Nav risku intelektuālās kapacitātes nodrošināšanai bet kapacitātes pārmantojamība var būt apgrūtināta, ja konkurētspēju veic uz noteiktu termiņu un pēc tam to veic cita institūcija.	▶ Nav risku intelektuālās kapacitātes nodrošināšanai, jo visbiežāk trūkstošās kompetences nevalstiskais sektors nodrošina ar ārējo ekspertu piesaisti.

Tabula 8 – Institucionālo modeļu analīze pēc noteiktiem kritērijiem					
Analīzes kritērijs un tā skaidrojums		Valsts institūcija (veic gan novērtēšanu, gan pārraudzību)	Pētnieciskā institūcija (neatkarīgs institūts vai saistīts ar akadēmisko institūciju veic novērtēšanu, valsts veic pārraudzību)	Ārpakalpojuma izmantošana (valsts veic pārraudzību, novērtēšana ārpalpojuma)	Nevalstiskā sektora pašiniciatīva (NVO veic novērtēšanu un pārraudzību)
	kompetenču un prasmju uzturēšanu un saglabāšanu/pārmantošanu.				
Administratīvo resursu nodrošinājums un ilgtspēja	▶ Institucionālajā modelī nepieciešamo administratīvo resursu ilgtspējīga nodrošināšana (regulāras publikācijas, prezentācijas utt.).	▶ Šobrīd nav novērojami riski administratīvo resursu nodrošināšanai, kas negarantē šādu risku iespējamību nākotnē.	▶ Šobrīd nav novērojami riski administratīvo resursu nodrošināšanai, kas negarantē šādu risku iespējamību nākotnē.	▶ Šobrīd nav novērojami riski administratīvo resursu nodrošināšanai, kas negarantē šādu risku iespējamību nākotnē.	▶ Iespējami riski administratīvo resursu ilgtspējīgai nodrošināšanai.
3. Institucionālā modeļa ietekme uz esošajiem juridiskajiem aktiem vai nepieciešamība pēc papildus normatīvās bāzes					
Izvēlēta konkurētspējas izvērtēšanas institucionālā modeļa atbilstība esošajiem juridiskajiem aktiem un nepieciešamība pēc jauniem normatīvajiem dokumentiem	▶ Pretrunas esošajā normatīvajā bāzē ar izvēlēto institucionālo modeli, tā darbības veidu, struktūru, ietekmi. ▶ Jaunu normatīvo aktu nepieciešamība izvēlēta institucionālā modeļa ieviešanai.	▶ Normatīvajos aktos nav noteikta nepieciešamība pēc konkurētspējas novērtēšanas; aktos nav definēta vienota izpratne par valsts konkurētspējas jēdzienu un nav noteikts mehānisms konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai, kā arī konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanai. ▶ Konkurētspējas novērtējuma pārraudzības mehānisma izpildi kontrolētu valsts pārvaldes iestāžu uzrauginstitūcijas (Valsts kontrole) un iekšējie auditi. ▶ Nepieciešami jauni normatīvie akti saistībā ar augstākminētajiem aspektiem.	▶ Normatīvajos aktos nav noteikta nepieciešamība pēc konkurētspējas novērtēšanas; aktos nav definēta vienota izpratne par valsts konkurētspējas jēdzienu un nav noteikts mehānisms konkurētspējas novērtēšanai, monitorēšanai un uzraudzībai. ▶ Nepastāv akti, kas nosaka, ka konkurētspējas novērtēšanas uzdevumu iespējams nodot citai (pētnieciskajai) institūcijai. ▶ Nepieciešami jauni normatīvie akti saistībā ar augstākminētajiem aspektiem.	▶ Normatīvajos aktos nav noteikta nepieciešamība pēc konkurētspējas novērtēšanas; aktos nav definēta vienota izpratne par valsts konkurētspējas jēdzienu un nav noteikts mehānisms konkurētspējas novērtēšanai un monitorēšanai. ▶ Konkurētspējas novērtējuma pārraudzības mehānisma izpildi kontrolētu valsts pārvaldes iestāžu uzrauginstitūcijas (Valsts kontrole) un iekšējie auditi. ▶ Nepastāv akti, kas nosaka, ka konkurētspējas novērtēšanas uzdevumu iespējams nodot ārpalpojuma citai institūcijai. ▶ Nepieciešami jauni normatīvie akti saistībā ar augstākminētajiem aspektiem.	▶ N.A.
4. Konkurētspējas novērtējuma institucionālā modeļa finansēšana					
Izvēlēta konkurētspējas izvērtēšanas institucionālā modeļa	▶ Izmaksu pozīcijas, finansējuma avoti, apjoms, stabilitāte.	▶ Izdevumu pozīcijas: pētnieki, pētniecības asistenti, asistenti datu apkopošanai, padziļināto pētījumu izmaksas, datu izmaksas (datubāzes), vietējo ekspertu piesaistes izmaksas, ārvalstu eksperti,	▶ Izdevumu pozīcijas: pētnieki, pētniecības asistenti, asistents datu apkopošanai, padziļinātie pētījumi, datu izmaksas (datubāzes), vietējie eksperti, ārvalstu eksperti, recenzenti,	▶ Izdevumu pozīcijas: pētnieki, asistents datu apkopošanai, padziļinātie pētījumi, datu izmaksas, vietējie eksperti, ārvalstu eksperti, drukāšanas izmaksas, tulkošanas	▶ Izdevumu pozīcijas var būt līdzīgas kā ārpalpojumā, ja tiek veikts līdzīga apjoma un satura konkurētspējas novērtējums. Tomēr kā

Tabula 8 – Institucionālo modeļu analīze pēc noteiktiem kritērijiem					
Analīzes kritērijs un tā skaidrojums		Valsts institūcija (veic gan novērtēšanu, gan pārraudzību)	Pētnieciskā institūcija (neatkarīgs institūts vai saistīts ar akadēmisko institūciju veic novērtēšanu, valsts veic pārraudzību)	Ārpakalpojuma izmantošana (valsts veic pārraudzību, novērtēšana ārpalpojuma)	Nevalstiskā sektora pašiniciatīva (NVO veic novērtēšanu un pārraudzību)
<i>finansēšanas avoti, izmaksu pozīcijas, finansējuma apjoms</i>		recenzenti, drukāšanas izmaksas, tulkošanas izmaksas, pieskaitāmās izmaksas. ► Finansējuma avots: valsts budžets (iespējams arī ES struktūrfondi). ► Finansējuma apjoms – ap 1,4 miljoni eiro piecu gadu ciklam – skat. sadaļas 3.3.1.5, 3.3.2.3 un 3.3.3.3 piedāvāto modeļu finansējuma apjoma aprēķinu pieeju. ► Finansējuma stabilitāte pilnībā atkarīga no valsts budžeta stabilitātes. ► Ilgtermiņa finansējuma stabilitāte neskaidra.	drukāšanas izmaksas, tulkošanas izmaksas, pieskaitāmās izmaksas. ► Finansējuma avots: valsts budžets (iespējams arī ES struktūrfondi un pastarpināti arī privātais finansējums vai akadēmiskajai institūcijai pieejamie resursi (tostarp finanšu). ► Finansējuma apjoms – ap 1,4 miljoni eiro piecu gadu ciklam – skat. sadaļās 3.3.1.5, 3.3.2.3 izklāstīto finansējuma aprēķina pieeju. ► Finansējuma stabilitāte daļēji atkarīga no valsts budžeta stabilitātes. ► Ilgtermiņa finansējuma stabilitāte neskaidra.	izmaksas. ► Finansējuma avots: valsts budžets (iespējams arī ES struktūrfondi). ► Finansējuma apjoms – ap 1,1 miljoni eiro piecu gadu ciklam – skat. sadaļas 3.3.1.5, un 3.3.3.3 piedāvāto modeļu finansējuma apjoma aprēķinu pieeju. ► Finansējuma stabilitāte pilnībā atkarīga no valsts budžeta stabilitātes. ► Ilgtermiņa finansējuma stabilitāte neskaidra.	izdevumu pozīcijas, tā arī finansējuma apjoms atkarīgs no nevalstiskā sektora pašiniciatīvas un lēmuma par novērtējuma formātu. ► Finansējuma avots: nevalstiskā sektora pašfinansējums, sponsori, ziedojumi. ► Finansējuma stabilitāte pilnībā atkarīga no nevalstiskā sektora sponsoriem. ► Ilgtermiņa finansējuma stabilitāte neskaidra.
5. Ekspertu piesaistes izvērtēšana katra modeļa ietvaros					
<i>Ekspertu piesaistes izvērtēšana katra modeļa ietvaros</i>	► Konkurētspējas novērtēšanas institucionālā modeļa darbībai nepieciešamo personāla resursu kapacitāte.	► Valsts institūcijās pieejamo resursu kapacitāte var būt nepietiekama, jo konkurētspējas novērtējuma izstrādei būtu jāvelta esošo labāko valsts sektorā strādājošo speciālistu laiks, kas šobrīd tiek pielietots citu valsts sektora pienākumu pildīšanai. Tādējādi pastāv risks valsts sektoram zaudēt būtisku kapacitāti citu pienākumu izpildei, ja valsts sektorā nodarbinātie speciālisti pārietu pie konkurētspējas novērtēšanas ziņojuma izstrādes.	► Pētnieciskajām institūcijām ir pietiekamas iespējas nodrošināt nepieciešamo resursu kapacitāti, jo resursi var tikt piesaistīti pēc nepieciešamības.	► Ārpakalpojuma sniedzēju personāla resursu kapacitāte atkarīga no pakalpojuma sniedzēja, bet, iepērkot ārpalpojumu, iespējams nodefinēt nepieciešamās kapacitātes un resursus un izvēlēties tādu ārpalpojuma sniedzēju, kas šos resursus spēj nodrošināt.	► Nevalstiskā sektora resursu kapacitātes novērtēšana iespējama tikai, zinot sektora plānoto konkurētspējas novērtējuma formātu un apjomu.
	► Konkurētspējas novērtēšanas institucionālā modeļa darbībai nepieciešamās personāla prasmes.	► Valsts sektorā iespējams apkopot nepieciešamās personāla prasmes konkurētspējas novērtējuma izstrādei sevišķi, ja ir izstrādāta detalizēta metodika konkurētspējas novērtēšanai kā Latvijas gadījumā.	► Pētnieciskajām institūcijām ir pieejamas nepieciešamās personāla prasmes tostarp arī prasmes veikt padziļinātos pētījumus.	► Ārpakalpojuma izmantošanas gadījumā iespējams nodefinēt nepieciešamās personāla prasmes konkurētspējas novērtējuma veikšanai.	► Nevalstiskā sektora personāla prasmju novērtēšana iespējama tikai, zinot sektora plānoto konkurētspējas novērtējuma formātu un apjomu.

Pamatojoties uz augstāk veikto potenciālo modeļu analīzi pret noteiktiem kritērijiem, iespējams identificēt gan šo dažādo konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības modeļu stiprās, gan vājās puses, kas veikts zemāk tabulā.

Tabula 9 – Institucionālo modeļu stipro un vājo pušu izvērtējums		
	Stiprās puses	Vājās puses
Valsts institūcija	- Konkurētspējas novērtēšanu veic institūcija, kurai jābūt jāpārbauda par valsts konkurētspējas veicināšanu – tādējādi labāk spējojot nodrošināt konkurētspējas veicinošo pasākumu ieviešanu. - Komerctraktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību. - Cilvēkresursus šajā modelī iespējams nodarbināt ilgtermiņā ar mērķi novērtēt un monitorēt konkurētspējas novērtēšanu.	- Papildus administratīvais slogs valsts sektoram. - Novērtējuma saturiskā atkarība no politiskajām tendencēm. - Atkarība no pieejamajiem intelektuālajiem resursiem valsts iestādēs. - Iespējama novērtējuma izmantošana politiskajai propagandai. - Privātu fondu finansējuma piesaiste nav iespējama. - Cilvēkresursu pieejamību ierobežo valsts sektorā esošo ierēdņu kompetences. - Intelektuālo kapacitāti ierobežo valsts sektorā esošo ierēdņu pieejamība, kā arī ierobežotā ilgtermiņa cilvēkresursu piesaiste un noturēšana valsts sektorā ar atbilstošiem motivēšanas elementiem.
Pētniecības institūts (saistīts ar akadēmiskajām institūcijām)	- Akadēmiskā neatkarība attiecībā uz novērtējuma saturu. - Akadēmisko institūciju zināšanu un sadarbības partneru tīkla izmantošana. - Konkurētspējas novērtējums un monitorings saturiski neatkarīgi no valsts pārvaldes aparāta. - Komerctraktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību. - Privātu fondu finansējuma piesaiste iespējama. - Pētnieciskajām institūcijām ir pietiekamas iespējas nodrošināt nepieciešamo resursu kapacitāti, jo resursi var tikt piesaistīti pēc nepieciešamības.	- Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā. - Nepastāv normatīvie akti, kas nosaka, ka konkurētspējas novērtēšanas uzdevumu iespējams nodot citai (pētnieciskajai) institūcijai.
Pētniecības institūts (neietilpst akadēmiskajā institūcijā)	- Pētniecības institūtu zināšanu apmaiņas tīkla un sadarbības partneru tīkla izmantošana. - Pētniecībā var tikt piesaistīti akadēmiķi – tādējādi nodrošinot akadēmisko neatkarību attiecībā uz novērtējuma saturu. - Konkurētspējas novērtējums un monitorings saturiski neatkarīgi no valsts pārvaldes aparāta. - Komerctraktūru intereses neietekmē konkurētspējas novērtējumu un uzraudzību. - Privātu fondu finansējuma piesaiste iespējama. - Pētnieciskajām institūcijām ir pietiekamas iespējas nodrošināt nepieciešamo resursu kapacitāti, jo resursi var tikt piesaistīti pēc nepieciešamības. - Jaunas un neatkarīgas trūkstošās ekonomikas pētniecības kapacitātes nodrošināšana Latvijā.	- Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā. - Nepastāv normatīvie akti, kas nosaka, ka konkurētspējas novērtēšanas uzdevumu iespējams nodot citai (pētnieciskajai) institūcijai.
Ārpakalpojuma izmantošana	- Konkurētspējas novērtējumu veic atbilstošākais tirgū pieejamais kandidāts saskaņā ar noteiktajiem novērtējuma kritērijiem. - Konkurētspējas novērtējums un monitorings saturiski neatkarīgi no valsts pārvaldes aparāta.	- Atkarība no valsts finansējuma. - Grūti prognozējams konkurētspējas novērtējuma veicējs - Konkurētspējas novērtējumu un monitoringu var ietekmēt komercintereses, ja novērtējums ārpakalpojumā nodots komercstruktūrai. - Privātu fondu finansējuma piesaiste nav iespējama, ja pasūtītājs ir valsts. - Ja šis novērtētājs nav pētnieciskā institūcija, tad pastāv bažas par intelektuālo resursu neatkarību šajā novērtēšanas modelī. - Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā. - Nepastāv akti, kas nosaka, ka konkurētspējas novērtēšanas uzdevumu iespējams nodot ārpakalpojumā citai institūcijai.

Tabula 9 – Institucionālo modeļu stiprās un vājās pušu izvērtējums

	Stiprās puses	Vājās puses
Nevalstiskā sektora pašiniciatīva	▶ Neatkarība no valsts finansējuma ▶ Saturiskā, strukturālā un finansiālā neatkarība no valsts struktūrām. ▶ Konkurētspējas novērtējums piemērots nozaru vajadzībām. ▶ Privāto fondu finansējuma izmantošana iespējama, ja nevalstiskais sektors saņem privāto finansējumu.	▶ Konkurētspējas novērtējumu var izmantot kā propagandas ieroci vai mārketinga materiālu komercstruktūru interešu lobēšanai. ▶ Nepieciešama nevalstiskā sektora pašiniciatīva. ▶ Nepieciešams trešo pušu finansējums ▶ Šobrīd Latvijas institūciju kapacitātes analīzē nav identificētas tādas nevalstiskā sektora organizācijas, kuras uz pašiniciatīvas pamata veiku valsts konkurētspējas novērtēšanu. ▶ Ja piesaistītie intelektuālie resursi nav saistīti ar akadēmisko sektoru, pastāv bažas par intelektuālo resursu neatkarību, jo tie var pārstāvēt šauru interešu grupu viedokļus. ▶ Konkurētspējas novērtēšana visticamāk nekļūs par novērtētājinstitūcijas vienīgo darbību – tādēļ arī iesaistītie cilvēkresursi var nebūt ilgstoši un pastāvīgi iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā.

Augstāk veiktā analīze parāda, ka variants, kad konkurētspējas novērtēšanu veic nevalstiskais sektors Latvijā nav iespējams, jo šis modelis balstās uz to, ka nevalstiskais sektors konkurētspējas uzraudzību veic uz pašiniciatīvas bāzes. Tā kā šāda iniciatīva Latvijā nav novērota (skat. Latvijas institūciju kapacitāte konkurētspējas novērtēšanā un uzraudzībā), tad šāds variants turpmāk netiek apsvērts, jo tiek pieņemts, ka konkurētspējas novērtēšana tiks veidota kā mērķtiecīgs process nevis veikta uz pašiniciatīvas pamata.

Tādējādi teorētiski pastāv iespējas konkurētspējas novērtēšanu veikt valsts pārvaldes ietvaros, piesaistot pētniecības institūcijas (izglītības iestādes vai neatkarīgus pētniecības centrus), vai arī novērtējumu iepirkt ārpusvalsts pakalpojumā.

Šī ziņojuma autori, rūpīgi izvērtējot stiprās un vājās puses pirmajam piedāvātajam variantam (valsts pārvaldes iesaiste konkurētspējas novērtēšanā), pieņēma lēmumu šo modeli nevirzīt tālāk kā vienu no rekomendējamajiem modeļiem. Šāds lēmums balstīts uz daudzajām šī modeļa vājajām pusēm (skat. iepriekšējo tabulu) un jo sevišķi šī modeļa zemo neatkarības vērtējumu attiecībā uz politisko neatkarību un viedokļiem, kas pausti vairākās diskusijās ar sociālajiem partneriem, akadēmiķiem, citām ieinteresētajām pusēm un sabiedrību. Diskusijās pausts viedoklis, ka konkurētspējas novērtējums, ko veiku valsts iestādes negūs ticamību un netiks pieņemts plašākā sabiedrībā.

Tādējādi no augstākminētās analīzes var secināt, ka Latvijā būtu iespējami trīs ārvalstīs novērotie institucionālie modeļi konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai – akadēmiskā sektora, neatkarīgu pētniecības institūciju vai ārpusvalsts pakalpojuma izmantošanas varianti. Latvijas gadījumā trīs piedāvātie institucionālie varianti aptver vairākus sākotnēji identificētos un augstākminētos institucionālos modeļus:

1. Modelis paredz konkurētspējas novērtēšanu nodot neatkarīgam konkurētspējas novērtēšanas institūtam, kas balstīts uz akadēmiskās institūcijas.
2. Modelis paredz konkurētspējas novērtēšanu nodot ar akadēmiskām institūcijām nesaistītai pētniecības iestādei.
3. Modelis paredz konkurētspējas uzdevuma nodošanu ārpusvalsts pakalpojumā.

Visos trīs modeļos novērtējuma procesu pārraudzības jeb pārvaldības funkciju veic valsts institūcijas, bet konkurētspējas novērtēšanu un uzraudzību veic attiecīgi akadēmiskā institūcija, pētnieciskā institūcija vai ārpusvalsts pakalpojuma veicējs.

Tālāk tekstā aprakstīti trīs dažādie iespējamie Latvijas konkurētspējas novērtēšanas institucionālie modeļi, un analizēti tādi ar attiecīgo modeli saistītie faktori kā pārvaldība, oficiālā struktūra, cilvēkresursi un prasmes, finansējuma avoti un ziņojuma formāts.

Paredzēts, ka visos izstrādātajos modeļos institūcijām sakarā ar konkurētspējas novērtēšanu misija, vīzija un uzdevumi būtu vienādi – to misija būtu *pastāvīgi un rūpīgi veikt Latvijas konkurētspējas izvērtēšanu, kā arī atsevišķus pētījumus, sniedzot politikas rekomendācijas Latvijas konkurētspējas uzlabošanai*, no kā izrietētu institūciju uzdevums veikt regulāru konkurētspējas uzraudzību un analīzi. Turpmākajās sadaļās aprakstīti trīs ieteicamie institucionālie modeļi valsts konkurētspējas vērtēšanai un uzraudzībai, detalizēti raksturojot šo modeļu juridisko statusu, struktūru, misiju, finansēšanas variantus, darba uzdevumus un citus aspektus.

3.3. Latvijas konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības institucionālais modelis

Šajā sadaļā vispirms aplūkoti ar konkurētspējas novērtēšanas institucionalizāciju saistītie vispārīgie apsvērumi par finansējumu, ieinteresētajām pusēm, institūciju iekšējo struktūru, nepieciešamajiem cilvēkresursiem un konkurētspējas uzraudzības modeļiem. Bet pēc tam iztirzāti trīs piedāvātie konkurētspējas novērtēšanas institucionālie modeļi. Jāpiebilst, ka pirmais un otrais modelis paredz izmantot pētniecības institūtu, kas pirmajā gadījumā ir, bet otrajā gadījumā nav piesaistīts pie akadēmiskas institūcijas (piem., universitātes). Tādējādi šie modeļi no pētniecības institūcijas struktūras skatu punkta būtiski neatšķirsies – tāpēc šie modeļi aprakstīti vienā un tajā pašā sadaļā, kur nepieciešams, izceļot būtiskākās atšķirības, ko ietekmētu viena vai otra veda pētnieciskās institūcijas izvēle.

3.3.1. Ar institucionalizāciju saistīti vispārīgi apsvērumi

3.3.1.1. Finansējuma avoti

Latvijas līdzšinējās pieredzes analīze parādīja, ka Latvijā šobrīd nav tādu konkurētspējas novērtējumu, ko var izmantot praktiskai politiku veidošanai, nevis atsevišķu politisku interešu, nozaru vai komercstruktūru interešu aizstāvībai. Tāpēc tika secināts, ka Latvijas konkurētspējas novērtējuma ziņojuma dati un secinājumi par Latvijas konkurētspēju jāatspoguļo, izmantojot objektīvu un rūpīgu pieeju, proti, novērtējuma ziņojumam un ar to sagatavošanu saistītajiem speciālistiem jābūt neatkarīgiem, turklāt šiem speciālistiem jābūt atbilstoši kompetencei.

Konkurētspējas novērtēšanas neatkarības palielināšana ārvalstīs īstenota, dažādojot finansējuma avotus un novērtēšanas procesā iesaistot zinātniekus, NVO vai neatkarīgus konsultantus (iesaistot dažādas ieinteresētās puses). Tāpēc var apgalvot, ka vislielāko neatkarību novērtēšanas procesa finansēšanas kontekstā iespējams sasniegt, izmantojot trīs dažādus finansējuma avotus:

- 1) valsts budžetu;
- 2) privātā sektora finansējumu;
- 3) novērtētāja budžetu (piem., akadēmiskās institūcijas budžetu).

Tomēr praksē šāda optimāla sponsoru diversifikācija iespējama tikai dažos institucionālajos modeļos. Pārējos vērojami divi vai viens finansējuma avots, tādējādi attiecīgās institūcijas neatkarība tiek ierobežota.

Finansēšanas kārtība atkarīga no izvēlēta modeļa. Ja tiek izmantots valsts finansējums – tad finansējums jāparedz pasūtītājinstitūcijas budžetā. Tādā gadījumā, ja konkurētspējas novērtēšanas tiek ietverta kādā likumā, jāizveido atsevišķa budžeta apakšprogramma šī uzdevuma veikšanai. Ja konkurētspējas novērtēšanu veic ārpalpojuma vai kāda cita iestāde – valsts budžeta līdzekļi dotācijas veidā var tikt piešķirti trešajai pusei pirms novērtējuma veikšanas vai kā samaksa par padarīto darbu.

Privātā finansējuma piesaiste iespējama netiešā veidā – institūcija, kas veici konkurētspējas novērtējumu var veikt arī dažādus citus pētījumus – piedāvājot tos komercpalpojumu veidā. Tādējādi dažādas komercaktivitātes var būt kā papildu ienākumu avots neatkarīgai institūcijai, kas

veic konkurētspējas novērtējumu. Ārvalstīs ir plaši izplatīta prakse, ka šādas institūcijas cenšas piesaistīt finansējumu no ļoti dažādiem avotiem (privātais finansējums, ziedojumi, ES fondu projekti, valsts atklātie konkursi u.c.), turpretim valsts iestāžu ienākumu avoti vairāk saistīti ar valsts budžetu un gadījuma ziedojumiem.

Informācija par izmaksu veidiem un finansējuma apjomu norādīta detalizētāk pie katra alternatīvā modeļa zemāk.

3.3.1.2. Ieinteresētās puses

Ārvalstu pieredze parāda dažādu ieinteresēto pušu iesaistīšanas potenciālu konkurētspējas novērtēšanā. Valsts loma aplūkotajās valstīs galvenokārt saistīta ar konkurētspējas novērtējuma pasūtīšanu. Bieži vien valsts iestādes lūdz veikt šādu novērtējumu kādai akadēmiskai institūcijai, lai novērtējumam piešķirtu datu ticamību, kas iegūti zinātniskas izpētes rezultātā. Dažos gadījumos zinātniekus atbalsta privāti neatkarīgi konsultanti, kas nav saistīti ne ar vienu citu ieinteresēto pusi, lai novērtējums būtu vēl objektīvāks. Tāpat arī ziņojuma sagatavošanā var tikt iesaistīts privātais sektors, nodrošinot papildu finansējumu (kā minēts iepriekš) un paaugstinot novērtējuma ticamību no privātā sektora viedokļa. Visbeidzot, lai iegūtu sabalansētāku viedokli par konkurētspējas jautājumiem un veicinātu sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanā, var tikt iesaistīta arī pilsoniskā sabiedrība NVO vai citu interešu grupu veidā.

3.3.1.3. Struktūra un pārvaldība

Ārvalstu prakse liecina, ka tās institūcijas pārvaldības struktūru, kas veic konkurētspējas novērtēšanu, uzraudzību, parasti veido pārvaldības institūcija, vērtētāju darba grupa (pārvaldības institūcijas uzraudzībā) un konsultatīvā padome. Pārvaldības institūcijas uzdevums ir nodrošināt konkurētspējas novērtēšanu (ko veic vērtētāju darba grupa), un tajā ietilpst iepriekš minēto ieinteresēto pušu pārstāvji. Konsultatīvā padome nodrošina neatkarīgu pārbaudi (nejaukt ar ārējiem recenzentiem (*external peer review*)) un kvalitātes kontroli, kā arī konsultāciju sniegšanu par novērtēšanas metodoloģijas jautājumiem. Konsultatīvajā padomē var strādāt vietējie vai ārvalstu zinātnieki un eksperti, kas specializējušies konkurētspējas novērtēšanā un sociālajās zinātnēs – var tikt izmantota, kāda no esošajām, piemēram, Ministru prezidenta konsultatīvajām padomēm (piem., Reformu vadības grupa vai Nacionālā attīstības padome) – to papildinot ar konkurētspējas novērtējumu ekspertiem. Faktisko izpēti veic īpaši šim nolūkam izveidota institūcija (piemēram, atsevišķa domnīca) vai institūcija kādas jau esošas institūcijas ietvaros (piemēram, universitātes pētniecības institūts), kurā strādā konkurētspējas novērtēšanai izveidota pārvaldības institūcija un konsultatīvā padome; šī institūcija attiecīgās pārvaldības institūcijas personā atbild tai iestādei, kas novērtējumu pasūtījusi.

Svarīgi atcerēties, ka detalizēti nosacījumi un metodes, kas izmantojamas konkurētspējas novērtēšanā, nekad netiek noteiktas finansējuma sniedzēju (piem., valdība, privātais sektors) un konkurētspējas vērtēšanas iestādes pārvaldības institūcijas starpā. Par jautājumiem, kas skar metodoloģiju, var vienoties pārvaldības institūcijas un vērtētāju eksperti, kamēr pasūtītājs vienkārši nosaka ziņojumu sagatavošanas biežumu (piemēram, reizi divos gados), formātu (piem., valodu, izplatīšanas metodes) un galveno uzdevumu kopumā (konkurētspējas novērtēšanu). Detalizēta konkurētspējas novērtēšanas institūciju organizatoriskā struktūra un darba pienākumi atspoguļoti piedāvāto modeļu aprakstos sadaļās 3.3.2.1 un 3.3.3.1.

Konkurētspējas izvērtēšanai nepieciešamās administratīvās procedūras un procesi visos novērtēšanas gadījumos no vērtētāju puses būs vienādi:

- 1) Novērtējuma pasūtīšana un pasūtījuma saņemšana;
- 2) Pētnieku nolīgšana;
- 3) Analīzes veikšana;

- 4) Pētījuma melnrakstu izskatīšana;
- 5) Pētījuma recenzēšana;
- 6) Ziņojuma izstrāde;
- 7) Ziņojuma saskaņošana un papildināšana;
- 8) Ziņojuma iesniegšana.

Iepriekš minētās pārvaldības struktūras principi, proti, dažādi finansējuma avoti, pārvaldības institūcijas un konsultatīvās padomes izveide, administratīvās procedūras un procesi, kā arī ārējo speciālistu piesaiste pārbaužu veikšanai, dažādās kombinācijās un formātos tiks izmantoti arī trijos ieteiktajos Latvijas konkurētspējas novērtēšanas institucionālajos modeļos.

Iepriekš minētā struktūra nozīmē arī to, ka valdības līmenī nepieciešama institūcija, kas var pasūtīt, finansēt, uzraudzīt un kontrolēt šādu konkurētspējas novērtēšanas procesu.

3.3.1.4. Cilvēkresursu nodrošinājums

Konkurētspējas novērtēšanā iesaistītie eksperti parasti ir specializējošies sociālajās zinātnēs, proti, ekonomikā, politikā un tiesību zinātnēs. Visiem ekspertiem vajadzētu būt vismaz attiecīgās zinātņu jomas maģistriem vai doktoriem. Ekspertiem arī ir būtiska pieredze konkurētspējas novērtējumu vai līdzīgu novērtējumu izstrādē, kā arī ilgtermiņa pieredze citu ekonomisko pētījumu izstrādē. Ekspertiem un pētniekiem – ir jābūt spējīgiem veikt pētījumus augstākajā līmenī pēc jaunākajām metodēm, kas tiek izmantotas pasaules konkurētspējas pētījumos. Tiem ir jābūt labi informētiem par pētījumiem un analīzēm, kas ir veiktas pasaulē, par jaunāko metodiku, kā arī ES un citu institūciju dokumentiem saistītajās sfērās. Tādējādi tiem jāparedz:

- regulāra (vismaz vienu reizi gada laikā) semināru vai konferenču apmeklēšana par konkurētspējas jautājumu tēmu. Tas var izpausties arī kā speciāli organizēti semināri vai kursi ar pasaules vadošo ekspertu konkurētspējas jautājumos piedalīšanos.
- regulāras prakses ārvalstu konkurētspējas institūtos (piemēram, Īrijā)
- arī starplaikos starp konkurētspējas ziņojumu izstrādi, kas paredzams ar 3 gadu intervālu, pētniekiem un ekspertiem ir jāiesaistās pētījumu veikšanā, kas saistīti ar konkurētspējas jautājumiem. Šādas darbības rezultāti ir publikācijas zinātniskos izdevumos, diskusiju raksti, politikas raksti, uzstāšanās konferencēs un semināros, lekcijas un to materiāli studentiem.

Kopumā pētniekiem būtu jābūt ar šādu pieredzi un kvalifikāciju:

- Ievērojama akadēmiskā pieredze un atbilstošās ekonomikas un politikas pētniecības jomās;
- Spējas vadīt apjomīgus pētniecības projektus;
- Labi sakari ar citiem Eiropas un Latvijas pētniekiem;
- Spējas sekot akadēmiskajai literatūrai par konkurētspējas jautājumiem un izmantot jaunākos akadēmiskos priekšlikumus arī praktiskajā konkurētspējas novērtēšanā;
- Labas pedagoģiskās spējas un citas komunikācijas spējas;
- Labas zināšanas ekonomikā un spējas sekot līdzi jaunākajām ekonomikas diskusijām;
- Labas teorētiskās un praktiskās pētniecības spējas un pieredze;
- Iepriekšējā teorētiskās un praktiskās pētniecības un publikāciju pieredze (angļu valodā);

Savukārt pētniecības asistenti var būt arī doktorantūras studenti ar labāk pētniecības spējām un labu rakstītprasmi (angļu valodā). Lai veiktu augstas kvalitātes konkurētspējas analīzi, vērtēšanā iesaistītajiem speciālistiem, protams, būs vajadzīgas arī analītiskas spējas. Tomēr atsevišķu speciālistu izvēli noteiks arī viņu piekļuve konkurētspējas analīzei nepieciešamajiem datiem. Piemēram, Latvijas

konkurētspējas novērtēšanas sākotnējā metodoloģija paredz no starptautiskajām salīdzinošo datu bāzēm (Pasaules Bankas, PEF, ES u.c. datu bāzēm) iegūto datu analīzi, kā arī valsti raksturojošo datu apkopošanu salīdzināšanai ar citām valstīm; metodoloģijā iekļauta arī prasība valsts institūcijām un vērtētājiem iegūt papildu datus un veikt starptautisko uzņēmumu analīzi, lai ziņojums kļūtu par galveno informācijas avotu pašreizējās politikas jautājumos. Līdz ar to dažādu ieinteresēto personu ekspertiem būs nepieciešamas dažādas kompetences, lai varētu izpildīt visas metodoloģijas prasības saistībā ar Latvijas konkurētspējas novērtēšanu. Vislabākā konkurētspējas novērtēšanas prakse ir tad, ja vērtējums tiek veikts pēc iespējas objektīvāk un jebkāds subjektīvisms, kas var rasties cilvēka faktora ietekmē, tiek maksimāli samazināts. Tā kā konkurētspējas analīzei nepieciešama gan objektivitāte, gan pieredze un zināšanas ar konkurētspēju saistītos jautājumos un sociālajās zinātnēs kopumā, konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamo cilvēkresursu pieejamība Latvijā ir ierobežota. 3.Pielikuma (Tabula 23) apkopotas arī dažādo ieinteresēto personu intereses, kā arī tām pieejamās prasmes un resursi.

Lēmums par dažādu ieinteresēto personu iesaistīšanu Latvijas konkurētspējas novērtēšanā būtu jāpieņem, ņemot vērā 3.Pielikuma (Tabula 23) atspoguļoto informāciju. Apkopotā informācija liecina, ka vislielākā šādas analīzes neatkarība var tikt nodrošināta tādā gadījumā, ja vērtēšanu veic akadēmiskās institūcijas, pilsoniskā sabiedrība, domnīcas vai pētniecības institūti. Tomēr no šīm ieinteresētajām personām tikai akadēmiskajām institūcijām un sociālajiem partneriem/ pilsoniskai sabiedrībai ir zināmi finanšu līdzekļi, ko var izmantot konkurētspējas novērtēšanā, un tikai sociālie partneri var papildus gūtajai atzinībai saskatīt vērtējumā labumu arī savai darbībai. Akadēmiskajām un pētniecības iestādēm arī ir konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamie resursi un prasmes. Tomēr šādas prasmes un resursi ir pieejami arī ārējiem konsultantiem un privātajam sektoram, tajā skaitā bankām (LB un komercbankām), taču šīs institūcijas ir neatkarīgas tikai daļēji, proti, tās ir atkarīgas no gūtās peļņas vai daļēji atkarīgas no valsts. ņemot vērā ārvalstu pieredzi, galvenie finansējuma avoti ir valsts un privātais sektors, kas arī var gūt zināmu reālu labumu no šāda konkurētspējas novērtējuma; tomēr abos gadījumos ar peļņu vai politiku saistītu apsvērumu dēļ pastāv bažas par vērtējuma neatkarību. Tādējādi secināts, ka vislabākie kandidāti konkurētspējas novērtēšanai Latvijā no pieejamās kapacitātes un neatkarības viedokļa būtu akadēmiskās institūcijas un pētniecības iestādes.

Šī ziņojuma nolūkā izdarīti vairāki pieņēmumi par konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamajām darbaspēka izmaksām (skat. tabulu zemāk Tabula 10). Šie pieņēmumi izdarīti, pamatojoties uz ārvalstu pieredzes analīzi, kā arī pirmā Latvijas konkurētspējas ziņojuma izstrādē iesaistītā pētniecības personāla atalgojumu un pētnieku pieredzi par ekspertu tirgus izmaksām. Par ekspertu mēneša atlīdzību un to iesaisti konkurētspējas novērtēšanā izdarīti šādi pieņēmumi:

Tabula 10 - Pieņēmumi par cilvēkresursu iesaisti un izmaksām		
Darbinieki	Mēneša atlīdzība (EUR, pirms nodokļiem)	Pieņēmumi
Pētnieks	3 000	Atlīdzība mēnesī
Eksperts (datu atjaunināšanai)	3 000	Atlīdzība mēnesī
Pētnieka asistents	2 000	Atlīdzība mēnesī
Par datu apkopošanu atbildīgais asistents	2 000	Atlīdzība mēnesī
Vietējais konkurētspējas eksperts	10 000	Atlīdzība gadā – nepilna laika darbs
Ārējais eksperts	10 000	Atlīdzība gadā – nepilna laika darbs
Recenzenti (ārējie)	5 000	Viena recenzija

3.3.1.5. Novērtēšanas un uzraudzības modelis

Esošās labās prakses apskats uzrādīja, ka konkurētspējas novērtējums parasti tiek iesniegts gan angļu, gan vietējā valsts valodā; ziņojumi tiek bez maksas izplatīti gan drukātā veidā, gan elektroniski. Ārvalstu prakse parāda arī to, ka vērtējumos bez jaunāko statistikas datu un salīdzinošo kritēriju salīdzinājuma parasti ietverta arī to konkurētspējas aspektu padziļināta izpēte, kas atzīti par īpaši

svaŗīgiem. Pieņemot, ka Latvijā konkurēspējas novērtēšanu paredzēts institucionalizēt – tādēŗādi padarot novērtējumu par regulāru pasākumu – iespējams izvēlēties šo novērtējumu veikt ikgadēŗi vai cikliski. Ziņojumu izstrādes bieŗums atkarĩgs no:

- mēŗķiem,
- finansēŗjuma,
- tvēŗuma,
- apjoma,
- valsts politikas dinamikas,
- budŗeta plānošanas dinamikas,
- politikas plānošanas dokumentu izstrādes un atjaunošanas dinamikas,
- pasūtītāju specifiskām prasībām.

Būtiski uzsvēŗt, ka, izvēŗoties konkurēspējas novērtēŗjuma regularitāti Latvijā, jāņem vērā politikas plānošanas dokumentu un finanŗu plānošanas regularitāte, kā arī citu dokumentu izstrādes bieŗums, kurus var ietekmēt konkurēspējas novērtēŗjums. Tāpēc konkurēspējas novērtēŗjuma regularitāte ir jāsaskaņo ar politikas izstrādes ciklu daŗādās ar konkurēspēŗu saistītās nozarēs. Pamatojoties uz ārvalstu prakses izvēŗtēŗjumu (skat. nodaļu 2.1.8.6) un pašreizēŗā Latvijas konkurēspējas novērtēŗjuma veicēŗu ieteikumiem, Pasūtītāja ieteikumiem, Latvijas konkurēspējas ziņojums var būt sagatavojams reizi piecos gados, katru gadu nodroŗinot datu atjaunināŗšanu un padziļinātu izpēti. Tas nozīmē, ka katru gadu tiktu atjaunināti pēdēŗā konkurēspējas ziņojuma rādītāŗi, kā arī informācija par ziņojumā sniegto rekomendāciju ievieŗšanu. Ziņojumu var pasūtīt piecu gadu periodam, kas atbilstu ES kohēŗzijas politikas programmēŗšanas perioda plānošanas uzsākŗšanai (vismaz divi gadi pirms jaunā programmēŗšanas perioda uzsākŗšanas). Šāds viens konkurēspējas novērtēŗšanas cikls (ziņojums pasūtīts vienam vēŗtētāŗjam) atspoguļots nākamajā diagrammā (Diagramma 2).

Izvēŗe par piecu gadu ciklu izdarŗta, jo ikgadēŗja konkurēspējas novērtēŗšana vai novērtēŗšanas ik pa diviem gadiem atbilstoŗi 2.1.8.7 sadaļā sniegtajai analīzei nav optimāla (minimālas ekonomikas indikatoru izmaiņas). Konkurēspējas ziņojums jāizmanto NAP izstrādē atbilstoŗi MK noteikumiem – tāpēc šim novērtēŗjumam jābūt pieejamam pirms NAP izstrādes, kas notiek reizi septiņos gados. Tāpat arī paredzēts, ka konkurēspēŗa tiks monitorēta regulāri (galvenie indikatori), bet detalizētie ziņojumi lĩdzekļu taupĩšanas nolūkos var tikt izstrādāti retāk.

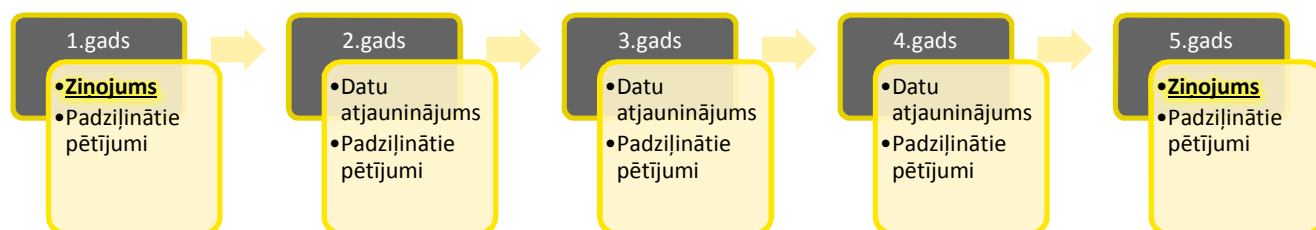

Diagramma 2 - Latvijas konkurēspējas novērtēŗšanas cikls

Paredzētie datu atjaunināŗjumi ietvertu konkurēspējas rādītāju datu izmaiņu ikgadēŗu monitoringu attiecībā pret iepriekšēŗā gada datiem. Padziļinātā izpēte tiktu veikta katru gadu, analizēŗjot tos jautāŗjumus, kuri konkurēspējas ziņojumā identificēti kā īpaŗi aktuāli, vai konkurēspēŗu ietekmēŗjoŗus neparedzētos notikumus, ja tādi būtu. Pamatojoties uz ārvalstu pieredzi un pirmo Latvijas konkurēspējas ziņojumu, šajā dokumentā ieteikts katru gadu veikt vismaz divus padziļinātas izpētes pēŗtĩjumus. Konkurēspējas novērtēŗšanas modeļa pāŗraudzĩbu iespējams veikt trīs pakāpēs – iesaistot

valdību (kā novērtējuma pasūtītājus), Saeimu (kā valdības uzraugus rekomendāciju ieviešanai), iekšējo kontroles sistēmu (prasība konkurētspējas novērtētājiem) un piesaistot ārējos recenzentus.

Konkurētspējas ziņojuma sagatavošanas papildu tehniskās, administratīvās un pētnieciskās izmaksas ietver:

- padziļinātās izpētes izmaksas,
- ziņojuma drukāšanas izmaksas,
- tulkošanas izmaksas,
- starptautisko datu bāzu izmantošanas izmaksas,
- atsevišķas pieskaitāmās izmaksas (elektrība, noma utt. – novērtētas aptuveni 25% apmērā no darbinieku atlīdzībām apmērā atbilstoši valsts ekspertu ieteikumam).

Ar šīm izmaksām saistītie pieņēmumi atspoguļoti nākamajā tabulā.

Tabula 11- Izpētes un pieskaitāmās izmaksas		
Izmaksu postenis	Summa (EUR bez PVN)	Pieņēmums
<i>Padziļinātais pētījums</i>	5 000	Viena padziļinātā izpētes pētījuma izmaksas, ko veicis nozares eksperts. Katru gadu varētu tikt veikti divi šādi pētījumi.
<i>Datu izmaksas (datu bāzes)</i>	10 000	Gada maksa par starptautisko datu bāzu izmantošanu. Konkurētspējas ziņojuma sagatavošanā jāizmanto vismaz divas datu bāzes.
<i>Drukāšanas izmaksas (viens eksemplārs)</i>	1	Katru gadu varētu tikt drukāti 10 000 ziņojuma eksemplāru un 5 000 datu atjauninājumu ziņojuma eksemplāru. Norādīta viena eksemplāra drukāšanas pašizmaksa
<i>Tulkošanas izmaksas (par lapu)</i>	10	Tirgus cena. Konkurētspējas ziņojumā parasti ir aptuveni 100-120 lapu, bet atjauninājumu ziņojumā varētu būt ap 30-50 lapu.
<i>Pieskaitāmās izmaksas (mēnesī)</i>	25% no atlīdzībām	Vidējās mēneša pieskaitāmās izmaksas ietilpst nomas maksa, maksa par elektrību, kancelejas piederumi u.c. izmaksas. Ja konkurētspējas ziņojumu gatavo jau esoša institūcija, šeit norādītās pieskaitāmās izmaksas varētu būt mazākas, pretējā gadījumā tās varētu būt lielākas.

3.3.2.

1. un 2. piedāvātais modelis: Konkurētspējas institūts

Šis modelis paredz atsevišķu „Konkurētspējas institūtu” izveidi vienā gadījumā balstītu uz akadēmiskām institūcijām, bet otrā gadījumā neatkarīgu no akadēmiskām institūcijām, līdzīgi kā tas darīts Īrijā un citur pasaulē. Šo divu modeļu institucionālā uzbūve, lēmumu pieņemšana, darba formāts būtu ļoti līdzīgi – tāpēc modeļu raksturojums ietverts vienā nodaļā, kur nepieciešams, izceļot atšķirības (ja tādas ir) starp abiem modeļiem (ja atšķirības nav izceltas, tad var pieņemt, ka izklāstītā informācija attiecas uz abiem modeļiem). Būtiskākā atšķirība starp abiem modeļiem ir tā, ka institūts, kas bāzēts akadēmiskajā institūcijā varētu izmantot sinerģiju ar, piemēram, universitātes akadēmisko darbu (procesā iesaistot plašu loku akademiķu, jaunos pētniekus un studentus).

Lai nodrošinātu vērtēšanas procesa neatkarību, šis modelis paredz striktu ziņojuma pasūtītāju nodalīšanu no vērtētājiem, kā arī vairāku ieinteresēto personu iesaisti. Konkurētspējas institūta **misija** būtu *pastāvīgi un rūpīgi veikt Latvijas konkurētspējas izvērtēšanu, kā arī atsevišķus pētījumus, sniedzot politikas rekomendācijas Latvijas konkurētspējas uzlabošanai*. Šī institucionālā modeļa **uzdevums** būtu ne tikai nodrošināt konkurētspējas analīzi atbilstoši iepriekš noteiktam formātam, bet arī *veikt domnīcas vai pētniecības institūta funkcijas, veicot plaša spektra ekonomiskos pētījumus un izstrādājot attiecīgas prognozes, tajā skaitā saistībā ar Latvijas konkurētspēju*. Konkurētspējas institūtu Latvijā var izveidot, dibinot **jaunu institūciju** – ar, piemēram, *biedrības* juridisko statusu (vienkārša juridiskā struktūra, maz darbības ierobežojumi, līdzīga prakse arī citiem pētniecības institūtiem) vai pārveidojot kādu jau esošu pētniecības institūtu. Līdz ar to Konkurētspējas institūta izveide ar plaša spektra pētniecības funkcijām ne tikai nodrošinātu pietiekamu konkurētspējas

novērtēšanas kapacitāti, bet arī pastiprinātu vispārējo pētniecības kapacitāti Latvijā. Šī institūta **finansēšanas iespējas** būtu:

- Valsts budžeta finansējums, kas tiek piešķirts uz līdzdarības vai deleģējuma līguma pamata noteiktajai institūcijai.
- Paša pētniecības institūta līdzekļi un ieņēmumi no papildu pētījumiem (piemēram, ieņēmumi no privātā sektora, ieņēmumi no citiem pētniecības projektiem un valsts/ starptautiskajiem pasūtījumiem).
- Pētniecības institūta pamatā esošās akadēmiskās institūcijas līdzekļi un resursi (sevišķi informācijas resursi; atbilst modelim, kur institūcija tiek bāzēta uz akadēmiskās institūcijas bāzes pamata).

Šāda jauna institūta pilnvaras būtu veikt konkurētspējas novērtējumu un monitoringu, kā arī izvirzīt ieteikumus politiku izmaiņām, kas veicinātu valsts konkurētspēju. Institūta pilnvarās nebūtu pieņemt trešajām pusēm saistošus lēmumus, bet gan izteikt rekomendējoša rakstura ieteikumus.

3.3.2.1. Pārvaldība un struktūra

No juridiskā viedokļa uzdevumu izvērtēt valsts konkurētspēju attiecīgajos tiesību aktos var noteikt kā valsts funkciju. Pēc tam konkrēti ar konkurētspējas analīzi saistīti uzdevumi var tikt deleģēti jaunam īpaši Latvijas konkurētspējas novērtēšanas nolūkā izveidotam institūtam. Taču šādam institūtam var būt arī citas pētnieciskās funkcijas, proti, tas var strādāt kā neatkarīga domnīca un sniegt konsultācijas politikas jautājumos.

Šāda institūta pārvaldība tiktu strukturēta atbilstoši iepriekš minētā uz ārvalstu prakses balstītā „ideālā” modeļa pamatnostādņēm (sadaļa 3.3.1.3), proti, vērtējumu pasūtītu un atbilstošu finansējumu nodrošinātu *valsts*. Bez tam institūts saņemtu finansiālu atbalstu arī no *privātā sektora*, kas finansētu citus pētījumus, ko institūts veiktu saistībā ar konkrētām tautsaimniecības nozarēm, izmantojot konkurētspējas novērtēšanas procesā apkopotos datus. Ziņojumu pasūtītu jaunizveidotajam institūtam, kura pārvaldības institūcijā darbotos dažādu ieinteresēto personu pārstāvji (eksperti, tirdzniecības asociāciju pārstāvji, pilsoniskās sabiedrības pārstāvji u.c.). Ziņojumu sagatavotu ekspertu/vērtētāju grupa tiešā pārvaldības institūcijas pakļautībā. Institūtā būtu arī neatkarīga konsultatīvā padome, kurā strādātu *gan attiecīgās nozares, gan ārvalstu eksperti*. Konsultatīvā padome sniegtu konsultācijas gan pārvaldības institūcijai, gan vērtētājiem, iesakot labāko konkurētspējas vērtēšanā izmantojamo pieeju. Atbilstoši labākajai akadēmiskajai praksei institūta intelektuālā ieguldījuma/darba rezultātu pareizību un integritāti vērtētu *pieaicināts ārvalstu speciālists vai vairāki speciālisti*. Detalizēta šī modeļa pārvaldības struktūra sniegta nākamajā diagrammā. Piedāvātā struktūra balstīta uz labākās ārvalstu prakses, kas piemērota pieejamajiem resursiem un kapacitāte Latvijā.

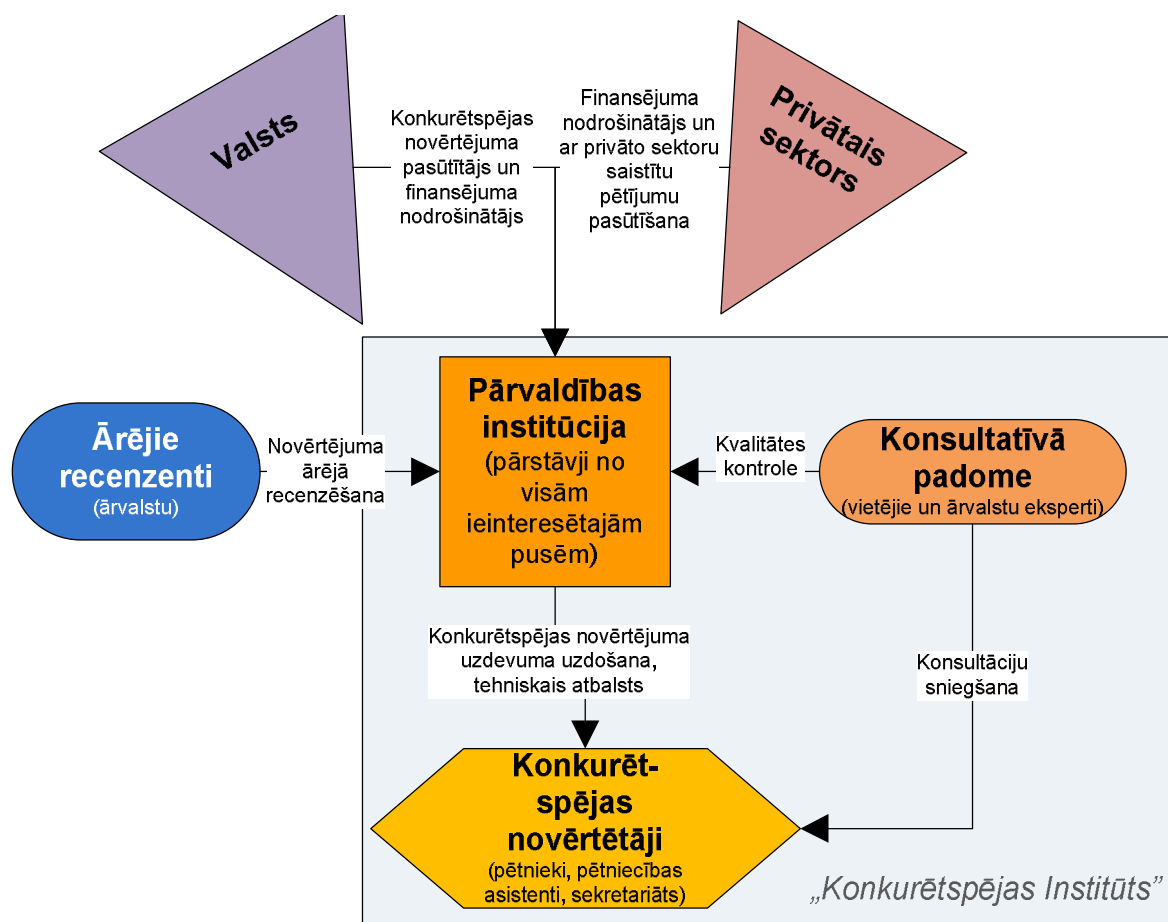

Diagramma 3 - 1. konkurētspējas novērtēšanas modeļa pārvaldības struktūras galvenie elementi

Ņemot vērā, ka šī institucionālā modeļa mērķis ir nodrošināt konkurētspējas novērtēšanas procesa neatkarību un izveidot atsevišķu konkurētspējas vērtēšanas institūciju atbilstoši ārvalstu pieredzei un Latvijas kapacitātei, vislabākais iespējamais veids ir izveidot Konkurētspējas institūtu, kas strādātu patstāvīgi vai ciešā sadarbībā ar kādu citu akadēmisku institūciju vai kā neatkarīga domnīca. Šāds modelis nodrošinātu akadēmiskā godīguma principu īstenošanu konkurētspējas novērtēšanas procesā, turklāt tas dotu arī iespēju izmantot jau esošos resursus (piekļuvi informācijai un teorētiskajām zināšanām un pieredzei), lai uzlabotu konkurētspējas novērtēšanas efektivitāti, kā arī nodrošinātu analītiskās kapacitātes ilgtspējīgumu.

Gadījumā, ja institūciju balsta uz esošo akadēmisko institūciju bāzes, akadēmiskā institūcija kopā ar tās saistītajiem pētniekiem vai pētniecības institūtiem var nodrošināt pārvaldības institūcijas vadību, kā arī nodrošināt šī modeļa ietvaros nepieciešamos vērtētājus. Tomēr pārvaldības institūcijā var darboties arī iepriekš minētās ieinteresētās personas (pilsoniskās sabiedrības, arodbiedrību, nodaru asociāciju, valsts institūciju pārstāvji utt.). Institūta ietvaros var izveidot arī konsultatīvo padomi, taču tās sastāvā vajadzētu būt *attiecīgās jomas speciālistiem* – vietējiem un ārvalstu ekspertiem konkurētspējas novērtēšanā, kas konsultētu pārvaldības institūciju par konkurētspējas novērtēšanas principiem un vērtētājus – par vērtēšanā izmantojamām metodēm.

Bez tam jānodrošina arī ārvalstu ekspertu iesaiste recenzentu lomā, jo šis institucionālais modelis paredz Latvijas labāko speciālistu iesaisti, līdz ar to institūta darba rezultāti jāpārbauda ārvalstu ekspertiem.

3.3.2.2. Cilvēkresursi

Šis pirmais konkurētspējas novērtēšanas institucionālais modelis paredz dažādu speciālistu piesaisti. Tālāk tekstā aplūkoti dažādi ieinteresēto personu iesaistes līmeņi un formāti atkarībā no tā, kādās institūcijās tie strādā:

- ▶ Pārvaldības institūcija:
 - ▶ *Zinātnieki* (vai eksperti ar zinātniskā darba pieredzi) vadītu pārvaldības institūcijas darbu, sniegtu vispārējas nostādnes konkurētspējas novērtēšanai un darbotos kā vidutāji starp novērtējuma pasūtītājiem un vērtētājiem.
 - ▶ *Valsts institūciju eksperti* piedalītos pārvaldības institūcijas darbā, nodrošinot saikni starp valsts stratēģiskās politikas un konkurētspējas novērtēšanu.
 - ▶ *Privātā sektora asociāciju eksperti* piedalītos pārvaldības institūcijas darbā, nodrošinot, ka konkurētspējas novērtēšanā tiek ņemtas vērā attiecīgās nozares perspektīvas. Šo ekspertu galvenais uzdevums būtu vērtēšanas procesā sniegt konsultācijas, lai nodrošinātu, ka vērtēšanas rezultāti būtu pēc iespējas lietderīgāki arī privātajam sektoram.
 - ▶ *Pilsoniskās sabiedrības pārstāvji/ sociālie partneri* piedalītos pārvaldības institūcijā, lai norādītu ekspertiem uz jautājumiem, kas lielākajām sabiedriskajām organizācijām un interešu grupām ir visaktuālākie.
- ▶ Konsultatīvā padome
 - ▶ *Ārvalstu konkurētspējas eksperti* sniegtu galveno informāciju par dažādiem konkurētspējas novērtēšanas aspektiem. Šie eksperti būtu zinātnieki ar ievērojamu pieredzi valstu konkurētspējas novērtēšanā visā pasaulē.
 - ▶ *Vietējie konkurētspējas eksperti ar zinātniskā darba pieredzi* sniegtu konsultācijas, piedāvājot unikālu pieredzi, kā savienot zinātību (*know-how*) par konkurētspējas novērtēšanu ar vietējiem Latvijas apstākļiem, resursiem un vajadzībām.
 - ▶ *Nozaru konkurētspējas eksperti* pārstāvētu tādas izcilības centrus kā Latvijas Banka, komercbankas un citas institūcijas un būtu specializējušies konkurētspējas un citu (vērtēšanai) svarīgu jautājumu izpētes jomās.
- ▶ Vērtētāji
 - ▶ *Universitāšu/ ar universitātēm saistītu pētniecības institūtu zinātnieki/pētnieki* veidotu Latvijas konkurētspējas pētnieku jeb vērtētāju darba grupas mugurkaulu, jo sākotnējais Latvijas konkurētspējas ziņojums papildus statistikas rādītāju apkopojumam paredz arī vairākus padziļinātus galveno tautsaimniecības nozaru pētījumus vai galveno Latvijas ekonomisko problēmu analīzi. Pētnieki var būt saistīti ar pārvaldības institūcijā un konsultatīvajā padomē strādājošajiem ārvalstu zinātniekiem, tādējādi veicinot savstarpējo sadarbību.
 - ▶ *Ārējos (ar valsts institūcijām un akadēmisko vidi nesaistītus) neatkarīgos konsultantus konkurētspējas jautājumos* var izmantot, lai izlīdzinātu vērtētāju darba slodzi. Ārējie konsultanti ar pieredzi līdzīgos pētījumos var veikt statistisko un salīdzinošo analīzi, izmantojot par paraugu pirmo Latvijas konkurētspējas ziņojumu. Šādas izpētes, kā arī papildu padziļinātās analīzes rezultātus vēlāk var izmantot vērtēšanā iesaistītie zinātnieki, lai izdarītu attiecīgos secinājumus.

3.3.2.3. Finansēšana

Šajā pirmajā institucionālajā modelī finansiālo atbalstu konkurētspējas novērtēšanai nodrošinātu šādi avoti:

- ▶ *Valsts budžets* būtu galvenais finansējuma avots, nodrošinot pietiekamu mērķfinansējumu kvalitatīvam un neatkarīgam konkurētspējas novērtēšanas procesam. Valsts interesēs šajā gadījumā ir saņemt neatkarīgu un objektīvu Latvijas ekonomikas konkurētspējas novērtējumu, ko var izmantot tālākai politiku veidošanai. Līdz ar to darba rezultātiem būtu jānorāda uz tām jomām, kurās politikas grozījumi varētu dot vislielākos ekonomikas rādītāju uzlabojumus.
- ▶ *Privātais sektors* sniegtu papildu finansējumu, lai veicinātu ziņojuma politisko neatkarību. Tūlītējā atdeve, ko no šāda finansējuma nodrošinājuma gūtu privātais sektors, būtu labvēlīgas publicitātes iespējas konkurētspējas novērtēšanas rezultātu prezentācijas pasākumos. Bez tam institūts var veikt arī citus pētījumus (izmantojot konkurētspējas novērtēšanas procesā apkopotos datus) privātā sektora vajadzībām, kuru rezultātus tiešā veidā var izmantot arī šāda finansiāla atbalsta sniedzēji. Tomēr privātā sektora iesaiste konkurētspējas novērtēšanas finansēšanā būtu atdalāma no vērtēšanas saturisko aspektu noteikšanas, ko vispārīgā līmenī nosaka valsts kā pētījuma pasūtītāja, bet detalizētāk izstrādā institūta pārvaldības institūcija.
- ▶ *Akadēmiskās institūcijas* (ja izvēlēts modelis, kas balstīts uz akadēmisko institūciju), kas saskaņā ar šo institucionālo modeli būtu lielā mērā iesaistītas konkurētspējas novērtēšanas procesā, var sniegt atbalstu mantiskā ieguldījuma veidā, jo zinātniekiem jau būtu pieejami nepieciešamie datu un informācijas avoti vai kontakti, kuru meklēšanai citādi būtu nepieciešams papildu finansējums.
- ▶ *Pētnieciskais darbs un konsultācijas*. Institūts var piedalīties arī atklātos konkursos par tiesībām veikt dažādus pētījumus. Tas institūtam nodrošinātu pašam savu neatkarīgu ieņēmumu plūsmu.

Pamatojoties uz pašreizējām konkurētspējas novērtējuma aplēsēm⁶, Konkurētspējas institūta izmaksas vienam konkurētspējas izvērtēšanas ciklam var sasniegt vairāk nekā 1,4 miljonus eiro par piecu gadu novērtēšanas ciklu, kas var iekļaut regulāras (ikgadējas) konkurētspējas datu atjaunināšanas izmaksas, detalizētu konkurētspējas novērtējuma ziņojumu sagatavošanu reizi piecos gados un divus padziļinātus pētījumus gadā, kā minēts nākamajā apakšsadaļā.

Lai nodrošinātu pētniecības nepārtrauktību, konkurētspējas monitorings tiktu veikts pastāvīgu, bet pilnais novērtējums - cikliski (viena piecu gadu ilgā cikla laikā publicējot divus detalizētus konkurētspējas novērtējumus). Šie cikli jāpieskaņo ES fondu izmaksu plānošanas periodu sagatavošanās posmiem (NAP izstrādei). Pēc katra cikla konkurētspējas novērtēšanas nosacījumi un institucionālā struktūra var tikt pārskatīta. Nākamajā tabulā atspoguļots Konkurētspējas institūta budžeta sadalījums; tajā sniegtas tikai konkurētspējas novērtēšanas izmaksas, neskaitot papildu izmaksas, kas saistītas ar pārvaldības institūcijas un konsultatīvās padomes darbu (izņemot ārējo ekspertu izmaksas). Šajā modelī paredzēto citu pētniecisko darbību vajadzībām būs nepieciešama papildu kapacitāte un resursi.

⁶ Diskusijas ar Latvijas konkurētspējas vērtētājiem 2011. gadā.

Tabula 12 - Konkurētspējas institūta konkurētspējas novērtēšanai paredzētā budžeta sadalījums

Izmaksu postenis		Ikgadējās izmaksas (pirms nodokļiem, EUR)				
		1.gads	2.gads	3.gads	4.gads	5.gads
1	Pētnieki (3 pētnieki izvērtējumam, 1 eksperts datu atjaunināšanai)	108 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	108 000,00
2	Pētniecības asistenti (3 asistenti izvērtējumam, 1 asistents datu atjaunināšanai)	72 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	72 000,00
3	Asistents datu apkopošanai (1)	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00
4	Padziļinātie pētījumi (2)	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
5	Datu izmaksas (datubāzes)	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
6	Vietējie eksperti (3)	30 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	30 000,00
7	Āvalstu eksperti (2 augsta līmeņa eksperti)	80 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	80 000,00
8	Recenzenti (2)	10 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000,00
9	Drukāšanas izmaksas (10,000 ziņojuma eksemplāri, 5,000 atjauninājumu eksemplāri)	10 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	10 000,00
10	Tulkošanas izmaksas	1 000,00	500,00	500,00	500,00	1 000,00
11	Pieskaitāmās izmaksas	51 000,00	21 000,00	21 000,00	21 000,00	51 000,00
Kopā:		416 000,00	190 500,00	190 500,00	190 500,00	416 000,00
				1 403 500,00		

3.3.2.4. Konkurētspējas ziņojums

Pirmais institucionālais modelis paredz nodrošināt visaptverošu Latvijas konkurētspējas novērtējumu. Tāpēc institūcijai, kas veic konkurētspējas novērtēšanu, ziņojumā jāiekļauj arī visi ārvalstu pieredzes analīzes gaitā identificētie labākās prakses piemēri. Pamatojoties uz labākās ārvalstu prakses analīzi, vietējās kapacitātes, vajadzību un pašreizējo konkurētspējas vērtētāju sniegto rekomendāciju izpēti rezultātiem, šī modeļa ietvaros sagatavotajam ziņojumam jāatbilst šādām prasībām:

- ▶ **Vērtēšanas cikls un biežums.** Vērtēšanas cikls ir pieci gadi, kuru laikā tiek publicēti divi detalizēti ziņojumi (ar detalizētu analīzi un rekomendācijām), ikgadēji konkurētspējas rādītāju atjauninājumi un padziļinātie pētījumi, kas veikti par dažādās tautsaimniecības nozarēs aktuāliem konkurētspējas jautājumiem.
- ▶ **Valoda.** Ziņojums un visi pārējie pētījumi sagatavoti gan latviešu, gan angļu valodā. Būtu jāapsver galvenā novērtējuma ziņojuma tulkošana citās valodās (proti, galveno mērķa tirgu valodās).
- ▶ **Formāts.** Ziņojumi tiek bez maksas izplatīti gan drukātā veidā, gan elektroniski.
- ▶ **Saturs.** Ziņojumā vajadzētu ietvert konkurētspējas rādītāju salīdzinājumu un analīzi, kā arī atspoguļot konkurētspēju noteicošos faktorus, kā tas tika darīts pirmajā Latvijas konkurētspējas ziņojumā; bez tam ziņojumā būtu jāiekļauj papildu padziļinātie pētījumi, kas veikti saistībā ar kādiem konkrētiem konkurētspējas aspektiem. Analīzei būtu jāsniedz kritisks novērtējums, kā arī īstenojamās politikas rekomendācijas.

3.3.3. 3. piedāvātais modelis: Ārpakalpojums

Trešā Latvijas konkurētspējas novērtēšanas modeļa ietvaros vērtēšana uzticēta ārpakalpojumu sniedzējiem, kā tas darīts, piemēram, ar ANO Attīstības programmas (UNDP) ziņojumiem jau iepriekš. Šādā gadījumā valdībai iepirkuma dokumentācijā vajadzētu iekļaut precīzus pakalpojuma sniegšanas nosacījumus, un tiesības veikt novērtēšanu iegūtu vispiemērotākais pretendents. Ārpakalpojuma sniedzēja misija būtu veikt Latvijas konkurētspējas novērtēšanu atbilstoši iepriekš noteiktiem kritērijiem. Konkrētie uzdevumi izrietētu no valdības noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem (piem., konkrētu rādītāju novērtēšana, vērtēšana, izmantojot noteiktas metodoloģijas, atsevišķu jomu padziļināts novērtējums utt.).

3.3.3.1. Pārvaldība un struktūra

Konkurētspējas novērtēšanas nosacījumi un citi faktori tiktu noteikti konkurētspējas novērtēšanas kā ārpalpojuma iepirkuma procedūrā atbilstoši iepirkuma dokumentācijai.

Saskaņā ar trešo modeli konkurētspējas novērtēšanu veiktu institūcija, kas būtu iesniegusi vislabāko piedāvājumu. Taču, lai nodrošinātu vērtējuma pareizību un precizitāti, jāparedz arī ārējo ekspertu veikta pārbaude.

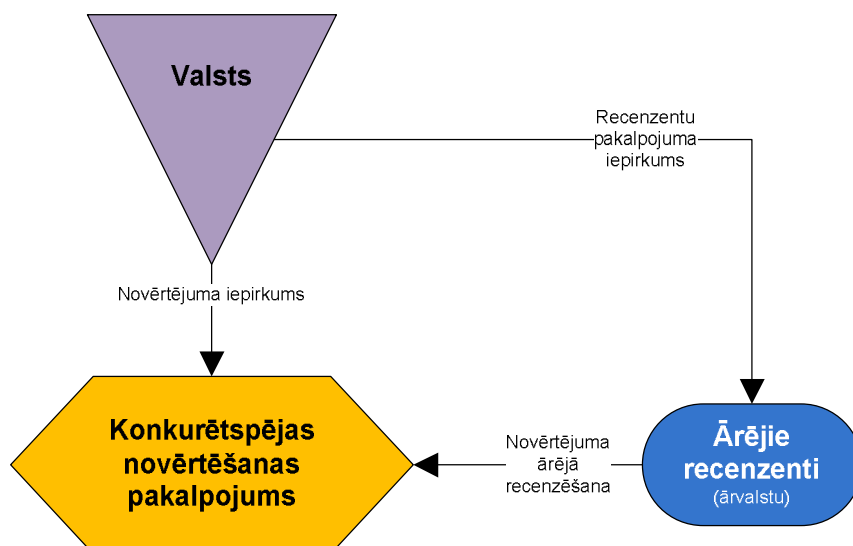

Diagramma 4 - 3. konkurētspējas novērtēšanas modeļa pārvaldības struktūras galvenie elementi

3.3.3.2. Cilvēkresursi

Konkurētspējas novērtēšanā iesaistīto speciālistu izvēle būtu atkarīga no tā, kādi speciālisti pēc vērtētāja domām nepieciešami, lai izpildītu valdības noteiktās prasības. Valdība var pieprasīt, lai tiktu izveidota kompleksa pārvaldības struktūra, kurā ietilptu gan pārvaldības institūcija, gan konsultatīvā padome. Tomēr reālistiskākas pieejas ietvaros iepirkuma dokumentācijā tiktu noteikti vērtēšanas kritēriji (neatkarība, pieredze, prasmes, zināšanas, izmantojamās metodes utt.), kamēr pārvaldības struktūras nebūtu stingri noteiktas.

- ▶ Pārvaldība:
 - ▶ *Valdības eksperti* piedalītos tikai konkurētspējas novērtēšanas kritēriju izstrādē un novērtēšanas uzraudzībā. Pašā novērtēšanas procesā valdības ekspertu līdzdalība netiktu prasīta.
- ▶ Vērtētāji
 - ▶ *Vietējie konkurētspējas eksperti ar zinātniskā darba un nozares pieredzi* tiktu iesaistīti konkurētspējas novērtēšanā, pateicoties viņu unikālajai pieredzei konkurētspējas novērtēšanā un zināšanām par vietējiem apstākļiem un vajadzībām Latvijā. Ekspertu vidū būtu privātie konsultanti, zinātnieki, pētnieki, kā arī dažādu izcilības centru speciālisti, ar kuriem būtu noslēgti atsevišķi apakšuzņēmēju līgumi.
 - ▶ *Ārvalstu konkurētspējas ekspertus* vērtētājs pieaicinātu, lai nodrošinātu kvalitatīvāku analīzi un lielāku neatkarību.
 - ▶ *Privātā sektora asociāciju eksperti un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji/ sociālie partneri* novērtējuma ziņojuma sagatavošanā kā konsultanti var tikt iesaistīti pēc valdības lūguma, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā dažādu interešu grupu vajadzības.

Vērtēšanas rezultātu pārbaudi veiktu konkurētspējas eksperti ārvalstīs vai vietējie eksperti, kuri nekādā veidā netiktu iesaistīti novērtējuma ziņojuma sagatavošanā.

3.3.3.3. Finansēšana

Šajā trešajā institucionālajā modelī konkurētspējas novērtēšana tiktu finansēta tikai un vienīgi no valsts budžeta, un to pasūtītu kā jebkuru citu šobrīd pēc valdības pasūtījuma veiktu pētījumu vai vērtēšanu. Valdība nodrošinātu pietiekamu finansējumu kvalitatīvai konkurētspējas novērtēšanai, kas tiktu veikta atbilstoši detalizētiem kritērijiem, kuru ievērošana vērtētājiem ir obligāta.

Tā kā konkurētspējas novērtēšanā ļoti svarīga ir nepārtrauktība, lai iegūtu konsekventus un salīdzināmus konkurētspējas novērtējuma rādītājus, iepirkums būtu jāveic par trim ziņojumiem, kas sagatavojami piecu gadu periodā un kuru kopējās izmaksas par visu vērtēšanas ciklu pārsniegtu 1,1 miljonu eiro (vērtējuma ziņojums tiktu sagatavots ik pēc pieciem gadiem). Lai gan konkurētspējas novērtēšanas izmaksas tiks noteiktas atbilstoši potenciālo vērtētāju iesniegtajiem piedāvājumiem, nākamā tabula atspoguļo aptuvenas vērtēšanas izmaksas; šajās izmaksās nav iekļautas ārējo ekspertu veiktas pārbaudes (recenzijas), bet pieskaitāmās izmaksas iekļautas vērtētāju pamatdarbības izmaksās. Šis modelis neparedz nekādu zinātnisko asistentu piesaisti (kādi ir akadēmiskajās institūcijās); tomēr ārējam darbuzņēmējam var būt mazāka pieredze konkurētspējas novērtēšanā, tāpēc tam var būt nepieciešams lielāks piesaistīto pētnieku skaits. Šī paša iemesla dēļ datu atjaunināšanai būs vajadzīgs lielāks skaits pētnieku nekā citos modeļos.

Tabula 13 – Konkurētspējas novērtēšanai paredzētā budžeta sadalījums ārpakalpojuma gadījumā

Izmaksu postenis	Ilgadējās izmaksas (pirms nodokļiem, EUR)				
	1.gads	2.gads	3.gads	4.gads	5.gads
1. Pētnieki (5 pētnieki izvērtējumam, 1 pētnieks datu atjaunināšanai)	180 000,00	36 000,00	36 000,00	36 000,00	180 000,00
2. Asistents datu apkopošanai (1)	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00
3. Padziļinātie pētījumi (2)	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
4. Datu izmaksas (datubāzes)	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
5. Vietējie eksperti (3)	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
6. Ārvalstu eksperti (2 augsta līmeņa eksperti)	80 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	80 000,00
7. Drukāšanas izmaksas (10,000 ziņojuma eksemplāri, 5,000 atjauninājumu eksemplāri)	10 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	10 000,00
8. Tulkošanas izmaksas	1 000,00	500,00	500,00	500,00	1 000,00
Total:	335 000,00	145 500,00	145 500,00	145 500,00	335 000,00
			1 106 500,00		

3.3.3.4. Konkurētspējas ziņojums

Trešais konkurētspējas novērtēšanas modelis paredz, ka konkurētspējas novērtēšana būs valdības pasūtīts pētījums. Ziņojuma apjoms būs atkarīgs no valdības prasībām un pieejamajiem finanšu resursiem. Šī modeļa ietvaros sagatavotajam ziņojumam jāatbilst šādām prasībām:

- ▶ **Novērtēšanas biežums.** Novērtējuma ziņojumi tiktu sagatavoti ik pēc pieciem gadiem; atsevišķu nozaru padziļināta analīze, kā arī konkurētspējas rādītāju atjaunināšana tiktu veikta katru gadu.
- ▶ **Valoda.** Ziņojums un visi pārējie pētījumi sagatavoti gan latviešu, gan angļu valodā. Būtu jāapsver galvenā novērtējuma ziņojuma tulkošana citās valodās (proti, galveno mērķa tirgu valodās).
- ▶ **Formāts.** Ziņojumi tiek bez maksas izplatīti gan drukātā veidā, gan elektroniski.
- ▶ **Saturs.** Ziņojumā vajadzētu ietvert konkurētspējas rādītāju salīdzinājumu un analīzi, kā arī atspoguļot konkurētspēju noteicošos faktorus, kā tas tika darīts pirmajā Latvijas konkurētspējas ziņojumā. Taču tajā tiktu ietverti arī atsevišķu nozaru vai jomu padziļinātās izpētes rezultāti. Pamatojoties uz analīzes rezultātiem, jāsniedz novērtējums un politiskas

rekomendācijas, ko savā darbā var izmantot valdība. Papildus ikgadējiem atjauninājumiem, ziņojumiem un padziļinātajām izpētēm netiktu veiktas nekādas citas analīzes.

3.4. Institucionālo modeļu salīdzinājums un izvērtējums

Šajā sadaļā izvērtēti dažādi piedāvāto konkurētspējas salīdzināšanas institucionālo modeļu aspekti, piemēram, neatkarība, juridiskie aspekti, kā arī sniegts trīs iepriekš minēto konkurētspējas novērtēšanas modeļu stipro un vājo pušu, kā arī iespēju un draudu vispārējs izvērtējums.

Novērtēšanas kapacitāte tajā iesaistīto cilvēkresursu, analītisko prasmju, pieredzes un ilgtspējīguma ziņā būs atkarīga no konkurētspējas novērtēšanā iesaistītajām ieinteresētajām personām (šo kritēriju izvērtējums visām ieinteresētajām personām sniegts dokumenta pielikumā (3. Pielikums - Ieinteresēto pušu izvērtējums). Tomēr, tā kā visi trīs modeļi paredz iesaistīt lielāko daļu Latvijas ekspertu un ieinteresēto personu, jebkura no izvēlētajām institucionālajām alternatīvām nodrošinās ilgtspējīgus cilvēkresursus ar konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamajām intelektuālajām un administrācijas spējām.

3.4.1. Neatkarības izvērtējums

Izvēloties konkurētspējas novērtēšanas modeli, jāņem vērā vairāki neatkarības aspekti. Piemēram, juridiskā neatkarība raksturo institucionālo neatkarību no atsevišķu politisko partiju interesēm, valsts institūcijām un dažādu komercsabiedrību interesēm. Šie neatkarības faktori visiem trim ieteiktajiem institucionālajiem modeļiem apkopoti 3. Pielikumā (Tabula 23- Ieinteresēto personu izvērtējums). Analizējot apkopotos datus, vislielākā neatkarība raksturīga modelim, kurā konkurētspējas novērtējumu veiku uz akadēmiskās institūcijas izveidots neatkarīgs pētniecības institūts. Neatkarības faktors būtu jāapsver kā viens no galvenajiem kritērijiem, izvēloties konkurētspējas novērtēšanai piemērotāko institucionālo struktūru, jo tikai tāds konkurētspējas ziņojums, kuru sagatavojusi neatkarīga institūcija, varēs nodrošināt nepieciešamo integritātes un uzticības līmeni, lai varētu palielināt šāda novērtējuma nozīmīgumu un nopietnību.

3.4.2. Juridisko aspektu izvērtējums

Lai politiskā līmenī tiktu pieņemts lēmums par atbalstu konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības turpināšanai, nav nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos. Ja tiek panākta politiskā vienošanās par konkurētspējas novērtēšanas procesa turpināšanu, šis dokuments piedāvā trīs visoptimālākos modeļus procesa institucionalizēšanai, kurā nedz konkurētspējas novērtēšanu, nedz konkurētspējas uzraudzību neveiktu valsts sektors. Tādā gadījumā valdībai jāvienojas par to, kuru no piedāvātajiem institucionālajiem modeļiem atbalstīt un jāparedz pietiekami daudz līdzekļu attiecīgā modeļa finansēšanai. Tāpēc visos trijos piedāvātajos modeļos būtiskākā ietekme uz normatīvajiem aktiem būtu izmaiņas budžetā, kas paredzētu līdzekļu piešķiršanu konkurētspējas novērtējumam un uzraudzībai (nepieciešams Saeimas atbalsts).

Tādā gadījumā, ja tiek izvēlēts konkurētspējas novērtēšanu uzticēt atsevišķai pētniecības iestādei jeb institūtam, valdībai sarunu ceļā būtu jāvienojas ar esošu akadēmisko institūciju par šāda pētniecības institūta izveidi vai arī ar nozares ekspertiem par jauna no akadēmiskām institūcijām neatkarīga pētniecības institūta izveidi. Tādējādi valsts nevienā no diviem variantiem pati neveiktu institūcijas izveidi, bet vienotos ar kompetentākajiem ekspertiem par šādas institūcijas izveidi.

Tādējādi piedāvātā konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības modeļa izveidošanai izmaiņas normatīvajos aktos nav nepieciešamas, bet konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības procesa ieviešana un finansēšana, gan pieprasītu noteiktas izmaiņas normatīvajos aktos, jo tiktu izmantots valsts budžets.

Tālāk sniegtā analīze parāda nepieciešamos grozījumus spēkā esošajos tiesību aktos, kā arī trīs dažādo konkurētspējas novērtēšanas institucionālo modeļu sinerģiju ar esošajiem normatīvajiem aktiem.

Tabula 14- Alternatīvo modeļu juridiskā analīze			
	1. modelis: Konkurētspējas institūts, kas bāzēts esošā akadēmiskā institūcijā	2. modelis: Neatkarīgs un patstāvīgs Konkurētspējas institūts	3. modelis: Ārpakalpojums
Pretrunas ar spēkā esošiem tiesību aktiem	▶ Nav nekādu pretrunu	▶ Nav nekādu pretrunu	▶ Nav nekādu pretrunu
Nepieciešamie grozījumi spēkā esošajos tiesību aktos vai jaunu tiesību aktu nepieciešamība konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības modeļa izveidošanai	▶ Grozījumi tās akadēmiskās institūcijas satversmē, kas izveidojusi pētniecisko institūciju (ja tā bāzēta uz akadēmiskās institūcijas). ▶ Jauna konkurētspējas izpētes institūta dibināšanas dokuments (akadēmiskās institūcijas lēmums, biedrības statūti).	▶ Jauna konkurētspējas izpētes institūta dibināšanas dokuments, ja netiek izmantots esošs neatkarīgs pētniecības institūts (dibinātājinstitūcijas lēmums, statūti).	▶ Jāizstrādā ļoti detalizēts darba uzdevums saistībā ar konkurētspējas novērtēšanas pakalpojumu iepirkumu.

Analīze parāda, ka nepieciešamo juridisko izmaiņu ziņā neviens no modeļiem nav pārāks par citiem. Visi trīs modeļi atbilst spēkā esošajiem tiesību aktiem, ja neskaita, ka būs nepieciešami daži grozījumi jau esošajos iekšējos normatīvajos aktos, lai varētu izveidot konkurētspējas novērtēšanas struktūru.

Tādējādi būtiskākās izmaiņas normatīvajos aktos saistītas ar konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības procesa ieviešanu (sīkāk par to skat. 3.6 sadaļu) nevis konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības modeļa izveidošanu. Šādā gadījumā, ja konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības modelis tiek ieviests sadaļā 3.6. paredzētajā kārtībā, varētu tik skarti vairāki normatīvie akti. Ietekme uz atšķirīgajiem normatīvajiem aktiem izklāstīta zemāk.

- Ministru kabineta iekārtas likums

Sakarā ar to, ka konkurētspējas novērtējuma procesa virzībai var tikt iesaistīts Ministru prezidenta birojs, saskaņā ar 25.panta 3.daļu var būt nepieciešami papildu budžeta līdzekļi Ministru prezidenta vai citu ministru birojiem.

Ja procesa uzraudzībai no Ministru kabineta puses tiktu izvirzīta esoša vai jauna koleģiāla institūcija (piemēram, padome vai komisija), atbilstoši 26.panta 2.daļai Ministru kabinetam vai Ministru prezidentam būtu jānosaka institūcija, kas nodrošinās koleģiālās institūcijas darbu, jo konkurētspējas tematika pieprasīs starpnozaru koleģiālo institūciju. Atbilstoši 32.panta 1.daļai Ministru kabinets varētu izdot iekšējo normatīvo aktu, kas noteiktu attiecīgās koleģiālās institūcijas pienākumus konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības procesa virzībai.

Atbilstoši 27.panta 1.daļai konkurētspējas jautājumu virzību Ministru kabinetā visieteicamāk būtu veikt Ministru prezidentam.

- Valsts kancelejas nolikums

Valsts kanceleja, kā Ministru kabineta atbalsta institūcija varētu būtiski iesaistīties arī konkurētspējas novērtējuma pasūtīšanā (tāpat kā PKC vai cita institūcija, ko noteiktu Ministru kabinets), atbilstoši Valsts kancelejas nolikuma 2.daļas 3.pantam, kas nosaka, ka Valsts kancelejas viens no mērķiem ir sniegt Ministru kabinetam priekšlikumus par valsts attīstības prioritātēm. Valsts kancelejas sastāvā ietilpst arī Ministru prezidenta birojs (6.pants), kuram būtu aktīvi jāiesaistās konkurētspējas novērtējuma procesa virzīšanā. Šādā veidā Valsts kanceleja var kalpot par kontroli institūcijām, kurām Ministru kabinets uzdotu īstenot Valsts konkurētspējas novērtējumā minētos ieteikumus. Tāpat Valsts

kanceleja atbilstoši nolikuma 2.daļas 4.3.un 2.10.pantiem koordinētu darbības, kas būtu vērstas uz Valsts konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanu. Tādā gadījumā, ja Konkurētspējas novērtēšanas ziņojumam tiktu piešķirts attīstības plānošanas dokumenta spēks – Valsts kanceleja atbilstoši sava nolikuma 2.daļas 4.6.pantam varētu izstrādāt priekšlikumus par dokumenta turpmāko virzību. Līdzīgi Valsts kanceleja ir piemērota institūcija Valsts konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanai, jo tā var izstrādāt attīstības plānošanas dokumentus un tiesību aktu projektus. Tādējādi atbilstoši nolikumam Valsts kanceleja būtu ļoti piemērota institūcija konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības procesa turpmākajā virzīšanā.

- Attīstības plānošanas sistēmas likums

Atbilstoši 12.panta 1.daļai Ministru prezidents nodrošina ne tikai Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Nacionālā attīstības plāna izstrādi, īstenošanas uzraudzību un koordināciju, bet arī citu plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un koordināciju. Šajā pantā iespējams precizēt, ka Ministru prezidents nodrošina arī Valsts konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības procesu, kas nepieciešams Nacionālā attīstības plāna izstrādei (atbilstoši MK noteikumiem Nr.816). Tādējādi Ministru kabinetam būtu jāpārskata arī 12.panta 2.daļas redakciju, kurā teikts, ka 1.daļas uzdevumus nodrošina PKC (jāvienojas par piemērotāko institūciju konkurētspējas novērtēšanas un uzraudzības procesa virzīšanai un kontrolei).

Līdzīgi kā 12.panta 10.daļā, likumā būtu iespējams noteikt, ka Ministru prezidents Saeimā regulāri ziņo arī par konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanu un rezultātiem valsts konkurētspējas veicināšanā.

- Likums par valsts budžetu kārtējam gadam

Paredzams, ka sakarā ar šo likumu Ministru kabinetam būs jāizstrādā un jāiesniedz Finanšu ministrijai valsts budžeta pieprasījumus konkurētspējas novērtēšanai. Valsts pamatbudžetā būtu jāparedz Ministru kabinetam atsevišķa apakšprogramma tieši konkurētspējas novērtēšanai un uzraudzībai.

- Vidēja termiņa budžeta ietvara likums 2013-2015.gadam (likumprojekts)

Uz šī ziņojuma izstrādes laiku likumprojekts nav bijis pieejams. Tomēr atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību 16.² pantu vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projektu būtu iespējams balstīt ne tikai uz Nacionālo attīstības plānu, bet arī uz Valsts konkurētspējas novērtējuma izvirzītajām prioritātēm.

- Likums par valsts konkurētspējas novērtēšanu un uzraudzību (jauns)

Ministru kabinetam un Saeimai būtu jālemj par šāda likuma izstrādi, kas koncentrētā veidā noteiktu par valsts konkurētspējas novērtēšanu un uzraudzību atbildīgās valsts institūcijas, kā arī skaidri definētu konkurētspējas novērtēšanas ciklu, mērķus, procesa kontroles procedūras, iesaistītās puses, iespējas daļas no šī procesa deleģēt vai nodot ārpalpojuma. Tāpat likumā iespējams nedefinēt konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanas mehānismus un atskaitīšanās sistēmu par rekomendāciju ieviešanu.

3.4.3. SVID analīze

Nākamajā tabulā (Tabula 15) atspoguļotas konkurētspējas novērtēšanas institucionālo modeļu stiprās un vājās puses, kā arī to iespējas un draudi.

Tabula 15 - Alternatīvo modeļu SVID analīze			
	1. modelis: Konkurētspējas institūts, kas bāzēts esošā akadēmiskā institūcijā	2. modelis: Neatkarīgs un patstāvīgs Konkurētspējas institūts	3. modelis: Ārpakalpojums

Tabula 15 - Alternatīvo modeļu SVID analīze			
	1. modelis: Konkurētspējas institūts, kas bāzēts esošā akadēmiskā institūcijā	2. modelis: Neatkarīgs un patstāvīgs Konkurētspējas institūts	3. modelis: Ārpakalpojums
<i>Stiprās puses</i>	- Pilntiesīga institūcija - Neatkarība - Visu ieinteresēto pušu iesaiste - Izmantota labākā ārvalstu pieredze - Mazāka slodze valsts institūcijām - Ekonomisko pētījumu kapacitātes stiprināšana Latvijā - Izmantoti vairāki finansējuma avoti - Izmantoti akadēmisko institūciju resursi	- Pilntiesīga institūcija - Neatkarība - Visu ieinteresēto pušu iesaiste - Izmantota labākā ārvalstu pieredze - Mazāka slodze valsts institūcijām - Ekonomisko pētījumu kapacitātes stiprināšana Latvijā - Izmantoti vairāki finansējuma avoti	- Mazāka slodze valsts institūcijām - Uzdevums uzticēts „labākajam” (atklāts konkurss)
<i>Vājās puses</i>	- Dārgs modelis - Sarežģīta institucionālā struktūra - Nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos	- Dārgs modelis - Sarežģīta institucionālā struktūra - Nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos	- Grūti prognozēt konkurētspējas novērtētāju, jo to nosaka konkurss - Nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos
<i>Iespējas</i>	- Lieliskas bāzes izveide ekonomiskās politikas izpētei - Iespējams izmantot labāko starptautisko pieredzi	- Lieliskas bāzes izveide ekonomiskās politikas izpētei - Iespējams izmantot labāko starptautisko pieredzi	Viegli maināmi sākotnējie novērtēšanas nosacījumi, kā arī nosacījumi pēc pirmā vērtēšanas cikla
<i>Draudi</i>	Nepieciešama politiskā griba ilgstošā laika posmā	Nepieciešama politiskā griba ilgstošā laika posmā	- Mazākas iespējas nodrošināt vērtēšanas nepārtrauktību (ja vien netiek atkārtoti izraudzīts tas pats pakalpojuma sniedzējs) - Atkarība no privātā sektora - Nepieciešama politiskā griba ilgstošā laika posmā

Kā liecina analīzes rezultāti, pirmajam un otram institucionālajam modelim raksturīgas daudzas stiprās puses un iespējas, kamēr lielākā daļa draudu saistīti ar trešo modeli. Tādējādi analīze apliecina, ka optimālākais variants Latvijā būtu veidot jaunu konkurētspējas novērtēšanas institūtu.

3.5. Secinājumi un rekomendācijas par institucionālā modeļa izvēli

Ziņojumā apkopoti secinājumi, kas izdarīti, pamatojoties uz konkurētspējas novērtēšanas struktūru izpēti desmit ārvalstīs un detalizētu esošās Latvijas konkurētspējas novērtēšanas kapacitātes analīzi. Ņemot vērā minētos pētījumus, ieteikti šādi trīs alternatīvi Latvijas konkurētspējas novērtēšanas institucionālie modeļi:

- 1. modelis: Konkurētspējas institūts, kas balstīs uz akadēmiskās institūcijas bāzes
- 2. modelis: Neatkarīgs Konkurētspējas institūts
- 3. modelis: Ārpakalpojums

Šie trīs alternatīvie modeļi piedāvā atšķirīgas pieejas gan saistībā ar nepieciešamo finansējumu, gan veicamās analīzes apjomu, gan dažādu ieinteresēto personu iesaisti novērtēšanas procesā. Būtiska modeļu dažādā neatkarība no valsts institūcijām, privātā sektora un citām interešu grupām. Bez tam minētajiem modeļiem ir atšķirīgas stiprās un vājās puses, kā arī ar tiem saistītās iespējas un draudi.

Šī ziņojuma ietvaros būtiskākais kritērijs konkurētspējas novērtēšanai ir ziņojuma neatkarība – sevišķi no politiskajām interesēm. Raugoties no šī aspekta, pētnieki dotu priekšroku 1.modelim – veidot jaunu neatkarīgu institūciju piesaistītu akadēmiskajām institūcijām ar nepieciešamo kapacitāti

konkurētspējas novērtēšanai. Šāda institūcija veidotu jaunu un ļoti nepieciešamu neatkarīgu un kvalitatīvu ekonomikas pētniecības kapacitāti Latvijā. 1.modelis guvis lielāko atbalstu arī pētījuma izstrādes gaitā veiktajās diskusijās ar dažādām ieinteresētajām pusēm (akadēmiķi, ekonomisti, ārvalstu investori u.c.). Tomēr tas neizslēdz iespēju, ka, piemēram, 3.modelis (ārpakalpojums) var kalpot kā svarīgs rīks konkurētspējas operatīvai uzraudzībai starpposmā līdz konkurētspējas institūta izveidei.

Tāpēc Latvijas konkurētspējas novērtēšanas institucionālā struktūra būtu jāizvēlas atkarībā no valsts budžetā novērtēšanas vajadzībām pieejamajiem resursiem, vērtēšanas mērķa (ko nosaka valdība), neatkarības apsvērumiem saistībā ar veicamo vērtēšanu, kā arī pirmajā Latvijas konkurētspējas ziņojumā minētajām vērtējuma metodoloģiskajām prasībām (ja tiks saglabāts tā formāts un pieeja), kā arī ņemot vērā sociālo partneru ieteikumus.

Tomēr, balstoties uz veikto analīzi, iespējams sagatavot arī argumentētus priekšlikumus lēmumu pieņēmējiem, kas ļauti informēti un atbildīgi noteikt institūcijas, kas ir iesaistītas konkurētspējas novērtēšanas procesā. Tātad lēmumu pieņēmējiem, izvēloties atbilstošāko konkurētspējas novērtēšanas modeli Latvijai būtu jāņem vērā šādi argumentētie priekšlikumi:

- 1) Institūciju un iesaistīto personu **kompetences** pietiekamība konkurētspējas novērtēšanas jautājumos.
- 2) Institūciju un iesaistīto personu **pieredze** konkurētspējas novērtēšanas jautājumos.
- 3) Institūciju un iesaistīto personu **neatkarība** no politiskiem spēkiem un peļņas gūšanas motīviem.
- 4) Institūciju un iesaistīto personu **finansiālā pašpietiekamība**, kas ietver spēju vajadzības gadījumā nodrošināties ar trūkstošajām kompetencēm un resursiem.
- 5) Institūciju un iesaistīto personu **kapacitāte** izstrādāt valsts konkurētspējas novērtējumu.
- 6) Institūciju **spējai** (ja tā pašreiz to nedara) **regulāri veikt** šādu konkurētspējas ziņojumā ietverto pētniecības **rādītāju un faktoru uzraudzību un analīzi**:
 - a. Starpposma rādītāju analīze šādās jomās:
 - i. Tirdzniecība un investīcijas;
 - ii. Uzņēmējdarbība un inovācijas;
 - iii. Makroekonomiskā nelīdzsvarotība;
 - iv. Strukturālais sastāvs.
 - b. Konkurētspēju ietekmējošie:
 - i. Institucionālā kvalitāte;
 - ii. Makroekonomikas politika
 - iii. Mikroekonomikas konkurētspēja;
 - iv. Esošo resursu pielietojums (cilvēkresursi, finanšu, dabas un infrastruktūras resursi).

Augstākminētie argumentētie priekšlikumi izmantojami kā kritēriji, lai noteiktu institūciju spēju nodrošināt periodisku konkurētspējas novērtējumu sagatavošanu un konkurētspējas monitoringu.

3.6. Priekšlikumi lēmuma pieņēmējiem konkurētspējas izvērtējuma ieviešanai praksē

Lai nodrošinātu maksimālu atdevi no konkurētspējas novērtējuma, ir vēlams nodrošināt arī novērtējuma rekomendācijas ieviešanas mehānismu. Šobrīd vienīgais normatīvajos aktos definētais

konkurētspējas novērtējuma ieviešanas mehānisms iekļauts MK noteikumos 816 „Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam izstrādes, ieviešanas, uzraudzības un publiskās apspriešanas kārtība”, kuros minēts, ka

“Nacionālā attīstības plāna saturu izstrādā, ņemot vērā metodikā noteiktos kritērijus. Metodika tiek sagatavota, pamatojoties uz hierarhiski augstākiem nacionālā līmeņa un starptautiski iniciētiem attīstības plānošanas dokumentiem, Vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas ietvaru, pētījumu “Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde” un citiem atbilstošiem pētījumiem”.

Šādā veidā tiek nodrošināta arī konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju sasaiste ar Latvijas ES fondu plānošanas dokumentiem, kas tiek balstīti uz prioritātēm, kas ietvertas Nacionālajā attīstības plānā.

Konkurētspējas novērtējuma rekomendācijas var grupēt divās daļās: (1) tādas, kuru īstenošanai nepieciešami papildu finanšu ieguldījumi, (2) tādas, kuru īstenošanu jāveic esošās politikas plānošanas un ieviešanas, kā arī strukturālo reformu kontekstā un kas neprasa papildu finanšu līdzekļus, bet gan norāda uz nepieciešamajām nozaru politikas izmaiņām. Pētījuma autori uzskata, ka galvenais priekšnoteikums konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanai praksē ir *politiskā griba un iniciatīva*. Šie divi kritēriji nodrošinātu konkurētspējas jautājumu prioritizēšanu, virzīšanu dažādās valsts institūcijās un visbeidzot arī rekomendāciju ieviešanu.

Ārvalstu prakse liecina, ka konkurētspējas novērtējumi kalpo kā valdības darba rezultātu novērtējumi un valdības tos izmanto, lai pamatotu politikas veidošanu un reformu ieviešanu. Tādējādi konkurētspējas ziņojumi tiek izmantoti par būtisku informācijas avotu nepieciešamajām reformām valstīs, par kuru ieviešanu atbildību uzņemas valdības.

Tomēr, konsultējoties ar dažādām iesaistītajām pusēm un ekspertiem Latvijā, pausta nepieciešamība identificēt skaidrākus konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanas variantus. Šāda nepieciešamība pamatota ar risku, ka konkurētspējas novērtējums Latvijā var tikt pozicionēts kā mazsvarīgs dokuments un rezultātā aizmirsts un neieviests. Aptaujātās iesaistītās puses tāpēc uzsvērušas nepieciešamību konkurētspējas novērtējuma ieviešanā iesaistīt ne tikai valdību, bet arī Saeimu un izmantot kā MK izdotos normatīvos aktus, tā arī apsvērt konkurētspējas novērtēšanu un ieviešanu noteikt ar likuma spēku.

Šī pētījuma autori tāpēc identificē vairākus konkurētspējas novērtējuma ieviešanas un uzraudzības kanālus, kurus būtu iespējams izmantot, lai nodrošinātu, ka konkurētspējas ziņojuma rekomendācijas tiek izmantotas politikas veidošanā.

1.solis: Konkurētspējas novērtējuma izstrāde

Pirmais solis konkurētspējas novērtēšanas procesā ir paša novērtējuma jeb „produkta” radīšana. Visos 3.1.nodaļā identificētajos modeļos konkurētspējas novērtējuma pasūtītājs ir valsts. Pētnieku viedoklis, kas balstīts uz ārvalstu praksi ir, ka šobrīd visoptimālākā institūcija, kas veiktu konkurētspējas novērtējuma pasūtīšanu, ir Ministru prezidents. Bet tā kā šāda iniciatīva būtu atkarīga no Ministru prezidenta pašiniciatīvas un politiskās nostājas, tad procesu būtu iespējams institucionalizēt, nosakot Ministru kabineta atbildību par procesu. Tādējādi Ministru kabinets būtu arī konkurētspējas novērtējuma ziņojuma jeb „produkta” saņēmējs, kā attēlots diagrammā zemāk.

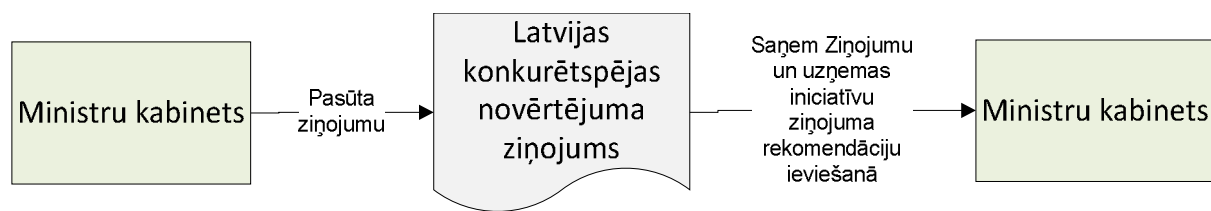

Diagramma 5 – Konkurētspējas novērtējuma pasūtīšana un saņemšana

Šādā veidā konkurētspējas novērtējums nokļūst Ministru prezidenta rīcībā Pētnieki uzskata, ka šajā posmā ir ļoti svarīgi, lai Ministru prezidents un viņa birojs uzņem iniciatīvu konkurētspējas jautājumu virzīšanā, jo tie skar visu valsts politiku. Ministru prezidenta birojam būtu jāklūst par konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanas flagmani; šī iniciatīvas uzņemšanās būs lielā mērā atkarīga no politiskās gribas. Par konkurētspējas „idejas virzītāju” var izvēlēties arī kādu citu institūciju vai Ministru prezidenta padotībā esošu padomi (piemēram, Reformu vadības grupu vai Nacionālā attīstības padomi) – atkarībā no politiskās gribas un Ministru prezidenta ieskatiem par efektīvāko konkurētspējas jautājumu risināšanas modeli.

Zemāk tabulā apkopota nepieciešamā kapacitāte un resursi konkurētspējas novērtējuma izstrādes posmā.

Tabula 16 – Nepieciešamā kapacitāte un sistēmiskās izmaiņas	
Nepieciešamie resursi	Kapacitātes nodrošināšanas soļi
<i>Procesā nepieciešamie eksperti</i>	▶ Ministru prezidenta biroja eksperti (iespējams, sadarbībā ar PKC), izmantojot pirmā konkurētspējas novērtējuma metodiku, sagatavo konkurētspējas novērtējuma ziņojuma izstrādes tehnisko specifikāciju. ▶ Tiek piesaistīti ārējie konkurētspējas novērtēšanas eksperti (piem., pirmā konkurētspējas novērtējuma veicēji) kā recenzenti izstrādātajai specifikai. ▶ Konkurētspējas eksperti veic konkurētspējas novērtējumu (vienā no 3 modeļiem). ▶ Ārvalstu konkurētspējas eksperti (piemēram, akadēmiķi) veic konkurētspējas novērtējuma recenzēšanu. ▶ Ministru prezidenta biroja eksperti izvērtē un konkurētspējas novērtējumu pret izstrādāto tehnisko specifikāciju.
<i>Procesa nodrošināšanai nepieciešamie normatīvie akti (vai izmaiņas esošajos)</i>	▶ Jaunā likumā jānosaka konkurētspējas novērtēšana kā viens no valdības uzdevumiem, ko iespējams deleģēt, bet par kuru atbildību uzņemas Ministru prezidents. Iespējams, būtu nepieciešamas izmaiņas arī Ministru kabineta iekārtas likumā atbilstoši jaunajā likumā noteiktajām funkcijām. ▶ Jaunajā likumā jānosaka konkurētspējas novērtēšanai nepieciešamie līdzekļi.
<i>Procesi, kam nepieciešams paredzēt finansējumu</i>	▶ Nepieciešams finansējums Ministru prezidenta biroja jaunās funkcijas – konkurētspējas novērtējuma veikšanas – finansēšanai. ▶ Ministru prezidenta birojam nepieciešams finansējums pārraudzības veikšanai konkurētspējas novērtēšanas laikā. ▶ Nepieciešams finansējums ārējo ekspertu un recenzentu piesaistei tehniskās specifikācijas izstrādei un ziņojuma recenzēšanai.

2.solis: Informatīvā kampaņa

Tā kā konkurētspējas novērtējums var skart pilnīgi visas tautsaimniecības nozares, svarīgi ka konkurētspējas problemātika tiek izprasta visu nozaru pārstāvju vidū, kā arī izklāstīta plašākai sabiedrībai. Tādēļ nepieciešama plaša informatīvā kampaņa par konkurētspējas novērtējuma rekomendācijām – organizējot diskusijas par ziņojuma secinājumiem un apkopojot informāciju no ieinteresētajām pusēm par labākajiem veidiem konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanai. Paralēli diskusijām ar nozaru, sabiedrības un citu sociālo partneru pārstāvjiem, par konkurētspējas novērtējuma secinājumi būtu jādiskutē arī likumdevējam – lai tiktu nodrošināta

politisko spēku iesaiste konkurētspējas pārraudzības procesā. Tādējādi tiktu izmantota sinerģija starp politisko pozīciju un opozīciju konkurētspējas novērtējuma secinājumu ieviešanas nolūkos.

Institūcija, kas būs uzņēmusies iniciatīvu konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanu, piemēram, Ministru prezidents var norīkot PKC izvērst šādu plašu informatīvo kampaņu (nepieciešami komunikācijas plāni un rūpīga efektīvas kampaņas izplānošana), kā attēlots diagrammā zemāk.

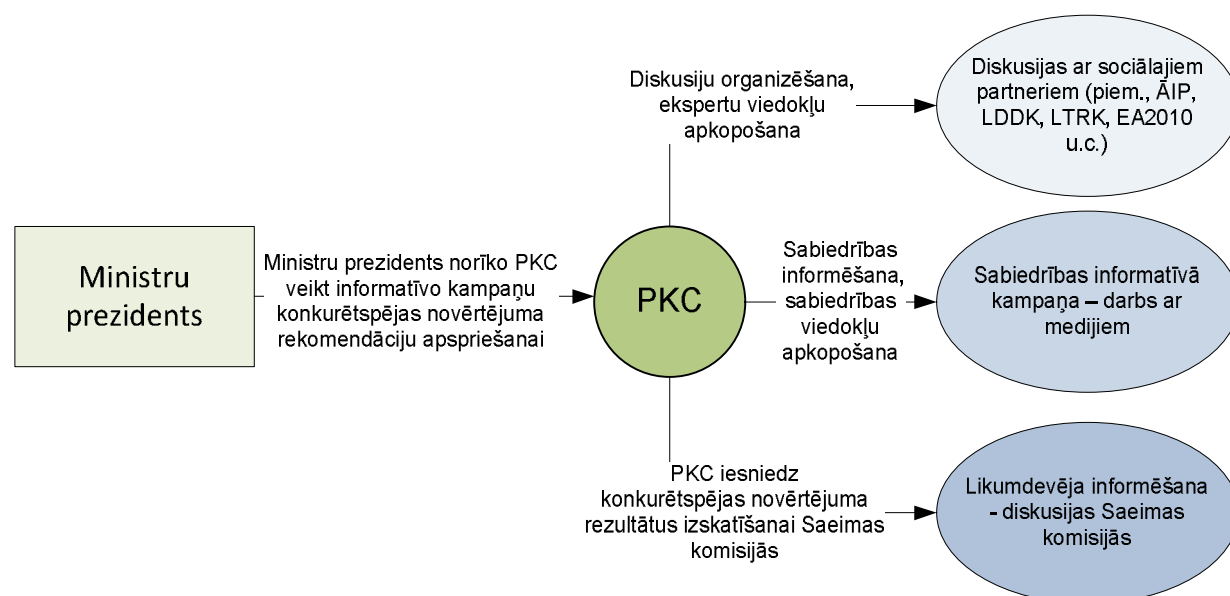

Diagramma 6 – Informatīvā kampaņa par konkurētspējas ziņojuma rezultātiem

Zemāk tabulā apkopota nepieciešamā kapacitāte un resursi konkurētspējas novērtējuma informatīvās kampaņas posmā.

Tabula 17 – Nepieciešamā kapacitāte un sistēmiskās izmaiņas	
Nepieciešamie resursi	Kapacitātes nodrošināšanas soļi
Procesā nepieciešamie eksperti	▶ PKC eksperti – sociālo partneru, ekspertu viedokļu apkopošanā. ▶ Ekspertīze darbā ar medijiem un sabiedrības viedokļu apkopošanā.
Procesa nodrošināšanai nepieciešamie normatīvie akti (vai izmaiņas esošajos)	▶ Ministru prezidenta rīkojums PKC veikt informatīvo kampaņu par konkurētspējas novērtējuma rezultātiem.
Procesi, kam nepieciešams paredzēt finansējumu	▶ PKC nepieciešams finansējums informatīvās kampaņas veikšanai.

3.solis: Konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešana un procesa pārraudzība

Pēc informatīvās kampaņas beigām pastāv iespējamība, ka iesaistītās puses pašiniciatīvas ceļā nolemj veicināt konkurētspējas veicināšanu, piemēram:

- ▶ Sabiedrības vai sociālie partneri (piem., ĀIP) var izstrādāt savus priekšlikumus konkrētu nozaru konkurētspējas veicināšanai un iesniegt tos MK vai Saeimā.
- ▶ Saeimas deputāti var virzīt par lēmuma projektu, kurā būtu noteikts, piemēram, MK izstrādāt un ieviest plānu konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanai.

Tomēr ziņojuma autori uzskata, ka procesu ir iespējams arī formalizēt – paredzot, ka MK nodrošina konkurētspējas novērtēšanu, monitoringu un konkurētspējas veicināšanas pasākumus. Tādējādi vispirms būtu jāizstrādā normatīvā bāze, kas uzdotu MK veikt konkurētspējas novērtēšanu un pārraudzību, kā arī ļautu šo uzdevumu deleģēt vienā no trim šajā ziņojumā piedāvātajiem modeļiem. Tātad būtu nepieciešams gan jauns likums par konkurētspējas novērtēšanu (jo esošie likumi tiešā veidā nav vērsti uz šādas funkcijas veikšanu), kā arī grozījumi valsts budžetā, lai piešķirtu šai jaunajai

funkcijai pastāvīgu finansējumu. Tātad Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam tiktu paredzēta atsevišķa budžeta apakšprogramma „Valsts konkurētspējas novērtēšana, uzraudzība un veicināšana” resoram Ministru kabinets, paredzot attiecīgas ilgtermiņa saistības konkurētspējas novērtēšanas ciklam, kā arī likumā par Vidēja termiņa budžeta plānošanu paredzot atbilstošu finansējumu. Ik pa trīs gadiem Ministru prezidents pieprasītu finansējumu budžeta apakšprogrammai balstoties uz funkcijas deleģējuma līguma vai iepirkuma līguma nosacījumiem (līgumi būtu ar ilgtermiņa saistībām – uz vismaz 5 vai 10 gadiem).

Vispirms izstrādātais ziņojums tiktu prezentēts valdībai. Tālāk pārraudzības procesu iespējams eskalēt Saeimas līmenī, neaprobežojoties ar komunikācijas kampaņu. Par katru detalizēto konkurētspējas novērtējumu Ministru prezidentam būtu jāatskaitās Saeimā, kas savas kompetences ietvaros pieņemtu lēmumu par turpmākajiem pasākumiem konkurētspējas veicināšanai balstoties uz Ministru prezidenta ziņojuma. Būtiski, ka piedāvātajā variantā Saeima uzņemas atbildību pār valdības pārraudzību konkurētspējas veicināšanas pasākumu ieviešanā atbilstoši novērtējuma rekomendācijām. Saeima šai konkurētspējas jautājumu pārraudzībai varētu izmantot kādu no esošajām komisijām vai arī izveidot jaunu konkurētspējas komisiju. Šī Ministru prezidenta ziņošana par konkurētspējas novērtējumu rezultātiem varētu tikt organizēta tieši Saeimai vai arī šai komisijai. Diagrammā zemāk attēlots ziņojuma autoru piedāvātais konkurētspējas novērtēšanas un pārraudzības mehānisms, kā arī finansējuma piešķiršanas kārtība un secība, kas neizslēdz iespēju procesu organizēt arī citos veidos.

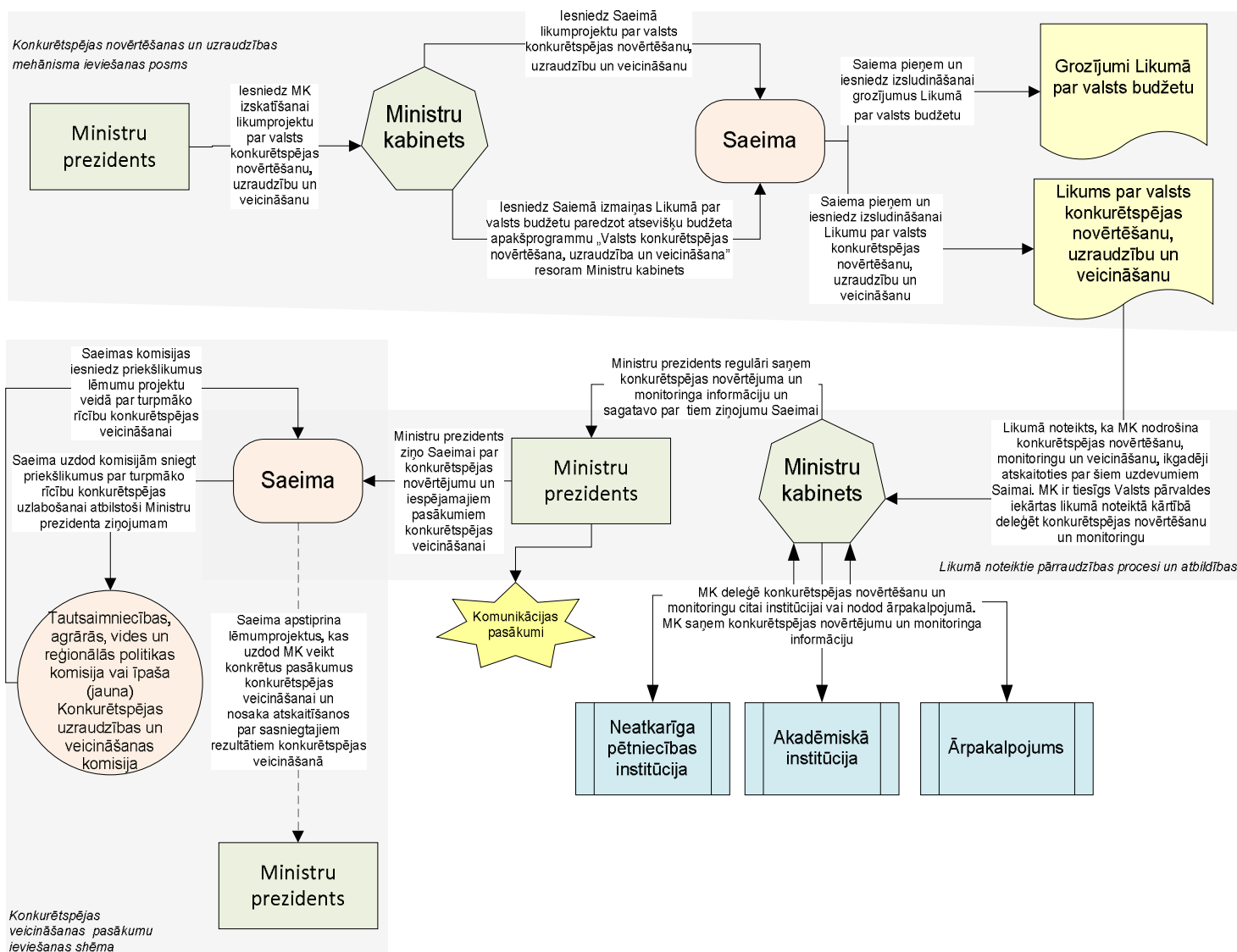

Diagramma 7 – Konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešana un procesa pārraudzība

Atkarībā no izvēlēta konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanas modeļa, zemāk tabulā apkopota nepieciešamā kapacitāte un resursi, kas būtu nepieciešami uzraudzības un ieviešanas posmā.

Tabula 18 – Nepieciešamā kapacitāte un sistēmiskās izmaiņas	
Nepieciešamie resursi	Kapacitātes nodrošināšanas soļi
Procesā nepieciešamie eksperti	▶ Valsts iestādēs esošā ekspertīze
Procesa nodrošināšanai nepieciešamie normatīvie akti (vai izmaiņas esošajos) vai nepieciešamā dokumentācija	▶ Konkurētspējas novērtēšanas, uzraudzības un veicināšanas likums. ▶ Grozījumi likumā par valsts budžetu. ▶ Deleģējuma vai iepirkuma līgums. ▶ Rīkojumi (piem., par komunikācijas kampaņu). ▶ Saeimas lēmumprojekti.
Procesi, kam nepieciešams paredzēt finansējumu	▶ Konkurētspējas veicināšanas pasākumu finansēšana – izmaiņas Likumā par valsts budžetu.

Jāpiebilst, ka šajā sadaļā uzskaitītie varianti nav vienīgās konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju ieviešanas iespējas. Pastāv iespējas, ka konkrētu konkurētspējas veicināšanas pasāku ieviešanu

Ministru prezidents uzdod ar Ministru prezidenta rīkojumu palīdzību. Būtiskākais konkurētspējas novērtējuma rekomendāciju sekmīgas ieviešanas faktors ir *politiskā griba un iniciatīvas uzņemšanās* konkurētspējas veicināšanas pasākumu īstenošanai. Tālāk būtiski ir šajā procesā iesaistīt sabiedrības un sociālo partneru pārstāvjus, kā arī izvērtēt iespēju izmantot Saeimu, kā atbalsta mehānismu konkurētspējas veicināšanas pasākumu ieviešanas pārraudzībā. Tomēr ārvalstu praksē šādi smagnēji konkurētspējas ieviešanas pārraudzības pasākumu modeļi nav novēroti – visbiežāk valdība uzņemas iniciatīvu visās valdībā pārstāvētajās nozarēs attiecīgi īstenojot konkurētspējas veicināšanas pasākumus atbilstoši konkurētspējas novērtējumu rekomendācijām.

1. Pielikums - Starptautiskās pieredzes un prakses analīze

Analizēto jomu pielikums

Zemāk redzamajā tabulā (Tabula 19) sniegts pārskats par datiem, kas apkopoti par konkurētspējas izpētes institucionālajiem modeļiem izvēlētajās valstīs. Pēdējā kolonnā apkopoti būtiskākie rezultāti un labākās prakses piemēri katrai no institucionālajām pazīmēm. 4. nodaļā sniegtie secinājumi un rekomendācijas ir balstīti uz šajā tabulā sniegto analīzi.

Ja informācija ir atzīmēta kā „Publiski nepieejama”, pētnieki ir apkopājuši un analizējuši šos datus, tomēr konfidencialitātes iemesli neļauj tos atklāt šajā ziņojumā.

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums												
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE	
Ziņojumu izstrādājošā institūcija												
Institūcijas nosaukums	Nacionālā Konkurētspējas Padome (NCC)	Āzijas Konkurētspējas Institūts (ACI)	Tartu Universitāte, Ekonomikas un Uzņēmējdarbības Vadības Fakultāte (pēc Igaunijas Attīstības Fonda pasūtījuma)	Konkurētspējas Fonds	Pasaules Ekonomikas izpētes institūts (WERI) Varšavas Ekonomikas Augstskolā	Čehijas Konkurētspējas Padome	Ražošanas un Tirdzniecības Ministrija	Nacionālā Konkurētspējas Padome	Jordānijas Nacionālā konkurētspējas observatorija	Pasaules Ekonomikas Forums	Efektīvas Pārvaldības Fonds	Institūciju nosaukumos visbiežāk ir ietverts: 1. Konkurētspējas <u>Padome</u> 2. Konkurētspējas <u>Centrs</u> 3. Konkurētspējas <u>Institūts</u> 4. Konkurētspējas <u>Observatorija</u>
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Publiska – valsts iestāde	Publiska – izglītības iestāde	Publiska – Valsts aģentūra (Igaunijas Attīstības Fonds)	Publiska – valsts aģentūra	Publiska - akadēmiska	Publiska nevalstiska organizācija	Valsts institūcija	Publiska – bezpeļņas organizācija	Publiska – valsts iestāde	Publiska – bezpeļņas organizācija	Privāta – bezpeļņas organizācija	1. Valsts iestāde (piem., ministrijai pakļauta aģentūra) 2. Institūts pie akadēmiskas organizācijas (piem., pētniecības institūts universitātē) 3. Ārpakalpojums (piem., akadēmiskai organizācijai vai privātajam sektoram) 4. Sadarbība starp privāto/ NVO un publiskajiem sektoriem
Institūcijas juridiskais regulējums	Partnerības 2000 līgums	Nezināms	Likums par Igaunijas Attīstības Fondu	Vienošanās starp Ekonomikas Ministriju un Ārlietu Ministriju par Enterprise Lithuania dibināšanu, Enterprise	Nezināmi	Akts. Nr. 248/1995, Akts Nr. 227/1997		Horvātijas Republikas valdības lēmums	Plānošanas un starptautiskās sadarbības ministrijas lēmums	Atrodas Šveices Federālās Padomes uzraudzībā	Likums par pilsoniskām apvienībām	1. Iestādes darbību regulē mātes iestādes statūti 2. Iestādes darbību regulē vienošanās starp ieinteresētajām pusēm (piem., vienošanās starp valsti un universitāti) 3. Pētījumu pasūta publiskā iepirkumā (kas ietver regulējošo

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE	
				Lithuania statūti							vienošanos) konkurētspējas pētījuma ilgtermiņa nodrošināšanai	
<i>Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi</i>	Publicēt ikgadējo Konkurētspējas ziņojumu un arī vairākus citus dokumentus	ACI cenšas sniegt ieguldījumu ekonomiskās izaugsmes un dzīves līmeņa uzlabošanā reģionā, organizējot kursus un pētījumus ar mērķi izprast politiskās un ekonomiskās attīstības ceļus. Tā arī uzņemas galveno ekonomisko klasteru pašreizējās konkurētspējas izvērtēšanas uzdevumus un sniedz ieguldījumu politikās izaugsmes paātrināšanai.	Attīstības fonda uzdevums ir stimulēt un atbalstīt pozitīvas izmaiņas Igaunijas ekonomikā	Enterprise Lithuania mērķis ir atbalstīt konkurētspējīgu uzņēmumu darbības uzsākšanu un attīstību Lietuvā un eksporta tirgos, piedāvājot apmācību, konsultācijas un partneru meklēšanas pakalpojumus, izmantojot efektīvu organizatorisko struktūru un partneru tīklu.	WERI Globālās politikas centrs veic globālās ekonomikas konkurētspējas pētījumus ar īpašu fokusu uz inovācijām	Amerikas Tirdzniecības kamera Čehijā apvieno vairāk nekā 1600 augstākos vadītājus un uzņēmumu īpašniekus, kuri pārstāv 450 kompānijas un aizstāv politikas, kas palielina Čehijas ekonomisko konkurētspēju	Ražošanas un Tirdzniecības Ministrija ir centrālā valsts administrācijas iestāde, kas atbildīga par preču apmaiņas jautājumiem, izņemot Zemkopības Ministrijas pakļautībā esošos jautājumus	Padomes vīzija ir darboties kā pārmaiņu veicinātājam, kas caur zināšanām, uzņēmējdarbību un inovācijām nostiprinās Horvātijas pozīcijas starp 15 viskonkurētspējīgākajām valstīm Eiropas Savienībā.	Ievērojot to, kā globalizācija maina Jordānijas un tās produktīvo klasteru konkurētspējas ainu, Konkurētspējas Observatorija nodrošina nozīmīgu zināšanas un datu materiālu Jordānijas valdībai un uzņēmējiem, kas tiem palīdz plānot un īstenot vīziju par konkurētspējīgu un pārtikušu Jordānijas ekonomiku.	Pasaules Ekonomikas Forums ir neatkarīga organizācija, kuras uzdevums ir uzlabot pasauli, iesaistot uzņēmējdarbības, politisko, akadēmisko un citus sabiedrības līderus globālo, reģionālo un nozaru darba plānu veidošanā.	Misija: palīdzēt uzlabot cilvēku dzīves, sniegt palīdzību politiku veidotājiem visos līmeņos, ekonomisko reformu un attīstības programmu sastādīšanā un ieviešanā, un veicinot publiskas debates par visnozīmīgākajiem attīstības izaicinājumiem, ar kuriem Ukrainai nākas saskarties.	Gūtās atziņas: 1. Konkurētspējas vērtēšanas institūcijām parasti viss – misija, vīzija un uzdevumi (MVU) ir labi definēti. 2. MVU tiek definēta institūcijas loma un galvenās darbības (piem., konkurētspējas ziņojuma vai citu pētījumu dokumentu sastādīšana) 3. MVU tiek definēta konkurētspējas vērtējumu mērķauditorija un izmantojums (piem., ziņojums izveidots valdībai un vēlāk tiek izmantots plānošanas dokumentos). 4. MVU ietver pieeju konkurētspējai un tās izpratni 5. MVU ietver institūcijas īstermiņa, vidējā un ilgtermiņa mērķus.
<i>Institūcijas izmērs</i>	26	12	16	37	6	8	Nezināms	26	5	327	21	Institūcijas izmērs ir atkarīgs no institūcijas darba apjoma. Kopumā visbiežāk tiek novēroti šādi rādītāji: - 1-3 cilvēki veido institūcijas vadību - 1-3 cilvēki ir institūcijas administrācija. - Pētnieku skaits ir atkarīgs no institūcijas darba apjoma - Pārvaldes institūciju izmērs (piem., padome) ir atkarīgs no institūcijas uzraudzībā iesaistīto pušu daudzveidības (piem., valdība, NVO, privātais sektors, u.c.)
<i>Institūcijas pārvaldes struktūra</i>	Valdes locekļi, konsultatīvā padome, sekretariāts	Direktors, Līdz- direktors, darbinieki, pētnieki, Konsultatīvais	Valde, kuru pārvalda Uzraudzības padome (pie Igaunijas Parlamenta) plus Neatkarīgo Investīciju	Ekonomikas Ministrija, Valde, Konsultatīvā padome	Institūts ir pilntiesīga Varšavas Ekonomikas Augstskolas	Valde – Izpilddirektors – Izpilddirektora vietnieks – darbinieki	Ministrs – Drošības un krīzes vadības, inspekciju un iekšējā audita departaments - 7	Padome, Sekretariāts	Direktors, Vecākais politikas pētnieks un Vecākie pētnieki dažādos sektoros	Fonda valde, priekšsēdētājs, izpilddirektors, vecākie direktori, direktori,	Direktors, darbinieki, Starptautiskā Konsultatīvā Padome	Institūcijas pārvaldes struktūra ir atkarīga no institūcijas funkcijām un juridiskā statusa. Parasti konkurētspējas vērtēšanas organizācijās dominē šādas iezīmes:

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE	
		panelis un Partneru fokusa grupa	Ekspertu Komiteja		Pasaules Ekonomikas fakultātes sastāvdaļa. Institūts ir iedalīts 5 organizatoriskās struktūrvienībās ar atsevišķiem pētījumu virzieniem.		Sektoru nodaļas			darbinieki	- Pārvaldes institūcija (piem., valde / padome, kas ietver dažādas ieinteresētās puses) - Konsultatīvā institūcija (piem., neatkarīga konsultatīvā komisija/ konsultatīvais panelis ar dažādu ekspertu piedalīšanos) - Institūcijas vadītājs (piem., direktors/ izpilddirektors) - Institūcijas vadītāja vietnieks (piem., direktora vietnieks/ līdz-direktors) - Pētnieki (piem., vecākie politikas pētnieki/ pētnieki/ pētniecības asistenti, utt.) - Sekretariāts (piem., administratīvie darbinieki)	
Izstrādes komanda: izmērs	26	12	23	9	>20	7	10	13	Nezināmi	6	4	6-23 – atkarībā no vērtējuma apjoma
Izstrādes komanda: pieredze	Ekonomisti, politologi, uzņēmēji, zinātnieki	Ekonomisti, akadēmiķi un pētnieki	Profesori, vecākie asociētie pētnieki, asociētie pētnieki un docenti + pētījumu asistenti	Ekonomista izglītība, praktiskā darba pieredze uzņēmējdarbībā, Winning Moves on the use of Benchmark Index sertifikāts	Profesori un citi WERI darbinieki ar ekonomikas PhD vai MSc grādu	Projektu vadība, statistiskā analīze, juridiskā analīze, ziņojuma sastādīšana	Akadēmiskie grādi ekonomikā, starptautiskajā tirdzniecībā vai uzņēmējdarbības vadībā	Ekonomisti (PhD.)	Nezināmi	Grādi ekonomikā, starptautiskajā attīstībā, uzņēmējdarbības vadībā, starptautiskajās attiecībās un politikas zinātnē, tirdzniecībā (PhD vai MSc)	Ekonomisti	Izstrādes komandas locekļiem parasti ir izglītība šādās zinātnēs: - ekonomika - politika - tiesības - dabas zinības Lielākajai daļai no iesaistītajiem ekspertiem ir PhD grāds attiecībā zinātnes laukā vai vismaz MSc grāds.
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Pārstāvji no dažādām valdības struktūrām	Starptautiskais Konsultatīvais Panelis, stratēģiskais partneris un citas partneru institūcijas (akadēmiķi un pētniecība)	Tartu Universitāte, Ekonomikas un Uzņēmējdarbības Vadības Fakultāte	Konsultanti no Ernst & Young Baltic	-	Tiek iesaistīts liels skaits privātā sektora juridisko konsultantu	Neviens	Eksperti no Starptautisko Attiecību Institūta (IMO) Zagrebā	ABICO consulting group	Eksperti no stratēģiskajiem partneriem, konsultāciju firmas	Divi eksperti no WEF un viens ārējais eksperts	Papildus eksperti parasti ietver konsultantus ar pieredzi konkrētajā nozarē un īpašus ekspertus vai ārējos konsultantus uzņēmējdarbības un konkurētspējas jautājumos. Vērtēšanas procesā bieži tiek iesaistīti arī vecākie uzņēmējdarbības aprindu pārstāvji.
Izstrādes komanda: mītnes zeme (vietējie/ ārvalstu	Tie izmantota vietējā pieredze	Tiek izmantota vietējā un ārvalstu pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze	Tiek izmantota ārvalstu pieredze un nodota vietējiem ekspertiem	Tie izmantota vietējā pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze un ārējie eksperti, kuri pārskata ziņojumu	Tie izmantota vietējā pieredze	Vietējā un ārvalstu pieredze	Tie izmantota ārvalstu pieredze	Lielākajā daļā gadījumu vietējie eksperti tiek izmantoti, ja vērtēšanas institūcija ir valsts institūcija (piem., saistīta ar valdību).

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums												
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE	
ekspertī)											Ārējā vai ārvalstu pieredze tiek izmantota vērtējumos, ko veic akadēmiskās institūcijas, ārpakalpojumu sniedzēji vai privātie uzņēmēji.	
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nezināmi	Nezināmi	Ziņojums tika veidots ciešā sadarbībā ar Tartu Universitātes ekspertiem, kuri sniedza konsultācijas par scenāriju veidošanas rīkiem, kas vēlāk tika izmantoti vairākos EDF prognožu projektos	Konkurētspējas vērtēšanas tehnoloģijas, metodes un pieredze pamazām tiek nodota no Ernst & Young Baltic pie Enterprise Lithuania	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	FEG ir izgājuši divus apmācību kursus WEF centrālajā birojā Ženēvā – vienu 2008. un otru 2011. gadā. FEG pārstāvjiem tika nodrošināta pilnīga metodoloģija no datu vākšanas līdz Ziņojuma sastādīšanai.	Zināšanu nodošana tiek nodrošināta, ja sākotnējā konkurētspēju vērtēšanas modeļa izstrādes periodā tiek izmantota ārējo konsultantu know-how. Tad tiek ieviesta zināšanu par konkurētspējas modeļa un institūcijas attīstību un darbības organizāciju nodošana jaunās institūcijas pastāvīgajiem darbiniekiem.	
Ziņojuma raksturīgās pazīmes												
Biežums	Ikgadēji ziņojumi	Nezināmi	Vienreizējs	Pēc pieprasījuma	Ikgadēji	Ikgadēji	Vienreizējs	Ik pa 2 gadiem	Ikgadēji	Vienreizējs	Ikgadēji	Visizplatītākā pieeja ir ikgadējs konkurētspējas vērtējums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Angļu	Angļu	Angļu, igauņu, krievu	Lietuviešu, angļu	Angļu, poļu	Angļu	Čehu	Angļu, horvātu	Angļu	Angļu, krievu	Angļu, ukraiņu, krievu	Ziņojums parasti tiek publicēts angļu un vietējā valodā
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	13	3	1	~200	26	1	1	4	2	1	3	
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Elektroniska versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāta versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Elektroniski	Elektroniski	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Ziņojumi tiek izplatīti tiešsaistē elektroniskā formātā (pdf) un dažreiz arī drukātā veidā. Ziņojumi ir bezmaksas un pieejami sabiedrībai.
Ziņojumu profils (piem.)	Atskaites punktu analīze +	Atskaites punktu analīze	Akadēmisks pētījums	Uz mikro un uzņēmumiem	Atskaites punktu analīze +	Uz sabiedriskajām attiecībām balstīts	Atskaites punktu analīze +	Akadēmisks pētījums	Atskaites punktu analīze + konkrētas	Atskaites punktu analīze +	Atskaites punktu analīze +	Akadēmiskie ziņojumi, kas balstīti uz starptautisko atskaites punktu

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE
<i>akadēmisks, padziļināts, kritisks, utt.)</i>	konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.			fokusēts	konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.		nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	analīzi konkrētai valstij ir raksturīgāki līdz 13 pētnieku lielām komandām un akadēmiskajām institūcijām. Detalizētāka analīze, kas ietver atskaites punktus, kā arī konkrētu nozaru vai to sektoru atsevišķu analīzi, ir tipiska izpētes komandām, kuru sastāvā ir vairāk nekā 20 darbinieki; šādas iestādes parasti ir
<i>Ziņojuma datu un informācijas avoti</i>	OECD, ES, ANO, SVF, PTO un specializētās starptautiskās konkurētspējas iestādes	Dažādi starptautiskie vērtējumi un datu bāzes, Vjetnamas valdības un ārvalstu institūciju statistika un dati, analīzes un ziņojumi.	Starptautiskās un nacionālās pētniecības un publiskās institūcijas	Finansu, procesu, mācību un izaugsmes, kā arī klientu dati no uzņēmumiem un atskaites punkti no atskaites punktu indeksa.	Statistikas dati (nacionālie un starptautiskie) un citi pieejamie akadēmiskie avoti	Eurostat un nacionālie statistikas biroji, OECD, ECB, SVF, Pasaules Banka, The Global Competitiveness Report un World Competitiveness Yearbook	EUROSTAT, OECD, CzechTrade, Pasaules Banka, Pasaules Ekonomikas Forums, Economist Intelligence Unit, Eiropas Komisija, Transparency International	Dažādi starptautiskie un nacionālie ekonomikas un statistikas pārskati, kā arī attiecīga akadēmiskā literatūra	Dažādas nacionālās un starptautiskās datu bāzes, publisko un privāto sektoru avoti	Dažādas nacionālās un starptautiskās datu bāzes, publisko un privāto sektoru avoti	WEF, Valsts Statistikas Komiteja Konkurētspējas vērtēšanas informācijas avoti parasti ietver dažādas nacionālās un starptautiskās datu bāzes, publiskā un privātā sektora avotus, kas ietver: - Eurostat - nacionālie statistikas biroji - OECD - ECB - SVF - Pasaules banka - Pasaules Ekonomikas Forums - Economist Intelligence Unit - Eiropas Komisija - IMD World Competitiveness Yearbook - Global Entrepreneurship Monitor
<i>Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes</i>	NCC izmanto konkurētspējas piramīdu, lai ieskicētu ietveru, kurā tā vērtē Īrijas konkurētspēju	Ziņojumā tiek izmantots Maikla Portera izstrādātais konkurētspējas ietvars – plaši izmantojot Jaunos Globālās Konkurētspējas Rādītājus (New Global Competitiveness Indices - 'New GCIs')	Intervijas, literatūras apskats, statistiskā analīze, scenāriju veidošana, praktisko gadījumu analīze	Atskaites punktu indeksu datu bāze no Winning Moves Ltd	Konkurētspējas vērtējums, izmantojot dažādus indeksus, dzīves līmeņa vērtējumus un pozīciju ārējās ekonomiskajās attiecībās (ko mēra RCA indekss un FDI Pievilcības indekss); katru gadā ziņojumam ir atšķirīga papildus fokusa nozare.	Ekonomiskās politikas analīze ir sadalīta sešās nozārēs: vispārējā, likumdošanas ietvars, publiskā pārvalde, fiziskā infrastruktūra, cilvēkresursi un fiskālā/ monetārā politika	Tiek pieņemta Pasaules Ekonomikas Foruma metodoloģija	Tiek izmantota konkurētspējas piramīdas analīze	Ziņojums ir daļa no kopējiem centieniem veidot izpratni par ekonomikas izaugsmi ietekmējošajiem faktoriem un veidiem, kā veiksmīgi atbalstīt uzņēmējdarbības vidi un uzlabot Jordānijas globālo konkurētspējas situāciju.	Krievijas salīdzinājums ar citām valstīm, kuras bijušas veiksmīgākas, palielinot ienākumu līmeni un piedāvājot ekonomiskās konkrētās pētījumu jomās (piem., likumdošanas ietvars, valsts pārvalde, fiziskā infrastruktūra, cilvēkresursi un fiskālā/ monetārā politika)	Izmanto WEF īkgađējā Globālā konkurētspējas ziņojuma metodoloģiju Konkurētspējas novērtēšanas metodes būtiski atšķiras starp valstīm. Dažas no valstīm izmanto Maikla Portera izstrādāto konkurences ietvaru; dažos gadījumos tiek izmantotas tiešsaistes atskaišu punktu datu bāzes (specializētie rīki - piem. IMD, WEF). Analīze parasti tiek iedalīta konkrētās pētījumu jomās (piem., likumdošanas ietvars, valsts pārvalde, fiziskā infrastruktūra, cilvēkresursi un fiskālā/ monetārā politika)
<i>Analīzes apjoms</i>	Statistisko rādītāju kopums par Īrijas	Analīze tiek aprobežota ar	Igaunijas ekonomikas starptautiskās	Noteikta uzņēmumu skaita	Ziņojumos tiek analizēti Polijas	Ziņojuma apjoms tiek ierobežots ar	Pētījumā tiek norādītas jomas,	Makroekonomiskā ietvara, analīze,	Analīze tiek veikta par konkrētiem	Ziņojumā iekļauti detalizēti	Ukrainas konkurētspējas Analīzes apjoms parasti aprobežojas ar šādiem aspektiem:

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE
	konkurētspējas sasniegumiem attiecībā pret 18 atlasītām ekonomikām un OECD-28 un Eiro zonas-16 vidējiem rādītājiem	šādiem rādītājiem: labklājība, vienlīdzība un ekonomiskās attīstības pasākumi, tirdzniecība, investīcijas, inovācijas un uzņēmējdarbība, institūcijas, makroekonomikas politika, uzņēmējdarbības vide, klasteru dinamisms un uzņēmumu attīstības līmenis.	konkurētspējas analīze, izmantojot vispārējo makroekonomisko datu salīdzinājumu. Papildus – dažu uzņēmumu un ekspertu aptauja par to, kā tie vērtē valsts konkurētspēju.	konkurētspējas analīze. Analīze tiek balstīta uz tiek balstīta uz fidzsvartās vadības kartes koeficientu atskaites punktiem.	konkurētspējas sasniegumi pret citām Eiropas Savienības valstīm, it īpaši jaunajām ES dalībvalstīm un Polijas galvenajiem tirdzniecības partneriem.	vērtību piešķiršanu tam, kā valsts politika ietekmē konkurētspēju.	kurās Čehijas vērtējums starptautiskā salīdzinājumā ir bijis viszemākais (ar uzsvaru uz ES).	Konkurētspējas faktoru aptauja Horvātijā par konkurētspējas sarakstiem un eksporta konkurētspēju	sektoriem: farmācija, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tūrisms, medicīnas tūrisms, augstākā izglītība, bankas, apdrošināšana, gaļas pārstrāde	Krievijas un salīdzināmo ekonomiku profilu, sniedzot pārskatu par rezultātiem pa visiem Globālajā konkurētspējas indeksā iekļautajiem rādītājiem.	ziņojumā iekļautais ekonomiskās attīstības monitorings sedz nacionālās un reģionālās ekonomikas.	- valsts statistisko rādītāju salīdzinājums ar konkrētām izvēlētām ekonomikām - atskaites punktu noteikšana un salīdzinājums ar konkrētu indikatoru kopas vēsturiskajiem datiem (piem., labklājība, vienlīdzība un ekonomiskās attīstības pasākumi, tirdzniecība, investīcijas, inovācijas un uzņēmējdarbība, institūcijas, makroekonomikas politika, uzņēmējdarbības vide, klasteru dinamisms un uzņēmumu attīstības līmenis, u.c.) - valsts galveno ražošanas vai tirdzniecības sektoru analīze (piem., farmācija, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tūrisms, medicīnas tūrisms, augstākā izglītība, bankas, apdrošināšana)
Pārvaldība												
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	Taoiseach – Īrijas Ministru prezidents	Vice-Premjers	Igaunijas Attīstības Fonds	Enterprise Lithuania (Ekonomikas Ministrijai pakļauta aģentūra)	Nav	Amerikas Tirdzniecības Palāta Čehijā	Ražošanas un Tirdzniecības Ministrija	Horvātijas Republikas valdība	Plānošanas un Starptautiskās Sadarbības Ministrija	Pasaules Ekonomikas Forums	Efektīvas Pārvaldības Fonds	Parasti konkurētspējas vērtējumus pasūta šādas institūcijas: - Ministru prezidents - Valdība - Ekonomikas vai/ un tirdzniecības ministrs - Valdības aģentūra (piem., attīstības aģentūra) - privātais sektors
Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss?	Pasūta Ministru prezidents	Ierosina Vice- Premjers	Tartu Universitātes pētniecības grupa pasūtījumu saņēma uzreiz, pamatojoties ar tās pieredzi un iepriekšējo darbu R&D (izpētes un izstrādes) darba pētījumos sabiedrības interesēs	Ziņojumu piedāvā Atskaites punktu indekss (no Winning Moves Ltd) un Enterprise Lithuania	Nav	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	FEG uzskatīja WEF Globālās konkurētspējas ziņojumus par pilnīgu un ilgtermiņa pētījumu, un nolēma izveidot tādu arī Ukrainas reģioniem, lai tie iegūtu kvalitatīvu	Konkurētspējas vērtējuma piegādātājs parasti tiek izvēlēts ar atvērtu pieprasījumu no pasūtītājas institūcijas vai pasūtītājas institūcijas pieņemtajā kārtībā.

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums												
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE	
										analītisko materiālu un lēmumu pieņemšanas bāzi.		
<i>Noteikumi</i>	Padome pati nosaka savu darba kārtību saskaņā ar tās darbības noteikumiem	Nezināmi	11 lpp. gari darbības noteikumi		n.a.	n.a.	Nezināmi	Nezināmi	n.a.	n.a.	Konsultāciju atbalsta metodoloģijas atjauninājums Datu pārskats indeksa aprēķināšanai (2008-2010). Līdzdalība publiskajās Konkurētspējas ziņojuma prezentācijās.	Lielākajā daļā gadījumu, pasūtīt konkurētspējas vērtējumu, netiek uzstādīti īpaši darba izpildes noteikumi, izņemot vispārējos institūcijas darbu regulējošos noteikumus, kuros noteikts organizācijas pienākums veikt vērtēšanu. Iekšējos noteikumos parasti ietverta atsevišķu ziņojuma daļu vai uzdevumu deleģēšana atsevišķiem pētniekiem.
Finanses												
<i>Finansējuma avots</i>	Valsts budžets	Nezināmi	Igaunijas Attīstības Fonds	Enterprise Lithuania (Ekonomikas Ministrijas aģentūra)	Varšavas Ekonomikas Augstskola, publisko pētījumu granti	Amerikas Tirdzniecības Palāta Čehijā, Britu Tirdzniecības Palāta Čehijā, Vācijas – Čehijas Rūpniecības un Tirdzniecības Palāta, Ziemeļvalstu Tirdzniecības Palāta Čehijā	Rūpniecības un Tirdzniecības Ministrija	Horvātijas Republikas valdība, Horvātijas Darba Devēju Asociācija, Horvātijas Tirdzniecības Palāta	Plānošanas un Starptautiskās Sadarbības Ministrija	Sberbank un WEF	Efektīvas Pārvaldības Fonds	Dažādie finansējuma avoti ietver: - valsts budžets - akadēmiskās institūcijas budžets - privātā sektora ieguldījums
<i>Gada budžets/ institūcijas izmaksas (par publikāciju un uz vienu darbinieku, ja iespējams)</i>	Nezināmi	Publiski nepieejama	Publiski nepieejama	Publiski nepieejama	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Publiski nepieejama	Nezināmi	Nezināmi	Publiski nepieejama	Vērtējumu nodrošināšanās vai pasūtītājas institūcijas gada budžets parasti pārsniedz 1 milj. EUR.
<i>Vērtējuma izmaksas</i>	Nezināms	Publiski nepieejamas	Publiski nepieejamas	Publiski nepieejamas	Nezināmas	Nezināmas	Publiski nepieejamas	EUR 25,000	Nezināmas			Izmaksas svārstās no EUR 2,800 (uzņēmumu vērtējumi) līdz vairāk nekā EUR 100,000 par vērtējumu – atkarībā no analīzes apjoma, izmēriem un ar tajā iesaistīto

Tabula 19 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: kopsavilkums												
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	REZULTĀTU KOPSAVILKUMS UN LABĀKĀ STARPTAUTISKĀ PRAKSE
												ekspertu izmaksu profilu
Ietekme												
Iestādes, kas izmanto ziņojuma secinājumus (mērķa auditorija)	Ministru prezidenta birojs, valdība, uzņēmumi, sabiedrība kopumā (netieši)	Nezināmas	Igaunijas Attīstības Fonds, Igaunijas Parlaments, Igaunijas valdība	Konkurētspējas vērtējumu pasūtītājas kompānijas	Sabiedrība kopumā un eksperti	Sabiedrība kopumā	Iekšējais dokuments, citu ministriju un publisko iestāžu izmantošanai	Ziņojums ir paredzēts lēmumu pieņēmējiem publiskajos un uzņēmējdarbības sektoros, profesionāliem un sabiedrībai kopumā, un institūcijām, kuras ietekmē Horvātijas konkurētspējas tendences	Plānošanas un starptautiskās sadarbības ministrija	Sabiedrība kopumā.	Sabiedrība kopumā. Valdība	Konkurētspējas ziņojumus parasti izmanto valdība, privātais sektors, pētnieki un sabiedrība kopumā (no plašsaziņas līdzekļiem).
Vērtējumam sekojošās darbības (pie., diskusijas, politiku projekti, u.c.)	Rekomendācijas par budžeta prioritātēm un citām ar politiku saistītām darbībām	Konkurētspējas vērtējums ir pamats politikas veidošanai un galvenajos politikas dokumentos noteikto vīziju un virzienu paplašināšanai un atbalstam vidējā un ilgtermiņa stratēģiju un attīstības plānu kontekstā.	Attīstības forums	Stratēģijas darba sesija ar kompānijām, kurām tiek sniegta detalizēta to konkurētspējas analīze	Ikgadējās konkurētspējas konferences	Čehijas Konkurētspējas padome – interneta forums, lai apspriestu un virzītu ekonomikas politikas uzlabojumus	Prezentācijas Tirdzniecības palātai un citām interešu grupām (SME asociācija un citas). Preses konference un paziņojumi presei. Tiek izmantots kā pamata dokuments citiem dokumentiem.	Nezināmi	Nezināmi	Ziņojuma prezentēšana Vīnē un Sanktpēterburgā	Fonds sniedz regulāras publiskas prezentācijas un organizē atvērtas diskusijas par Ukrainas, tās reģionu un pilsētu konkurētspējas stāvokli.	Konkurētspējas vērtējumam sekojošās darbības var ietvert: - rekomendāciju izstrādi par budžeta prioritātēm un citām ar politiku saistītām darbībām - Debates un diskusijas par konkurētspēju tam veltītos forumos un konferencēs - Stratēģiju darba sesijas ar uzņēmumiem par to individuālās konkurētspējas uzlabošanu - interneta platformas, kas veicina debates par ziņojumā ietvertajiem secinājumiem tiešsaistes kopienas vidē

Datu pielikums

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
Ziņojumu izstrādājošā institūcija											
Institūcijas nosaukums	Nacionālā Konkurētspējas Padome (NCC)	Āzijas Konkurētspējas Institūts (ACI)	Tartu Universitāte, Ekonomikas un Uzņēmējdarbības Vadības Fakultāte (pēc Igaunijas Attīstības Fonda pasūtījuma)	Konkurētspējas Fonds	Pasaules Ekonomikas izpētes institūts (WERI) Varšavas Ekonomikas Augstskolā	Čehijas Konkurētspējas Padome	Ražošanas un Tirdzniecības Ministrija	Nacionālā Konkurētspējas Padome	Jordānijas Nacionālā konkurētspējas observatorija	Pasaules Ekonomikas Forums	Efektīvas Pārvaldības Fonds
				Izveidots pie Enterprise Lithuania - Ekonomikas Ministrijas aģentūras un Ārlietu Ministrijas sadarbībā ar Ernst & Young Baltic		Pārvalda Amerikas Tirdzniecības Palāta Čehijā un atbalsta Britu Tirdzniecības Palāta Čehijā, Vācijas-Čehijas Rūpniecības un Tirdzniecības Palāta, Nīderlandes-Čehijas Tirdzniecības Palāta, Ziemeļvalstu Tirdzniecības Palāta Čehijā	Pirmo konkurētspējas ziņojumu MIT sastādīja un izlaida 2011. gadā. Otro ziņojumu veidoja valdības Nacionālā Ekonomikas Padome. Otrais ziņojums bija paplašināts pirmais ziņojums, izmantojot to pašu metodoloģiju un līdzīgas nodaļas. Pašreizējais (trešais) ziņojums, tā sauktais „Konkurētspēja 2012 – 2020” ir balstīts uz iepriekšējiem diviem ziņojumiem, nosakot mērķus un to izpildes termiņus 2012.-2020. gados. Ziņojums šobrīd atrodas sabiedriskās apspriešanas procesā, kas ir daļa no tā juridiskās izstrādes.		Sadarbībā ar Eirāzijas Konkurētspējas Institūtu un Stratēģijas Partneru Grupu	Ukrainas un tās reģionu konkurētspējas izpētes projektu ievieš Fonds partnerībā ar Pasaules Ekonomikas Forumu (WEF)	
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Publiska – valsts iestāde	Publiska – izglītības iestāde	Publiska – Valsts aģentūra (Igaunijas Attīstības Fonds)	Publiska – valsts aģentūra	Publiska - akadēmiska	Publiska nevalstiska organizācija	Valsts institūcija	Publiska – bezpeļņas organizācija	Publiska – valsts iestāde	Publiska – bezpeļņas organizācija	Privāta – bezpeļņas organizācija

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums										
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
	Izveidota 1997. gadā pie Forfās – Īrijas politikas konsultatīvās padomes uzņēmējdarbības, tirdzniecības, zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju jomā – aģentūra pie Uzņēmējdarbības, Tirdzniecības un Nodarbinātības Ministrijas (nodrošina administratīvo, pētniecības un sekretariālo kapacitāti)	To finansē Singapūras Nacionālā Universitāte – no valsts līdzekļiem finansēta institūcija	Igaunijas Attīstības Fonds ir Parlamenta dibināta valsts aģentūra. Tartu Universitāte ir publiska juridiskā persona.		1991.gadā WERI ieguva zinātniskas un akadēmiskas vienības statusu, un kļuva par Varšavas Ekonomikas Augstskolas Pasaules Ekonomikas Fakultātes pilntiesīgu sastāvdaļu	AmCham ir ASV Tirdzniecības Palātas biedrs un Eiropas Amerikas Tirdzniecības Palātu Padomes (ECACC) biedrs. Palāta ir bezpeļņas, nevalstiska organizācija, kas pārstāv 450 kompānijas.	Padome ir neatkarīga konsultatīva institūcija, ko veido 23 biedri un četras pamata interešu grupas – uzņēmējdarbības sektors, valdība, arodbiedrības un akadēmiskā kopiena			
Institūcijas juridiskais regulējums	Partnerības 2000 likums	Nezināms	Likums par Igaunijas Attīstības Fondu	Vienošanās starp Ekonomikas Ministriju un Ārlietu Ministriju par Enterprise Lithuania dibināšanu, Enterprise Lithuania statūti	Nezināmi	Akts Nr. 248/1995, Akts Nr. 227/1997	Horvātijas Republikas valdības lēmums	Plānošanas un starptautiskās sadarbības ministrijas lēmums	Atrodas Šveices Federālās Padomes uzraudzībā	Likums par pilsoniskām apvienībām
	Īrijas valdība 1997. gada maijā kā daļu no Partnerības 2000 Sociālās partnerības likuma. Nacionālā Konkurētspējas Padome (NCC) tika izveidota ar 1997. gada 2. maija valdības lēmumu. Tai nav likumdošanā nostiprināta regulējuma.		Igaunijas Attīstības Fonda darbību regulē likums par Igaunijas Attīstības Fondu un publiskās tiesības. Attīstības Fonds ir reģistrēts valsts un pašvaldību aģentūru valsts reģistrā. Tartu Universitāte ir publisko tiesību juridiska persona, kas darbojas saskaņā ar Igaunijas Republikas Konstitūciju, Igaunijas Republikas likumu par Tartu Universitāti, Igaunijas Republikas likumu Par universitātēm, kā arī Universitātes statūtiem un citiem universitātes iekšējiem			Fondi un fondu finanses atbilst Aktam nr. 227/1997 Par fondiem un fondu finansēm, ar turpmākajiem šī akta grozījumiem un papildinājumiem. Vispārējā labumu kompānijām jāievēro Akts Nr. 248/1995 ar turpmākajiem šī akta grozījumiem un papildinājumiem.	Padome tika izveidota 2002. gada februārī pēc Horvātijas uzņēmēju un Horvātijas Darba Devēju Asociācijas iniciatīvas saskaņā ar Horvātijas Republikas valdības lēmumu.	Jordānijas Nacionālo Konkurētspējas Komandu (JUNCT) 1997. gadā izveidoja Plānošanas un Starptautiskās Sadarbības Ministrija (MoPIC)		

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	
			dokumentiem.								
<i>Institūcijas misija, vizija un izdevumi</i>	Publicēt ikgadējo Konkurētspējas ziņojumu un arī vairākus citus dokumentus	ACI cenšas sniegt ieguldījumu ekonomiskās izaugsmes un dzīves līmeņa uzlabošanā reģionā, organizējot kursus un pētījumus ar mērķi izprast politiskās un ekonomiskās attīstības ceļus. Tā arī uzņemas galveno ekonomisko klasteru pašreizējās konkurētspējas izvērtēšanas uzdevumus un sniedz ieguldījumu politikās izaugsmes paātrināšanai.	Attīstības fonda uzdevums ir stimulēt un atbalstīt pozitīvas izmaiņas Igaunijas ekonomikā	Enterprise Lithuania mērķis ir atbalstīt konkurētspējīgu uzņēmumu darbības uzsākšanu un attīstību Lietuvā un eksporta tirgos, piedāvājot apmācību, konsultācijas un partneru meklēšanas pakalpojumus, izmantojot efektīvu organizatorisko struktūru un partneru tīklu.	WERI Globālās politikas centrs veic globālās ekonomikas konkurētspējas pētījumus ar īpašu fokusu uz inovācijām	Amerikas Tirdzniecības kamera Čehijā apvieno vairāk nekā 1600 augstākos vadītājus un uzņēmumu īpašniekus, kuri pārstāv 450 kompānijas un aizstāv politikas, kas palielina Čehijas ekonomisko konkurētspēju	Ražošanas un Tirdzniecības Ministrija ir centrālā valsts administrācijas iestāde, kas atbildīga par preču apmaiņas jautājumiem, izņemot Zemkopības Ministrijas pakļautībā esošos jautājumus	Padomes vizija ir darboties kā pārmaiņu veicinātājam, kas caur zināšanām, uzņēmējdarbību un inovācijām nostiprinās Horvātijas pozīcijas starp 15 viskonkurētspējīgākajām valstīm Eiropas Savienībā.	Ievērojot to, kā globalizācija maina Jordānijas un tās produktīvo klasteru konkurētspējas ainu, Konkurētspējas Observatorija nodrošina nozīmīgu zināšanas un datu materiālu Jordānijas valdībai un uzņēmējiem, kas tiem palīdz plānot un īstenot vīziju par konkurētspējīgu un pārtikušu Jordānijas ekonomiku.	Pasaules Ekonomikas Forums ir neatkarīga organizācija, kuras uzdevums ir uzlabot pasauli, iesaistot uzņēmējdarbības, politisko, akadēmisko un citus sabiedrības līderus globālā, reģionālā un nozaru darba plānu veidošanā.	Misija: palīdzēt uzlabot cilvēku dzīves, sniežot palīdzību politiku veidotājiem visos līmeņos, ekonomisko reformu un attīstības programmu sastādīšanā un ieviešanā, un veicinot publiskas debates par visnozīmīgākajiem attīstības izaicinājumiem, ar kuriem Ukrainai nākas saskarties.
	Nacionālajai Konkurētspējas Padomei konkurētspējas mērķis ir nodrošināt Īrijas iedzīvotājiem iespēju uzlabot savu dzīves līmeni un dzīves kvalitāti. NCC uzdevumi ir publicēt ikgadējo Konkurētspējas ziņojumu un arī vairākus citus dokumentus, atskaite un ziņojumus par dažādiem Īrijas konkurētspējai nozīmīgiem jautājumiem. Padomes funkcijas: - sagatavot un iesniegt valdībai ikgadējo	Misija: 1. Veikt pētījumus, kas rada analītiskus politikas vērtējumus ASEAN valdībām galveno ekonomikas klasteru attīstībai. 2. Izveidot institucionālo kapacitāti reģionā konkurētspējas projektu veikšanai 3. Kļūt par centrālo konkurētspējas informācijas repozitoriju reģionā neatkarīgu forumu publikajiem un privātajiem sektoriem konkurētspējas jautājumu apspriešanai 5. Nodrošināt	Attīstības Fonda mērķis ir stimulēt un atbalstīt pozitīvas izmaiņas Igaunijas ekonomikā, dodot ieguldījumu ekonomikas modernizācijā, nodrošinot eksporta pieaugumu un jaunu darbavietu veidošanu ar prasībām par augstu kvalifikāciju. Attīstības Fonds atbalsta plašāku informētību par inovācijām, inovatīvu biznesa ideju rašanos un uzņēmējdarbības paplašināšanos sabiedrībā kopumā.	Vizija: iegūt atpazīstamību starp mūsu klientiem un partneriem kā visprofesionālākajai uzņēmējdarbību veicinošajai Lietuvas aģentūrai.	Institūta misija ir ierosināt un veikt globālās ekonomikas un starptautisko ekonomisko un finansiālo attiecību izpēti. Globālās Politikas Centra pētniecības jomas ietver: - Lisabonas stratēģiju un tās ieviešanu ES un Polijā, ieskaitot: - Barselonas mērķi, Nacionālās Attīstības Programmu 2007-2013, Polijas ekonomikas sektoru, to konkurētspējas un inovativitātes, Nacionālo inovācijas sistēmu un inovācijas politikas pārskatu; - starptautiskās politiskās attiecības;	Ministrijai ir šādi uzdevumi: - koordinēt likumdošanas sagatavošanu un Eiropas tiesību ieviešanu Ministrijas pilnvaru ietvaros; - koordinēt Čehijas ārvalstu tirdzniecības politiku attiecībā uz atsevišķām valstīm; - noslēgt divpusējos un daudzpusējos ekonomiskos līgumus, ieskaitot līgumus par pārtikas precēm; - uzturēt komerciālo un ekonomisko sadarbību ar EK, EFTA, OECD, PTO un citām starptautiskajām organizācijām un starptautiskajām grupām;	Padomes darba mērķis ir stiprināt dialogu, partnerību un vienprātību par politikām un programmām, kas kalpo ekonomiskās un sociālās konkurētspējas palielināšanai, ilgtspējīgai izaugsmei un Horvātijas pilsoņu labklājības paaugstināšanai. Padomes mērķi ir vienkārši, fokusēti un tūlītēji: - darboties, lai paaugstinātu Horvātijas ekonomikas konkurētspēju - sagatavot Horvātiju pievienošanai Eiropas Savienībai	Speciālie mērķi ietver: - nodrošināt vērtīgu informāciju publiskajam sektoram visaptverošu indikatoru, datu un analīzes formā par komplicēto faktoru kopumu, kuri nosaka konkurētspēju - darboties kā aktuālo jautājumu un tendenču privātajā sektorā komunikācijas centram un ekonomiskās attīstības šķēršļu identificētajam - izveidot stabilu bāzi publiskajai – privātajai – partnerībai, kas			

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	
	Konkurētspējas ziņojumu, norādot galvenos izaicinājumus, ar ko nāksies saskarties Īrijas uzņēmējiem vidējā termiņā un darbam ar tiem ieteicamo politisko rīcību. - Publicēt ikgadējo Konkurētspējas ziņojumu, aplūkojot un novērojot starptautiskā uzņēmējdarbības sektora konkurētspēju Īrijā un pēc vajadzības sagatavot arī citus ziņojumus par konkurētspējas jautājumiem ar ieteicamajiem pasākumiem konkurētspējas uzlabošanai. - Laiku pa laikam pildīt citas tādas funkcijas, kādas tam varētu uzticēt Ministru prezidents vai Uzņēmējdarbības, Nodarbinātības un Inovāciju Ministrs.	apmācību un rīkus konkurētspējas attīstīšanai Vīzija: 1. Būt par Āzijas idejisko līderi konkurētspējas jautājumos, kas tiktu augstu vērtēti par tā stratēģiskajiem, analītiskajiem un politiskajiem uzskatiem Āzijas valstu ekonomiku izaugsmes veicināšanā 2. Būt par ASEAN konkurētspējas pētniecības iestāžu tīkla koordinātoru.			- globālo menedžmentu; - galvenos globālās ekonomikas izaicinājumus, ko rada globālie nemieri; - globālās politikas struktūru un tās sadarbību ar globalizācijas procesiem; - Ziemeļu – dienvidu attiecības.	kontrolēt un administrēt ar licenču režīma piemērošanu saistītās aktivitātes ārvalstu ekonomisko attiecību sfērā, izmeklēt importēto produktu dubultas izmantošanas nolīgumu un veikt pasākumus, lai aizsargātos pret šādu produktu importu. - uzraudzīt inspekciju veikšanu patērētāju tiesību aizsardzības un enerģētikas, proves un dārgmetālu, ieroču un municijas testēšanas nozarēs	- padarīt Horvātiju par vienu 40 viskonkurētspējīgākām ekonomikām pasaulē pirms kļūšanas par Eiropas Savienības dalībvalsti	vērsta uz koriģējošo darbību ieviešanu Jordānijas ekonomikas un vietējā sektora ilgtermiņa attīstībai un konkurētspējas uzlabošanai. - darboties kā agrīnās brīdināšanas sistēmai, kas brīdina galvenos lēmumu pieņēmējus par gaidāmajām ekonomikas izmaiņām un/ vai lēmumu sazarojumiem. - pārņemt noteiktu ar konkrētiem jautājumiem saistītu nozaru un/ vai apakšnozaru izpēti un izmeklēšanu - noteikt atskaites punktus Jordānijas konkurētspējai pret reģionālo un starptautisko ekonomisko konkurētspēju.			
institūcijas izmērs	26	12	16	37	6	8	Nezināmi	26	5	327	21
	15 padome – nepilna laika, 7 konsultanti – nepilna laika, 4 pētnieki un administrācija – pilna laika	7 darbinieki – pilna laika+ 5 pētnieki – nepilna laika	Igaunijas Attīstības Fondam ir 16 darbinieki		Globālās Politikas Centra darbinieki: Prof. Dr Hab. Marzena A. Weresa (Pasaules Ekonomikas Izpētes Institūta direktore), Prof. Zw. Dr Hab. Janusz Gołębiowski,	Darbinieku skaits - 8 Valde - 17		Sekretariāts 3 (Ģenerālsēkretārs, Pētniecības asistents, korespondētāji,locekļi s), 23 padomes locekļi no dažādām interešu grupām: ekonomika, valdība,	Direktori - pētnieki		

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	
					Dr Oskar Kowalewski, Mgr Marcin Gomułka un 2 personas kā biroja darbinieki		arodbiedrības, zinātne un izglītība)				
<i>Institūcijas pārvaldes struktūra</i>	Valdes locekļi, konsultatīvā padome, sekretariāts	Direktors, Līdz-direktors, darbinieki, pētnieki, Konsultatīvais panelis un Partneru fokusa grupa	Valde, kuru pārvalda Uzraudzības padome (pie Igaunijas Parlamenta) plus Neatkarīgo Investīciju Ekspertu Komiteja	Ekonomikas Ministrija, Valde, Konsultatīvā padome	Institūts ir pilntiesīga Varšavas Ekonomikas Augstskolas Pasaules Ekonomikas fakultātes sastāvdaļa. Institūts ir iedalīts 5 organizatoriskās struktūrvienībās ar atsevišķiem pētījumu virzieniem.	Valde – Izpilddirektors – Izpilddirektora vietnieks – darbinieki	Ministrs – Drošības un krīzes vadības, inspekciju un iekšējā audita departaments - 7 Sektoru nodaļas	Padome, Sekretariāts	Direktors, Vecākais politikas pētnieks un Vecākie pētnieki dažādos sektoros	Fonda valde, priekšsēdētājs, izpilddirektors, vecākie direktori, darbinieki	Direktors, darbinieki, Starptautiskā Konsultatīvā Padome
	Padomes locekļus ieceļ Uzņēmējdarbības, Tirdzniecības un Inovāciju Ministrs un tie ietver darba devēju un arodbiedrību kustības biedrus, plus personas ar attiecīgu pieredzi konkurētspējas nozarē. ‘Mātes’ institūcijas (Forfas) izpilddirektors un Uzņēmējdarbības, Tirdzniecības un Inovāciju Departamenta augstākā līmeņa vadītājs automātiski kļūst par Padomes locekļiem. Padomes locekļi savu laiku velta brīvprātīgi un nesaņem nekādu samaksu par piedalīšanos Padomes darbā. NCC tiekas piecas		Attīstības Fondu vada Uzraudzības Padome un Valde. Augstākā Attīstības Fondu uzraudzības institūcija ir Uzraudzības Padome, kas sastāv no deviņiem biedriem – tā plāno Fonda darbības, organizē Attīstības Fonda pārvaldi un uzrauga Fonda un tā Valdes darbību. Fonda valde pārstāv un pārvalda Fondu; to veido ne vairāk kā trīs biedri. Valde veic investīcijas, ievērojot Neatkarīgo Ekspertu Komitejas sniegtās investīciju rekomendācijas.	"Enterprise Lithuania" ir bezpeļņas organizācija Lietuvas Republikas Ekonomikas Ministrijas pakļautībā. “Enterprise Lithuania” tika izveidota, kad Lietuvas Attīstības Aģentūra (LDA) tika restrukturizēta divās publiskās organizācijās: "Invest Lithuania" un "Enterprise Lithuania". Enterprise Lithuania valdi veido 7 biedri no rūpniecības un publiskā sektora, Konsultatīvo Padomi veido 12 nozaru pārstāvji; Aģentūru vada Izpilddirektors un Izpilddirektora vietnieks, kuri vada Administratīvo un Attīstības nodaļu, Eksporta departamentu, Mazo un vidējo uzņēmumu departamentu un dažas pārstāvniecības	WERI struktūrvienības: - Baltijas Valstu Studiju Centrs - ASV Ekonomikas Izpētes Centrs - Vācijas Ekonomikas Izpētes Centrs - Globālās Politikas Centrs - Austrumu Āzijas Centrs	Valde (Prezidents, Pirmais Viceprezidents, Otrais Viceprezidents, Trešais Viceprezidents, Finanšu Viceprezidents, valdes locekļi) – Izpilddirektors – Direktora Vietnieks – Komunikāciju menedžeris, Tiešsaistes Mārketinga & Izstrādes, Biznesa Attīstības Menedžeris, Pasākumu koordinators, Tiesisko Jautājumu Aizstāvības Menedžeris, Finanšu un Administrācijas Menedžeris.	Nozaru sekcijas ietver: - Administratīvā sekcija - Enerģētikas un ražošanas sekcija - Uzņēmējdarbības veicināšanas sekcija - Harmonizācijas un komunikācijas pakalpojumu sekcija - Eiropas Savienības un globālās konkurētspējas sekcija - ārvalstu tirdzniecības sekcija - ES fondu, izpētes un izstrādes sekcija				

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums											
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
	līdz sešas reizes gadā. Padomes locekļi no sava vidus ievēl Priekšsēdētāju. Padomei ir pašai savs sekretariāts.			ārvalstīs.							
izstrādes komanda: izmērs	26	12	23	9	>20	7	10	13	Nezināmi	6	4
	15 padome – nepilna laika, 7 konsultanti – nepilna laika, 4 pētnieki un administrācija – pilna laika	7 darbinieki – pilna laika+ 5 pētnieki – nepilna laika	12 autori + 11 pētniecības asistenti – visi no Tartu Universitātes, nevis Attīstības Fonda	4-5 darbinieki no Enterprise Lithuania + 4 konsultanti no Ernst & Young Baltic	Redaktors - Marzena A. Weresa. Katrai nodaļai un bieži arī atsevišķām sadaļām ir atšķirīgi autori			Pētnieku grupa un darbinieki no Padomes (9) un eksperti no Starptautisko Attiecību Institūta (IMO) Zagrebā (4)		4 no WEF, 1 no Eirāzijas Konkurētspējas Institūta un 1 no Stratēģisko partneru grupas. Plus Darba kārtības komisija (5), Redaktori (2), Konsultatīvā Padome (6)	
izstrādes komanda: pieredze	Ekonomisti, politologi, uzņēmēji, zinātnieki	Ekonomisti, akademiķi un pētnieki	Profesori, vecākie asociētie pētnieki, asociētie pētnieki un docenti + pētījumu asistenti	Ekonomista izglītība, praktiskā darba pieredze uzņēmējdarbībā, Winning Moves on the use of Benchmark Index sertifikāts	Profesori un citi WERI darbinieki ar ekonomikas PhD vai MSc grādu	Projektu vadība, statistiskā analīze, juridiskā analīze, ziņojuma sastādīšana	Akadēmiskie grādi ekonomikā, starptautiskajā tirdzniecībā vai uzņēmējdarbības vadībā	Ekonomisti (PhD.)	Nezināmi	Grādi ekonomikā, starptautiskajā attīstībā, uzņēmējdarbības vadībā, starptautiskajās attiecībās un politikas zinātnē, tirdzniecībā (PhD vai MSc)	Ekonomisti
	Pieredze dažādās nozarēs, akadēmiskā izglītība (sociālās zinības, dabas zinības), civildienesta ierēdņi, politikas analītiķi un konkurētspējas pētnieki (Forfas Konkurētspējas Departaments)	Ekspertiem ir būtiska pieredze konkurētspējas novērtējumu vai līdzīgu novērtējumu izstrādē, kā arī ilgtermiņa pieredze citu ekonomisko pētījumu izstrādē.	Galvenās specializācijas jomas ir ekonomika un uzņēmējdarbības vadība		Eksperti ir ļoti informētiem par pētījumiem un analīzēm, kas ir veiktas pasaulē, par jaunāko metodiku, kā arī ES un citu institūciju dokumentiem saistītajās sfērās.	Projekta vadītājs, statistikas pētnieki, pētījuma veicēji, juridiskie analītiķi, statistikas analītiķi, ziņojuma sastādītāji				Eksperti un pētnieki ir spējīgi veikt pētījumus augstākajā līmenī pēc jaunākajām metodēm, kas tiek izmantotas pasaules konkurētspējas pētījumos.	
vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, VVO, konsultanti) un	Pārstāvji no dažādām valdības struktūrām	Starptautiskais Konsultatīvais Panels, stratēģiskais partneris un citas partneru institūcijas (akademiķi un pētniecība)	Tartu Universitāte, Ekonomikas un Uzņēmējdarbības Vadības Fakultāte	Konsultanti no Ernst & Young Baltic	-	Tiek iesaistīts liels skaits privātā sektora juridisko konsultantu	Neviens	Eksperti no Starptautisko Attiecību Institūta (IMO) Zagrebā	ABICO consulting group	Eksperti no stratēģiskajiem partneriem, konsultāciju firmas	Divi eksperti no WEF un viens ārējais eksperts

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
to darbības apjoms	Konsultantu kapacitātē sanāksmes apmeklē arī pārstāvi no Taoiseach Departamentiem (PM), Komunikācijas, Enerģētika & Dabas resursi, Izglītība un Iemaņas, Apkārtējā Vide, Mantojums un Vietējā Pašvaldība, Finanses, Tūrisms, Kultūra un Sports, un Transports, kā arī pārstāvis no InterTradelreland.	Atzītu publisko un privātā sektoru līderu komanda kalpo kā Starptautiskais Konsultatīvais Panelis. Stratēģiskais partneris: Stratēģijas un Konkurētspējas Institūts (ISC) Hārvardas Universitātē. Citi Partneri ietver Centrālo Ekonomikas Vadības Institūtu (CIEM) un Vjetnamas Tirdzniecības un Rūpniecības Kameru (VCCI), Indonēzijas Universitāti (UI), Nacionālo Attīstības Administrācijas Institūtu (NIDA).		4 konsultantu komanda, kas iesaistīta konkurētspējas vērtējuma izveidē un funkcionēšanā		Tika iesaistīti šādi konsultanti: Advokātska kancelāri JUDr., Jaroslav Ružička in association with CMS Cameron McKenna v.o.s., Slovākija, AKD Prinsen Van Wijmen B.V.B.A., Brisele, Allen & Overy (Čehija) LLP, organizačni složka Allen & Overy LLP, Nīderlande, Baker & McKenzie Amsterdam N.V. , Nīderlande, Becker & Poliakoff, Čehija, Bogsch & Partners, Attorneys at Law, Ungārija, Bohumil Havel, Právnícká fakulta ZČU v Plzni bpv Braun Haškocová s.r.o. , Čehija, CMS Cameron McKenna v.o.s, Čehija, CMS Reich-Rohrwig Hainz, Austrija, Dinova & Rusev Law Firm / PI Partners Bulgārija, DLA Piper Weiss Tessbach, Bulgārija, DLA PIPER WEISS-TESSBACH Rechtsanwälte GmbH, Slovākija, Ernst & Young, k.s., Slovākijas Republika, GLATZOVA & Co., v.o.s., Čehija, Gleiss Lutz Warszawa, Polija, HAVEL & HOLÁSEK s.r.o., Advokátní kancelář, Čehija, HOGAN & HARTSON JAMKA SP.K., Polija, KPMG Tanácsadó Kft., Ungārija, loeb&loeb, Čehija, Matzner et al, advokátní kancelář, Čehija, Ormai es Tarsai		7 konsultanti		

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
						CMS Cameron McKenna LLP, Ungārija, PricewaterhouseCoope rs Kft., Ungārija, PricewaterhouseCoope rs Tax k.s, Slovākija, Red group s.r.o., Čehija, Salans Europe LLP, Slovākijas Republika, Schönherr Rechtsanwälte GmbH, Austria, Schönherr, Pietrzak Siekierzyński Bogen Sp.k. TACOMA Consulting a.s., Česká republika, Tsvetkova Bebov & Partners, Attorneys-at-Law Landwell Bulgārija, Wardyński i Wspólnicy sp.k., Polija, Weinhold Legal, Čehija, White & Case, advokátní kancelář , Čehija, Wierzbowski Eversheds , POLIJA, WOLF THEISS Bulgārija, Zukalová - Advokátska kancelária s.r.o., Slovākija					
izstrādes komanda: mītnes zeme (vietējie/ ārvalstu eksperti)	Tie izmantota vietējā pieredze	Tiek izmantota vietējā un ārvalstu pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze	Tiek izmantota ārvalstu pieredze un nodota vietējiem ekspertiem	Tie izmantota vietējā pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze	Tie izmantota vietējā pieredze un ārējie eksperti, kuri pārskata ziņojumu	Tie izmantota vietējā pieredze	Vietējā un ārvalstu pieredze	Tie izmantota ārvalstu pieredze
izstrāde, nodošana un lgtspēja (piem., apmācība, okasgrāmatas, attīstības plāni, i.c.)	Nezināmi	Nezināmi	Ziņojums tika veidots ciešā sadarbībā ar Tartu Universitātes ekspertiem, kuri sniedza konsultācijas par scenāriju veidošanas rīkiem, kas vēlāk tika izmantoti vairākos EDF prognožu projektos	Konkurētspējas vērtēšanas tehnoloģijas, metodes un pieredze pamazām tiek nodota no Ernst & Young Baltic pie Enterprise Lithuania	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	
			Pētījumu veica akadēmiķi, nevis specializēta vienība	Tehnoloģiju un iemaņu nodošana notika divu gadu laikā							FEG ir izgājuši divus apmācību kursus WEF centrālajā birojā

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums											
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija		Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
											Ženēvā – vienu 2008. un otru 2011. gadā. FEG pārstāvjiem tika nodrošināta pilnīga metodoloģija no datu vākšanas līdz Ziņojuma sastādīšanai.
Ziņojuma raksturīgās pazīmes											
Biežums	Ikgadēji ziņojumi	Nezināms	Vienreizējs	Pēc pieprasījuma	Ikgadēji	Ikgadēji	Vienreizējs	Ik pa 2 gadiem	Ikgadēji	Vienreizējs	Ikgadēji
		Ziņojums 2 sējumos (statistikas un analīzes/ rekomendāciju daļa) + vienreizēji paziņojumi un pieteikumi par konkurētspēju		Pēc pašu kompāniju pieprasījuma tiek vērtēta atsevišķu kompāniju konkurētspēja							
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Angļu	Angļu	Angļu, igauņu, krievu	Lietuviešu, angļu	Angļu, poļu	Angļu	Čehu	Angļu, horvātu	Angļu	Angļu, krievu	Angļu, ukraiņu, krievu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	13	3	1	~200	26	1	1	4	2	1	3
	Pirmais ziņojums 1998. gadā. Papildus tam apmēram 5-15 citas publikācijas gadā (diskusiju pieraksti, paziņojumi, pieteikumi, u.c.)	Singapūras Konkurētspējas Ziņojums 2009, Vjetnamas Konkurētspējas ziņojums 2010 ASEAN Konkurētspējas ziņojums 2011	2008	Sākotnējā Ernst & Young Baltic veiktajā konkurētspējas vērtējumā tika novērtētas 60 kompānijas	Ikgadējie ziņojumi par Polijas ekonomiku tika publicēti kopš 1985. gada un nesēn tie pārveidoti par konkurētspējas ziņojumiem.	2009	2010	2002, 2004, 2006, 2008	2007 un 2008-2009	2011	2008, 2009, 2010
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Elektroniska versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāta versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Elektroniski	Elektroniski	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija	Drukāti eksemplāri un elektroniskā versija

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums											
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
	Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas			Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas	Pieejams bez maksas
<i>Ziņojumu profils (piem. akadēmisks, padziļināts, kritisks, utt.)</i>	Atskaites punktu analīze + konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	Atskaites punktu analīze	Akadēmisks pētījums	Uz mikro un uzņēmumiem fokusēts	Atskaites punktu analīze + konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	Uz sabiedriskajām attiecībām balstīts	Atskaites punktu analīze + konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	Akadēmisks pētījums	Atskaites punktu analīze + konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	Atskaites punktu analīze + konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.	Atskaites punktu analīze + konkrētas nozares, sektora īpaša, padziļināta analīze, u.c.
	Padziļināts 2 sējumu ziņojums ar atskaites punktu noteikšanu un detalizētu atsevišķu rūpniecības sektoru analīzi. Uz ziņojuma pamata izveidotas vairākas politiku rekomendācijas.	Akadēmiska stila ziņojums, izmantojot Portera analīzi	Akadēmiskā stila. Fokusēts uz uzņēmumiem un makroekonomikas attīstību.	Biznesam pielīdzināms, fokusēts uz atsevišķu uzņēmumu konkurētspēju.	Padziļināts nacionālās konkurētspējas akadēmisks pētījums un papildus ikgadējais kādas nozares pētījums	Viegls statistiskais vērtējums un viedokļu aptauja.	Uz politiku izstrādi orientēta vājāko rūpniecības nozaru SVID analīze	Akadēmisks, uz makro-ekonomiku orientēts	Portera stila akadēmisks ziņojums, kas fokusēts uz atsevišķiem rūpniecības sektoriem	Starptautisko atskaites punktu noteikšana (WEF dati) ar valsts inovāciju politikai veltīti analīzi	Starptautisks un reģionāls fokuss. salīdzinoša pieeja – atskaites punktu noteikšana Ukrainai un atsevišķi tās reģioniem pret salīdzināmām valstīm un reģioniem.
<i>Ziņojuma datu un informācijas avoti</i>	OECD, ES, ANO, SVF, PTO un specializētās starptautiskās konkurētspējas iestādes	Dažādi starptautiskie vērtējumi un datu bāzes, Vjetnamas valdības un ārvalstu institūciju statistika un dati, analīzes un ziņojumi.	Starptautiskās un nacionālās pētniecības un publiskās institūcijas	Finansu, procesu, mācību un izaugsmes, kā arī klientu dati no uzņēmumiem un atskaites punkti no atskaites punktu indeksa.	Statistikas dati (nacionālie un starptautiskie) un citi pieejamie akadēmiskie avoti	Eurostat un nacionālie statistikas biroji, OECD, ECB, SVF, Pasaules Banka, The Global Competitiveness Report un World Competitiveness Yearbook	EUROSTAT, OECD, CzechTrade, Pasaules Banka, Pasaules Ekonomikas Forums, Economist Intelligence Unit, Eiropas Komisija, Transparency International	Dažādi starptautiskie un nacionālie ekonomikas un statistikas pārskati, kā arī attiecīga akadēmiskā literatūra	Dažādas nacionālās un starptautiskās datu bāzes, publisko un privāto sektoru avoti	Dažādas nacionālās un starptautiskās datu bāzes, publisko un privāto sektoru avoti	WEF, Valsts Statistikas Komiteja
	Padome atsaucas uz publicētiem un lielākoties brīvi pieejamiem datiem no vairākām nacionālām un starptautiskām organizācijām (piem., OECD, Eiropas Komisija, Pasaules Banka, u.c.), lai noteiktu Īrijas konkurētspējas atskaites punktus. Specializētās starptautiskās organizācijas ietver Pasaules Ekonomikas Forumu Globālās	Primārie dati tiek apkopoti no Pasaules Ekonomiskā Foruma tās ikgadējā Vadītāju Viedokļa Aptaujā ietvertajiem neapstrādātajiem datiem	Igaunijas Banka, Economist Intelligence Unit, Eurostat, Mantojuma Fonds, ILO, SVF, Starptautiskās Vadības Attīstība, World Competitiveness Online, Pro Inno Europe, Valsts Kanceleja, Statistics Estonia, The Oesterreichische Nationalbank (Austrijas Banka), ANO, Cilvēku potenciāla attīstības indekss, Pasaules Banka, Pasaules Ekonomikas Forums, Globālais Konkurētspējas Ziņojums.					Pasaule Banka IMD Pasaules Konkurētspējas Gadagrāmata, Globālais Uzņēmējdarbības Monitors Cilvēkresursu Attīstības Ziņojums SVF Maksājumu Bilances Gadagrāmata	Jordānijas Centrālā banka, CIA Pasaules Faktu Grāmata, Pasaules Banka, BCG, Faostat, IMD Pasaules Konkurētspējas Gadagrāmata, SVF, Mantojuma Fonds, Statistika Publikāciju Departaments	AS Konkurētspējas Padome ASV Aizsardzības Departaments Pasaules Intelektuālā īpašuma Organizācija Pasaules Banka Apvienoto Nāciju Konfernce par Tirdzniecību un Attīstību Eiropas Komisija Eurostat OECD The Economist Intelligence Unit WEF	

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	
	Konkurētspējas Ziņojumu un Vadības Attīstības Institūta Pasaules Konkurētspējas gadagrāmatu plus nacionālos avotus (Centrālā Banka, Centrālais Statistikas Birojs, Ekonomiskās un Sociālās Izpētes Institūts un Forfās).										
Datu vākšanā un analizē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	NCC izmanto konkurētspējas piramīdu, lai ieskicētu ietveru, kurā tā vērtē Īrijas konkurētspēju	Ziņojumā tiek izmantots Maikla Portera izstrādātais konkurētspējas ietvars – plaši izmantojot Jaunos Globālās Konkurētspējas Rādītājus (New Global Competitiveness Indices - ‘New GCIs’)	Intervijas, literatūras apskats, statistiskā analīze, scenāriju veidošana, praktisko gadījumu analīze	Atskaites punktu indeksu datu bāze no Winning Moves Ltd	Konkurētspējas vērtējums, izmantojot dažādus indeksus, dzīves līmeņa vērtējumus un pozīciju ārējās ekonomiskajās attiecībās (ko mēra RCA indekss un FDI Pievilcības indekss); katru gadu ziņojumam ir atšķirīga papildus fokusa nozare.	Ekonomiskās politikas analīze ir sadalīta sešās nozarēs: vispārējā, likumdošanas ietvars, publiskā pārvalde, fiziskā infrastruktūra, cilvēkresursi un fiskālā/monetarā politika	Tiek pieņemta Pasaules Ekonomikas Foruma metodoloģija	Tiek izmantota konkurētspējas piramīdas analīze	Ziņojums ir daļa no kopējiem centieniem veidot izpratni par ekonomikas izaugsmi ietekmējošajiem faktoriem un veidiem, kā veiksmīgi atbalstīt uzņēmējdarbības vidi un uzlabot Jordānijas globālo konkurētspējas situāciju.	Krievijas salīdzinājums ar citām valstīm, kuras bijušas veiksmīgākas, palielinot ienākumu līmeni un piedāvājot ekonomiskās iespējas to iedzīvotājiem.	Izmanto WEF ikgadējā Globālā konkurētspējas ziņojuma metodoloģiju
	Īrijas konkurētspējas novērtējumam izmantotās konkurētspējas piramīdas augšpusē atrodas dzīves līmeņa ilgtspējīgs pieaugums – pagātnes konkurētspējas veiksmes augļi. Zem tā atrodas pamata konkurētspējas sasniegšanas nosacījumu, ieskaitot uzņēmumu darbības rezultātus (tāda kā tirdzniecība un investīcijas), produktivitāti, cenas un izmaksas,			Uzņēmējdarbības dati tiek apstrādāti un ziņojums veidots, izmantojot Benchmark Index rīku no Winning Moves Ltd	Konkurētspējas vērtējumam tiek piemēroti šādi vērtējuma kritēriji: – „Maģiskā pentagona” indeksi (IKP, inflācija, bezdarbs, valsts finanšu bilance un tekošā konta atlikums); – dzīves standarti, ko mēra kā IKP līmenis uz vienu iedzīvotāju (PPP nozīmē) un pēc sociāliem rādītājiem (piem., dzīves ilgums, bērnu mirstība, skolu apmeklējums, cilvēkresursu attīstības indekss,	• Vispārējā analīze sedz piecu politikas jomu kombinētos makro ekonomikas rezultātus • Juridiskā ietvara analīzē tiek izsvērtā likumdošanas efektivitāte • Publiskās pārvaldes analīzē tiek vērtēts cik efektīvi tiek piemērots likumdošanas regulējums • Fiziskās infrastruktūras analīzē tiek aprakstīts, kā valsts politika nodrošinājusi uzņēmējdarbības nepieciešamo atbalsta vidi • Cilvēkresursu analīzē	Pētījumā tiek analizēti šādi aspekti: Institūcijas, Infrastruktūra, Makroekonomiskā stabilitāte, Veselība un primārā izglītība, Profesionālā kvalifikācija, Darba tirgus efektivitāte, Finanšu tirgu efektivitāte, tehnoloģiskā vide, Investīciju klimats, Uzņēmējdarbības vide, Inovācijas	Analīzē tiek izmantota Portera „Dimanta” metodoloģija un atskaites punktu noteikšana. Analīze tiek veikta 7 stadijās: 1. Datu vākšana 2. Vispārējā sektoru analīze 3. Maikla Portera „Dimants” 4. Labākās prakses analīze 5. Trūkumu analīze 6. Konkurētspējas secinājumi 7. Rekomendācijas		Sarīdošana palīdz noteikt līderus starp Ukrainas reģioniem un pilsētām, un akcentē konkurētspējas priekšrocības un attīstības jomas katrā no vietām. Vērtējums tiek veikts, nosakot valsts un tās divdesmit septiņu reģionu darbības rādītāju atskaites punktus pret 133 Pasaules Ekonomikas Foruma Globālajā konkurētspējas ziņojumā (GCR) ietvertajām ekonomikām. WEF metodoloģijā tiek	

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina	
	darbaspēka pieejamība. Tos var aplūkot kā šī brīža konkurētspējas metrikas elementus. Nobeigumā atrodami ieguvumi no politikas, kas sedz trīs nākotnes konkurētspējas pilārus, proti, uzņēmējdarbības vidi (nodokļu regulējums, finanses un sociālais kapitāls), fiziskā infrastruktūra un zināšanu infrastruktūra.				ienākumu nevienlīdzība, nabadzības līmenis); - Pozīcija ārējās ekonomiskajās attiecībās – ko nosaka spēja pārdot preces un pakalpojumus ES tirgū un spēja piesaistīt FDI un citus ražošanas faktorus. - Polijas starptautiskā konkurētspējas pozīcija tiek mērīta pēc: - spējas pārdot preces un pakalpojumus ārējos tirgos: tirdzniecības konkurētspēja pēc RCA indeksa; - spēja piesaistīt FDI, ko mēra pēc FDI pievilcības indeksa.	vērtēts, kā politika ietekmējusi darba spēku, izglītību un pētniecību. • Fiskālajā/ monetārajā analizē akcentēts, kā politika ietekmējusi kapitāla pieejamību un cenu stabilitāti. Katrai politikas jomai autori ir izveidojuši statistikas modeli un veikuši viedokļu aptauju. Kā salīdzināmās valstis tika izvēlēti kaimiņi (Austrija, Ungārija, Polija un Slovākija) un valstis ar augstākajiem – zemākajiem rādītājiem pēc iedzīvotāju skaita un IKP uz vienu iedzīvotāju (Nīderlande, Bulgārija)			ņemti vērā konkurētspējas mikroekonomiskie un makroekonomiskie pamati, kas sastāv no šādiem divpadsmit pilāriem: publiskās un privātās institūcijas, infrastruktūra, makroekonomiskā stabilitāte, veselība un primārā izglītība, augstākā izglītība un apmācība, preču tirgus efektivitāte, darbaspēka tirgus efektivitāte, finanšu tirgus attīstības līmenis, tehnoloģiju gatavība, tirgus izmērs, uzņēmumu attīstības līmenis un inovācijas.		
Analīzes apjoms	Statistisko rādītāju kopums par Īrijas konkurētspējas sasniegumiem attiecībā pret 18 atlasītām ekonomikām un OECD-28 un Eiro zonas-16 vidējiem rādītājiem	Analīze tiek aprobežota ar šādiem rādītājiem: labklājība, vienlīdzība un ekonomiskās attīstības pasākumi, tirdzniecība, investīcijas, inovācijas un uzņēmējdarbība, institūcijas, makroekonomikas politika, uzņēmējdarbības vide, klasteru dinamisms un uzņēmumu attīstības līmenis.	Igaunijas ekonomikas starptautiskās konkurētspējas analīze, izmantojot vispārējo makroekonomisko datu salīdzinājumu. Papildus – dažu uzņēmumu un ekspertu aptauja par to, kā tie vērtē valsts konkurētspēju.	Noteikta uzņēmumu skaita konkurētspējas analīze. Analīze tiek balstīta uz līdzsvarotās vadības kartes koeficientu atskaites punktiem.	Ziņojumos tiek analizēti Polijas konkurētspējas sasniegumi pret citām Eiropas Savienības valstīm, it īpaši jaunajām ES dalībvalstīm un Polijas galvenajiem tirdzniecības partneriem.	Ziņojuma apjoms tiek ierobežots ar vērtību piešķiršanu tam, kā valsts politika ietekmē konkurētspēju.	Pētījumā tiek norādītas jomas, kurās Čehijas vērtējums starptautiskā salīdzinājumā ir bijis viszemākais (ar uzsvāru uz ES).	Makroekonomiskā ietvara, analīze, Konkurētspējas faktoru aptauja Horvātijā par konkurētspējas sarakstiem un eksporta konkurētspēju	Analīze tiek veikta par konkrētiem sektoriem: farmācija, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tūrisms, medicīnas tūrisms, augstākā izglītība, bankas, apdrošināšana, gaļas pārstrāde	Ziņojumā iekļauts detalizēti Krievijas un salīdzināmo ekonomiku profili, sniedzot pārskatu par rezultātiem pa visiem Globālajā konkurētspējas indeksā iekļautajiem rādītājiem.	Ukrainas konkurētspējas ziņojumā iekļautais ekonomiskās attīstības monitorings sedz nacionālās un reģionālās ekonomikas.

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
	Ilggadējais ziņojums sastāv no diviem sējumiem. Pirmais sējums „Īrijas attīstības atskaites punkti” ir Īrijas konkurētspējas sasniegumu statistisko rādītāju apkopojums attiecībā pret 18 citā ekonomikām. Valstis izvēlētas tā, lai tiktu iegūta jaukta pārstāvniecība no eiro zonas valstīm (Somija, Francija, Vācija, Itālija, Nīderlande un Spānija), citām ne-eiro zonas valstīm (Dānija, Zviedrija, Šveice un Lielbritānija) un divām jaunākām ES dalībvalstīm (Ungārija un Polija). Ir iekļautas arī sešas ne-Eiropas valstis, kuras ir globāli līderi vai ir līdzīga izmēra vai ar līdzīgiem attīstības tempiem kā Īrija. Šīs valstis ir Izraēla (kurā pieejami dati), Japāna, Dienvidkoreja, Jaunzēlande, Singapūra, ASV. Tas ļauj detalizēti salīdzināt Īriju un daudzus no tās tuvākajiem	Analīzes apjoms ir ierobežots ar šādām indikatoru grupām: • Ekonomiskie rādītāji, kas nosaka individu dzīves kvalitāti. Šie indikatori ietver labklājību, vienlīdzību un ekonomiskās attīstības pasākumus. • Tūlītējos ekonomiskos iznākumus, kas veicina konkurētspēju, bet var nebūt ekonomisko politiku galīgie mērķi. Indikatori ietver tirdzniecību, investīcijas, inovāciju un uzņēmējdarbību. • Makroekonomisko un mikroekonomisko konkurētspēju, kas nosaka iepriekšējo noteikto ekonomisko rezultātu vidējā termiņa tendences. Indikatori ietver institūcijas, makroekonomisko politiku, uzņēmējdarbības vidi, klasteru dinamismu un uzņēmumu attīstības līmeni.	Igaunijas ekonomikas starptautiskās konkurētspējas analīze, izmantojot starptautiskā un Igaunijas makroekonomikas un ekonomikas sektora līmeņa statistiskos materiālus. Tāpat tika intervēti 14 uzņēmumu vadītāji, lai pētītu uzņēmumu rīcības modeļus, vērsot ekspertu uzmanību uz 25 uzņēmumiem un izmantojot daudzu uzņēmumu iepriekšējos pārskatus.	Vērtētie koeficienti: Neto peļņa, ROCE, RONA, ROTA, Fiksētās izmaksas kā procents no apgrozījuma, Darbaspēku izmaksas kā procents no apgrozījuma, Pievienotā vērtība kā procents no apgrozījuma, Likviditātes rādītājs, Skaidras naudas likviditāte, Kreditoru dienas, Debitoru dienas, Darba kapitāla apgrozījums, Skaidra nauda bankā pret apgrozījumu, Procentu segums, Bruto pāradsaistību attiecība pret kapitālu, Vidējā pasūtījuma vērtība, Klientu pieaugums, Sūdzības uz vienu klientu, Novirzes no piegādes grafikiem, Garantijas perioda laikā noraidīto pasūtījumu procents.	Konkurētspēja tiek definēta kā valsts spēja sasniegt ilgtspējīgu dzīves līmeņa pieaugumu, līdz ar valsts lomas uzlabošanos globālajā tirgū un tās pieaugošo investīciju pievilcību. Šī definīcija veido vispārējo ietvaru dažādiem ziņojumā aplūkotojiem ekonomiskajiem un sociālajiem jautājumiem. Ziņojums sastāv no septiņām nodaļām. Pirmajā nodaļā Polijas ekonomiskie sasniegumi tiek vērtēti pret citu valstu atskaites punktiem (IKP tendences, faktiskā ienākumu konverģence un faktisko ienākumu nevienlīdzība, u.c.). 2. nodaļā tiek piedāvāts Polijas pozīcijas vērtējums pasaules tirdzniecības un investīciju plūsmās un aplūkota darījumu ar ārvalstīm loma Polijas konkurētspējas vides veidošanā. 3. un 4. nodaļas fokusējas uz Polijas konkurētspējas	Pētījumā SVID analīze veikta tiem valsts reģioniem, kuri starptautiskos konkurētspējas vērtējumus tikuši ierindoti viszemāk.	Makroekonomiskais ietvars: - makroekonomikas sasniegumi - Horvātijas ārējās vides izaicinājumu konkurētspējas vērtējumus: - Pasaules Ekonomikas Forumā Globālās Konkurētspējas Indekss; - IMD Globālās Konkurētspējas Indekss Konkurētspējas faktori: - izglītība un arodapmācība - uzņēmējdarbības vide - uzņēmējdarbības sektora kvalitāte - infrastruktūra un vide Eksporta konkurētspēja: - Horvātijas eksporta pamata tendences - Horvātijas eksporta uz ES27 pamata strukturālais raksturojums - Horvātijas eksporta uz ES tehnoloģiskais saturs - Tirgus daļu un relatīvo cenu tirgus tendenču analīze - eksporta pakalpojumu konkurētspējas analīze		Šajā ziņojumā analizētas Krievijas ekonomikas spēcīgās un vājās puses, salīdzinot konkurētspējas jomas ar salīdzināmo valstu rādītājiem. Ziņojumā sniegta rekomendācijas šo ierobežojumu pārvarēšanai, ieskaitot ieteicamās institucionālās reformas un uz biznesa inovatīvā potenciāla paaugstināšanu orientētu politiku.	Projekta gaitā Fonda komanda analizēja galvenos nacionālo konkurētspēju ietekmējošos faktoros: politisko un citu institūciju attīstību, infrastruktūru, makroekonomiku, sabiedrības veselību un izglītību, darbaspēku, preces, kapitāla tirgus efektivitāti; tehnoloģiskā gatavība, uzņēmumu attīstības līmenis un inovācijas.

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
	tirdzniecības partneriem un konkurentiem. Darbības rādītāji tiek salīdzināti arī ar OECD-28 vai eiro zonas-16 vidējo svērto rādītāju pēc katras valsts iedzīvotāju skaita vai vidējā IKP, ja nepieciešams. Otrajā sējumā „Īrijas Konkurētspējas Izaicinājumi”, tiek izmantot Pirmā sējuma dati kopā ar jaunākajiem pētījumiem, lai ieskicētu galvenos Īrijas ekonomikas izaicinājumus un to risināšanai vajadzīgo politisko reakciju.				noteicošajiem faktoriem, aktīvu produktivitāti, politiku un institūciju efektivitāti un kvalitāti. 5. nodaļā sniegts īss Polijas konkurētspējas pozīcijas vērtējums pasaules ekonomikā. Pēdējās divās ziņojuma nodaļās akcentēta un analizēta specifisku Polijas konkurētspējas ekonomikas rādītāju pieaugošā loma (piem., klasteri, Personālvadība, pakalpojumi, FDI, inovācijas, ražošana).						
Pārvaldība											
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	Taoiseach – Īrijas Ministru prezidents	Vice-Premjers	Igaunijas Attīstības Fonds	Enterprise Lithuania (Ekonomikas Ministrijai pakļauta aģentūra)	Nav	Amerikas Tirdzniecības Palāta Čehijā	Ražošanas un Tirdzniecības Ministrija	Horvātijas Republikas valdība	Plānošanas un Starptautiskās Sadarbības Ministrija	Pasaules Ekonomikas Forums	Efektīvas Pārvaldības Fonds
	NCC sniedz Ministru prezidentam tiešas atskaites par Īrijas ekonomiku skārušajiem konkurētspējas jautājumiem, piedāvājot rekomendācijas Īrijas konkurētspējas uzlabošanai										
Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss?	Pasūta Ministru prezidents	Ierosina Vice-Premjers	Tartu Universitātes pētniecības grupa pasūtījumu saņēma uzreiz, pamatojoties ar tās pieredzi un iepriekšējo darbu R&D (izpētes un	Ziņojumu piedāvā Atskaites punktu indekss (no Winning Moves Ltd) un Enterprise Lithuania	Nav	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	FEG uzskatīja WEF Globālās konkurētspējas ziņojumus par pilnīgu un ilgtermiņa pētījumu, un nolēma izveidot

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums										
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
			izstrādes) darba pētījumos sabiedrības interesēs							tādu arī Ukrainas reģioniem, lai tie iegūtu kvalitatīvu analītisko materiālu un lēmumu pieņemšanas bāzi.
				Enterprise Lithuania misija ir strādāt, lai paaugstinātu uzņēmumu konkurētspēju						
Darba kārtība	Padome pati nosaka savu darba kārtību saskaņā ar tās darbības noteikumiem	Nezināmi	11 lpp. gari darbības noteikumi		n.a.	n.a.	Nezināmi	Nezināmi	n.a.	Konsultāciju atbalsta metodoloģijas atjauninājums Datu pārskats indeksa aprēķināšanai (2008- 2010). Līdzdalība publiskajās Konkurētspējas ziņojuma prezentācijās.
	Padomes darba kārtībā noteikts, ka, izņemot dažus kritērijus (piem., vajadzīgo kvorumu, lēmumu pieņemšanas procesu, u.c.), Padome pati nosaka savas procedūras.	Nezināmi	Konkurētspējas ziņojumu Tartu Universitātei pasūtīja Igaunijas Attīstības Fonds, balstoties uz 2007. gada 28. jūnijā noslēgto pakalpojumu līgumu, ko Tartu Universitātes Ekonomikas un Uzņēmējdarbības Vadības Fakultāte izpildīja 29.11.2007. Kopumā, darba mērķis bija ekonomiskās struktūras iespējamās dinamikas modelēšana nākotnē (scenāriji), uz šāda pamata sniegt rekomendācijas ekonomikas un citām politikām. Ekonomika tika aplūkota horizontālās (dažādi ekonomikas sektori) un vertikālās dimensijās (vērtību ķēde), to monetārajos un sociālajos aspektos.							

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
			Plašāks pētījuma uzdevums bija izpētīt vai un kā Igaunijas ekonomika varētu izvairīties no iespējamā strupceļa, kāds varētu rasties, ekonomikā kļūstot dārgākai (naudas ietilpīgai) un neatbilstot attiecīgām uz inovācijām balstītām ekonomisko struktūru prasībām.								
Finanses											
Finansējuma avots	Valsts budžets	Nezināmi	Igaunijas Attīstības Fonds	Enterprise Lithuania (Ekonomikas Ministrijas aģentūra)	Varšavas Ekonomikas Augstskola, publisko pētījumu granti	Amerikas Tirdzniecības Palāta Čehijā, Britu Tirdzniecības Palāta Čehijā, Vācijas – Čehijas Rūpniecības un Tirdzniecības Palāta, Ziemeļvalstu Tirdzniecības Palāta Čehijā	Rūpniecības un Tirdzniecības Ministrija	Horvātijas Republikas valdība, Horvātijas Darba Devēju Asociācija, Horvātijas Tirdzniecības Palāta	Plānošanas un Starptautiskās Sadarbības Ministrija	Sberbank un WEF	Efektīvas Pārvaldības Fonds
	Uzņēmējdarbības Nodarbinātības un Inovāciju Departamenta budžets										Privāts finansējums no Rinat Akhmetov k-ga
Gada budžets/ institūcijas izmaksas (par publikāciju un uzrienu darbinieku, ja iespējams)	Nezināmi	Publiski nepieejami	Publiski nepieejami	Publiski nepieejami	Nezināmi	Nezināmi	Nezināmi	Publiski nepieejami	Nezināmi	Nezināmi	Publiski nepieejama
	Padomes locekļi strādā brīvprātīgi, bez atlīdzības. Sekretariātu Padomei nodrošina Forfās, Īrijas uzņēmējdarbības, tirdzniecības, zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju politikas konsultatīvā padome. Forfās gada budžets ir ~EUR 70m		Publiski nepieejami								Apstiprinātais Fonda budžets ir 50 miljoni 5 gadu laikā.

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums											
	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija		Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
<i>Vērtējuma zmaksas</i>	Nezināmas	Nezināmas	Publiski nepieejamas	~ EUR 3000	Nezināmas	Nezināmas	Publiski nepieejamas	Publiski nepieejamas	Nezināmas	Nezināmas	Nezināmi
							Apmēram 4000 cilvēkstundas, t.i. 5 darbinieku 5 mēnešus strādāja pilnu darba laiku.				
<i>Ietekme</i>											
<i>Iestādes, kas izmanto ziņojuma secinājumus (mērķa auditorija)</i>	Ministru prezidenta birojs, valdība, uzņēmumi, sabiedrība kopumā (netieši)	Nezināmas	Igaunijas Attīstības Fonds, Igaunijas Parlaments, Igaunijas valdība	Konkurētspējas vērtējumu pasūtītājas kompānijas	Sabiedrība kopumā un eksperti	Sabiedrība kopumā	Iekšējais dokuments, citu ministriju un publisko iestāžu izmantošanai	Ziņojums ir paredzēts lēmumu pieņemējiem publiskajos un uzņēmējdarbības sektoros, profesionāliem un sabiedrībai kopumā, un institūcijām, kuras ietekmē Horvātijas konkurētspējas tendences		Sabiedrība kopumā.	Sabiedrība kopumā. Valdība
	Ziņojumi tiek iesniegti gan Ministru prezidentam, gan Uzņēmējdarbības, Nodarbinātības un Inovācijas Ministram. Turklāt, tie tiek nosūtīti attiecīgiem valdības departamentiem, aģentūrām un iestādēm. NCC rīcībā ir arī plašs adresātu saraksts ar personām un organizācijām, kuras reģistrējušas savu ieinteresētību, un tie visi saņem ziņojumus.		Ziņojums tika plaši atspoguļots arī masu medijos, kas rosināja aktīvas publiskās diskusijas.						Citas mērķauditorijas ietver: Politikas lēmumpieņēmējus, Uzņēmējdarbības līderus, Akadēmiķus, Ārvalstu investorus, Pilsonisko sabiedrību un nevalstiskās organizācijas, plašsaziņas līdzekļus		Ziņojumi ir iecerēti kā sākuma punkts diskusijām par Ukrainas ekonomisko situāciju. FEG pieņem, ka centrālā valdība izmantos ziņojumu valsts reģionālās politikas veidošanā, reģionālās pārvaldes – atskaites punktu noteikšanai pret citiem reģioniem un reģionālo prioritāšu noteikšanā, investori – pieņemot lēmumus par to, kur investēt, eksperti – to analizē, studenti – savās studijās un diplomdarbos, utt.
<i>Vērtējumam sekojošās darbības (piem., diskusijas,</i>	Rekomendācijas par budžeta prioritātēm un citām ar politiku saistītām darbībām	Konkurētspējas vērtējums ir pamats politikas veidošanai un galvenajos	Attīstības forums	Stratēģijas darba sesija ar kompānijām, kurām tiek sniegta detalizēta to konkurētspējas	Ilgadējās konkurētspējas konferences	Čehijas Konkurētspējas padome – interneta forums, lai apspriestu un virzītu ekonomikas	Prezentācijas Tirdzniecības palātai un citām interešu grupām (SME asociācija un citas).	Nezināmi	Nezināmi	Ziņojuma prezentēšana Vinē un Sanktpēterburgā	Fonds sniedz regulāras publiskas prezentācijas un organizē atvērtas diskusijas par Ukrainas,

Tabula 20 - Valstu konkurētspējas ziņojumi: pilnīgs datu apkopojums

	Īrija	Vjetnama/ Singapūra	Igaunija	Lietuva	Polija	Čehija	Horvātija	Jordānija	Krievija	Ukraina
politiku projekti, i.c.)		politikas dokumentos noteikto vīziju un virzienu paplašināšanai un atbalstam vidējā un ilgtermiņa stratēģiju un attīstības plānu kontekstā.		analīze		politikas uzlabojumus	Preses konference un paziņojumi presei. Tiek izmantots kā pamata dokuments citiem dokumentiem.			tās reģionu un pilsētu konkurētspējas stāvokli.
	Pēc ziņojumu iesniegšanas sekretariāts un Priekšsēdētājs parasti iesaista ieinteresētās personas, izskaidrojot NCC rekomendācijas un analīzi. Lēmums par ieviešanu, tomēr, paliek valdības ziņā – NCC ir konsultatīva institūcija.		Ziņojumam tika veltīts augsta līmeņa Attīstības Forums (2008. gada 16. janvārī). Arī mūsu nākamā gadu prognozēšanas aktivitātes tika balstītas uz šo pētījumu, ieskaitot Izaugsmes Vīziju prognožu projektu (http://www.arengufond.ee/eng/foresight/growth/), kurš bija balstīts uz šī ziņojuma secinājumiem.	Enterprise Lithuania eksperti analizēja dažādu koeficientu atskaites punktus, lai sniegtu vairāk konsultācijas un ieteikumus par kompānijas konkurētspējas uzlabošanas iespējām. Ar kompāniju izpilddirektoriem tiek organizētas īpašas stratēģiju sesijas, kurās tiek sagatavota kompānijas SVID analīze, tiek interpretēti un apspriesti ziņojuma rezultāti (fokusējoties uz nozīmīgākajiem secinājumiem) un apspriesta turpmākā rīcība kompānijas konkurētspējas uzlabošanai.	Konferences mērķi - Apspriest esošās ekonomiskās situācijas ietekmi uz Eiropas Savienības Dalībvalstu konkurētspēju salīdzinājumā ar citām pasaules ekonomikas valstīm - Novērtēt inovāciju ietekmi uz konkurētspēju no valsts sektora un uzņēmumu perspektīvas - Izpētīt inovāciju un ieviešanas procesus - Salīdzināt ārvalstu un vietējā kapitāla firmu inovāciju aktivitātes - Izplatīt informāciju par labāko inovāciju politikas veidošanas praksi				Parasti pēc tam, kad Fonds publicē Konkurētspējas ziņojumu un organizē tā prezentāciju, notiek arī reģionālie „apalje galdi”. Apaļo galdu tikšanās katru gadu notiek dažādos reģionos un tās tiek vēltas reģionālo konkurētspējas rezultātu prezentēšanai, esošās situācijas fona un iespējamo reģiona stāvokļa uzlabošanas pasākumu apspriešanai.	
Avoti:	http://www.competitiveness.ie/ Personīgā sarakste ar NCC 21/4/2011	http://www.spp.nus.edu.sg/aci/home.aspx Personīgā sarakste ar Singapūras ekspertiem 29/06/2011	http://www.arengufond.ee/en/g Personīgā sarakste ar Kitty Kubo (EDF Prognožu nodaļas vadītāju) 6/6/2011	http://www.versilietuva.lt/ne Personīgā sarakste ar Ernst & Young Baltic projektā iesaistītajiem ekspertiem 24/5/2011	http://akson.sgh.waw.pl/aci/ http://www.sgh.waw.pl/instytut/igs-en?set_language=en&cl=en Personīgā sarakste ar Polijas ekspertiem 2/6/2011	http://www.czechcompetence.cz/ http://www.mpo.cz/dokument/83603.html http://download.mpo.cz/get/43266/48536/573453/priloha001.pdf Personīgā sarakste ar Čehijas ekspertiem 26/05/2011 Intervija ar Filip Svoboda, nodaļas vadītāju, ES Iekšējā tirgus un pakalpojumu Departaments, Čehijas Rūpniecības un Tirdzniecības Ministrija 3/6/2011	http://www.konkurentnost.hr/Default.aspx	http://www.jnco.gov.jo/static/default.htm	http://www.weforum.org/issues/regional-competitiveness/index.html	http://www.feg.org.ua/ Personīgā sarakste ar Victoria Antunovich (Sabiedrisko attiecību speciāliste, Efektīvas Pārvaldības Fonds) 12/7/2011

2. Pielikums - Šobrīd Latvijā pieejamā kapacitāte

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze						
Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
Universitātes						
Latvijas Universitāte (LU)	Universitāte darbojas neatkarīgi saskaņā ar tās konstitūciju Galvenās lēmējinstādes ir Satversmes Sapulce, Senāts, universitātes vadība, kuras sastāvā ietilpst rektors, prorektori, kanclers, administratīvais direktors un LU direktors. <u>Kopējais budžets</u> (2009): LVL 40 312 000 - Valsts subsīdijas (28,9%, tai skaitā 1,4% - struktūrfondu līdzfinansējums) - Studiju maksa (32,1%) - Zinātnes finansējums (13,1%) - Ārvalstu finansējums studijām (9,7%) - Telpu izīrēšana (2,4%) - Citi ienākumi – zinātniskie projekti, ražošanas uzņēmumu subsīdijas (13,9%)	<u>Bakalaura studiju programmas</u> Ekonomika un vadība: • Apdrošināšana un finanses • E-business un loģistika • Ekonomika • Finanšu vadība • Grāmatvedība • Starptautiskās ekonomiskās attiecības • Starptautiskā ekonomika • Vadības zinības <u>Maģistra studiju programmas</u> Ekonomika un vadība: • Eiropas studijas • Ekonomika • Sabiedrības vadība • Starptautiskās attiecības • Vadības zinības • Vides pārvaldība • Finanšu ekonomika • Grāmatvedība un audits • Projektu vadīšana • Starptautiskais bizness • Starptautiskais tūrisms un viesmīlība <u>Doktora studiju programmas</u> • Demogrāfija • Ekonomika • Vadībizinātne <u>Doktorantūras skolas</u>	Ir izstrādāti sekojoši ar konkurētspējas novērtējumu saistīti dokumenti: 1. Metodoloģija fiskālo stimulu izstrādei Latvijas tautsaimniecības konkurētspējas veicināšanai (R.Kešnere, R.Skapars) 2. Latvijas tautsaimniecības nozaru kvalitātes konkurētspēja (J.Priede, 2010) 3. Latvijas kvalitātes konkurētspēja un tās uzlabošanas stratēģija (J.Priede, 2010) 4. Latvijas fiskālā politika Latvijas tautsaimniecības ārējās konkurences uzlabošanai: jautājumi un izaicinājumi (R.Kešnere, 2010) 5. Latvijas konkurētspējas un izaugsmes iespēju novērtēšana pēc iestāšanās ES (A. Popova, K. Medne, D. Paula, A. Ozola, K. Savicka, J. Pupure, 2004, publiski pieejams tikai kopsavilkums) 6. Investīcijas kā Latvijas ekonomikas izaugsmes faktors (D. Titarenko, 2008)	Akadēmiskajam personālam un doktora grāda studiju studentiem un doktoriem ir zināšanas šādās jomās: • Ekonomika • Datorzinātnes • Tieslietas un likumdošana • Sociālās zinātnes • Demogrāfija • Vadībizinātne	Ekonomikas un vadības fakultāte: Ekonomisko sistēmu vadības teoriju un metožu katedra (7 akadēmiskās personāla locekļi) Matemātiskās ekonomikas katedra (7 akadēmiskās personāla locekļi) Starptautisko ekonomisko attiecību katedra (18 akadēmiskās personāla locekļi) Tautsaimniecības katedra (10 akadēmiskās personāla locekļi) Vadībizinību katedra (11 akadēmiskās personāla locekļi) Doktorantūras skolas ar konkurētspējas novērtējuma veikšanai visatbilstošākajiem speciālistiem: 1. Doktorantūras skola - Valsts tautsaimniecības starptautiskās konkurētspējas nodrošināšana 14 padomes locekļi: Ekonomikas doktori - 5 Datorzinātņu doktors - 1 Tiesvedību doktors - 1 Sociālo zinātņu doktori - 3 Habilitētie ekonomikas doktori - 3 55 doktora grāda kandidāti (uz 2011. gada augustu): Tiesvedība (2)	LU pētījumos izmanto citus informācijas avotus, tomēr dažos gadījumos tiek veiktas primārās aptaujas. LU izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas (studiju un pētniecības procesu ietvaros) var tikt uzskatīti par tās apkopoto informāciju. LU netiek veikta sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
		(vides, bioloģiskais, sociālais, kultūras mantojums un citas jomas)			Demogrāfija (2) Sociālās zinātnes (2) Juridiskās zinātnes (9) Ekonomika (18) Vadībzinātne (22) 7 maģistra grāda ieguvēji un grāda kandidāti (uz 2011. gada augustu) 2. Doktorantūras skola - Politisko, sociālo un ekonomisko procesu analīze pēcpadomju telpā - 12	
<i>LU Sociālo un politisko pētījumu institūts (LU Sociālo zinātņu fakultātes strukturālā vienība)</i>	Institūts savās darbībās LU ir neatkarīgs un autonoms Pastāv stratēģiskā valde (fakultātes locekļi) un vadība (fakultātes struktūrvienību profesori un asociētie profesori) Valsts nodrošina samērā mazu bāzes finansējumu (2011. gadā LVL 13 000) Pārējais tiek finansēts no LU Sociālo zinātņu fakultātes budžeta (ārējie pakalpojumi). Specifiskiem projektiem institūts papildus izmanto ES fondu finansējumu.	Galvenās pētniecības jomas: • Latvijas starptautiskās attiecības • Demokrātija un minoritātes • Latvijas reģionālā attīstība • Mediji, informācija, kultūra	Ir izstrādāts sekojošs ar konkurētspējas novērtējumu saistīts dokuments: 1. Ziņojums par tautas attīstību (kopš 2005. gada) (informācijas avoti: Pasaules Banka, CSP, ES mājaslapa, Latvijas budžeta īstenošanas gada ziņojumi, SKDS, Valsts zemes dienests, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija) • Tiek sagatavots reizi divos gados • Institūts sadarbībā ar reģionālajām universitātēm uzvarēja konkursā un saņēma tiesības sagatavot ANO Attīstības programmas ziņojumu • Līdz šim atbildīgā persona, kuras vadībā ziņojums tiek gatavots, tikusi izvēlēta pēc rotācijas principa (sociologi, politologi) • Iepirkuma procedūra tika veikta tikai tulkojumiem un sabiedrības aptauju veikšanai	• Kopš 2005. gada Sociālo un politisko pētījumu institūts sadarbībā ar Latvijas universitātēm gatavo Latvijas Pārskatus par tautas attīstību, kas pirms tam tika izstrādāti sadarbībā ar ANO biroju Latvijā • Citas kompetences ir saistītas ar galvenajām pētniecības jomām – politiku sabiedrībā, sabiedrības integrāciju, kultūru, medijiem, reģionālās attīstības tendencēm utt.	12 pētnieki	LU izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas (studiju un pētniecības procesu ietvaros) var tikt uzskatīti par tās apkopoto informāciju. Dažos gadījumos tiek veiktas primārās aptaujas. LU netiek veikta sistematiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
<i>LU Filozofijas un socioloģijas institūts (LU aģentūra)</i>	Institūts savās darbībās LU ir neatkarīgs un autonoms Pārvalda zinātnieku kopsapulce (institūta doktori), zinātniskā padome un direktors.	Pētniecības studijas socioloģijas jomā	Nav attiecināms	• etnopolitika, etniskās attiecības un sabiedrības integrācija, jaunatnes un izglītības pētniecība, sociālā atstumtība un deviantā uzvedība, mutvārdu vēsture, tās resursu	Valde - 10 Administrācija - 6 Vadošie pētnieki - 29 Pētnieki - 22 Zinātniskie asistenti - 8 Vecākie speciālisti - 5 Vecākie laboranti - 6	LU izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas (studiju un pētniecības procesu ietvaros) var tikt uzskatīti par tās apkopoto informāciju. Dažos gadījumos tiek veiktas primārās aptaujas.

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
	Zinātniskā padome nosaka stratēģiskos mērķus un pētniecības jomas Pārsvarā tiek finansēts no Vēstures un filozofijas fakultātes (LU) budžeta Budžets: LVL 390 643: • Subsīdijas (LVL 105 625) • Maksas pakalpojumi un citi ienākumi (LVL 230 886) • Ārvalstu dotācijas/ pētniecības resursi (LVL 54 132)			izmantošana mūsdienu kultūras sociālo un identitātes procesu analīzē, tiek veikti daudzi starptautiski socioloģiski salīdzinoši pētījumi. • Institūts veic pētniecību humanitāro un sociālo zinātņu jomās; apkopo svarīgāko informāciju, ziņojumus un socioloģisko aptauju rezultātus, kas pēdējā laikā veikti Latvijā. Strādā sadarbībā ar TNS Latvija un citiem socioloģiskajiem uzņēmumiem.	Tulks/tulkotājs - 1	LU netiek veikta sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
<i>Rīgas Tehniskā Universitāte</i>	Darbojas neatkarīgi Vada akadēmiskā sapulce (lēmējiestāde), senāts un rektors <u>Kopējais budžets</u> (2009): LVL 33 083 000 • Valsts subsīdijas (47,5%, tai skaitā 1,1% - struktūrfondu līdzfinansējums) • Studiju maksa (19,8%) • Zinātnes finansējums (14,6%) • Ārvalstu finansējums studijām (8,3%) • Citi ienākumi – zinātniskie projekti, ražošanas uzņēmumu subsīdijas (9,8%)	Inženierekonomikas un vadības fakultāte – galvenās studiju jomas: • Uzņēmējdarbība un vadīšana • Ekonomika • Uzņēmējdarbības finanses • Inovācijas un uzņēmējdarbība • Starptautisko ekonomisko sakaru organizēšana un vadīšana • Muitas un nodokļu administrēšana • Uzņēmējdarbības loģistika • Nekustamā īpašuma pārvaldība • Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšana • Cilvēku resursu vadīšana • Darba aizsardzība • Ugunsdrošība un civilā	Ir izstrādāti sekojoši ar konkurētspējas novērtējumu saistīti dokumenti: 1. Latvijas reģionu konkurētspējas novērtēšana (A. Magidenko, M. Šenfelde, 2007) 2. Latvijas plānošanas reģionu konkurētspēja (I. Judrupa, M. Šenfelde, 2010) 3. Starptautisko indeksu nozīme valsts un reģionu konkurētspējas novērtēšanā (I. Judrupa, M. Šenfelde, 2006) 4. Reģionālās konkurētspējas galvenie faktori un starptautisko indeksu nozīme to novērtēšanā (I. Judrupa, M. Šenfelde, 2007) 5. Konkurētspējas paaugstināšanas problēmas pārtikas ražošanā (L. Kovaļevska, L. Vasiļeva, 2008) 6. Latvijas nozaru attīstības un konkurētspējas analīze un prognozes (A. Auziņa, 2009) 7. Cilvēku kapitāla attīstība kā faktors Latvijas ekonomikas konkurētspējas	Institūta struktūrvienības, kas visvairāk saistītas ar konkurētspējas novērtēšanu: 1. Inženierekonomikas un vadības fakultāte - Tautsaimniecības un reģionālās ekonomikas institūts (9) • Direktors – 1 • Direktora vietnieks - 1 • Vadošie pētnieki – 3 • Pētnieks – 1 • Asistents – 2 • Administrators – 1 <u>Papildus (tie, kas strādā gan šajā fakultātē, gan institūtā ir minēti tikai institūta struktūrvienībā)</u> 2. Starptautiskās un reģionālās ekonomikas institūts (1) - Profesors - 1 1.2. Ekonomikas teorijas un tautsaimniecības institūts (4)	Pētniecības darbu autori ir RTU darbinieki un doktori	RTU izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas (studiju un pētniecības procesu ietvaros) var tikt uzskatīti par tās apkopoto informāciju. Dažos gadījumos tiek veiktas primārās aptaujas. RTU netiek veikta sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
		aizsardzība • Visaptverošā kvalitātes vadība • Drošības inženierija • Vadībizinātne un ekonomika Atsevišķa vienība (RTU kontrolē) – Rīgas Biznesa skola Finanšu, IT un mārketinga maģistra grāds (publiski nav pieejami atsevišķi pētniecības aktivitāšu rezultāti)	paaugstināšanā 8. Ranžēšanas metodes pielietošana Latvijas reģionu konkurētspējas novērtēšanā (I. Judrupa, M. Šenfelde, 2008) Tie nav pieejami publiski satura izpētišanai.	Profesors - 1 Lektori - 3		
<i>Rīgas Ekonomikas augstskola</i>	Darbojas neatkarīgi Pieder dibinātājiem, tai skaitā dažādiem locekļiem	Ekonomikas un biznesa administrēšana	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā. Dokumenti par attiecīgo tēmu: 1. Produktīva, Neproductīva un Destruktīva Uzņēmējdarbība: Teorētisks un Empīrisks Pētījums (A. Sauka, 2010) 2. Ēnu ekonomikas indekss (A.Sauka, T.Putniņš, 2011)	Fakultātes darbiniekiem un pētniekiem ir zināšanas vairākās ar konkurētspējas novērtēšanu saistītās jomās: makroekonomika, finanses utt.	17 fakultātes un pētniecības darbinieki ar pieredzi un kompetenci, kas atbilst konkurētspējas novērtēšanai (izņemot pagaidu darbiniekus)	SSE Rīga izstrādātie ziņojumi un pētījumi (studiju un pētniecības procesu ietvaros) var tikt uzskatīti par tās apkopoto informāciju. Dažos gadījumos tiek veiktas primārās aptaujas. SSE Rīga netiek veikta sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
<i>Latvijas Lauksaimniecības universitāte</i>	Darbojas neatkarīgi Universitāti vada un pārvalda tās rektors. Universitāte darbojas saskaņā ar tās konstitūciju un tiesību aktiem, ņemot vērā tās konventa un senāta lēmumus <u>Kopējais budžets</u> (2009): LVL 13 597 000 • Valsts subsīdijas (46,8%, tai skaitā 0,8% - struktūrfondu līdzfinansējums) • Studiju maksa (18,8%) • Zinātnes finansējums (13,5%) • Ārvalstu finansējums studijām (4,7%)	Studijas dažādās jomās, ar konkurētspējas novērtēšanu visvairāk saistītas: • Ekonomika • Sociālās zinātnes	1. Bioloģiskās lauksaimniecības preču tirgus un konkurētspēja (I. Baraškina, 2010) (informācijas avots: LR Zemkopības ministrija, Eurostat, IFOAM, Pārtikas un veterinārais dienests) 2. Baltijas valstu konkurētspēja un attīstības tendences (I. Stokmane, 2010) (informācijas avots: CSP) (publiski pieejami tikai kopsavilkumi)	• Pētniecība tiek veikta galvenokārt doktora grāda promocijas projektu ietvaros, tā tiek veikta visās studiju jomās, tādējādi konkurētspējas novērtējuma veikšanai visatbilstošākās būtu ekonomika un sociālās zinātnes, kas reizēm ir saistītas ar lauksaimniecību, mežsaimniecību un citām Lauksaimniecības universitātei atbilstošām tēmām	Personāls un doktori (kopumā 70 pētnieki, vairāk kā 100 akadēmiskie darbinieki)	Universitātes izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas (studiju un pētniecības procesu ietvaros) var tikt uzskatīti par tās apkopoto informāciju. Dažos gadījumos tiek veiktas primārās aptaujas. Lauksaimniecības universitātē netiek veikta sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze						
Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
	- Telpu izīrēšana (2,0%) - Citi ienākumi – zinātniski projekti, ražošanas uzņēmumu subsīdijas (14,2%)					
⁷ Zinātnieku kolektīvi						
<i>Austrumeiropas politikas pētījumu centrs (APPC)</i>	Neatkarīgs un autonoms Finansiālie atbalstītāji: - Frīdriha Eberta fonds - Sabiedrības integrācijas fonds - Konrāda Adenauera fonds - Sorosa fonds – Latvija - Nacionālais Dāvinājums demokrātijai	Pētniecības objekts – Austrumeiropas reģions	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā	Galvenās darba jomas, tātad arī darbiniekiem ir pieredze šādās jomās: - veicina Latvijas ārlietu politikas attīstību, veicot izpēti darbības Austrumeiropas valstu politikas, vēstures un ekonomikas jomās - attīsta sadarbību starp Latvijas un ārvalstu pētniecības iestādēm un citām organizācijām - īsteno un skaidro Latvijas intereses ārvalstīs	6 speciālisti	Zinātnieku kolektīvi izmanto vai nu primāros informācijas avotus (t.i. pēc vajadzības apkopo informāciju pētniecības projektu ietvaros), vai sekundāro informāciju no citiem avotiem vai pētījumiem. Zinātnieku kolektīvu izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas var tikt uzskatīti par to apkopotiem datiem, kas aptver relatīvi plašu tēmu loku. Tomēr saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, zinātnieku kolektīvos nenotiek sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
<i>Ekonomistu apvienība 2010</i>	Neatkarīga un autonoma	Ekonomika, tautsaimniecība Galvenie asociācijas uzdevumi: nepārtrauktas Latvijas ekonomikas attīstības veicināšana un tās integrācija Eiropas un pasaules organizācijās; zinātnieku kolektīvu un ekonomisko diskusiju organizēšana; ekonomiskās programmas izstrāde un ieviešana; ekonomiskās izglītības un	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā	Galvenokārt speciālisti ekonomikas, finanšu, uzņēmējdarbības vadības un publiskā sektora jomā	25 biedri (kuri pārstāv dažas citas no šajā sarakstā iekļautajām iestādēm, piem., valsts pārvaldes un sabiedriskās iestādes, Latvijas Banku, komercbankas)	

⁷ (*Think tanks*). Pastāv arī Ārlietu politikas institūts, tomēr par tā darbību nav pieejama publiska informācija. Tā galvenā pētniecības joma ir politiskie procesi, un tas savā darbībā ir neatkarīgs un autonomš.

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
<i>Latvijas Cilvēktiesību centrs</i>	Neatkarīgs un autonoms	pētniecības organizēšana un veicināšana. Veicina cilvēktiesības un toleranci Latvijā, veicot monitoringa, pētniecības, pārstāvības, juridiskās palīdzības un apmācības pasākumus. Pēdējos gados LTC galvenais mērķis bijušas divas plašas jomas: cilvēktiesības slēgtās iestādēs un sociālā integrācija, kas ietver visus ar minoritātēm un toleranci saistītos jautājumus, kā arī pārstāv nozīmīgākās cilvēktiesību problēmu jomas Latvijā	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā	Galvenās darba jomas, tātad arī darbiniekiem ir pieredze šādās jomās: Patvēruma meklētāju un bēgļu tiesības, neregulāro migrantu tiesības, imigrācijas politika, minoritāšu tiesības un integrācija sabiedrībā, valodas politika, pilsonība, anti-diskriminācija, anti-rasisms, anti-diskriminācija, daudzveidības pārvaldība, minoritāšu tiesības, sabiedrības integrācija, pilsonība, migrācija, minoritāšu tiesības un politika, sabiedrības integrācija, starpkultūru attiecības.	Pētniecības nodaļa (3) Juridisko konsultāciju speciālisti (3) Administratīvā nodaļa (2)	
<i>EuroCivitas</i>	Neatkarīgs un autonoms NVO politikas centrs	Centra misija ir attīstīt un virzīt idejas un darbības, kas atbalsta plašāku Eiropesko demokrātijas un atvērtas sabiedrības vērtību ieviešanu	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā	ES Austrumu kaimiņu eiropēizācija, ES-Krievijas attiecības un Eiropas vērtību un identitātes attīstība Latvijā	3 speciālisti	
<i>Stratēģiskās attīstības komisija (SAK) (iepriekš – Stratēģiskās analīzes komisija)</i>	Latvijas Prezidenta izveidota koleģiāla institūcija bez juridiskās personas statusa	Ģenerēt Latvijas ilgtermiņa attīstības vīziju, veicot starpdisciplinārus un uz nākotni orientētus pētījumus.	1. Rekomendācijas pakalpojumu sektora prioritāšu noteikšanai, izmantojot kvantitatīvo analīzi (galvenais atbildīgais par projektu Stratēģiskās analīzes komisija, 2008) 2. Prioritāro sektoru identifikācijas pētījuma noslēguma ziņojums, 2008) (detalizētās apraksts šī darba pielikumā)	Ekonomisti, valsts sektora speciālisti (kuri pārstāv dažas citas no šajā sarakstā iekļautajām institūcijām, piem., valsts pārvaldes un sabiedriskās iestādes, Latvijas Banku)	10 speciālisti (šobrīd notiek reorganizācija)	
Pētniecības institūti						
<i>Providus</i>	Neatkarīgs un autonoms Juridiskais statuss – nevalstiska, bezpartejiska un bezpeļņas organizācija. 2006. gada jūnijā Finanšu ministrija tai piešķīra	- Uzņēmumu pārvaldība, krimināltiesības, tolerances un politikas analīze, Eiropas politika - interesu aizstāvība - iesaistīšanās normatīvo	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā	Pētniekiem un speciālistiem ir pieredze to galvenajās pētniecības un darbības jomās: - imigrācijas integrācija - korupcija - migrācija	19 darbinieki, pilnas un nepilnas slodzes	Izmanto vai nu primāros informācijas avotus (t.i. pēc vajadzības apkopo informāciju pētniecības projektu ietvaros), vai sekundāro informāciju no citiem avotiem vai pētījumiem.

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
	sabiedriskā labuma organizācijas statuss. Kopējais budžets (neauditēts): LVL 433 098 <u>Galvenie finansētāji:</u> - Atvērtās Sabiedrības Institūts Zug Fonds – LVL 142 424 - Sorosa fonds – Latvija – LVL 132 709 - Eiropas Komisija – LVL 70 440 - Sniegtie pakalpojumi – LVL 43 890 - Sabiedrības integrācijas fonds - LVL 35 963 - Partnerības caurspīdīguma fonds – LVL 5 170 - Tieslietu Ministrija - LVL 2 254 - Nīderlandes Karalistes vēstniecība – LVL 168 - Ziedojumi – LVL 80	dokumentu izstrādē - sabiedrības informēšana - pasākumu organizēšana - konsultācijas un apmācība Pētījumu un politikas analīžu publicēšana, ekspertu viedokļa sniegšana valdībai politiku veidošanas procesos, aizstāvība un monitorings, konsultatīvie pakalpojumi un apmācība, kā arī sabiedrības iesaistīšanās veicināšana politikas procesos un ikgadējā Publiskās Politikas Foruma organizēšana. Tas sniedz arī institucionālo bāzi tiešsaistes politikas resursam Latvijā - politika.lv.		- politika - nodarbinātība - ētika - izglītība		Institūta izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas var tikt uzskatīti par to apkopotiem datiem, kas aptver relatīvi plašu tēmu loku. Tomēr saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, zinātnieku kolektīvos nenotiek sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
<i>Baltijas Starptautiskais Ekonomikas Politikas Studiju Centrs (BICEPS)</i>	Neatkarīga un autonoma – sabiedrība (privāts finansējums)	Akadēmiskie pētījumi (plašāka informācija par izpētes jomām sniegta tālāk), pasūtījuma darbi vietējām ministrijām un starptautiskajām institūcijām, kā arī līdzdalība ES līmeņa tīklos	1. Latvijas kompetence un tās vērtējums starptautiskajos sarakstos (galvenais par projektu atbildīgais – Ekonomikas ministrija, 2005) 2. Globālais Uzņēmējdarbības Monitorings (detalizētāks apraksts šī ziņojuma pielikumā)	Pētniekiem un ekspertiem ir pieredze to galvenajās pētniecības un darbības jomās: - ekonomikas teorija, starptautiskā ekonomika, makroekonomika - demogrāfija, darba tirgus - publiskā sektora ekonomika - izglītības ekonomika - reģionālās atšķirības un ekonomika - korporatīvās finanses - finanšu tirgi un institūcijas - uzņēmējdarbība	20 darbinieki (kopā, ieskaitot priekšsēdētāju un direktoru)	Izmanto vai nu primāros informācijas avotus (t.i. pēc vajadzības apkopo informāciju pētniecības projektu ietvaros), vai sekundāro informāciju no citiem avotiem vai pētījumiem. Institūta izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas var tikt uzskatīti par to apkopotiem datiem, kas aptver relatīvi plašu tēmu loku. Tomēr saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, zinātnieku kolektīvos nenotiek sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
<i>Baltijas Sociālo Zinātņu institūts (BISS)</i>	Neatkarīgs un autonoms/ privāts, bezpeļņas zinātniskās pētniecības institūts.	Demokrātijas diskursa analīze Etnopolitika	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā: PPP Latvijā: prakse un perspektīvas,	Pētniekiem un ekspertiem ir pieredze to galvenajās pētniecības un darbības jomās:	9 pētnieki	Izmanto vai nu primāros informācijas avotus (t.i. pēc vajadzības apkopo informāciju

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
	Visi projekti tiek finansēti valsts, NVO vai ārvalstu institūciju iepirkumu formā	Izglītības politika Migrācija Minoritātes Nodarbinātības politika Pilsoniskā sabiedrība Sociālā integrācija Veselības aizsardzības politika BISS mērķis ir strādāt visas sabiedrības labā un tās galvenās aktivitātes ir saistītas ar socio-politiskiem pētījumiem un uz zinātniskajiem pētījumiem balstītas informācijas izplatīšanu Latvijā	2010	- sabiedriskās politikas analīzes projekti saistībā ar integrāciju, valsts valodas izmantošanu, bilingvālo izglītību, veselības reformām, konstitucionālo reformu, etniskajiem un sociālās integrācijas jautājumiem. Sabiedrības informēšana un zināšanu izplatīšana. Starptautiskie salīdzinošie pētījumi (t.sk. Starptautiskā Sociālo Pārskatu Programma (ISSP), Eiropas Vērtību Pētījums (EVS), Jaunais Baltijas Barometrs (NBB), Ziemeļvalstu-Baltijas Barometrs); - netiek veikta periodiska informācijas apkopošana. Projekta vajadzībām informācija parasti tiek saņemta no Latvijas Centrālās Statistikas Pārvaldes, Latvijas Valsts Ieņēmumu Dienesta un līdzīgām institūcijām.		pētniecības projektu ietvaros), vai sekundāro informāciju no citiem avotiem vai pētījumiem. Institūta izstrādātie ziņojumi, pētījumi un publikācijas var tikt uzskatīti par to apkopotiem datiem, kas aptver relatīvi plašu tēmu loku. Tomēr saskaņā ar publiski pieejamo informāciju, zinātnieku kolektīvos nenotiek sistemātiska vai regulāra noteiktas informācijas apkopošana.
Latvijas Valsts Agrārās ekonomikas institūts	Valdība (Zemkopības ministrija) – atvasinātā sabiedriskā iestāde Kopējais finansējums (2010): LVL 587 020 Tai skaitā: Latvijas Zinātņu padomes dotācija - LVL 37 440 Zemkopības ministrijas deleģētās funkcijas – LVL 312 800 Zemkopības ministrijas subsidētie projekti – LVL 125 240	<u>Nodalas:</u> - Lauksaimniecības attīstības un ekonomisko attiecību nodaļa - Kvalitātes un vides aizsardzības nodaļa - Lauku attīstības novērtēšanas nodaļa - Agro biznesa informācijas un analīzes nodaļa - Lauku vides attīstības nodaļa - Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs	Ar konkurētspējas novērtēšanu nosacīti saistīti: Daži viedokļi par Latvijas lauksaimniecības un pārtikas nozares konkurētspējas attīstību (D.Jasjko, A.Migļavs, 2004, detalizētāks apraksts šī ziņojuma pielikumā)	Darbiniekiem ir pieredze to galvenajās darbības jomās: datu vākšanas, sistematizācijas, analīze un interpretācija, ekonomiskās attīstības procesi lauksaimnieciskajā ražošanā, lauksaimniecības un pārtikas tirgus novērojumi, lauksaimniecības un lauku attīstības politikas analīze Latvijas un Eiropas Savienības līmenī, informācijas apkopošana par lauksaimniecības produktiem	Cilvēkresursi un struktūrvienības ar visatbilstošāko pieredzi, kas var tikt pielietota konkurētspējas novērtēšanā: Lauku attīstības novērtēšanas nodaļa – 4 Lauku vides attīstības nodaļa - 3 Lauksaimniecības attīstības un ekonomisko attiecību nodaļa – 5 „Agropols” nodaļa – 2 Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs - 3 Agro biznesa informācijas un analīzes nodaļa -12	Lauksaimniecības produktu cenas un to pārdošanas apjomi

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
	7 ES projekti- LVL 31 270 Citi ienākumi- LVL 80 270	<u>Prioritārās pētījumu jomas:</u> - ekonomiskā un politiskā analīze (akcents uz lauksaimniecības uzņēmumiem) - ilgtspējīga vides un pārtikas attīstība, kvalitātes vadība un ekonomika - teritoriju un lauksaimniecības politiskās ekonomikas attīstība		un pārdošanas apjomiem regulatora darbību pamatošanai Eiropas Savienības kopējā tirgus vajadzībām un rezultātu komunikēšana Zemkopības ministrijai, kopējo lauksaimniecības datu sagatavošana un rezultātu komunikēšana Zemkopības ministrijai Datu tīkla uzturēšana un lauku saimniecību darbība saskaņā ar likumdošanu par lauksaimniecību un lauku attīstību un Eiropas Savienības normatīvo paziņojumu	Uzņēmējdarbības konsultācijas - 1 Tirgus un cenu informācija – 1	
<i>Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūts</i>	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību To pārvalda biedru kopsapulce – galvenā vadības institūcija; padome – uzraudzības institūcija, pārstāv biedru intereses, uzrauga valdi; valde; zinātniskā padome – metodoloģijas un izpētes pārvaldība	Institūta galvenās darbības jomas ietver sociālekonomiska un cita veida pētījumus un to ieviešanu, tehnoloģiju un ekonomikas projektu izstrādi un ieviešanu, publikācijas, zinātniskās un tehniskās informācijas sagatavošanu un šīs informācijas izmantošanas pakalpojumi, izglītojošas darbības.	1. Prasības Latvijas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem pašreizējos ekonomikas apstākļos (I. Čurkina, 2005) – pilns teksts publiski nav pieejams 2. Cilvēkresursu attīstība – konkurētspējas pieauguma faktors (I. Dovlābekova, 2008) – pilns teksts publiski nav pieejams	Institūta pētniekiem un ekonomistiem ir pieredze, tie veic pētījumus un darbojas šādās jomās: sociālekonomika tehnoloģiju un ekonomikas projektu izstrāde un īstenošana zinātniskā un tehniskā informācija, publikācijas, izglītības darbs	12 darbinieki, ieskaitot valdes priekšsēdētāju (ekonomisti un pētnieki)	Kopš 2000. gada institūts gatavo valsts datus pasaules konkurētspējas indeksa un citus vērtējumus Pasaules Ekonomikas Forumam
Latvijas Banka (LB)	Neatkarīga un autonoma iestāde, kas pilnībā nodrošina pašfinansējumu, veicot Latvijas Valsts kases līdzekļu pārvaldīšanu. LB funkcijas nosaka likums Latvijas Banka ir Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniece	Ekonomika un finanses	Latvijas ilgtermiņa konkurētspējas modelēšana (G. Dāvidsons, 2005, informācijas avots: ANO Comtrade, sīkāka informācija šī ziņojuma pielikumā)	Tā kā LB galvenās funkcijas ir – noteikt un īstenot monetāro politiku, pārvaldīt ārvalstu valūtas un zelta rezerves, emitēt skaidru naudu un nodrošināt starpbanku norēķinu sistēmu darbību un sastādīt finanšu statistiku Tirgus operāciju departaments Pārvalda bankas un valdības	LB departamenti, kuru pieredze visvairāk saistīta ar konkurētspējas novērtēšanu: Tirgus operāciju pārvalde Starptautisko attiecību un komunikācijas pārvalde Statistikas pārvalde (katrā departamentā strādā vidēji aptuveni 15 un vairāk darbinieku) Tematiskais portāls	1. Latvijas eksports uz ES, Kanādas, ASV un Meksikas vienoto ekonomisko zonu un Dienvidaustrumāzijas Nāciju Asociāciju, ņemot vērā preču ražošanas faktora intensitātes sadalījumu (2003). 2. Intensīvā cilvēkkapitāla izlaides koeficients pret eksportu (1994 – 2003) 3. Eksporta līdzības indeksa dinamika (1995 – 2002)

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
				valūtas rezerves, nodrošinot to likviditāti, un piedalās bankas ārvalstu valūtas tirgus izstrādāšanā un īstenošanā un Latvijas ārvalstu valūtu tirgus darbības veicināšanā. Starptautisko attiecību un komunikācijas departaments Starptautisko attiecību un komunikācijas pārvalde koordinē Latvijas Bankas sadarbību ar Eiropas Centrālo banku un citām ES institūcijām, starptautiskajām finanšu institūcijām, ārvalstu centrālajām bankām un valdībām, vada Latvijas Bankas sabiedriskās attiecības, kā arī organizē bankas dokumentu administrēšanu un publikācijas, nodrošina rediģēšanas, tulkošanas, arhivēšanas, bibliotēkas un sekretariāta pakalpojumus. Statistikas departaments Apkopo, analizē un krāj statistikas informāciju un gatavo statistiskos pētījumus.	Makroekonomika.lv un tās speciālisti (30 speciālisti)	- Galvenie makroekonomikas rādītāji - Galvenie MFI (banku) sektora rādītāji - MFI bilance un monetārā statistika - MFI bilances un monetārās statistikas arhīvs - Latvijas maksājumu bilance - Situācija ar starptautiskajiem ieguldījumiem - Ārējais parāds - Tiešie ieguldījumi - Maksājumu sistēmas statistika - Vērtspapīru statistika - Procentu statistika - Citu finanšu starpnieku (OFI) statistika - Spēkā esošais lata maiņas kurss - Ilgtermiņa procentu likmes konverģences novērtēšanas vajadzībām - Ceturkšņa finanšu atskaites
Komercbankas						
SEB banka	Neatkarīga un autonoma	Finanses & ekonomika	Tiešā veidā neveic konkurētspējas novērtēšanu, taču saistīta šādi: analītiskais tiešsaistes žurnāls SEB Eksperts; speciālistu viedokļi; SEB mājokļu cenu indikators; SEB mājokļu pieejamības indekss; SEB uzņēmējdarbības vides apskati; SEB mājāsaimniecību novērojumi; Latvijas makroekonomikas apskats;	Ar konkurētspējas novērtēšanu visvairāk saistītās kompetences, kas piemīt bankas darbiniekiem un vadībai: Apdrošināšana, makroekonomika, līzings, aktīvu pārvalde, makro- un sociālekonomiska, tirgus	Sīkāku aprakstu par pētījumiem un novērojumus iesaistītajiem speciālistiem/bankas darbiniekiem skatīt šī ziņojuma pielikumā Bankas struktūrvienības un cilvēkkapitāls ir kompetents tajās jomās, kurās tās strādā: - privātpersonu	Informācija, kas lielākoties apkopota no ārējiem avotiem (piemēram, CSP, Eurostat, LB, Valsts kases, Bloomberg utt.) Tiek veikti savi pētījumi – ekonomikas sektors, prognozes makro- un mikro līmenī, tendences, mājokļu cenas, finansējuma iespējas un

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

lestatāju grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
			finanšu tirgu apskats; ieguldījumu fondu apskats; Ziemeļvalstu apskats; Austrumeiropas apskats	speciālisti Mazās uzņēmējdarbības analītiķi, personālie finanšu analītiķi Ekonomisti pētnieki Valdes locekļi ar pieredzi iepriekš minētajās jomās	apkalpošana (retail banking) - investīciju bankas pakalpojumi, tirdzniecības un kapitāla tirgi - kredīti un riska vadība - restrukturizācija - finanses un grāmatvedība - operācijas (transakcijas)	nosacījumi utt.
Swedbank	Neatkarīga un autonoma	Finanses & ekonomika	Konkurētspējas sakārtošana Latvijā – no pain, no gain? (L.Strašuna, M.Kazāks), 2010 Tiešā veidā neveic konkurētspējas novērtēšanu, taču saistīta šādi: dažādi pētījumi – ikmēneša apskati (piemēram, pieaugošs bezdarbs un algas – kā ar konkurētspējas atjaunošanu?); Swedbank ekonomikas apskati (aptuveni reizi ceturksnī, vispārējs makroekonomikas apskats); konkrēti pētījumi (skatīt iepriekš minēto konkurētspējas pētījumu); iknedēļas finanšu apskati (starptautiskie tirgi)	Doktora grāda ieguvējs ekonomikā, akadēmiķi, Latvijas galvenais ekonomists, Latvijas Bankas vecākie ekonomisti	Parasti visas publikācijas sagatavo viena komanda - 3 ekonomisti (pētnieki) no Ekonomisko pētījumu pārvaldes un viens galvenais redaktors (grupas galvenais ekonomists) Bankas struktūrvienības un cilvēkkapitāls ir kompetenti tajās jomās, kurās tās darbojas: - mazumtirdzniecība; - lielās korporācijas un iestādes; - aktīvu pārvaldīšana;	
DnB Nord	Neatkarīga un autonoma	Finanses & ekonomika	Tiešā veidā neveic konkurētspējas novērtēšanu, taču saistīta šādi: Iknedēļas apskats Iknedēļas izdevums Ekonomika Baltijas ietvaros e-jaunumi Latvijas barometrs Ekonomistu komentāri Atsevišķs pētījums – Baltijas jūras reģiona valstu ekonomikas: pamats zem kājām apzināts: Kā rīkoties tālāk (J.Rojaka, P.Strautiņš, 2010)	Bankas finanšu eksperti, DnB NORD Ekonomisko pētījumu grupa	Sīkāku aprakstu par pētījumiem un novērojumus iesaistītajiem ekspertiem/bankas darbiniekiem skatīt šī ziņojuma pielikumā	
Nordea	Neatkarīga un autonoma	Finanses & ekonomika	Uzņēmējdarbības dzīvotspējas noteikšana (A. Sauka, 2011 – pētījums	Uzņēmējdarbības lektors un pētnieks, doktora grāda	Galvenās struktūrvienības: - Kredītu pārvalde	

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze						
Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
			veikts sadarbībā ar Stokholmas Rīgas Ekonomikas augstskolu)	ieguvējs – biznesa administrēšana, uzņēmējs (pieredze vairāk nekā 10 gadu)	- Korporatīvo transakciju pārvalde - Klientu apkalpošanas pārvalde	
Konsultāciju uzņēmumi						
<i>Ernst&Young</i>	Neatkarīgs un autonoms (uzņēmums ar ierobežotu atbildību)	Apdrošināšana Konsultāciju pakalpojumi vadības, uzņēmējdarbības, riska un darbības uzlabošanas jomās Konsultāciju pakalpojumi transakciju jomā Konsultāciju pakalpojumi nodokļu jomā Grāmatvedības ārpakalpojumi un konsultācijas	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā – Pētījums “Valsts attīstība un valsts pārvaldes rādītāji” (galvenais par projektu atbildīgais – Valsts Kanceleja, 2007)	Dažādas nozares, sabiedriskās politikas, ES fondi, finanšu eksperti	Konsultāciju pārvalde ~30 darbinieku	Starptautiski pieejamas publikācijas un pētījumi par dažādiem tematiem (nozares, banku un finanšu pakalpojumi, enerģētika, valsts un sabiedriskais sektors utt.)
<i>PricewaterhouseCoopers</i>	Neatkarīgs un autonoms (uzņēmums ar ierobežotu atbildību)	Apdrošināšana Konsultāciju pakalpojumi vadības, uzņēmējdarbības, riska un darbības uzlabošanas jomās Konsultāciju pakalpojumi transakciju jomā Konsultāciju pakalpojumi nodokļu jomā Juridiskās konsultācijas		Dažādas nozares, sabiedriskās politikas, ES fondi, finanšu eksperti	Konsultāciju pārvalde ~10 darbinieku vai mazāk	Visā pasaulē pieejamas publikācijas un pētījumi par dažādiem tematiem
<i>Deloitte</i>	Neatkarīgs un autonoms (uzņēmums ar ierobežotu atbildību)	Audita, nodokļu konsultāciju un finanšu konsultāciju pakalpojumi		Dažādas nozares, sabiedriskās politikas, ES fondi, finanšu eksperti	Konsultāciju pārvalde ~10 darbinieku vai mazāk	Visā pasaulē pieejamas publikācijas un pētījumi par dažādiem tematiem
<i>KPMG</i>	Neatkarīgs un autonoms (uzņēmums ar ierobežotu atbildību)	Audita, nodokļu konsultāciju un konsultāciju (risks, atbilstība, tehnoloģijas) pakalpojumi		Dažādas nozares, sabiedriskās politikas, ES fondi, finanšu eksperti	Konsultāciju pārvalde ~10 darbinieku vai mazāk	Visā pasaulē pieejamas publikācijas un pētījumi par dažādiem tematiem
<i>Konsorts</i>	Neatkarīgs un autonoms (uzņēmums ar ierobežotu atbildību)	Konsultācijas stratēģiskajos, finanšu, juridiskajos un vadības jautājumos Makroekonomikas tirgus izpēte	Eksperta iespēju novērtēšana un ieteikumi, veselības pakalpojumu attīstība (06.06.2011.)	Dažādas nozares, sabiedriskās politikas, ES fondi, finanšu eksperti		Nepieciešamības gadījumā projekta vajadzībām tiek veikti tirgus pētījumi (piemēram, noteiktiem produktiem, tirgus segmentiem, darba, restrukturizācijas iespējas)
Valsts institūcijas						
<i>Finanšu ministrija</i>	Par savu darbu atskaitās valdībai	Finanses, nodokļi, muiža	Viens ziņojums, kas nav tiešā veidā	Ministrijas struktūrvienības un	Ministrijas struktūrvienības un	Valsts un pašvaldību institūcijas

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

lestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
	/Ministru prezidentam Darbojas saskaņā ar likumdošanu (funkcijas, uzdevumi, atbildība) Valsts finansēta institūcija / valsts budžets		saistīts ar konkurētspējas novērtēšanu: Atalgojuma konkurētspēja darba tirgū strādājošajiem, kuri iesaistīti ES SF apgūšanā (2007) – pētījumu veikusi pētījumu studija Factum Viens plānošanas dokuments, kurā īsi aprakstīta konkurētspēja: Latvijas ekonomikas stabilizēšanas un attīstības atjaunošanas programma (2008) Citādi – nav pieredzes, kas saistīta ar konkurētspējas novērtēšanu	cilvēkkapitāls ir kompetenti tajās jomās, kurās tās darbojas:	cilvēkkapitāls ir kompetenti tajās jomās, kurās tās darbojas: - Budžeta departaments - Tautsaimniecības analīzes departaments - Eiropas Savienības fondu Uzraudzības departaments - Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments - Finanšu un darbības nodrošinājuma departaments - Finanšu vadības un metodoloģijas departaments - Finanšu tirgus politikas departaments - Fiskālās politikas departaments - Tiesību aktu departaments - Komercedarbības atbalsta kontroles departaments - Pašvaldību finansiālās darbības uzraudzības un finansēšanas departaments	strādājošo atalgojums Finanšu informācija un informācija par to uzņēmumu darbību, kuras līdzīpašnieks vai īpašnieks ir valsts Nodokļu, muitas informācija Valsts budžeta izdevumi un plāni visām valsts institūcijām un pašvaldībām Strādājošo skaits, kuri iesaistīti ES struktūrfondu apgūšanā, viņu atalgojums un pienākumi un cita informācija par ministrijas galvenajām funkcijām, ko iesniegušas valsts institūcijas vai citas ministrijas. Valsts kase (pakļauta Finanšu ministrijai) – ikmēneša apskats par valsts parādu, garantijas, panākumi ES fondu apgūšanā
<i>Ekonomikas ministrija</i>	Par savu darbu atskaitās valdībai /Ministru prezidentam Darbojas saskaņā ar likumdošanu (funkcijas, uzdevumi, atbildība) Valsts finansēta institūcija / valsts budžets	Valsts ekonomika	Šie dokumenti nav tieši par konkurētspēju un tās novērtēšanu, bet ar to saistīti: 1. Ziņojums par Latvijas valsts ekonomikas attīstību (2011). 2. Konkurētspējas programmas un prioritātes Latvijā (E.Valantis) 3. Ekonomikas sektori, attīstības tendences, kompetence un struktūra (galvenais par projektu atbildīgais – Ekonomikas ministrija, 2004) 4. Latvijas mēbeļu ražotāju konkurētspējas novērtēšana (2003) 5. Rūpniecības sektora struktūras konkurētspējas pamatprincipi (2004) 6. Par ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa ietekmi	Tautsaimniecības strukturālā politika, ražošanas politika, enerģētikas politika, ārējā ekonomika, iekšējā tirgus politika (preces un pakalpojumi), rūpniecības attīstības politika, konkurētspējas un tehnoloģijas attīstība, patērētāju tiesības un to aizsardzības politika, būvniecības un mājokļu tirgus politika Iepriekšējā slejā minētie ziņojumi (izņemot pirmos divus) galvenokārt tika izstrādāti ārpus ministrijas, un	Ministrijas struktūrvienības un cilvēkkapitāls ir kompetenti tajās jomās, kurās tās darbojas: Enerģētikas departaments Ārējo ekonomisko attiecību departaments Iekšējā tirgus departaments Uzņēmējdarbības konkurētspējas departaments Būvniecības un mājokļu politikas departaments Tautsaimniecības strukturpolitikas departaments ES fondu ieviešanas departaments	Ministrija sagatavo šādus dokumentus: - Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību tiek publicēts divas reizes gadā (jūnijā un decembrī) Latvijas tautsaimniecība: Makroekonomikas apskats, tiek publicēts reizi ceturksnī Ziņojums par Latvijas ekonomikas attīstību, tiek publicēts reizi ceturksnī Šo ziņojumu sagatavošanā izmantoti šādi informācijas avoti: - Valsts Nodarbinātības aģentūra

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
			uz konkurētspēju un uzņēmumu eksporta veicināšanu (2008) - izstrādājis konsultāciju uzņēmums BDO 7. Par Latvijas uzņēmumu prioritātēm un būtiskākajiem jautājumiem ārējā ekonomiskajā darbībā, eksporta veicināšanu un konkurētspējas palielināšanu (2008)	tos sagatavoja ārējie eksperti (no Latvijas Universitātes, konsultāciju uzņēmumiem utt.)		- Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs - Centrālais Statistikas Birojs - Eurostat - Latvijas Banka - Valsts kase - Finanšu un kapitāla tirgus komisija
<i>Zemkopības ministrija</i>	Par savu darbu atskaitās valdībai /Ministru prezidentam Darbojas saskaņā ar likumdošanu (funkcijas, uzdevumi, atbildība) Valsts finansēta institūcija / valsts budžets	Lauksaimniecība, zivsaimniecība, mežkopība, pārtika un veterinārija, lauku attīstība	Komplekss Latvijas koksnes konkurētspējas kvalitātes novērtējums (2005)	Nav tiešu kompetenču, kas saistītas ar konkurētspēju un tās novērtēšanu, taču visās galvenajās jomās (skatīt nākamā stabiņu) vairāki uzdevumi un mērķi vērsti uz konkurētspējas aizsardzību un uzlabošanu un uzņēmēju un zemnieku darbības atvieglošanu vairākās jomās	Ministrijas struktūrvienības un cilvēkkapitāls ir kompetenti tajās jomās, kurās tās darbojas: Lauksaimniecības departaments Meža departaments Zivsaimniecības departaments Veterinārais un pārtikas departaments Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departaments Lauku attīstības atbalsta departaments Tirgus un tiešā atbalsta departaments	1. Pārtikas un lauksaimniecības preču ārējā tirdzniecība (Informācijas avots: CSP) 2. Bioloģiskās lauksaimniecības rezultāti 3. Tirgus cenu un informācijas sistēma (TICIS) 4. Lauksaimniecības ekonomikas novērtēšana (LEN) 5. Informācija par saimniecībām 6. Bruto ieņēmumi (saražoto lauksaimniecības produktu vērtība mīnus mainīgās izmaksas)
<i>Valsts kanceleja / Latvijas Republikas Ministru kabinets</i>	Centrālā valsts pārvaldes institūcija, kas tieši pakļauta Ministru prezidentam Darbojas saskaņā ar likumdošanu (funkcijas, uzdevumi, atbildība) Valsts finansēta institūcija	Galvenie uzdevumi: • nodrošināt Ministru Kabineta sēžu sagatavošanu un norisi, nodrošināt Ministru Kabineta dokumentu sagatavošanu saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto procedūru; Ministru Kabineta dokumentu pārvaldīšana; • piedalīties politikas plānošanas procesos atbilstoši Ministru Kabineta vadlīnijām un uzdevumiem, ko noteicis Ministru Kabinets; • koordinēt valsts politikas	Nav tiešas pieredzes, kas saistīta ar konkurētspējas novērtēšanu. Sagatavoti šādi dokumenti, kuros ietverta konkurētspēja: 1. Valsts pārvaldes sistēmas un civil dienesta optimizācijas darbības plāns (2009) 2. Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns (2010-2013)	Valsts kancelejā galvenokārt strādā valsts un sabiedriskā sektora, kā arī ES fondu eksperti. Nepieciešamības gadījumā viņi strādā ciešā sadarbībā ar nozaru/sektoru ekspertiem no ministrijām.	Sīkāks apraksts par cilvēkkapitālu un struktūrvienībām, kas izstrādā dokumentus, kas minēti kā iepriekšēja pieredze, ietverts šī ziņojuma informācijas pielikumā. Valsts kancelejas struktūrvienības, kuru pieredze visciešāk saistīta ar konkurētspējas novērtēšanas vadību: Stratēģiskās analīzes departaments (pavisam 8 darbinieki) ES struktūrfondu departaments (pavisam 6 darbinieki)	1. Raksturīgāko Skandināvijas valstu eksporta rādītāju kopsavilkums 2. Eksportu veicinošo normatīvo dokumentu kopsavilkums 3. Latvijas uzņēmumu saražoto apjomu un kopējā patēriņa attiecība 4. Latvijas uzņēmumu pārdoto apjomu un kopējā patēriņa attiecība

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
		plānošanu un īstenošanu; sadarbībā ar ministrijām iesniegt priekšlikumus attiecībā uz valsts attīstības prioritātēm; • nodrošināt valsts pārvaldes politikas izstrādāšanu (tajā skaitā civildienesta) un koordinēt un pārraudzīt tās īstenošanu; • kad to nosaka Ministru prezidents– koordinēt un kontrolēt Ministru Kabineta un Ministru prezidenta pieņemto lēmumu izpildi; • informēt sabiedrību par Ministru Kabineta darbu un aktivitātēm				
<i>Satiksmes ministrija</i>	Par savu darbu atskaitās valdībai /Ministru prezidentam Darbojas saskaņā ar likumdošanu (funkcijas, uzdevumi, atbildība) Valsts finansēta institūcija / valsts budžets	Transports	Ar konkurētspējas novērtēšanu saistīts ziņojums: 1. Perspektīvs konkurētspējas novērtējums Latvijas tranzītpārvadājumu jomā (2000, pieejama tikai cietā kopija)	Satiksmes ministrijai ir iemaņas dažādās transporta un ieguldījumu jomās, taču neviena no tām nav tieši saistīta ar konkurētspējas novērtēšanu	Nav datu	Statistika par aviācijas, dzelzceļa, sauszemes pārvadājumiem, ostām (informācijas avots: CSP)
<i>Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija</i>	Par savu darbu atskaitās valdībai /Ministru prezidentam Darbojas saskaņā ar likumdošanu (funkcijas, uzdevumi, atbildība) Valsts finansēta institūcija / valsts budžets	Vide un klimats, vides aizsardzība, reģionālā attīstība, pašvaldības	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā Vairākos ministrijas izstrādātos plānošanas un stratēģiskajos dokumentos parasti minēta konkurētspējas koncepcija un tās uzlabošanas nozīme, taču konkurētspējas novērtēšana nav veikta	Ministrijai ir pieredze galvenokārt vides jautājumos un reģionālajā plānošanā un attīstībā Ministrijas darbinieku visbiežāk saistītās kompetences un prasmes ir pieredze reģionāla un valsts mēroga stratēģiju izstrādē, reģionāla un valsts mēroga attīstības novērtēšana un plānošana	Departamenti, kuru funkcijas visvairāk saistītas ar konkurētspējas novērtēšanu: Investīciju departaments un tā Investīciju stratēģijas nodaļa Valsts attīstības plānošanas departaments	Informācija par vides jomām apkopota galvenokārt
<i>Centrālās statistikas pārvalde (CSP)</i>	Tiešās pārvaldes iestāde, kura darbojas EM pārraudzībā,	Galvenā valsts statistikas darbu veicēja un	Netieša – saistībā ar datu apkopošanu, kas izmantojami	Spēja apkopot saprotamu un starptautiski salīdzināmu	Dažādu nozaru statistikas departamenti	Visa veida statistika par ekonomiskajām,

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze						
Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
		koordinatore valstī	konkurētspējas indikatoru aprēķināšanā	statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem		demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem
Sociālie partneri						
<i>Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK)</i>	LDDK ir Latvijas oficiālais darba devēju pārstāvis un valdības sociāli ekonomiskais partneris, tādēļ tā ir neatkarīga institūcija, kas pārstāv darba devējus LDDK darbu plāno un uzrauga tās padome (kurā darbojas prezidents, viceprezidenti un padomes locekļi). Tomēr pārvaldes darbu vada LDDK ģenerāldirektors Galvenais finansēšanas avots – biedru maksas	LDDK darbojas kā partneris sociāli ekonomiskajās sarunās ar Saeimu, Latvijas Republikas Ministru Kabinetu un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību LDDK pārstāv vienu trešdaļu Latvijas darba devēju	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā Ziņojums – LDDK 2009-2013 stratēģijas īstenošana 2010.gadā un prioritātes 2011.gadam. Ziņojumā ietverta sadaļa ar makroekonomisko apskatu, paveiktajām strukturālajām reformām un uzdevumiem, kas jāveic, lai uzlabotu ekonomisko situāciju un tās konkurētspēju	Ekonomika Finances Izglītība Nodarbinātība Darba tiesības Darba drošība Sociālā apdrošināšana Veselības aprūpe	LDDK prezidents un 6 viceprezidenti (nozaru eksperti, uzņēmēji) LDDK padome - 12 locekļi (nozaru eksperti, uzņēmēji, pašvaldību institūcijas) Pārvaldes struktūra sastāv no 14 ekspertiem/darba devējiem (ieskaitot pārstāvjus no ārvalstīm) un ģenerāldirektora vietnieku	LDDK uztur un administrē tās locekļu datu bāzi, kurā tiek glabāti viņu komentāri un informācija par potenciālajām izmaiņām/uzlabojumiem likumdošanā. Periodiski tiek apkopota informācija par atalgojumu, negadījumiem darba vietās vai cita informācija, kas nepieciešama LDDK darbībai
<i>Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)</i>	Nevalstiska, politiski neitrāla, brīvprātīga, aptver visu Latvijas teritoriju un dažādu nozaru uzņēmumus	LTRK pārstāv uzņēmēju intereses, veidojot dialogu ar valdību un pašvaldībām, un piedalās ar biznesu saistītu likumdošanas aktu projektu izstrādē LTRK pārstāvji kā eksperti un konsultanti piedalās Ministru Kabineta sēdēs un citos forumos un citās institūciju aktivitātēs Tā ir galvenais partneris reformu vadības grupā	Nav tiešas pieredzes konkurētspējas novērtēšanā, taču ir zināšanas par dažādu nozaru eksporta iespējām un stratēģijām	LTRK komitejas izceļ būtiskākās tās kompetences un piedāvātos pakalpojumus – eksports, likumdošana, tirdzniecības atbalsts utt. (skatīt nākamo stabiņu) www.produktivitate.lv ir projekts, ko LTRK īstenojusi, izmantojot ESF resursus, tā nodrošina apmācības dažādās uzņēmējiem svarīgās jomās, koncentrējoties uz ražīguma paaugstināšanu	LTRK padome sastāv no 17 locekļiem un priekšsēdētāja (dažādu nozaru eksperti, uzņēmēji) LTRK valdes priekšsēdētājs LTRK 9 darbinieki, kuri vada nodaļas tās galvenajās darbības jomās (politika, juridiskie jautājumi, apmācības, tirdzniecība utt.) LTRK aktīvi darbojas deviņās komitejās: 1) Eksporta komiteja; 2) Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības komiteja; 3) Mazo un vidējo uzņēmumu komiteja; 4) Nacionālās stratēģijas komiteja;	Datu bāze ar sadarbības piedāvājumiem no vairāk nekā 40 ārvalstīm Uzrauga likumdošanas izmaiņas, kas ietekmē rūpniecību un tirdzniecību Ir ideja izveidot datu bāzi / zinātnieku kolektīvu, kas apkopotu un strukturētu locekļu idejas un komentārus / iniciatīvas un sekotu līdzi visām iepriekš izteiktajām stratēģiskajām un likumdošanas uzlabošanas / grozījumu iniciatīvām Apkopo informāciju par nacionālās plānošanas un stratēģiskajiem dokumentiem, kas skar tirdzniecību un

Tabula 21 – Latvijā pieejamās institucionālās kapacitātes analīze

Iestāžu grupa	Neatkarība	Darba kārtība/ darbības joma	Iepriekšējā pieredze konkurētspējas novērtēšanā	Kompetence un zināšanas	Cilvēku kapitāls un strukturālās vienības	Apkopojamie dati
					5) Pakalpojumu komiteja; 6) Reģionālā komiteja; 7) Rūpniecības komiteja; 8) Tirdzniecības komiteja; 9) Zināšanu ekonomikas komiteja.	rūpniecību LTRK regulāri veic pētījumus dažādās uzņēmējdarbības jomās
<i>Latvijas Pašvaldību savienība (LPS)</i>	Atkarība no pašvaldību interesēm – pašvaldību dibināta biedrība	Sabiedriska organizācija pašvaldību politikas veidošanai un interešu aizstāvēšanai.	Nav tiešas pieredzes, bet padziļinātas zināšanas pašvaldību konkurētspējas jautājumiem.	1) pašvaldību politikas veidošana Latvijā; 2) pašvaldību kopīgo problēmu risināšana; 3) pašvaldību interešu aizstāvēšana.	Novadu un republikas pilsētu pašvaldības un to veidotās sadarbības LPS komitejas (sevišķi finanšu un ekonomikas un reģionālās attīstības komitejas)	Datubāze par LPS priekšlikumiem un aktuālajiem pašvaldību statistikas (finanšu) datiem.
<i>Latvijas Komerčbanku asociācija (LKA)</i>	Atkarība no dibinātājiem – komercbankām.	Latvijas Komerčbanku asociācija ir biedrība, kurā uz brīvprātības principa pamata apvienojas Latvijā reģistrētās bankas un ārzemju banku filiāles. Asociācijas mērķis ir sekmēt Latvijas banku sistēmas nostiprināšanos un attīstību.	Nav tiešas pieredzes – bet atbilstošās struktūrvienības salīdzinoši kompetentas ekonomikas un monetāro jautājumu jomā, kas saistīti arī ar valsts konkurētspēju	Asociācija līdzdarbojas banku likumdošanas pilnveidošanā, kā arī uzņēmējdarbības kopējās juridiskās vides uzlabošanā	Dažādas komitejas – sevišķi „Ekonomikas un monetāro jautājumu komiteja”	Asociācija apkopo un reizi ceturksnī publicē informāciju par banku darbības galvenajiem rādītājiem. Divas reizes gadā tiek sagatavots LKA Makroekonomikas apskats, kurā tiek analizēta Latvijas ekonomiskā attīstība un sniegtas rekomendācijas valdībai ilgtspējīgas finanšu un ekonomiskās politikas veidošanai. Savukārt reizi gadā tiek rīkota starptautiskā konference „Baltijas finanšu forums”, kurā eksperti diskutē par aktuālākajiem ekonomikas un finanšu jautājumiem.

Tabula 22 – Latvijā īstenoto ar konkurētspēju saistīto pētījumu apskats

	<i>Pētījums (publiskais)</i>	<i>Pētījums (publiskais)</i>	<i>Pētījums (publiskais)</i>
<i>Raksturojums</i>	<u>Ekonomikas sektora attīstības tendences, kompetence un struktūra (galvenā atbildīgā persona par projektu – Ekonomikas ministrija, 2004. gads)</u>	<u>Rekomendācijas prioritārā pakalpojumu sektora identificēšanai, piemērojot kvantitatīvo analīzi (galvenā atbildīgā persona par projektu – Stratēģiskās attīstības komisija, 2008. gads)</u>	<u>Prioritāro sektoru identifikācijas pētījuma beigu ziņojums, 2008. gads</u>
<i>Ieviesēj institūcija</i>			
<i>Institūcijas nosaukums</i>	Ekonomikas ministrija	Valsts prezidenta Stratēģiskās attīstības komisija, 2008. gads	Valsts prezidenta Stratēģiskās attīstības komisija, 2008. gads
<i>Juridiskais statuss: privāta, publiska</i>	Valsts iestāde	Valsts iestāde – prezidenta komisija	Valsts iestāde – prezidenta komisija
<i>Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu</i>	Ekonomikas ministrijas lēmums	Komisijas statūti	Komisijas statūti
<i>Institūcijas mīcija, vīzija un uzdevumi</i>	Galvenā institūcija attiecībā uz ekonomikas politiku, tā izstrādā un ievieš ekonomikas strukturālo politiku, varas rīku politiku, ārējās ekonomikas un iekšējās tirdzniecības, kā arī uzņēmējdarbības attīstības politikas, konkurences un tehnoloģiju attīstības, patērētāju aizsardzības un būvniecības sektora politikas.	Atbalsta prezidentu, veicot pētījumus un radot ilgtermiņa skatījumu uz sociālo attīstību	Atbalsta prezidentu, veicot pētījumus un radot ilgtermiņa skatījumu uz sociālo attīstību
<i>Institūcijas izmērs</i>	Aptuveni 150 ministrijas darbinieki	Trīs eksperti, kas izstrādā ziņojumu, kopumā 10 locekļi (pašlaik)	Četri eksperti, kas izstrādā ziņojumu, kopumā 10 locekļi (pašlaik)
<i>Institūcijas pārvaldes struktūra</i>	Ekonomikas ministrija	Komisijas priekšsēdētājs	Komisijas priekšsēdētājs
<i>Izstrādes komanda: izmērs</i>	3 eksperti (2 no Latvijas Universitātes un 1 no Centrālā statistikas biroja).	3 eksperti	4 eksperti
<i>Izstrādes komanda: pieredze</i>	Profesors un lektors Latvijas Universitātē, eksperts no Latvijas Centrālā statistikas biroja – Uzņēmuma statistikas nodaļas vadītājs	PhD – ekonomika, eksperti no Latvijas Bankas (ekonomisti, monetārās politikas eksperti)	PhD – ekonomika, eksperti no Latvijas Bankas (ekonomisti, monetārās politikas eksperti)
<i>Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms</i>	2 eksperti no Ekonomikas ministrijas Ekonomikas un strukturālās politikas nodaļas	nav	nav
<i>Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)</i>	Nav zināms	Nav zināms	Nav zināms

Ziņojuma aksturojums			
Biezums	Atsevišķs ziņojums	Atsevišķs ziņojums	Atsevišķs ziņojums, iepriekš veiktās analīzes par prioritārajām rūpniecības nozarēm papildinājums ar kvantitatīvo analīzi
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Latviešu	Latviešu	Latviešu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams (elektroniski)
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Statistikas dati par ekonomikas sektoriem	ANO Patēriņa preču tirdzniecības (COMTRADE) datubāze (dati par gadiem no 1996. līdz 2005. gadam)	ANO pakalpojumu tirdzniecības datubāze (dati par pakalpojumu eksportu no 2000. līdz 2006. gadam)
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Ekonomikas sektora analīze tiek veikta makroekonomikas līmenī, un tā tiek balstīta uz stratēģisku informāciju, kas tiek savākta nacionālās ekonomikas sektoros. Ekonomikas sektoru agregācija notiek divos līmeņos (8 ekonomikas sektoros), bet otrā līmeņa – mazāka agregācija tiek veikta attiecībā uz ražošanas industrijas apakšsektoriem.	Analīze tiek balstīta uz ārējiem tirdzniecības datiem, eksporta kompleksumu un produktu distancēm to analizējamā zonā.	Līdzīgi kā ārējās tirdzniecības analīzei – pakalpojumu ārējās tirdzniecības dati, pakalpojumu komplekss (potenciālie ienākumi) un pakalpojumu distances pakalpojumu zonā (proti, iespēja attīstīt jaunus pakalpojumus).
Analīzes apjoms	Pētījuma mērķis ir sagatavot informatīvu pamatu ekonomikas sektoru tendenču analīzei par trim pēdējiem gadiem un konkrēto gadu (ziņojums publicēts 2004. gadā)	Analizēt Latvijas tirdzniecības un eksporta bilanci, lai noteiktu preces, kas IKP pievieno vislielāko vērtību, kā arī rūpniecības nozares, kurā uzsvars būtu jāliek uz finanšu atbalstu.	Papildina informāciju par prioritārajiem rūpniecības sektoriem, detalizētāk pētot rūpniecības sektoru pakalpojumus.
Pārvaldība			
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	Ekonomikas ministrija	Valsts prezidents	Valsts prezidents
Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss?	Ministrijas lēmums	Komisijas funkcija	Komisijas funkcija
Finanses			
Finansējuma avots	Valsts budžets (Ekonomikas ministrija)	Valsts budžets	Valsts budžets
Izvērtējuma izmaksas	Nav zināms	Nav zināms	Nav zināms
Ietekme			
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Valsts varas iestādes un uzņēmēji	Valsts prezidents, Ministru kabinets, Ministru prezidents	Valsts prezidents, Ministru kabinets, Ministru prezidents
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Iespējams, izstrādāt pilnīgu datubāzi par Latvijas ekonomiju, rūpniecības nozarēm un to rādītājiem.	Sagaidāms konkrēts atbalsts rūpniecības nozarēm, kas ir minētas ziņojumā	Sagaidāms konkrēts atbalsts rūpniecības nozarēm, kas ir minētas ziņojumā

Raksturojums	Pētījums (publiski)	Pētījums (prezentācija, publiski)
	Pētījums "Valsts attīstība un valsts pārvaldes rādītāji" (galvenā atbildīgā persona par projektu – Valsts kanceleja, 2007. gads)	Skatījumi uz Latvijas lauksaimniecības un pārtikas sektora attīstību un konkurētspēju (2004. gads)
Ieviesēj institūcija		
Institūcijas nosaukums	Ernst & Young	Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts
Juridiskais statuss: privāta, publiska	privāta institūcija (auditsa un konsultācijas)	Institūts (publiska persona, valsts bezpeļņas organizācija)
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Statūti	Statūti
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	Mēs cenšamies būt tirgus līderi pēc sava zīmola, reputācijas, attiecībām un tirgus daļas. Mēs to panāksim, izmantojot trīs konkurētspējas priekšrocības, lai nodrošinātu sev nepārtrauktus panākumus. Mēs esam visglobālāk integrēta profesionālo pakalpojumu organizācija, kas nozīmē, ka saviem klientiem mēs nodrošinām augstas kvalitātes pakalpojumus, lai kādā sektorā viņi darbotos. Mūsu darbinieku kultūra ļauj piesaistīt un noturēt ievērojamus cilvēkus, kas ar īpašu atbildību pilda savus pienākumus, sniedzot pakalpojumus mūsu izcilajiem klientiem. Mēs sadarbojamies ar uzņēmējiem un uzņēmēj sabiedrībām. Tādējādi mēs spējam sadarboties ar rītdienas vadošajiem uzņēmumiem jau šodien. Mēs uzstādām un katru gadu pārskatām savas prioritātes. Mūsu prioritātes palīdz mums sabalansēt domāšanu īstermiņā un ilgtermiņā.	LVAEI mērķis ir attīstīt tās potenciālu un vadīt darbu, spēt pildīt LVAEI mērķus, kā to 2004. gada oktobrī ir noteikusi valdība – veicināt ekonomiku un sociālo attīstību Latvijas lauku reģionos, sniedzot objektīvu un ticamu informāciju par lauku sektoru un lauksaimniecības, kā arī pārtikas sektoru attīstību Latvijā, veicot zinātniskus pētījumus. Institūta mērķis ir arī pildīt Latvijas starptautiskās saistības attiecībā uz lauksaimniecības produktu cenu un apgrozījuma datu tīkla izveidi un tā izmantošanu.
Institūcijas izmērs	Aptuveni 150 darbinieki Latvijas birojā, apmēram 30 darbinieki konsultatīvajā nodaļā (analīzes veikšana)	8 pētnieki, aptuveni 45 darbinieki (ekonomisti, vadība, administratīvais personāls)
Institūcijas pārvaldes struktūra	Uzņēmums, kuru vada valde, projektus – projektu partneris un vadītājs	Vada zinātniskā padome un padomes priekšsēdētājs, kā arī direktors, kuru iecel padome
Izstrādes komanda: izmērs	4 komandas locekļi (1 partneris, 1 vadītājs, 1 vecākais konsultants, 1 konsultants)	2 autori
Izstrādes komanda: pieredze	Projekta vadītājs, konsultants ar galveno pieredzi valsts sektorā, izglītības un veselības aprūpes pakalpojumu konsultācijas	1 autors – Lauksaimniecības attīstības un ekonomisku attiecību vadītājs (Dr.eoc) Cits autors – Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas (RSEBAA) Ekonomikas un finanšu nodaļas vadītājs
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Nav	Otrs autors no RSEBAA varētu tikt uzskatīts par papildu ekspertu, taču abu autoru iesaistīšanās tiek uzrādīta vienā un tajā pašā līmenī – kā galvenie prezentācijas autori
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums		
Biežums	Atsevišķs ziņojums	Viena atsevišķa prezentācija
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Latviešu	Angļu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams, prezentēts semināra ietvaros
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Informācija no Valsts kancelejas un publiski pieejamie dati. Papildu informācija par ārvalstu pieredzi no ES tīkla (labās prakses piemēri, citi ziņojumi)	LVAEI, Centrālais statistikas birojs (saskaņā ar Census datiem), Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Kvalitatīvā, salīdzinošā informācija, ziņas par segmentāciju, datu ticamības analīze, rādītāju uzticamības kritēriji un uzticamības līmeņa īpatsvara	Datu apkopojums, grafiskā prezentācija par secinājumiem un attiecībā (galvenokārt, netiešā veidā) uz lauksaimniecības produktu konkurētspēju un tirgus

	attīstība.	situāciju
Analīzes apjoms	Ziņojuma ietvaros tiek apskatīta plaša ārvalstu pieredze valsts sektora attīstības rādītāju un mērījumu noteikšanā. Visbeidzot, tas sniedz ieteikumus attiecībā uz noteiktu valsts attīstības rādītāju datubāzes/sistēmas izveidi Latvijā.	Tirgus dinamika, Latvijas situācija, Latvijas lauksaimniecības produktu tirgus daļa un konkurētspēja
Pārvaldība		
Pasūtītāja institūcija (atskaite)	Valsts kanceleja	Zemkopības ministrija
Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss?	Iepirkuma konkursa kārtībā	Nav ziņu – galvenais institūta uzdevums ir veikt pētījumus
Darba uzdevums		Nav ziņu
Finanses		
Finansējuma avots	Valsts budžets	Pamatienākumi – valsts budžets, papildu ienākumi – ienākumi no institūta sniegtajiem pakalpojumiem
Gada budžets/ institūcijas izmaksas (par publikāciju un uz vienu darbinieku, ja iespējams)		Pamatfinansējums apmēram 62 000 LVL 2010. gadā, papildu ienākumi - 587 000 LVL, ietverot uzdevumu veikšanu un grantus no Zemkopības ministrijas.
Izvērtējuma izmaksas	9000 LVL (bez PVN)	Nav zināms
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Valsts kanceleja Potenciāli arī citas valdības institūcijas, kuras ietekmē valsts attīstības rādītāju sistēmas un datubāzes izveide.	Lauksaimniecības sektora vienības, uzņēmēji un lauksaimnieki, valsts institūcijas, kas pārvalda lauksaimniecības un ekonomikas sektorus
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Iespējama valsts attīstības rādītāju sistēmas un datubāzes izveide	Iespējams, var tikt veikti pasākumi, lai uzlabotu lauksaimniecības produktu tirgus situāciju un konkurencei Latvijā

Raksturojums	Pētījums (starptautiskās metodes) Uznēmējdarbības globālais monitorings	Pētījums (starptautiskās metodes) Latvijas kompetence un tās novērtējums pēc starptautiskās skalas (galvenā atbildīgā persona par projektu – Ekonomikas ministrija, 2005. gads)
Ieviešējainstitūcija		
Institūcijas nosaukums	BICEPS/SSE Rīga Sadarbībā ar Telia Sonera institūtu un Latvijas Fakti vai SKDS	BICEPS
Juridiskais statuss: privāta, publiska	biedrība/akadēmiskā institūcija	biedrība
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu		
Institūcijas mīcija, vīzija un uzdevumi	Institūcijas mērķis ir uzņemties un veikt augstas kvalitātes ar politiku saistītu pētījumu ekonomikas nozarē un citās sociālajās zinātnes nozarēs, kā arī sniegt uz uzticamu informāciju balstītus konsultācijas pakalpojumus gan valdībai, gan uzņēmējiem Baltijas valstīs un citur.	Institūcijas mērķis ir uzņemties un veikt augstas kvalitātes ar politiku saistītu pētījumu ekonomikas nozarē un citās sociālajās zinātnes nozarēs, kā arī sniegt uz uzticamu informāciju balstītus konsultācijas pakalpojumus gan valdībai, gan uzņēmējiem Baltijas valstīs un citur.
Institūcijas izmērs	BICEPS - 19 darbinieki (kopā, ieskaitot administratoru, priekšsēdētāju un direktoru)	19 darbinieki (kopā, ieskaitot administratoru, priekšsēdētāju un direktoru)
Institūcijas pārvaldes struktūra	Direktors un priekšsēdētājs	Direktors un priekšsēdētājs
Izstrādes komanda: izmērs	2-3 eksperti no BICEPS	2 eksperti
Izstrādes komanda: pieredze	Pētnieki ar nozīmīgu pieredzi ekonomikas, nodarbinātības, ekonometriskas, uzņēmējdarbības sektoru analizē un spēcīgu akadēmisko izglītību (PhD).	Pētnieki ar nozīmīgu pieredzi ekonomikas, nodarbinātības, ekonometriskas, uzņēmējdarbības sektoru analizē un spēcīgu akadēmisko izglītību (PhD).
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un	Atbalsts no SSE Rīga, Telia Sonera institūta, Latvijas Faktiem vai SKDS	

to darbības apjoms		
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums		
Biežums	Ik gadu	Atsevišķs ziņojums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Latviešu / angļu	Latviešu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	5	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski) + drukātais eksemplārs	Publiski pieejams (elektroniski)
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Sākotnējie dati, kas savākti Latvijā UGM nolūkiem. UGM dati tika iegūti, izmantojot pētījuma metodi, kas ir harmonizēta visās pētījuma dalībvalstīs. UGM dati nodrošina uzticama salīdzinājuma veikšanu valstīs (ar aptauju palīdzību). UGM pēta cilvēkus, kas uzsāk uzņēmējdarbību (topošos uzņēmējus), kā arī cilvēkus, kam pieder un kas vada jau pastāvošus uzņēmumus.	Visi oficiālie konkurētspējas indeksu publicētāji (IMD pasaules konkurētspējas gadagrāmata, Pasaules Ekonomikas Forums, Mantojuma nodibinājums).
Datu vākšanā un analizē izmantojamie rīki, tehnoloģijas un metodes	UGM pielieto salīdzinošo pieeju un apskata iesaistīšanās pakāpi uzņēmējdarbības aktivitātēs, nosakot dažādus uzņēmējdarbības aktivitāšu veidus un etapus. UGM skata uzņēmējdarbību kā procesu un izdala vairākus uzņēmējdarbības posmus: sākot ar visagrāko posmu, kad uzņēmums ir tikai aizmetņa posmā, līdz izveidota uzņēmuma fāzei un iespējai pārtraukt uzņēmējdarbību. UGM arī apskata galvenos veicinošos faktorus, kas cilvēkiem liek iesaistīties uzņēmējdarbībā, kā arī atšķirības starp cilvēkiem, kas ir iesaistījušies uzņēmējdarbībā, lai tiktu atzītiem, un tiem, kas tajā ir iesaistījušies nepieciešamības vadīti. UGM arī nodrošina līdzekļus tādu svarīgu uzņēmējdarbības raksturlielumu kā inovācijas, orientēšanās uz eksportu un tiekšanās uz izaugsmi sistemātisku pētīšanu. Visbeidzot, UGM nodrošina ietvaru pētījuma izstrādei attiecībā uz īpašām uzņēmējdarbības tēmām (piemēram, sociālā uzņēmējdarbība) starptautiskā kontekstā.	Vispirms tiek piedāvāts rādītāju apraksts, kurā ir ietvertas to aprēķināšanas metodes, tad tiek uzrādīta Latvijas pozīcija un katra rādītāja vērtība. Visbeidzot, tiek sniegti ieteikumi, kas ir jāīsteno valsts politikās un uzņēmējdarbības praksē saskaņā ar secināto Latvijas konkurētspējas izvērtēšanas ietvaros.
Analīzes apjoms	Galvenā starptautiskā pētījuma projekta mērķis ir aprakstīt un analizēt uzņēmējdarbības procesus vairākās valstīs. UGM 2009. gada Latvijas ziņojumā tiek sniegta detalizēta informācija par jaunākajām tendencēm uzņēmējdarbības aktivitātēs un uzņēmējdarbības vidi Latvijā. Viņu produkts sniedz Latvijas un citu UGM projekta dalībvalstu salīdzinājumu. Atkarībā no ekonomiskās situācijas, ziņojuma ietvaros tiek apskatīti attiecīgajā brīdī īpaši aktuālie jautājumi.	Apraksta un analizē galvenos konkurētspējas rādītājus un to cirkulācijas metodes, pārskata Latvijas reitingus salīdzinājumā ar Baltijas valstīm, vērtē ierosinājumus par izmaiņām valsts politikā saskaņā ar secināto analīzes ietvaros.
Pārvaldība		
Pasūtītāja institūcija (atskaite)	Nav tiesas institūcijas Uzņēmējdarbības globālais monitorings (UGM) – bezpeļņas akadēmisko pētījumu konsorcijs	Ekonomikas ministrija (pircējs)
Finanses		
Finansējuma avots	Telia Sonera institūts	Valsts budžets (Ekonomikas ministrija)
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Institūcijas, kas ir atbildīgas par politikām, kas ietekmē uzņēmējdarbību. Viens no ziņojuma mērķiem ir identificēt politikas, kas varētu paaugstināt uzņēmējdarbības aktivitāšu līmeni iespējamie uzlabojumi uzņēmējdarbībā un inovāciju vidē un politikās, kuras īsteno valsts varas institūcijas un, iespējams, arī alternatīvās darbības/lēmumi, ko pieņem uzņēmēji.	Valsts varas iestādes un uzņēmēji
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)		Iespējamie uzlabojumi valsts politikās, lai paaugstinātu Latvijas konkurētspēju.

Raksturojums	Pētījums	
	Vitameter – uzņēmējdarbības dzīvotspējas novērtējums, Latvijas uzņēmumu konkurētspēja	Latvijas ilgtermiņa konkurētspējas modelēšana (2005)
Ieviešējainstitūcija		
Institūcijas nosaukums	Nordea & SSE Rīga (Rīgas Ekonomikas augstskola)	Gundars Dāvidsons
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Privāta (finanšu institūcija) un universitāte	Privātpersona (Latvijas Bankas darbinieks), nesniedz LB oficiālo viedokli
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Statūti	Šis ir darba ziņojums, ko sagatavoja vecākais LB monetārās politikas departamenta ekonometrists
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	Nordea: uzdevums: padarīt to iespējamu. Izcila Eiropas banka, kas atzīta, pateicoties tās cilvēkiem, kuri sniedz augstu pievienoto vērtību bankas klientiem un akcionāriem. Redzējums: Izcila Eiropas banka, kas atzīta, pateicoties tās cilvēkiem, kuri sniedz augstu pievienoto vērtību bankas klientiem un akcionāriem. SSE Rīga: Rīgas Ekonomikas augstskolas uzdevums kopš tās atvēršanas 1994. gadā ir bijis nodrošināt modernu izglītību uzņēmējdarbības un ekonomikas jomās, kas dod ieguldījumu reģiona, it īpaši Igaunijas, Latvijas un Lietuvas, ekonomikas un sociālajā attīstībā. Šobrīd tas tiek nodrošināts caur divām studiju programmām – sākotnējo bakalaura programmu un kopš 2002. gada arī caur Rīgas Ekonomikas augstskolas profesionālo maģistra programmu uzņēmējdarbības vadībā – kā arī caur dažādām vadības izglītības aktivitātēm. Uzdevums ietver arī pētniecību, un Rīgas Ekonomikas augstskolai būtu jā sagatavo moderni pētījumi par Baltijas valstīm, un skolai vajadzētu aktīvi iesaistīties un veicināt publiskās debates tās kompetences jomās.	Šis ir darba ziņojums, ko sagatavoja vecākais LB monetārās politikas departamenta ekonometrists
Institūcijas izmērs	Rīgas Ekonomikas augstskolas administrācija - 29 darbinieki, 54 docētāji (no kuriem 32 vieslektori), citi darbinieki - 5. Nordea aptuveni 500(?) darbinieki	1 persona
Institūcijas pārvaldes struktūra	Rīgas Ekonomikas augstskola ir bezpeļņas pētniecības institūts, universitāte, kuru vada rektors un prorektors.	Direktoru Padome (vada Padomes priekšsēdētājs)
Izstrādes komanda: izmērs	1 eksperts un 4 studenti	1 autors
Izstrādes komanda: pieredze	Uzņēmējdarbības lektors un pētnieks, PhD – uzņēmējdarbības vadība, uzņēmējs (pieredze vairāk nekā 10 gadi)	Ekonometrists (LB)
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Nav	Nav
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums		
Biežums	Pirmo reizi	Atsevišķs gadījums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Latviešu	Angļu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniskā formā)	
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Uzņēmumi pēta jautājumus par: darbaspēka izmantošanas uzņēmumos kvalitāti un efektivitāti, stratēģijām	ANO datu bāze, autora aprēķini, kas pielietoti šiem datiem
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Pētījuma rezultātu apkopošana un analīze.	Sākumā ziņojums ietver konkurentspējas aprakstu un tās novērtēšanas iespējām (pievienotā vērtība, produktivitāte, eksports, utt). Ziņojums sniedz risinājumus, kā jāpielieto teorijas, lai novērtētu Latvijas ilgtermiņa konkurentspēju un uzrāda piemērus, kā to būtu iespējams paveikt, un kādi rezultāti varētu būt dažādās situācijās. Ziņojums apraksta

		konkurencspējas, eksporta potenciāla un aprēķinātās tirgus vienības vērtības novērtējuma metodoloģijas. Tas viss un vairāku modeļu/ teoriju prezentācija ir veikta, lai novērtētu Latvijas ilgtermiņa konkurencspēju.
Analīzes apjoms	Analīzes mērķis ir pārbaudīt faktorus, kuri nosaka uzņēmējdarbības vides kvalitāti.	Ziņojuma mērķis ir noteikt ekporta konkurencspēju un arī Latvijas (kā valsts) konkurencspēju, izmantojot ārējās tirdzniecības datus.
Pārvaldība		
Uzraugošā institūcija (pakļautība)	Nav	
Kā tiek izvēlēts atskaišu piegādātājs (piem., konkurss)?	Nav informācijas	N/a
Darba uzdevums	Nav informācijas	n/a
Finanses		
Finansējuma avots	Privāts (finanšu institūcija)	LB
Novērtēšanas izmaksas	Nav zināms	Nav zināms
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Uzņēmēji – gan tie, kuri jau veiksmīgi darbojas ārpus valsts robežām, gan tie, kuri cenšas to sasniegt.	Valsts iestādes, kas veic konkurencspējas novērtēšanu, monitoringu, arī atsevišķi tautsaimniecības sektori.
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Sabiedrības un bankas klientu izglītošana un informēšana. Noderīga informācija uzņēmējiem par ekonomikas un sociālās ekonomikas tendencēm.	Ziņojums sniedz priekšlikumus tālākai rīcībai, lai novērtētu un sistēmātiski attīstītu Latvijas nozaru konkurencspēju.

Raksturojums	Pētījums (akadēmiskais, žurnāla vajadzībām) EKONOMIKAS KONKURĒTSPĒJAS ATTĪSTĪBAS FISKĀLO STIMULU IZVĒLES METODOLOĢIJA (2011)	Pētījums (akadēmiskais, žurnāla vajadzībām) Starptautiskā Baltijas valstu konkurētspēja pārejas periodā: Latvija, Lietuva un Igaunija (2009)
Ieviešējainstitūcija		
Institūcijas nosaukums	INTERNATIONAL JOURNAL OF BUSINESS AND MANAGEMENT STUDIES (Starptautiskais uzņēmējdarbības un vadības pētniecības žurnāls) Roberts Škapars, Rūta Kesnere – autori	Starptautisko ekonomisko attiecību un reģionālās integrācijas nodaļa, ekonomikas fakultāte, Radomas tehniskā universitāteRadom Viesraksti Transformations in Business and Economics (TIBE) (Latvijas Universitātes, Viļņas Universitātes, Brno tehnoloģiju universitātes periodiskais, starptautiskais zinātnisko rakstu žurnāls)
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Pētniecības žurnāls	Pētniecības žurnāls (balstīts universitātēs)
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Statūti?	Statūti/Univertitāšu satversmes
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	International Journal of Business and Management Studies ir zinātniski novērtēts starptautisks žurnāls, kas tiek izdots angļu valodā. Tajā tiek publicēti augstas kvalitātes pētnieciskie raksti par visām uzņēmējdarbības un vadības apakšnozarēm. Tā kā International Journal of Business and Management Studies ir starptautisks žurnāls tā auditorija ietver akadēmiķus, pētniekus, politikas veidotājus, uzraudzības iestādes un praktizētājus.	Publikācija iznāk trīs reizes gadā, kā žurnāla pielikums, kas var kalpot kā līdzeklis noteiktām atlasītām konferencēm un zinātniskām monogrammām. Žurnāls TIBE arī turpmāk sniegs fokusēto augstas kvalitātes pētījumu sociālo zinātņu, ekonomikas un citās jomās, kas nepārtraukti attīstās. Pētniecība nevar aprobežoties ar jebkādiem šauriem konceptiem par ekonomikas attīstību, bet tai jāuzņem starpdisciplīnu daudzpusīgā pieeja ekonomikas teorijai, pārvaldībai, mārketingam, kā arī vispārējās izmaiņas ekonomikas, socioloģijas un kultūras, ekoloģijas, tehnoloģiju, konkurences, demogrāfijas, politikas un juridiskajā vidē. TIBE plāno veidot oriģinālus un autentiskus manuskriptus, kas tiks balstīti uz faktu pētījumiem, lai noteiktu ekonomikas un pārvaldības tendences un likumsakarības, kur teorija tiek pamatota ar ievērojamiem atklājumiem, kur disciplinēts ekonomikas principu pielietojums tiek izmantots, lai paskaidrotu un prognozētu organizāciju, tirgu un industriju uzvedību reālajā pasaulē.
Institūcijas izmērs	1 galvenais redaktors, 6 redaktora vietnieki un redakcijas kolēģijas biedri	Redakcija - 25, ieskaitot galveno redaktoru, redaktora vietnieku un izpildsekretāri
Institūcijas vadības struktūra	1 galvenais redaktors, 6 redaktora vietnieki un redakcijas kolēģijas biedri	vada galvenais redaktors

Izstrādes komanda: izmērs	2 autori	1 autors
Izstrādes komanda: pieredze	Ekonomikas un vadības fakultāte – Valsts ekonomikas departamenta vadītājs, ekonomikas doktors (Dr.oec.)	
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Nav	Nav
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	nav zināms	nav zināms
Ziņojuma raksturojums		
Biezums	Viens ziņojums	Atsevišķs ziņojums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Angļu	Angļu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniskā formā)	Publiski pieejams (elektroniskā formā), tikai drukas versija (nevar apstrādāt vai kopēt)
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Maikls Porters (Michael Porter) (1990.g.) Valstu konkurētspējas priekšrocības, Ņujorka: <i>The free press, Macmillan Inc.</i> nodaļa Pasaules Ekonomikas forums (2008.) Ziņojums par globālo konkurētspēju	Citi pētnieciskie raksti, statistikas biroju dati, Heritage foundation, Globālais konkurētspējas ziņojums, Ziņojums par tautas attīstību, VTO dati, Lietuvas un Igaunijas nacionālās bankas, SVF
Datu vākšanā un analizē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Analītiskais pārskats un kopsavilkums par fiskālajiem stimuliem un to ietekmi uz ekonomiskajiem faktoriem.	Starptautiskā Baltijas valstu konkurentspējas analīze, izskatot dažādus starptautiskās konkurentspējas noteikšanas instrumentus. Sākumā tiek definēta konkurentspēja. Tiek sniegtas iespējas izlabot Baltijas valstu konkurentspēju un noteikumi, kam jāatbilst ieceres īstenošanai.
Analīzes apjoms	Šajā rakstā autori analizē dažādas iespējas, kā ar fiskālo stimulu palīdzību paaugstināt valsts ekonomisko konkurētspēju attiecībā pret citām valstīm. Autori izstrādājuši metodoloģisku pieeju, lai analizētu fiskālo stimulu efektivitāti ar mērķi paaugstināt valsts ekonomisko konkurētspēju. Šajā rakstā tiek piedāvāta konkurētspējīga nodokļu politika, investīcijas uzņēmējdarbības un zināšanu attīstības infrastruktūrā, fiskālo atbalstu uz zināšanām balstītai uzņēmējdarbībai (kredītu un garantiju viedā), atbalstu eksporta veicināšanai, ES struktūrfondus un publisko iepirkumu kā nozīmīgu inovāciju veicinošu fiskālo stimulu.	Aptver periodu no 1996. līdz 2006., apskatot kopējo Baltijas valstu konkurentspēju, nozaru tirdzniecības indeksus, importa un eksporta bilances un galvenos starptautiskos konkurentspējas rādītājus.
Pārvaldība		
Uzraugošā institūcija (pakļautība)	Social Sciences Research Society (SoSReS) (Sociālo zinātņu pētniecības biedrība) ir akademiķu kopums ar kopīgām interesēm sociālo zinātņu starpdisciplīnu/daudzdisciplīnu pētniecībā.	Universitātes
Kā tiek izvēlēts ziņojuma iesniedzējs, piemēram, konkurss?	Žurnāls pieņem rakstus, kas var būt teorētiski, praktiski, empīriski, balstīti uz analoģiskiem gadījumiem vai politiski orientēti zemāk minētajās uzņēmējdarbības un vadības jomās. Nepastāv noteiktas robežas. Interesējošās jomas ietver, bet neaprobežojas tikai ar zemāk dotajā sarakstā minētajām	Pētniekiem, kas publicējās, ir jāatbilst noteiktiem kritērijiem uz darba apjomu un tēmu.
Darba uzdevums	n/a	N/A
Finanses		
Finansējuma avots	Nav zināms	Nav zināms
Gada budžets/ institūcijas izmaksas (par publikāciju un uz vienu darbinieku, ja iespējams)	Nav zināms	Nav zināms
Novērtēšanas izmaksas	Nav zināms	Nav zināms
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Citi pētnieki, žurnāla auditorija, potenciālās sabiedriskās institūcijas Latvijā, kas nosaka ekonomiskās politikas un stratēģijas, kā arī fiskālās	Pētnieki, potenciālās sabiedriskās institūcijas Baltijas valstīs, kas nosaka ekonomiskās politikas un stratēģijas

Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	politikas virzienus Potenciālās sabiedriskās institūcijas var veikt darbības, lai uzlabotu konkurētspēju un piemērotu fiskālo politiku ar mērķi veicināt konkurētspēju	Potenciālās sabiedriskās institūcijas var veikt darbības, lai uzlabotu konkurētspēju.
---	--	---

Raksturojums	Pētījums (akadēmiskais) Latvijas tautsaimniecības eksporta kvalitātes konkurētspējas analīze (doktora grāda disertāciju kopsavilkums par 2010. gadu)	Pētījums (akadēmiskais) Latvijas tautsaimniecības konkurētspējas novērtēšanas metožu analīze (doktora grāda disertāciju kopsavilkums par 2010. gadu)
Ieviešējainstitūcija		
Institūcijas nosaukums	Jānis Priede	Latvijas Universitāte, Ekonomikas un vadības fakultāte Daina Paula
Juridiskais statuss: privāta, publiska		Universitāte (valsts)
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	N/A	Satversme
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	N/A	Vīzija: 2020. gadā Latvijas Universitāte ir viena no vadošajām zinātnes universitātēm Baltijas reģionā, ieņemot stabili vietu starp Eiropas universitātēm. Latvijas Universitātes zinātniskais potenciāls pievieno vērtību Latvijas tautsaimniecībai un sabiedrības ilgtermiņa attīstībai. Misija: Latvijas Universitāte veicina sabiedrības un valsts attīstību, nodrošina studentiem iespēju iegūt kvalitatīvu izglītību un profesionālās iemaņas, kā arī attīstīt zinātnes un mākslas radošo darbu. Universitāte ir aktīvs akadēmiskās dzīves dalībnieks, kas veicina kultūras tikla attīstību, sadarbību un zināšanu piemērošanu zinātnes nozarēs. Universitātes panākumu pamatā ir tās darbinieku un studentu prāta spējas, talants un darbs. Universitāte rūpējas par tās studentu un darbinieku profesionālo un radošo spēju izaugsmi, apvienojot studijas un pētniecību, klasiskās universitātes tradīcijas un dinamisku attīstību, tādējādi kalpojot sabiedrībai un nesot Latvijas vārdu pasaulē. Universitāte veicina latviešu valodas attīstību un pilnvērtīgu tās pielietojumu visos līmeņos, nodrošina Latvijas kultūras tradīciju izpēti un uzturēšanu, kā arī rūpējas par latviešu valodas terminoloģijas izstrādi. Universitāte gatavo mācību spēkus arī citām universitātēm. Tāpat tā gatavo arī valsts un pašvaldību iestāžu speciālistus. Universitāte uztur un veido valsts līmeņa kolekcijas. Vairāk nekā 19 000 studenti, 2954 darbinieki, akadēmiskais personāls - 797, administrācija - 207, cits personāls - 1950 (2010.g.)
Institūcijas izmērs	Viena persona	
Institūcijas pārvaldes struktūra	N/a	Galvenās Universitātes lēmējainstitūcijas ir Satversmes sapulce, Senāts un Universitātes vadība, kuru veido rektors, prorektors, kanclers, administratīvais direktors un LU direktors.
Izstrādes komanda: izmērs	1 autors	1 autors
Izstrādes komanda: pieredze	Ekonomikas un vadības fakultātes Tautsaimniecības katedra, doktora grāds ekonomikā (Dr.oec)	Dr.oec., Monetārās politikas nodaļas Makroekonomikas analīzes daļas galvenais ekonomists
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Nav	Nav
Ilustrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums		
Biežums	Atsevišķs ziņojums	Viens ziņojums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Latviešu	Latviešu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1

Izplatīšana (t.sk. formāts) Ziņojuma datu un informācijas avoti	Publiski pieejams, taču nav izplatāms LB pētījumi, Centrālā Statistikas Pārvalde, Eurostat, Latvijas Kvalitātes Asociācija, Ekonomikas Ministrija, dažādi zinātniski žurnāli	Publiski pieejams (elektroniski) Eurostat, dažādi pētījumi (teorijas un konkurētspējas modeļiem), Centrālā Statistikas Pārvalde
Datu vākšanā un analizē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Monogrāfiskā metode, loģiski konstruktīvās metodes, statistiskā analīze, ekspertu atzinumi, grafika	Dažādu konkurētspējas novērtēšanas metožu analītiskais kopsavilkums, atveide un salīdzinājums. Minēto metožu un to pielietošanas lēmumu pieņemšanā mikro un makro (valsts) līmenī kritiskā analīze. Valsts plānošanas dokumentu kritiskā analīze, kas ietver konkurētspējas novērtējumu. Konkurētspējas datu novērtējums.
Analīzes apjoms	Pētījums analizē un sniedz paskaidrojumu par šādiem jēdzieniem: kvalitāte, kvalitātes konkurētspēja, eksporta kvalitātes konkurētspēja. Tajā analizēts kvalitātes konkurētspējas pieauguma politiskie priekšnoteikumi un pasākumi Latvijā valsts līmenī un salīdzināta importa tirgus daļa Baltijas valstu starpā, kā arī darbības, lai palielinātu valsts tautsaimniecības nozaru kvalitātes konkurētspēju.	Darba mērķis ir izvērtēt konkurētspējas novērtēšanas metodes un sniegt atbilstīgu konkurētspējas novērtēšanas procesa mehānismu Latvijā. Pētījumā ir apskatīta konkurētspējas definīcija, sniegti būtiski kritēriji, kas jāizvērtē, novērtējot Latvijas konkurētspēju, aprakstītas, analizētas un analītiski salīdzinātas dažādas konkurētspējas novērtēšanas metodes. Tāpat ir analizēti politiskie un stratēģiskie dokumenti valsts līmenī, kas attiecas uz konkurētspējas tēmu. Visbeidzot, pētījumā piedāvāts mehānisms un process Latvijas konkurētspējas izvērtēšanai, ņemot vērā vietējo specifiku un vispārējo konkurētspējas novērtēšanas teoriju. Analizētie dati lielākoties attiecas uz laika posmu no 1995. līdz 2009. gadam.
Pārvaldība		
Pasūtītāja institūcija (atskaite)	Latvijas Universitāte	Latvijas Universitāte
Kā tiek izvēlēts atskaišu piegādātājs (piem., konkurss)?	N/a	N/a
Darba uzdevums	N/a	N/a
Finanses		
Gada budžets/ institūcijas izmaksas (par publikāciju un uz vienu darbinieku, ja iespējams)	N/a	
Novērtēšanas izmaksas	Nav zināmas	Nav zināmas
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Valsts institūcijas, akadēmiķi, lektori, pētnieki	Citi pētnieki un, iespējams, Latvijas valsts ekonomikas politiku un stratēģiju nosakošās institūcijas
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Rezultātus var izmantot turpmākiem konkurētspējas novērtēšanas uzdevumiem, lai identificētu prioritārās nozares. Šajā pētījumā atspoguļotā produktu kvalitātes konkurētspējas uzlabošanas sistēma var tikt izmantota stratēģiskos valsts dokumentos. Rekomendācijas var tikt izmantotas, lai palielinātu valsts iestāžu efektivitāti. Šo ziņojumu var izmantot arī kā bāzes materiālu lekciju vai mācību kursu materiālu sagatavošanai par konkurētspējas tēmām.	Potenciāli valsts iestādes varētu veikt pasākumus, lai uzlabotu konkurētspēju un veiktu sistemātisku un derīgu Latvijas konkurētspējas novērtējumu.

	Pētījums (akadēmiskais)	Pētījums (akadēmiskais / konferenču)
Raksturojums	Latvijas fiskālā politika Latvijas tautsaimniecības ārējās konkurētspējas nodrošināšanai: problēmas un izaicinājumi (2010)	LATVIJAS EKONOMIKAS NOZARU KVALITĀTES KONKURĒTSPĒJA (2010)
Ieviešējainstitūcija		
Institūcijas nosaukums	Rūta Kesnere, Latvijas Universitāte	Latvijas Universitātes pārstāvis 6. Starptautiskajā zinātniskajā konferencē Viļņā, Lietuvā, 2010. gada 13.-14. maijā. BUSINESS UN VADĪBA 2010. Atlasīti dokumenti. Viļņa, 2010.
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Valsts (universitāte)	Universitāte (valsts)
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Latvijas Universitātes Satversme	Satversme
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	Vīzija: 2020. gadā Latvijas Universitāte ir viena no vadošajām zinātnes universitātēm Baltijas reģionā, ieņemot stabili vietu starp Eiropas universitātēm. Latvijas Universitātes zinātniskais potenciāls pievieno vērtību Latvijas tautsaimniecībai un	Vīzija: 2020. gadā Latvijas Universitāte ir viena no vadošajām zinātnes universitātēm Baltijas reģionā, ieņemot stabili vietu starp Eiropas universitātēm. Latvijas Universitātes zinātniskais potenciāls pievieno vērtību Latvijas tautsaimniecībai un sabiedrības ilgttermiņa

	sabiedrības ilgtermiņa attīstībai. Misija: Latvijas Universitāte veicina sabiedrības un valsts attīstību, nodrošina studentiem iespēju iegūt kvalitatīvu izglītību un profesionālās iemaņas, kā arī attīstīt zinātnes un mākslas radošo darbu. Universitāte ir aktīvs akadēmiskās dzīves dalībnieks, kas veicina kultūras tīkla attīstību, sadarbību un zināšanu piemērošanu zinātnes nozarēs. Universitātes panākumu pamatā ir tās darbinieku un studentu prāta spējas, talants un darbs. Universitāte rūpējas par tās studentu un darbinieku profesionālo un radošo spēju izaugsmi, apvienojot studijas un pētniecību, klasiskās universitātes tradīcijas un dinamisku attīstību, tādējādi kalpojot sabiedrībai un nesot Latvijas vārdu pasaulē. Universitāte veicina latviešu valodas attīstību un pilnvērtīgu tās pielietojumu visos līmeņos, nodrošina Latvijas kultūras tradīciju izpēti un uzturēšanu, kā arī rūpējas par latviešu valodas terminoloģijas izstrādi. Universitāte gatavo mācību spēkus arī citām universitātēm. Tāpat tā gatavo arī valsts un pašvaldību iestāžu speciālistus. Universitāte uztur un veido valsts līmeņa kolekcijas.	attīstībai. Misija: Latvijas Universitāte veicina sabiedrības un valsts attīstību, nodrošina studentiem iespēju iegūt kvalitatīvu izglītību un profesionālās iemaņas, kā arī attīstīt zinātnes un mākslas radošo darbu. Universitāte ir aktīvs akadēmiskās dzīves dalībnieks, kas veicina kultūras tīkla attīstību, sadarbību un zināšanu piemērošanu zinātnes nozarēs. Universitātes panākumu pamatā ir tās darbinieku un studentu prāta spējas, talants un darbs. Universitāte rūpējas par tās studentu un darbinieku profesionālo un radošo spēju izaugsmi, apvienojot studijas un pētniecību, klasiskās universitātes tradīcijas un dinamisku attīstību, tādējādi kalpojot sabiedrībai un nesot Latvijas vārdu pasaulē. Universitāte veicina latviešu valodas attīstību un pilnvērtīgu tās pielietojumu visos līmeņos, nodrošina Latvijas kultūras tradīciju izpēti un uzturēšanu, kā arī rūpējas par latviešu valodas terminoloģijas izstrādi. Universitāte gatavo mācību spēkus arī citām universitātēm. Tāpat tā gatavo arī valsts un pašvaldību iestāžu speciālistus. Universitāte uztur un veido valsts līmeņa kolekcijas.
Institūcijas izmērs	Vairāk nekā 19 000 studenti, 2954 darbinieki, akadēmiskais personāls - 797, administrācija - 207, cits personāls - 1950 (2010.g.)	Vairāk nekā 19 000 studenti, 2954 darbinieki, akadēmiskais personāls - 797, administrācija - 207, cits personāls - 1950 (2010.g.)
Institūcijas pārvaldes struktūra	Galvenās Universitātes lēmējainstitūcijas ir Satversmes sapulce, Senāts un Universitātes vadība, kuru veido rektors, prorektors, kanclers, administratīvais direktors un LU direktors.	Galvenās Universitātes lēmējainstitūcijas ir Satversmes sapulce, Senāts un Universitātes vadība, kuru veido rektors, prorektors, kanclers, administratīvais direktors un LU direktors.
Izstrādes komanda: izmērs	1 autors	1 autors
Izstrādes komanda: pieredze	Doktora studijas (Dr.oec.)	Ekonomikas un vadības fakultātes Tautsaimniecības katedra, doktora grāds ekonomikā (Dr.oec)
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Nav	Nav
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums		
Biežums	Viens ziņojums	Vienots ziņojums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Angļu	Angļu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams, prezentēts konferencē – 2010 EABR & ETLC konferences protokols (Dublina, Īrija)	Publiski pieejams (elektroniski), prezentēts 6. Starptautiskajā zinātniskajā konferencē Viļņā, Lietuvā, 2010. gada 13.-14. maijā
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Pasaules ekonomikas forums, Latvijas Centrālā Statistiskā Pārvalde, tiesību aktu dokumenti	Dažādi pētījumi un ar tiem saistītas tēmas (teorijai), Eurostat, ISO aptaujas
Datu vākšanā un analizē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Analītisks pārskats, pamatojoties uz faktiem un tiesību normu prasībām (fiskālo politiku un nodokļu sistēmu), kas ļauj sniegt komentārus par fiskālās politikas ietekmi uz Latvijas konkurētspēju.	Baltijas valstu un Latvijas konkurētspējas, kvalitātes konkurētspējas un eksporta un tirgus daļas vienības vērtības analīze, kas atspoguļo Latvijas vietu pasaules un Eiropas tirgū, kas dod pamatu ierosinājumiem konkurētspējas uzlabošanai (kādi faktori).
Analīzes apjoms	Ziņojumā ir analizēta Latvijas fiskālā politika: tas, cik lielā mērā tā stimulē ekonomisko izaugsmi un vispārējo valsts konkurētspēju. Galvenā tēze: viens no iesaistītajiem samērā zemajai Latvijas konkurētspējai salīdzinājumā ar citām attīstītajām valstīm, t.i., Eiropas Savienības valstīm, ir	Definē kvalitāti, jo šis ir sarežģīts un svarīgs konkurētspējas aspekts. Nodrošina Latvijas / Baltijas preču vienības eksporta vērtības aprēķinu. Salīdzina latvijas situāciju ar 15 ES valstīm. Izvērtē Latvijas preču konkurētspējas potenciālu un sniedz ieteikumus, kā to uzlabot. Galvenokārt aplūko datus par laika posmu no 2000. līdz 2009. gadam.

	nepietiekami attīstītā fiskālo stimulu politika, lai nodrošinātu Latvijas tautsaimniecības konkurētspēju. Latvijas nodokļu sistēmā nav iekļauta stimulu funkcija inovatīvas un eksportspējīgas ekonomikas attīstībai. Autore piedāvā fiskālo stimulu paketi konkurētspējīgas ekonomikas attīstībai. Jābūt paredzētiem nodokļu atvieglojumiem uzņēmēju ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā inovatīvas un eksportspējīgas ekonomikas nodrošināšanai.	
Pārvaldība		
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	N/a vai Latvijas Universitāte konkrētam gadījumam - seminārs	Latvijas Universitāte?
Kā tiek izvēlēts atskaišu piegādātājs (piem., konkurss)?	N/a	Pētījums konferences ietvaros – pētnieks tika pieaicināts
Finanses		
Finansējuma avots	Latvijas Universitāte?	Latvijas Universitāte?
Novērtēšanas izmaksas	Nav zināmas	Nav zināmas
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Valsts institūcijas, kas nodarbojas ar konkurētspējas novērtēšanu un ekonomikas attīstību, citi pētnieki.	Konferences auditorija, un, iespējams, Latvijas valsts institūcijas, kas nosaka tautsaimniecības politiku un stratēģiju.
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Balstoties uz šā pētījuma secinājumiem un ieteikumiem, tā iespējamo turpinājumu varētu veikt valsts iestādes, kuras veido fiskālo politiku Latvijā.	Potenciāli valsts iestādes varētu īstenot pasākumus konkurētspējas uzlabošanai.

	Pētījums (akadēmiskais)
Raksturojums	LATVIJAS KVALITĀTES KONKURĒTSPĒJA UN TĀS UZLABOŠANAS STRATĒGIJA (2009)
Ieviesēj institūcija	
Institūcijas nosaukums	Latvijas Universitāte, Ekonomikas un vadības fakultāte Jānis Priede Roberts Škapars (autori) Universitāte (valsts)
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Satversme
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	Vīzija: 2020. gadā Latvijas Universitāte ir viena no vadošajām zinātnes universitātēm Baltijas reģionā, ieņemot stabili vietu starp Eiropas universitātēm. Latvijas Universitātes zinātniskais potenciāls pievieno vērtību Latvijas tautsaimniecībai un sabiedrības ilgtermiņa attīstībai. Misija: Latvijas Universitāte veicina sabiedrības un valsts attīstību, nodrošina studentiem iespēju iegūt kvalitatīvu izglītību un profesionālās iemaņas, kā arī attīstīt zinātnes un mākslas radošo darbu. Universitāte ir aktīvs akadēmiskās dzīves dalībnieks, kas veicina kultūras tīkla attīstību, sadarbību un zināšanu piemērošanu zinātnes nozarēs. Universitātes panākumu pamatā ir tās darbinieku un studentu prāta spējas, talants un darbs. Universitāte rūpējas par tās studentu un darbinieku profesionālo un radošo spēju izaugsmi, apvienojot studijas un pētniecību, klasiskās universitātes tradīcijas un dinamisku attīstību, tādējādi kalpojot sabiedrībai un nesot Latvijas vārdu pasaulē. Universitāte veicina latviešu valodas attīstību un pilnvērtīgu tās pielietojumu visos līmeņos, nodrošina Latvijas kultūras tradīciju izpēti un uzturēšanu, kā arī rūpējas par latviešu valodas terminoloģijas izstrādi. Universitāte gatavo mācību spēkus arī citām universitātēm. Tāpat tā gatavo arī valsts un pašvaldību iestāžu speciālistus. Universitāte uztur un veido valsts līmeņa kolekcijas.
Institūcijas izmērs	Vairāk nekā 19 000 studenti, 2954 darbinieki, akadēmiskais personāls - 797, administrācija - 207, cits personāls - 1950 (2010.g.)
Institūcijas pārvaldes struktūra	Galvenās Universitātes lēmēj institūcijas ir Satversmes sapulce, Senāts un Universitātes vadība, kuru veido rektors, prorektors, kanclers, administratīvais direktors un LU direktors.
Izstrādes komanda: izmērs	2 autori
Izstrādes komanda: pieredze	Ekonomikas un vadības fakultātes Tautsaimniecības katedra, doktora grāds ekonomikā (Dr.oec) Ekonomikas un vadības fakultātes Tautsaimniecības katedras vadītājs, Dr.oec.

Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Nav
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināmas
Ziņojuma raksturojums	
Bležums	Viens ziņojums
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Angļu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski)
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Dažādi pētījumi un ar tiem saistītas tēmas (teorijai), Eurostat, ISO aptaujas
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Baltijas valstu un Latvijas konkurētspējas, kvalitātes konkurētspējas un eksporta un tirgus daļas vienības vērtības analīze, kas parāda Latvijas vietu pasaules un Eiropas tirgū, kas dod pamatu ierosinājumiem konkurētspējas uzlabošanai (kādi faktori).
Analīzes apjoms	Definē kvalitāti, jo šis ir sarežģīts un svarīgs konkurētspējas aspekts. Nodrošina Latvijas / Baltijas preču vienības eksporta vērtības aprēķinu. Salīdzina Latvijas situāciju ar 15 ES valstīm. Izvērtē Latvijas preču konkurētspējas potenciālu un sniedz ieteikumus, kā to uzlabot. Galvenokārt aplūko datus par laika posmu no 2000. līdz 2009. gadam.
Pārvaldība	
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	Latvijas Universitāte
Kā tiek izvēlēts atskaišu piegādātājs (piem., konkurss)?	Publikācija Eiropas integrācijas studiju ietvaros
Darba uzdevums	N/a
Finanses	
Novērtēšanas izmaksas	Nav zināmas
Ietekme	
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Žurnāla auditorija, un, iespējams, Latvijas valsts institūcijas, kas nosaka tautsaimniecības politiku un stratēģiju
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Potenciāli valsts iestādes varētu īstenot pasākumus konkurētspējas uzlabošanai.

Raksturojums		Pārskati un pētījumi	Pārskati un pētījumi
		Dažādi pētījumi – ikmēneša pārskati (piem., Nodarbinātības un algu pacelšana – kā būtu ar konkurētspējas atjaunošanu?), Swedbank ekonomikas pārskati (apmēram reizi ceturksnī vispārējs makro pārskats), specifiski pētījumi (piem., Konkurētspējas sakārtošana Latvijā – bez pūlēm nav panākumu?), iknedēlas finanšu pārskati (starptautiski tirgi)	Iknedēlas pārskats, Iknedēlas Baltijas loka valstu ekonomika, e-zinas, Latvijas barometrs, ekonomikas ekspertu komentāri
Ieviesēj institūcija			
Institūcijas nosaukums	AS Swedbank		DNB Nord
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Privāta (finanšu iestāde)		Privāta (finanšu iestāde)
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Statūti		Statūti
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	Ļaut cilvēkiem, uzņēmumiem un sabiedrībai attīstīties. Swedbank – vairāk nekā finanšu izaugsme. Nolūks – veicināt stabilu un ilgtspējīgu finanšu situāciju daudzajām mājāsaimniecībām, un	DnB NORD grupas vīzija ir būt visuzticamākajai un dinamiskākajai bankai Ziemeļeiropā un Austrumeiropā. Izmantojot komandas garu un vienkāršību kā savus instrumentus, mēs radām dinamiku. Mēs gribam kļūt par labāko korporatīvo banku Igaunijā un būt lieliskai alternatīvai mazumtirzniecības bankai. DnB NORD grupas misija ir uztvert sarežģījumus kā iespējas un cītīgi strādāt, lai īstenotu lietas. Mēs gribam būt banka uz komercdarbību noskaņotiem cilvēkiem un inovatīvām sabiedrībām. Mēs ticam, ka viss ir iespējams, ja seko savām idejām. Kur citi tikai mēģina, mēs izdarām.	
Institūcijas izmērs	1 730 pilna laika darbinieku Latvijas biroja		Kopējais darbinieku skaits bankā un meitas sabiedrībās (Latvijā) - 800
Institūcijas pārvaldes struktūra	Valde (kuru vada valdes priekšsēdētājs)		Valde (kuru vada valdes priekšsēdētājs)
Izstrādes komanda: izmērs	Vispārēji viena grupa visām publikācijām - 3 ekonomikas speciālisti (izpētes darbinieki) un 1 galvenais redaktors (grupas galvenais ekonomikas		Iknedēlas pārskats - 3 eksperti (no finanšu instrumentu tirzniecības un naudas līdzekļu nodaļām)

	speciālists)	Baltijas ekonomikas analīze - 2 eksperti (no izpētes grupas)
Izstrādes komanda: pieredze	Dr. filoz. – ekonomikas speciālisti, akadēmiķi, galvenie Latvijas ekonomisti, vecākie bankas ekonomisti Latvijā Visiem komandas locekļiem ir izglītība finanšu un ekonomikas nozarē.	Bankas finanšu eksperti, DnB NORD ekonomiskās izpētes grupa,
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	nav	Barometram pētījumus mēdza veikt SKDS
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināmas	Nav zināmas
Ziņojuma raksturojums		
Biežums	Dažāda regularitāte - 3-6 pārskati katru gadu. Ikmēneša pārskati, pusgada pārskati, padziļinātās analīzes – atkarībā no situācijas.	Iknedēļas, Barometrs - ikmēneša, ekonomikas komentāri - 2-6 reizes mēnesī. E-ziņas katru mēnesi, Baltijas loka ekonomika – iknedēļas
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Latviešu, angļu	Barometrs - latviešu, iknedēļas pārskats - latviešu, Baltijas ekonomikas pārskats – angļu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	Ikmēneša pārskati - 11 Swedbank ekonomikas pārskati - 6 (katros 4 mēnešos kopš 2009. gada septembra) Specifiski pētījumi - 5 Baltijas jūras reģiona pārskats - 1 Iknedēļas finanšu pārskati –, sākot no 2009. gada, gandrīz katru nedēļu	Iknedēļas pārskats - sākot no 2009. gada, 40-50 pārskati katru gadu Baltijas loka ekonomika – sākot ar 2009. gadu – 2009 (14), 2010 (21) un 2011 (3 publikācijas līdz šim) e-ziņas – no 2009. gada pēdējiem diviem mēnešiem 7-8 publikācijas katru mēnesi Barometrs - 7-13 katru gadu, sākot no 2008. gada, 38 līdz šim Ekonomikas speciālistu komentāri - 2-10 komentāru mēnesī, sākot no 2009. gada pēdējiem trim mēnešiem
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Datu avoti – Valsts kase, Centrālās statistikas pārvalde, Eurostat, Latvijas Banka, Valsts ieņēmumu dienests, Swedbank, Reuters EcoWin	Reuters, Bloomberg, Eiropas Centrālā banka, LETA, Eurostat, Eiropas Komisija, Latvijas Banka, kā arī dažos pārskatos/prezentācijās - IMF (Lietuvas un Igaunijas Banka ārvalstu informācijai), World Economic Forum (Pasaules ekonomikas forums) (salīdzinājumu dati), Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Eiropas inovāciju progresa ziņojums. Barometram – iedzīvotāju anketaptaujas (veicis SKDS).
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams (elektroniski)y)
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Swedbank ekonomikas speciālistu prognozes, analīzes, statistikas tendences, pamatojoties uz faktiskiem datiem, papildu izpēte, analītika, prognožu sagatavošana, tendenču analīze un secinājumi,	Bankas ekonomikas speciālistu prognozes, analīzes, anketaptaujas, statistikas tendences, pamatojoties uz faktiskiem datiem, papildu izpēte, analītika, prognožu sagatavošana, tendenču analīze un secinājumi
Analīzes apjoms	Lielākoties makro līmeņa finanšu, fiskālā, ekonomikas, sociālekonomikas, darba, ražošanas un patēriņa tendenču analīze, nodrošinot salīdzinājumu ar iepriekšējiem periodiem, citām valstīm, turpmāko tendenču prognozes, esošo jautājumu identificēšana nacionālā līmenī.	Iknedēļas pārskats: inflācija, akcijas, obligāciju cenas, procentu likmju prognozes. Baltijas ekonomikas pārskats: ekonomikas atveseļošanās tendences un Baltijas ekonomiku atveseļošanās salīdzinājums. Baltijas loka ekonomika: Baltijas valstu galvenie makroekonomiskie un finanšu rādītāji, ziņas par makroekonomiku, finansēm un banku darbību (Baltijā), kopējais valsts konsolidētais parāds % no IKP, platjoslas ātrums un citi dažādi analītiski ražošanas, makro, mikro, ekonomikas, sociālekonomikas rādītāji, procentu likmes, valūtas maiņas likmes, enerģētikas cenas. Barometrs: izpēte par Latvijas sabiedrības noskaņojumu, viedokļiem un attieksmi pret dažādiem sociāliem, ekonomiskiem un citiem aspektiem, ieskaitot cēloņsakarību analīzi, ekspertu vērtējumus utt.

		E-ziņas: ziņas par bankas pakalpojumiem, ekspertu komentāri, aktuālākie temati ekonomikā. Ekonomikas komentāri: dažādi atlasīti analītiski ražošanas, makro, mikro, ekonomikas, sociālekonomikas rādītāji
Pārvaldība		
Pasūtītāja institūcija (atskaite)	Nav Banka izdod pārskatus visās valstīs kā analītisku rīku, informatīvu materiālu saviem klientiem un plašākai publikai.	Nav Banka izdod pārskatus visās valstīs kā analītisku rīku, informatīvu materiālu saviem klientiem un plašākai publikai.
Kā tiek izvēlēts atskaišu piegādātājs (piem., konkurss)?	Nav piemērojams	Nav piemērojams
Darba uzdevums	Nav piemērojams	Nav piemērojams
Finanses		
Finansējuma avots	Privāts (finanšu iestāde)	Privāts (finanšu iestāde)
Izvērtējuma izmaksas	Nav zināmas	Nav zināmas
Ietekme		
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Privāti klienti un uzņēmumi, saziņas līdzekļi, sabiedrība Atruna – nav paredzēts izmantošanai privāta, uzņēmumu un valsts līmeņa finanšu lēmumu pieņemšanā.	Bankas klienti, sabiedrība, uzņēmēji Atruna – nav paredzēts izmantošanai privāta, uzņēmumu un valsts līmeņa finanšu lēmumu pieņemšanā.
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Sabiedrības un bankas klientu izglītošana un informēšana. Uzņēmējiem noderīga informācija par ekonomikas un sociālekonomikas tendencēm.	Sabiedrības un bankas klientu izglītošana un informēšana. Uzņēmējiem noderīga informācija par ekonomikas un sociālekonomikas tendencēm.

	Pārskati un pētījumi
Raksturojums	Analītisks tiešsaistes žurnāls SEB Eksperts, ekspertu viedokļi, SEB Mājokļu cenu indikators, SEB Mājokļu pieejamības indekss, SEB Biznesa vides apskati, SEB Mājsaimniecību finanšu apskats, Latvijas makroekonomikas apskati, Finanšu tirgus apskati, Ieguldījumu fondu apskats, Ziemeļvalstu apskats, Austrumeiropas apskats
Ieviešējainstitūcija	
Institūcijas nosaukums	SEB banka
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Privāta (finanšu iestāde)
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Statūti
Institūcijas mīlsija, vīzija un uzdevumi	Vīzija: Mēs esam uzticams partneris mērķtiecīgiem klientiem. Mīlsija: Mēs palīdzam privātpersonām un uzņēmējiem augt un attīstīties, nodrošinot viņus ar nepieciešamajiem finanšu resursiem un vērtīgu padomu.
Institūcijas izmērs	Aptuveni 1200 darbinieku SEB grupā Latvijā
Institūcijas pārvaldes struktūra	Valde (kuru vada valdes priekšsēdētājs)
Izstrādes komanda: izmērs	Analītiskais tiešsaistes žurnāls SEB Eksperts - 1-3 eksperti katram rakstam Ekspertu viedokļi - 2 eksperti SEB Mājokļu cenu indikators - 1 eksperts (un SKDS) SEB Mājokļu pieejamības indekss - 1 eksperts SEB Biznesa vides apskats – nav zināms precīzi, 1-2 eksperti SEB Mājsaimniecību finanšu apskats - 1 eksperts Latvijas makroekonomikas apskati - 1 eksperts Iknedēlas finanšu tirgus apskati – nav zināms (pāris ekspertu no SEB ieguldījumu pārvaldes departamenta (SEB Wealth Management)) Ieguldījumu fondu apskats – nav zināms (SEB ieguldījumu pārvaldes (SEB Wealth Management) un aktīvu pārvaldes departaments) Ziemeļvalstu apskats - 12 (SEB grupas ekonomikas izpētes nodaļa) ar 5 bankas darbinieku atbalstu Austrumeiropas apskats - 6 galvenie autori, kopējais komandas lielums - 16 (ekonomikas izpētes nodaļa nodrošina makroekonomikas vērtējumu)
Izstrādes komanda: pieredze	Analītiskais tiešsaistes žurnāls SEB Eksperts – bankas eksperti (apdrošināšana, makro, līzings, labklājības pārvalde, valdes locekļi) Ekspertu viedokļi – makroekonomikas un sociālekonomikas bankas eksperti SEB Mājokļu cenu indikators un SEB Mājokļu pieejamības indekss – bankas sociālekonomikas eksperts SEB Biznesa vides apskats un Mājsaimniecību finanšu apskats – bankas sociālekonomikas eksperts ar iespējamu citu vajadzīgo ekspertu (dažādas jomas) atbalstu Latvijas makroekonomikas apskati – bankas makroekonomikas eksperts

	Iknedēļas finanšu tirgus apskati un ieguldījumu fondu apskats – ieguldījumu pārvaldes un finanšu tirgus eksperti Ziemeļvalstu apskats – izpētes veicēji, ekonomikas speciālisti, personas finanšu analītiķi, mazo uzņēmumu analītiķi Austrumeiropas apskats – ekonomikas speciālisti, izpētes veicēji, personas finanšu analītiķi, mazo uzņēmumu analītiķi SEB Mājokļu cenu indikatoram - SKDS palīdzība aptauju veikšanā (aptuveni 1000 aptaujāto). Biznesa vides apskatam – palīdzība (aptauja) no Datu Serviss SIA Ziemeļvalstu apskats – finanšu analīzes tiek veiktas sadarbībā ar Trading Strategy un SEB Enskilda Equities
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	nav zināms
Ziņojuma raksturojums	
Biežums	Analītiskais tiešsaistes žurnāls SEB Eksperts – atbilstoši situācijai, Iknedēļas jaunākās ziņas Ekspertu viedokļi – 4-10 reizes mēnesī SEB Mājokļu cenu indikatora – katru mēnesi SEB Mājokļu pieejamības indekss – reizi ceturksnī Biznesa vides apskats – reizi ceturksnī (jaunākais 2010. gada oktobrī) Mājsaimniecību finanšu apskats – reizi pusgadā Latvijas makroekonomikas apskats – gandrīz katru mēnesi Finanšu tirgus apskats – katru nedēļu Ieguldījumu fondu apskats – reizi ceturksnī Ziemeļvalstu apskats – reizi ceturksnī Austrumeiropas apskats – divreiz gadā
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	Visi – latviešu (izņemot Ziemeļvalstu un Austrumeiropas apskatu, - angļu) Latvijas makroekonomikas apskats – latviešu un angļu SEB Mājokļu pieejamības indekss - 1 Biznesa vides apskats - 4 Mājsaimniecību finanšu apskats - 2 Ekspertu viedokļi - 258 Mājokļu cenu indikatora - 25 Latvijas makroekonomikas apskats - 83 Iknedēļas finanšu tirgus apskats - 29 Ieguldījumu fondu apskats - 2 Ziemeļvalstu apskats - 10 Austrumeiropas apskats - 10
Izplatīšana (t.sk. formāts) Ziņojuma datu un informācijas avoti	Publiski pieejams (elektroniski) Bankas eksperti, nacionālie statistikas dati (Centrālā statistikas pārvalde), banku darbību indikatori. Latvijas Banka, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Eurostat (Latvijas makroekonomikas apskats) Personu aptauja (Mājokļu cenu indikatoram) Mājokļu pieejamības indekss - Centrālā statistikas pārvalde un nekustamā īpašuma sabiedrība (analīzi veic banka) Biznesa vides apskats – uzņēmēju, sabiedrību direktoru aptauja (500, MVU) Iknedēļas finanšu tirgus apskats - Bloomberg Ieguldījumu fondu apskats - Bloomberg un bankas datu bāze (darbības dati) Ziemeļvalstu apskats - EK, DG ECFIN, Norges Bank. SEB banka, Norvēģijas statistikas pārvalde (Statistics Norway), Norwegian Association of Real Estate Agents (Norvēģijas Nekustamā īpašuma aģentu asociācija), Reuters EcoWin, Dānijas statistikas pārvalde (Statistics Denmark), Zviedrijas statistikas pārvalde (Statistics Sweden), Swedish National Debt Office (Zviedrijas Nacionālais parādu birojs), Riksbank, The Economist, National Mediation Office (Nacionālais mediācijas dienests), Centrālā Banka (Federal Reserve), Eurostat, Deutsche Bundesbank, vietējās statistikas pārvaldes, ESAO, Nacionālā statistikas pārvalde (Office for National Statistics), Federālā statistikas pārvalde (Federal Statistics Office), Markit, Ķīnas Nacionālā statistikas pārvalde (National Bureau of Statistics of China), ASV Valsts kases departaments (US Department of the Treasury), BLS, BEA, ASV Skaitīšanas birojs (US Census Bureau), Consensus Economics Inc, NBER, Michigan, Konferenču padome (Conference Board), ECB, Bloomberg, ASV Komerccarbības departaments (US Department of Commerce), IMF, HWWI, S&P, Baltic Exchange Austrumeiropas apskats - SEB banka, Eurostat, Statistics Eston, Igaunijas Banka, Latvijas Centrālā statistikas pārvalde, DG Ecfi, BIS, Lietuvas statistikas pārvalde (Statistics Lithuania), Reuters EcoWin, Polijas statistikas pārvalde (Statistics Poland), Polijas Centrālā statistikas pārvalde (Central Statistics Office, Poland), Markit Economics, Federālā valsts statistikas komiteja (Federal State Statistics Committee), Krievijas Federācijas Ekonomikas attīstības ministrija (Ministry for Economic Development of the Russian Federation), Federālā valsts statistikas apskate (Federal State Statistics Survey), Reuters, Krievijas Federācijas Centrālā banka, Ukrainas Nacionālā banka, Ukrainas Valsts statistikas komiteja, Österreichische Kontrollbank AG,
Datu vākšanā un analizē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Komentāri tiek sniegti par ekonomikas (makro un mikroekonomikas) līmeni, finanšu un sociālām tendencēm, pamatojoties uz nacionālās statistikas un bankas darbības tendencēm. Izpēte par sabiedrības cerībām attiecībā uz mājokļu cenu izmaiņām. Dati par mājokļu pieejamību tiek apkopoti un tiek analizēti, lai komentētu, uzrādītu tendences un nekustamā īpašuma un finanšu tirgus tendenču un izmaiņu iespējamo pamatojumu. Izpētes rezultāti tiek apkopoti un prezentēti, sniedzot uzņēmēju viedokli, saistību starp indikatoriem, tendenču salīdzinājumu un iespējamo pamatojumu, kas izskaidro tendences. Finanšu, ekonomikas un sociālekonomikas dati tiek vākti, analizēti (skatoties uz tendencēm), sniedzot pamatojumu un ekspertu komentārus par ekonomikas un finanšu attīstību (makro un mikroekonomikas līmenī) Latvijā (mājsaimniecību apskatam, Latvijas makroekonomikas apskatam, biznesa vides apskatiem utt.)

	Finanšu tirgus apskats – apkopo biržu rādītājus, ārvalstu darba, akciju, resursu tirgu, obligāciju un valūtu tendences un cenu datu (tendenču salīdzinājums). Ziemeļvalstu un Austrumeiropas apskats – makro, finanšu tirgi, darbs, inflācija, cenas, patēriņš, valsts budžets, valūtas un citu indikatoru tendences, prognozes ASV, Eiropā, atsevišķās Ziemeļvalstīs, Austrumeiropas valstīs (salīdzinājums valstu starpā)
Analīzes apjoms	<u>Analītiskais tiešsaistes žurnāls SEB Eksperts nacionālās makro, mikroekonomikas, sociālās, finanšu tendences, ekspertu komentāri, SEB grupas ziņas utt.</u> Ekspertu viedokli – ieguldījumi, ražošanas cenas, inflācija, mazumtirdzniecības procesi, ārēja tirdzniecība, IKP utt. <u>SEB Mājokļu cenu indikators – analīze par sabiedrības cerībām attiecībā uz mājokļu cenu izmaiņām nākotnē. Analīze tiek grupēta arī atbilstoši reģioniem, personu izglītībai utt.</u> <u>SEB Mājokļu pieejamības indekss – norāda maksimālo platību (m²), ko personas ar vidējiem ienākumiem var iegādāties, izmantojot bankas kredītu un neuzņemoties pārāk lielu risku (kredīta termiņš ir līdz 25 gadiem, iemaksa 20% no īpašuma vērtības, 30% no ienākumiem tiek nodoti kredīta atmaksai).</u> <u>Biznesa vides apskats – izpēti un rezultātu analīze par uzņēmēju cerībām, uzņēmēju stāvokli, jaunajiem uzņēmumiem, lielākās grūtības un šķēršļi, ar kādiem sastopas uzņēmēji. utt.</u> Mājsaimniecību apskats – tiek veikti, analizēti (skatoties uz tendencēm) finanšu, ekonomikas un sociālekonomikas dati, nodrošinot pamatojumu un ekspertu komentārus par ekonomikas un finanšu jaunumiem (makro un mikroekonomikas līmeni) Latvijā. Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi, izdevumi, finanšu resursi (aktīvi un saistības). Latvijas makroekonomikas apskats aptver visus galvenos makroekonomikas un finanšu tirgus rādītājus un prognozes (IKP, budžets, tirdzniecības balance, mazumtirdzniecība, vidējā alga, budžeta deficīts, kredītreitingi, ieguldījumi, iesk. ārvalstu, būvniecība, ražošana, pārtikas sektors, cenas, inflācija, eksperti, darbs, procentu likmes utt.) Finanšu tirgus apskats – tiek apkopoti biržas rādītāji, ārvalstu darba, akciju, resursu tirgu, obligāciju un valūtu tendenču un cenu dati (tendenču salīdzinājums) Ieguldījumu fondu apskats – pasaules, reģionālo fondu tirgu apskats (tendences, cenas, akciju fondi, stratēģiskie fondi, obligācijas un naudas tirgi, alternatīvie ieguldījumu fondi) Ziemeļvalstu apskats un Austrumeiropas apskats – visu rādītāju starpā tiek analizēti arī netiešie konkurētspējas pasākumi (piem., darbaspēka izmaksas), un tiek sniegti dažādi komentāri par konkurētspēju.
Pārvaldība	
Pasūtītāja institūcija (atskaite)	Nav
Kā tiek izvēlēts pārskata sniedzējs, piem., konkurss?	Nav
Darba uzdevums	Nav
Finanses	
Finansējums avots	Parīvātais (finanšu iestāde)
Izvērtējuma izmaksas	nav zināms
Ietekme	
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Bankas klienti, sabiedrība, uzņēmēji
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	(Gan privātpersonas, uzņēmēji, gan sabiedrības) pieņem precīzākus lēmumus, ir informēti, ņem vērā tendences.

	Pārskati un pētījumi
Raksturojums	Komentāri, raksti un prezentācijas, Latvijas Bankas publikācijas – Makroekonomisko norišu pārskats, Finanšu stabilitātes pārskats, Banku kredīvēšanas aptauja, LB gada pārskats, Maksājumu balance, „Naudas zīmes”, ekspertu diskusijas, LB konferenču materiāli, diskusiju materiāli, izpēti
Ieviesēj institūcija	
Institūcijas nosaukums	Makroekonomika.lv (Latvijas Bankas tematiskais portāls tīmeklī)
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Valsts (Latvijas Bankas izpēti/ekonomikas speciālistu nodaļa)
Tiesību akti, kas regulē iestādi vai uzdevuma izpēti vai pārskata/analīzes sagatavošanu	Likums „Par Latvijas Banku”
Institūcijas mīsiņa, vīziņa un uzdevumi	VĪZIJA Latvijas Banka ir neatkarīga un savus uzdevumus veic, sabiedrības interešu un augstas profesionālās atbildības vadīta. Tā pilnvērtīgi darbojas Eiropas Centrālo banku sistēmā, sadarbojas ar citām Eiropas Savienības institūcijām un veido stabilu un labvēlīgu vidi Latvijas tautsaimniecības attīstībai. MISIJA Latvijas Bankas kā centrālās bankas darbības mērķis ir cenu stabilitāte, kas sekmē valsts ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi. Latvijas Banka ir aktīva un atbildīga Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībiece, kas ar savu darbību veicina Latvijas un pārējo Eiropas Savienības valstu finanšu sistēmu integrāciju un stabilitāti. Latvijas Banka pilnveido Latvijas sabiedrības ekonomikas zināšanas, vairojot izpratni un uzticamību. Latvijas Banka efektīvi darbojas, lai, nodrošinot augstu kvalitāti un ierobežojot riskus, profesionāli un nepārtraukti

	īstenotu savus uzdevumus. Latvijas Banka ir uzticama sadarbības partnere.
Institūcijas izmērs	570 darbinieki 2010.gadā
Institūcijas pārvaldes struktūra	Vada valde un padome
Izstrādes komanda: izmērs	Komentāri – 1 eksperts (uz komentāru, dažādi eksperti atbilstoši sektoriem) Raksti un prezentācijas – 1 eksperts (uz komentāri, dažādi eksperti atbilstoši sektoriem) Makroekonomisko norišu pārskats – nav norādīts Finanšu stabilitātes pārskats – nav norādīts Banku kreditēšanas aptauja – nav norādīts LB gada pārskats – nav norādīts Maksājumu balance - 2 LB eksperti norādīti kā kontaktpersonas Naudas zīmes (seriāls) – nav norādīts Ekspertu diskusijas - 1-4 LB eksperti uz diskusiju LB konferenču materiāli - 1-4 LB eksperti uz konferenci (dalība dažādos veidos – ziņojumi, prezentācijas, paneldiskusijas utt.)
Izstrādes komanda: pieredze	Komentāri, raksti un prezentācijas – LB ekonomikas speciālisti vai dažādu departamentu vadītāji/direktoru vietnieki (atbilstoši jomai) Makroekonomisko norišu pārskats – nav norādīts (LB eksperti) Finanšu stabilitātes pārskats – nav norādīts (LB eksperti) Banku kreditēšanas aptauja – nav norādīts (LB eksperti apkopo banku sniegtos datus) LB gada pārskats – nav norādīts Maksājumu balance - 2 LB eksperti norādīti kā kontaktpersonas (departaments nav norādīts) Naudas zīmes (seriāls) – nav norādīts Ekspertu diskusijas – LB eksperti no dažādiem departamentiem LB konferenču materiāli – LB eksperti no dažādiem departamentiem, LB vadītājs
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	Naudas zīmes – eksperti tiek intervēti un sniedz atzinumus par programmu. Ekspertu diskusijas – dažādu nozaru eksperti (2-5 uz diskusiju) LB konferences – dažādi vietējie un ārvalstu eksperti (no EK, SVF, centrālo banku vadītāji, nacionālo un ārvalstu banku vadītāji, valsts un publisku iestāžu vadītāji, kas strādā ar tirdzniecības, darba un ekonomikas politikām, sociālo partneru pārstāvji utt.)
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	nav zināms
Ziņojuma raksturojums	
Biežums	Komentāri – 1-3 reizes mēnesī par katru tēmu (kopā 6) Raksti un prezentācijas – vidēji 1 reizi mēnesī katrā jomā (kopā 6 jomas) Makroekonomisko norišu pārskats – reizi ceturksnī Finanšu stabilitātes pārskats – reizi pusgadā (sākot no 2007. gada – reizi gadā) Banku kreditēšanas aptauja – reizi pusgadā LB gada pārskats – reizi gadā Maksājumu balance – reizi gadā Naudas zīmes (seriāls) – katru nedēļu Ekspertu diskusijas – atbilstoši situācijai, ik pēc 3-5 mēnešiem LB konferenču materiāli – 1-5 reizes gadā
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	Komentāri, raksti un prezentācijas, Makroekonomisko norišu pārskats, Finanšu stabilitātes pārskats, Banku kreditēšanas aptauja, LB gada pārskats, Maksājumu balance – latviešu, angļu Naudas zīmes (seriāls) un ekspertu diskusijas (video) - latviešu LB konferenču materiāli – daļēji latviešu, daļēji angļu valodā (piem., ārvalstu ekspertu prezentācijas)
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	Makroekonomisko norišu pārskats - 7 Finanšu stabilitātes pārskats - 12 Banku kreditēšanas aptauja - 9 (pēdējās 3 pieejamas mājas lapā) LB gada pārskats - 14 Maksājumu balance – nav zināms Naudas zīmes – iknedēļas seriāls, tiek rādīts vairāk nekā gadu Ekspertu diskusijas - 17 LB konferenču materiāli - 30
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski) Maksājumu balance tikai elektroniski Naudas zīmes – televīzijas seriāls, daži segmenti pieejami tiešsaistē Ekspertu diskusiju videomateriāls pieejams tiešsaistē
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Komentāri – LB, Centrālā statistikas pārvalde Raksti un prezentācijas - Eurostat, Centrālā statistikas pārvalde, LB, citi ekonomikas speciālistu komentāri un pētījumi (gan vietēji, gan ārvalstu), vietējie saziņas līdzekļi, Nodarbinātības valsts aģentūra un citas valsts iestādes, kas sniedz datus un komentārus par dažādiem tautsaimniecības, vietējiem un finanšu aspektiem. Makroekonomisko norišu pārskats - Centrālā statistikas pārvalde, Finanšu ministrija, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, NASDAQ, OMX Rīga un LB. Finanšu stabilitātes pārskats - LB, Centrālā statistikas pārvalde, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Latvijas Līzinga

	devēju asociācija. Banku kredīšanas aptauja – aptaujātie banku speciālisti. LB gada pārskats – vietējie un starptautiskie statistikas avoti, starptautiskas finanšu iestādes, LB dati. Maksājumu bilance - LB un SVF dati, Valsts kase, Finanšu un kapitāla tirgus komisija. Naudas zīmes – dažādu nozaru, finanšu ekonomikas, privātā sektora ekspertu, mājsaimniecību un sabiedrības pārstāvju, valsts iestāžu pārstāvju viedokļi, faktiski tautsaimniecības dati (piem., par tirdzniecību cenām, bezdarbu utt., no vietējām un starptautiskām iestādēm, valsts iestādēm). Ekspertu diskusijas – analītiska un faktu informācija, ko vāc LB eksperti, nozaru ekspertu sniegtie komentāri un analīze. LB konferenču materiāli – dažādi avoti atkarībā no tēmas, priekšmeta vai runātāja valsts (bankas, valsts iestādes, izpētes institūcijas, statistikas pārvaldes utt.)
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Komentāri – īss faktu apkopojums kopā ar saistītu analīzi. Raksti un prezentācijas – tiek analizēti dati ar komentāriem, tendencēm, ieteikumiem, prognozēm un viedokļiem par dažādām tēmām. Makroekonomisko norišu pārskats – analīze, prognozes, savstarpēja saistība un komentāri, pamatojoties uz faktiem, tendenču analīzi utt. Finanšu stabilitātes pārskats – analīze, prognozes, savstarpējas saistības, komentāri, galvenā finanšu sektora apraksts (ieskaitot regulējumu, juridiskos aspektus), pamatojoties uz faktiem, tendenču analīzi utt. Banku kredīšanas aptauja - 9-10 banku speciālisti tiek aptaujāti par faktiem un viņu prognozēm attiecībā uz kredīšanas apstākļiem un tendencēm. Aptaujātās bankas aptver lielāko Latvijas kopējā kredītportfeļa daļu. LB gada pārskats – fakti tiek apkopoti un analizēti, skatoties uz tautsaimniecības attīstību viena gada laikā. Tiek aprakstīti LB veiktie uzdevumi un darbības (ar vēsturiskām tendencēm, faktiem). Maksājumu bilance – jaunākais bilāns sagatavots atbilstoši SVF maksājumu bilances rokasgrāmatai un tās formātam. Naudas zīmes – analīzes un diskusijas pamatā tiek izmantoti fakti (dati no vietējām un starptautiskām statistikas iestādēm, nacionālām valsts iestādēm un tautsaimniecības nozares asociācijām, sabiedrībām utt.) Ekspertu diskusijas – tiek analizēts izvēlētais temats, pamatojoties uz prezentāciju (datus un analīzi sagatavo LB eksperti), diskusijas un viedokļus nodrošina nozares eksperti un valsts iestāžu pārstāvji. LB konferenču materiāli – analīze, pamatojoties uz dažādām tēmām un saistītiem faktiem, vēsturiskas tendences utt. Prezentācijas, pētījumi, ārvalstu pieredzes analīze, ziņojumi utt.
Analīzes apjoms	Komentāri, Raksti un prezentācijas – cenas un izmaksas, nekustamā īpašuma sektors, darba tirgus, ārējie sektori, valsts finanses, finanšu un monetārās lietas Makroekonomisko norišu pārskats – vērtē ārējo sektoru un eksportu, finanšu tirgus, vietējo pieprasījumu un piedāvājumu, izmaksas un cenas, kā arī maksājumu bilanci un sniedz nacionālās tautsaimniecības un inflācijas prognozes. Finanšu stabilitātes pārskats – vērtē un analizē Latvijas finansiālo sistēmu, tās darbības, īpaši koncentrējoties uz banku sektoru un līzinga sabiedrībām. Banku kredīšanas aptauja – 9-10 bankas un to ārvalstu filiāles aptaujātas par kredīšanas tendencēm un nosacījumiem, kredītu pieprasījumu, faktoriem, kas ietekmē kredītu piedāvājumu un pieprasījumu, un tiek sagatavotas prognozes (pamatojoties uz aptaujāto banku speciālistu informāciju) par paredzamajām izmaiņām kredīšanas nosacījumos. LB gada pārskats – vietējās un ārējās tautsaimniecības vides un apstākļu apraksts un analīze (starpbanku tirgus, valūtas, procentu likmes utt.), LB darbības apraksts – monetārā politika, finanšu stabilitāte, statistika, kredītiestāžu un procedūru uzraudzība, sadarbība ar starptautiskām iestādēm, LB finanšu pārskati. Maksājumu bilance – sniedz pārskatu par ekonomiskiem darījumiem starp Latvijas rezidentiem un ārvalstu iestādēm/privātpersonām, norāda jaunāko spēkā esošo valūtas maiņas likmi, starptautisko ieguldījumu bilanci Latvijā, Latvijas ārējo parādu un ārējo tiešo investīciju datus atbilstoši reģioniem un valstīm. Naudas zīmes – nozaru eksperti, valsts amatpersonas, kā arī sabiedrības un mājsaimniecību pārstāvji sniedz intervijas, pārrunas, komentārus par ļoti plašu tematu loku. Ekspertu diskusijas – plašs sabiedrībai aktuālu un valstiski svarīgu tematu loks (devalvācija, cenas, eiro, finanšu stabilitāte utt.) LB konferenču materiāli – eiro, ekonomikas stabilitāte, monetārā un fiskālā politika, ekonomikas attīstība utt., Latvijas analīze, tās salīdzinājums ar citām valstīm, ārvalstu pieredzes prezentācijas.
Pārvaldība	
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	Nav
Kā tiek izvēlēts pārskata sniedzējs, piem., konkurss?	Nav piemērojams
Darba uzdevums	Nav piemērojams
Finansējums	
Finansējuma avots	Valsts budžets (Latvijas banka)
Izvērtējuma izmaksas	Nav zināmas
Ietekme	
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Valsts pārvaldes iestādes, pētījumu veicēji un izpētes iestādes, saziņas līdzekļi, sabiedrība var izmantot šo informāciju savai informēšanai par noteiktām tēmām, tālāk attīstīt analītisko darbu, izstrādāt stratēģiju un finansiālos plānus, un prognozes (privātpersonu un iestāžu) utt.
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	(Gan privātpersonas, uzņēmēji, gan sabiedrības) pieņem precīzākus lēmumus, ir informēti, ņem vērā tendences.

Raksturojums	<i>Plānošanas dokuments</i> <u>Pasākumu plāns valsts pārvaldes sistēmas un civildienesta optimizēšanai (2009)</u>	<i>Plānošanas dokuments</i> <u>Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programma (2008)</u>	<i>Plānošanas dokuments</i> <u>Latvijas stratēģiskās attīstības plāns 2010.- 2013.gadam</u>	<i>Plānošanas dokuments</i> <u>Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam</u>
<i>Ieviešējainstitūcija</i>				
<i>Institūcijas nosaukums</i>	Valsts Kanceleja	Finanšu ministrija	Ministru Kabinets	Ekspertu komanda, kurus norīkojusi Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
<i>Juridiskais statuss: privāta, publiska</i>	Publiskās pārvaldes iestāde	Publiskās pārvaldes iestāde	Publiskās pārvaldes iestāde	Ekspertu komanda/ sabiedrības grupu pārstāvji no dažādām nozarēm un ar atšķirīgu pieredzi Ar atšķirīgu pieredzi, dažādu profesiju, vecuma u.tml.
<i>Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu</i>	Plānu izstrādāja Valsts Kanceleja Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas ietvaros (apstiprināts ar 19.02.2009. Ministru Kabineta rīkojumu Nr.123) Uzdevums bija jāveic, izmantojot Pasaules Bankas tehnisko palīdzību.	19.02.2009. Ministru Kabineta rīkojums Nr. 123 Rīkojumā noteikta Finanšu ministrijas atbildība par Programmas ieviešanu un kārtību, kādā izstrādājami ziņojumi par ieviešanas statusu.	Atsevišķs lēmums par Ministru Kabineta atbildību par Plāna izstrādi Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas, Nacionālā attīstības plāna izstrādes un ieviešanas uzraudzības apakškomisijas 2010.gada 3.februāra lēmums (protokols Nr.11), kas nosaka, ka Plānu jāizstrādā Ministru Kabinetam	Noslēgts līgums ar stratēģijas izstrādes ekspertu komandu
<i>Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi</i>	Valsts Kanceleja nodrošina un uzrauga atbilstību Ministru Kabineta politikas dokumentu atbilstību valsts standartiem. VK izstrādā dažādu nozaru rīcības politikas, sniedz viedokli par politikas plānošanas un juridiskajiem dokumentiem, kā arī sniedz tehnisku atbalstu Ministru Kabineta darbā. Sadarbībā ar nozaru ministrijām VK koordinē vienotu valsts politikas plānošanu un ieviešanu. VK izstrādā un uzrauga valsts administrācijas attīstības politiku.	Finanšu ministrija ievieš un nosaka valsts finanšu, fiskālo un budžeta politiku, izstrādā politikas plānošanas dokumentus un stratēģijas atbilstoši ekonomikas stāvoklim. FM pārvalda un uzrauga ES struktūrfondu izlietošanas efektivitāti un ir atbildīga par finanšu resursu plūsmas nodrošināšanu starp ministrijām un valsts iestādēm. FM ir galvenā valsts budžetu kontroles un uzraudzības iestāde.	Galvenā izpildvaras valsts iestāde, visas valsts iestādes ir pakārtotas Ministru Kabinetam, kam ir tiesības iniciēt tiesību dokumentus, izstrādāt noteikumus un iecelt amatā valsts amatpersonas.	Nemot vērā pamatprincipu – „laimīga sabiedrība pārtikušā valstī, veselīga un iecietīga sabiedrība, kurā valsts ir ātri rīkoties spējīgs partneris”- tika izveidota ilgtermiņa attīstības stratēģijas izstrādes grupa. Izstrādes grupas mērķis un tās darba rezultāti ir noteikt galvenos attīstības virzienus un valsts attīstības vīziju un nodrošināt ilgtermiņa attīstības plānošanas instrumentu.
<i>Institūcijas izmērs</i>	Apm. 110 darbinieki	Apm. 400 darbinieki	13 ministri, t.sk. Ministru prezidents Iespējams Plāna izstrādē piedalījās arī citas personas.	Skatīt „Ieviešanas komanda: personu skaits”
<i>Institūcijas pārvaldes struktūra</i>	Valsts Kancelejas direktors	Finanšu ministrs	Ministru prezidents	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs un ieviešanas komandas vadītājs.
<i>Izstrādes komanda: izmērs</i>	1 eksperts, sadarbojoties ar Valsts Kancelejas ekspertiem (diskusijas).	Kopā (t.sk. papildu eksperti) 10-15 personas	Uzdevums tika uzticēts 13 ministriem, t.sk. Ministru prezidentam, tomēr galvenokārt darbojās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (Plāna izstrādes laikā vēl saukta par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju) un Finanšu	Stratēģijas izstrādes vadības grupa: 18 eksperti, Redakcijas grupa: 5 eksperti, Autoru grupa: 5 eksperti, 3 konsultanti, Vīzijas grupa: 3 eksperti, Jauniešu projekta grupa: 2 eksperti, 8 ārvalstu eksperti

Izstrādes komanda: pieredze	Politikas koordinācijas departamenta/ Stratēģiskās analīzes departamenta vadītājs	Valsts un pašvaldību sektora eksperti galvenokārt no Finanšu ministrijas – konsultanti un departamentu direktori no Ekonomikas ministrijas	ministrija (Plāna 1.pielikums): 2-3 personas. Valsts un pašvaldību sektora eksperti no ministrijām	Ministri un ministriju galvenās amatpersonas, galveno valsts iestāžu vadītāji (piemēram, Latvijas Banka, Latvijas Institūts, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera), juridiskie eksperti, akadēmiķi un pētnieki
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	NVO, sociālie partneri	Piedalījās Ekonomikas ministrijas, Tieslietu ministrijas un Valsts Kancelejas eksperti (sniedzot viedokli par noteiktām jomām)	Sociālie partneri, privātais sektors (uzņēmēji)	Visi ieviešanas komandas eksperti, bet sabiedriskajā apspriešanās (klātienē un tiešsaistē) piedalījās arī citi sabiedrības pārstāvji
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms	Nav zināms	Nav zināms	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums				
Biezums	Izstrādāts pirmo reizi	Atsevišķa programma	Izstrādāts pirmo reizi; plānots to atjaunināt reizi gadā, bet rezultātīvos rādītājus atjaunināt reizi ceturksnī	Atsevišķa stratēģija
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	latviešu	latviešu	latviešu	latviešu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1	1	1 + 1 plāna ieviešanas starptermiņa izvērtēšana	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams (elektroniski)	Publiski pieejams (elektroniski)
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Galvenokārt no Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņēm 2008.–2013.gadam; izskatīts Ministru kabinetā, apspriests ar NVO, sociālajiem partneriem.		Komunikācija ar uzņēmējiem, ietverti arī Nodoma protokolos (ar SVF) ietvertie nosacījumi. Dati galvenokārt iegūti no ministrijas avotiem.	Diskusijas internetā un medijos.
Datu vākšanā un analizē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Nemot vērā esošās vajadzības, kas tika korģētas, konsultējoties ar publiskā sektora pārstāvjiem un citām iesaistītajām pusēm. Plāns tika apspriests sabiedriskajās apspriešanās ar sociālajiem partneriem un NVO. Tas bija ievietots internetā un par to varēja tikt iesniegti komentāri.	Nemot vērā esošo situāciju un faktu analīzi (statuss uz 2008.gada decembri), izstrādāts priekšnoteikumu saraksts, kas ieviešami, lai nodrošinātu Latvijas ekonomikas stabilizāciju un attīstību (monētārā un fiskālā politika, finanšu sektora stabilizācija, konkurētspējas stiprināšana).	Plāns izstrādāts, pamatojoties uz esošiem plānošanas un stratēģiskās attīstības dokumentiem, vienošanos ar SVF, EK lēmumu, un tas ietver ministriju, sociālo partneru un privātā sektora analīzi un priekšlikumus. Plāns izstrādāts arī pamatojoties uz Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmu (programmu pēc 2008.gada vairs netiek izstrādāta un tās saturs un mērķis tika pārņemts uz Latvijas stratēģiskās attīstības plānu, kas ir izvērtstāks dokuments).	Darbs tika uzsākts 2007.gadā, analizējot globālās ekonomikas attīstības tendences un to ietekmi uz Latvijas ekonomiku. Analizēta esošā situācija un resursu izlietojums Latvijā, ņemot vērā publiski pieejamu pētījumu rezultātus un secinājumus, tomēr atsevišķas tēmas un jautājumi tika skatīti padziļināti, tika rikotas darba grupu diskusijas ar ekspertiem un tie tika iekļauti analītiskajos ziņojumos. Tā rezultātā tika identificētas vairākas Latvijas stratēģiskās attīstības alternatīvas, kas tika apspriestas sabiedriskajās apspriešanās un reģionālajos forumos

Analīzes apjoms	Plāna mērķis ir optimizēt publisko pārvaldi un iestādes, samazināt birokrātiju. Īstermiņa un vidēja termiņa rīcības, uzlabojumi atsevišķās ministrijās.	Programma nosaka nepieciešamos principus, lai stabilizētu ekonomiku un risinātu likviditātes un konkurētspējas problēmas	Plānā ietverti valsts stratēģiskās attīstības vidēja termiņa mērķi ekonomiskās krīzes laikā. Trīs galveno mērķu jomas/ prioritātes un veicamās rīcības: makroekonomikas līmenis, politika, sociālie jautājumi. Noteikti izmērāmi makroekonomikas un sociālās labklājības/ drošības līmeņa mērķi. Noteiktas rīcības politikas reformu īstenošanai. Noteikti pamata un sasniedzamie rādītāji, termiņš un atbildīgās puses par mērķu sasniegšanu.	ar masu mediju, jauniešu diskusiju u.c. pasākumu starpniecību. Ņemot vērā plašo sabiedrības viedokli, tika izstrādāti un apspriesti četri iespējamie Latvijas attīstības scenāriji.
Pārvaldība				
Pasūtītājs (atbildība)	Ministru Kabinets	Ministru Kabinets	Komisijas, kas noteica Plāna izstrādi (skatīt „Tiesību akti, kas regulē iestādes darbību”)	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam apstiprināja valdība Plāna izstrāde tika piešķirta konkursa kārtībā
Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss?	Plāna izstrāde tika piešķirta konkursa kārtībā	Paralēli citiem pasākumiem, kas tika veikti globālās ekonomiskās krīzes laikā, šis uzdevums tika uzdots Ministrijai un bija jāizstrādā kā rīcības plāns, analizējot valsts līmeni veicamos pasākumus.	Konkursa kārtībā piešķirta Ministru Kabinetam	
Finanses				
Finansējuma avots	Valsts budžets	Valsts budžets	Valsts budžets	Valsts budžets
Izvērtējuma izmaksas	Šis dokuments netika izstrādāts parastajā kārtībā – tas bija steidzams. Izmaksas (alga u.c.) ir aptuveni LVL 1500 par 1-2 mēnešu darbu.	Ņemot vērā komandas apmēru un to, ka šis dokuments tika izstrādāts mazāk kā viena mēneša laikā, kopējās izmaksas (algas) ir aptuveni LVL 9000 -10 000, bet šis dokuments netika izstrādāts parastajā kārtībā – tas bija steidzams.	Nav zināms	Nav zināms
Ietekme				
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Publiskās pārvaldes iestādes	Ministru kabinets, Ministru prezidents	Valsts pārvaldes iestādes, sociālie partneri un uzņēmēji Ministru kabinets, valsts iestādes (galvenokārt – ministrijas), kas nosauktas Plānā, netieši – sociālie sadarbības partneri un uzņēmēji (sniedzot priekšlikumus par Plāna saturu un salīdzinot progresu). Par uzdevumu ieviešanu un par ekonomikas, sociālās un politikas pārvaldes attīstības rezultātu sasniegšanu atbildīgās ir ministrijas.	Valsts pārvaldes iestādes un uzņēmēji, sociālās grupas, sabiedrība

<i>Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)</i>	Dokumentā nosauktās iestādes ir atbildīgas par optimizācijas īstenošanu un tām šīs rīcības ir jāievieš (galvenokārt – Valsts Kanceleja un dažas ministrijas).	Finanšu ministrija ziņo par programmas ieviešanas progresu saskaņā ar plānu, apkopojot informāciju no atbildīgajām iestādēm, kas ievieš programmu un ziņo ministrijai reizi ceturksnī. Programmu šobrīd aizstāj Latvijas stratēģiskās attīstības plāns 2010.-2013.gadam	25.01.2011. informatīvais ziņojums par Plāna rīcību un rezultātu ieviešanu (grupējot pēc prioritātēm un atbildīgajām ministrijām). Finanšu ministrija par plāna ieviešanu ziņo SVF. Plānā noteiktajos termiņos jāievieš uzdevumi/ reformas/ uzlabojumi. Informatīvajā ziņojumā noteikts, kas kopumā ir paveikts dažādās jomās, kādi Plānā noteiktie pasākumi ir īstenoti. Ziņojumu izstrādāja Finanšu ministrija.	Ilgtermiņa attīstības stratēģiju apstiprina valdība. Valsts ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteiktos principus būt jāievēro arī publiskā sektora (valsts un nevalstiskajām) iestādēm, lai sasniegtu integrētu un līdzsvarotu dažādu valsts aspektu un sociālās dzīves (kultūras, veselības, ilgtspējas, resursu, ražošanas, politikas u.c.) attīstību.
---	--	--	--	---

	Plānošanas dokuments
Raksturojums	Nozaru konkurētspējas analīze
Ieviešējainstitūcija	
Institūcijas nosaukums	LIAA
Juridiskais statuss: privāta, publiska	Publiskās pārvaldes iestāde
Tiesību akti, kas regulē institūcijas darbību vai dod uzdevumu vai uzdod ziņojuma/analīzes sagatavošanu	Plānu izstrādāja Valsts Kanceleja Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas ietvaros (apstiprināts ar 19.02.2009. Ministru Kabineta rīkojumu Nr.123)
Institūcijas misija, vīzija un uzdevumi	Uzdevums bija jāveic, izmantojot Pasaules Bankas tehnisko palīdzību. Valsts Kanceleja nodrošina un uzrauga atbilstību Ministru Kabineta politikas dokumentu atbilstību valsts standartiem. VK izstrādā dažādu nozaru rīcības politikas, sniedz viedokli par politikas plānošanas un juridiskajiem dokumentiem, kā arī sniedz tehnisku atbalstu Ministru Kabineta darbā. Sadarbībā ar nozaru ministrijām VK koordinē vienotu valsts politikas plānošanu un ieviešanu. VK izstrādā un uzrauga valsts administrācijas attīstības politiku.
Institūcijas izmērs	Apm. 110 darbinieki
Institūcijas pārvaldes struktūra	Valsts Kancelejas direktors
Izstrādes komanda: izmērs	1 eksperts, sadarbojoties ar Valsts Kancelejas ekspertiem (diskusijas).
Izstrādes komanda: pieredze	Politikas koordinācijas departamenta/ Stratēģiskās analīzes departamenta vadītājs.
Vērtēšanā iesaistītie papildus eksperti (piem., universitātes, NVO, konsultanti) un to darbības apjoms	NVO, sociālie partneri
Izstrāde, nodošana un ilgtspēja (piem., apmācība, rokasgrāmatas, izstrādes plāni, u.c.)	Nav zināms
Ziņojuma raksturojums	
Biežums	Izstrādāts pirmo reizi
Valoda(s) kādā tiek publicēti ziņojumi	latviešu
Līdz šodienai izveidoto ziņojumu skaits	1
Izplatīšana (t.sk. formāts)	Publiski pieejams (elektroniski)
Ziņojuma datu un informācijas avoti	Galvenokārt no Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņēm 2008.–2013.gadam; izskatīts Ministru kabinetā, apspriests ar NVO, sociālajiem partneriem.
Datu vākšanā un analīzē izmantotie rīki, tehnoloģijas un metodes	Nemot vērā esošās vajadzības, kas tika koriģētas, konsultējoties ar publiskā sektora pārstāvjiem un citām iesaistītajām pusēm. Plāns tika apspriests sabiedriskajās apspriešanās ar sociālajiem partneriem un NVO. Tas bija ievietots internetā un par to varēja tikt iesniegti komentāri.
Analīzes apjoms	Plāna mērķis ir optimizēt publisko pārvaldi un iestādes, samazināt birokrātiju. Īstermiņa un vidēja termiņa rīcības, uzlabojumi atsevišķās ministrijās.
Pārvaldība	
Pasūtītāja institūcija (atskaites)	Ministru Kabinets
Kā tiek izvēlēts ziņojuma veidotājs, piem., konkurss?	Plāna izstrāde tika piešķirta konkursa kārtībā
Finanses	
Finansējuma avots	Valsts budžets
Izvērtējuma izmaksas	Šis dokuments netika izstrādāts parastajā kārtībā – tas bija steidzams. Izmaksas (alga u.c.) ir aptuveni LVL 1500 par 1-2 mēnešu darbu.
Ietekme	
Institūcijas, kas izmanto ziņojuma rezultātus (mērķa auditorija)	Publiskās pārvaldes iestādes
Pasākumi, kas izriet no ziņojuma (piemēram, reformas, diskusijas utt.)	Dokumentā nosauktās iestādes ir atbildīgas par optimizācijas īstenošanu un tām šīs rīcības ir jāievieš (galvenokārt – Valsts Kanceleja un dažas ministrijas).

3. Pielikums - Ieinteresēto pušu izvērtējums

Tabula 23- Ieinteresēto personu izvērtējums						
	Ārvalstu pieredze			Situācija Latvijā		
Ieinteresētās personas	Atkarība	Iespējamie finansējuma avoti	Vērtēšanas rezultātā gūtie labumi	Atkarība	Resursu pieejamība	Prasmju pieejamība
<i>Valdības struktūras</i>	Poliska atkarība (esošās situācijas izskaistināšana un koncentrēšanās uz politiskiem mērķiem)	Jā	Visaptveroša analīze, kas izmantojama politisko mērķu sasniegšanai	Nav neatkarīgas	Ierobežota datu ieguves un analīzes kapacitāte	Daļēji piemēroti un daļēji pieejami speciālisti
<i>Privātais sektors</i>	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgs, taču orientēts uz peļņu	Jā	Publicitātes iespējas, to jomu apzināšana, kurām ir vislielākais iespējamo investīciju potenciāls, iespējams veikt biznesa mērķiem pielāgotus pētījumus	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgs, taču orientēts uz peļņu	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Zinātnieki</i>	Nav (akadēmiskais godīgums)	Daļējs (iespējams līdzfinansējums)	Atzinība/atpazīstamība	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgi	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Pilsoniskā sabiedrība/ sociālie partneri</i>	Nav (taču pārstāv atsevišķas sabiedrības interešu grupas)	Daļējs (iespējams līdzfinansējums))	Iespēja paust savas intereses	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgi	Daļēji ierobežota datu ieguves un analīzes kapacitāte	Daļēji piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Ārējie konsultanti</i>	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgs, taču orientēts uz peļņu	Nav	Atzinība/atpazīstamība	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgs, taču orientēts uz peļņu	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Ārvalstu eksperti</i>	Nav	Nav	Atzinība/atpazīstamība	Nav	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Domnīcas</i>	-	-	-	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgas	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Daļēji piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Pētniecības institūti</i>	-	-	-	Institucionāli un funkcionāli neatkarīgi	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Piemēroti un pieejami speciālisti
<i>Latvijas Banka (LB)/ komercbankas</i>	-	-	-	LB – Institucionāli un funkcionāli daļēji neatkarīga Komerccbankas – Institucionāli un funkcionāli neatkarīgas, taču orientētas uz peļņu	Atbilstoša datu ieguves un analīzes kapacitāte	Piemēroti un pieejami speciālisti

Tabula 24- Alternatīvo modeļu neatkarības analīze

Neatkarība	Neatkarības faktors	1. modelis: Konkurētspējas institūts universitātes paspārnē	2. modelis: Neatkarīgs pētniecības institūts	3. modelis: Ārpakalpojums
<i>Juridiskā neatkarība</i>	<i>Politiskā neatkarība</i>	► Neatkarība no politiskajām organizācijām	► Neatkarība no politiskajām organizācijām	► Neatkarība no politiskajām organizācijām
	<i>Neatkarība no valsts institūcijām</i>	► Daļēja neatkarība no valsts institūcijām – atkarība precīzi definēta un kontrolēta	► Daļēja neatkarība no valsts institūcijām – atkarība precīzi definēta un kontrolēta	► Neatkarība no valsts institūcijām
	<i>Komerčiālā neatkarība</i>	► Daļēja neatkarība no komercstruktūrām – šādu struktūru finansējums precīzi definēts un kontrolēts	► Daļēja neatkarība no komercstruktūrām – šādu struktūru finansējums precīzi definēts un kontrolēts	► Komerccstruktūru iesaiste precīzi definēta un kontrolēta
<i>Finansiālā neatkarība</i>	<i>Neatkarība no politisko organizāciju finansējuma</i>	► Valsts budžeta finansējums	► Valsts budžeta finansējums	► Valsts budžeta finansējums
	<i>Neatkarība no ES finansējuma</i>	► Atkarību no ES finansējuma ierobežo finansējuma avotu diversifikācija (valsts budžets, ES fondi, privātie līdzekļi, iesaistīto ieinteresēto personu pašu līdzekļi u.c.)	► Atkarību no ES finansējuma ierobežo finansējuma avotu diversifikācija (valsts budžets, ES fondi, privātie līdzekļi, iesaistīto ieinteresēto personu pašu līdzekļi u.c.)	► Atkarību no ES finansējuma ierobežo finansējuma avotu diversifikācija (valsts budžets, vērtētāja paša līdzekļi u.c.)
	<i>Neatkarība no komercstruktūru finansējuma</i>	► Komerccstruktūru finansējums ierobežots un kontrolēts	► Komerccstruktūru finansējums ierobežots un kontrolēts	► Netiek izmantoti, ne komercstruktūru, ne privātie līdzekļi
<i>Intelektuālā neatkarība</i>	<i>Intelektuālo resursu institucionālā neatkarība</i>	► Iesaistīti „vislabākie un spožākie” intelektuālie resursi neatkarīgi no institūcijas	► Iesaistīti „vislabākie un spožākie” intelektuālie resursi neatkarīgi no institūcijas	► Intelektuālie resursi atkarīgi no pakalpojuma sniegšanai izvēlētajā institūcijas
	<i>Intelektuālo resursu finansiālā neatkarība</i>	► Intelektuālie resursi ir neatkarīgi – parasti konkurētspējas novērtēšana sniedz vēl vienu darba iespēju	► Intelektuālie resursi ir neatkarīgi – parasti konkurētspējas novērtēšana sniedz vēl vienu darba iespēju	► Intelektuālie resursi ir neatkarīgi – parasti konkurētspējas novērtēšana sniedz vēl vienu darba iespēju